

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
Τμήμα Φιλολογίας

Οδηγός Σπουδών

2021-2022

αυξάνει ο κ
Ποσοστό

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ**

**ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
2021-2022**

**ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

Πρόεδρος:
Γιώργος Ι. Ξυδόπουλος
Καθηγητής

Αναπληρωτής Πρόεδρος:
Αργύρης Αρχάκης
Καθηγητής

Γραμματέας:
Φώτης Κασπίρης

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ.....	7
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	9
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ: ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	219
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ.....	279

Μέλη ΔΕΠ

A. Ειδίκευση Κλασικών Σπουδών

Καθηγητές

Ράγκος Σπύρος
Χριστόπουλος Μενέλαος

Αναπληρωτές Καθηγητές / Αναπληρώτριες Καθηγήτριες

Γεωργιάδου Αριστούλα
Καρακάντζα Ευφημία
Λίπκα Μιχαήλ
Παπαχρυσόστομου Αθηνά
Σύρκου Αγγελική

Επίκουροι Καθηγητές / Επίκουρες Καθηγήτριες

Καζαντζίδης Γιώργος
Οικονομοπούλου Κατερίνα
Χαραλαμπόπουλος Νικόλαος

Μέλος ΕΔΙΠ

Ποταμίτη Άννα

B. Ειδίκευση Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών

Καθηγήτριες

Γκότση Γεωργία
Κωστίου Κατερίνα

Αναπληρωτές Καθηγητές / Αναπληρώτριες Καθηγήτριες

Αθήνη Στέση
Παπαθεοδώρου Ιωάννης

Επίκουροι Καθηγητές / Επίκουρες Καθηγήτριες

Κατσιγιάννη Άννα-Μαρίνα
Κιαπίδου Ειρήνη-Σοφία
Νούσια Φεβρωνία
Παπαργυρίου Ελένη

Γ. Ειδίκευση Γλωσσολογίας

Καθηγητές / Καθηγήτριες

Αρχάκης Αργύρης
Ξυδόπουλος Γιώργος Ι.
Ρούσσου Άννα

Αναπληρωτές Καθηγητές

Παπαζαχαρίου Δημήτρης

Επίκουροι Καθηγητές

Βλάχος Χρήστος
Μαρκόπουλος Θεόδωρος

Μέλη ΕΔΙΠ

Ιερωνυμάκη Θάλεια
Μεσσήνης Γιάννης
Παπαχριστόπουλος Νίκος

Έκτακτο Διδακτικό Προσωπικό

Δρ. Βασιλική Κουσουλίνη (Κλασικό)
Δρ. Νικόλαος Κουτσούκος (Γλωσσολογίας)
Δρ. Παναγιώτης Μανάφης (ΒΝΕΣ)
Δρ. Κυριακούλα Τζωρτζάτου (Γλωσσολογίας)

Μέλη ΕΤΕΠ

Ανδρικοπούλου Αγγελική (σε άδεια)

Γραμματεία Τμήματος Φιλολογίας

Γραμματέας
Κασπίρης Φώτης

Διοικητικό Προσωπικό
Κεραμόντε Μαρία
Ντζελέπη Αλεξάνδρα
Παπακωνσταντινόπουλος Διονύσιος

Κανονισμός Σπουδών

Μαθήματα - Διδασκαλία

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας, με βάση το Π.Δ. 167/2001, προσφέρει τρεις (3) Ειδικεύσεις: α) Κλασικών Σπουδών β) Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών (ΒΝΕΣ) και γ) Γλωσσολογίας.

Τα μαθήματα του πρώτου κύκλου σπουδών που περιλαμβάνει τα μαθήματα των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων είναι κοινά για όλους τους φοιτητές. Από το πέμπτο εξάμηνο ξεκινά ο δεύτερος κύκλος σπουδών, τα προγράμματα ειδίκευσης: α) Κλασικών Σπουδών β) Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών (ΒΝΕΣ) και γ) Γλωσσολογίας. Ο φοιτητής υποχρεούται στο 5^ο εξάμηνο να επιλέξει μια από τις τρεις ειδικεύσεις. Σε περίπτωση που κάποιος φοιτητής θέλει να αλλάξει ειδίκευση, αυτό μπορεί να το κάνει μέχρι το 7^ο εξάμηνο. Με την αλλαγή της ειδίκευσης τού αναγνωρίζονται τα μαθήματα που είχε ολοκληρώσει επιτυχώς από την προηγούμενη ειδίκευση και προσφέρονται στη νέα ειδίκευση. Τα υπόλοιπα εμφανίζονται στην καρτέλα του χωρίς να προσμετρούνται στο πτυχίο.

Η «Ξένη Γλώσσα» είναι «προαιρετικό μάθημα» και δεν περιλαμβάνεται στον απαιτούμενο αριθμό μαθημάτων, υποχρεωτικών ή επιλογής ή επιλογής άλλης ειδίκευσης για την απόκτηση πτυχίου.

Τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών είναι τρία, αντιστοιχούν σε τρεις (3) διδακτικές μονάδες έκαστο με Συντελεστή Βαρύτητας 1,5 και έχουν διάρκεια ενός εξαμήνου. Η διδασκαλία τους γίνεται με παραδόσεις, ή με παραδόσεις και φροντιστήρια ή με παραδόσεις, φροντιστήρια και εργαστήρια.

Όλα τα μαθήματα του Α΄ και Β΄ Κύκλου Σπουδών (υποχρεωτικά και επιλογής) αντιστοιχούν σε 5 πιστωτικές μονάδες (ECTS) το καθένα.

Η κατανομή των εξαμηνιαίων μαθημάτων σε εξάμηνα είναι υποχρεωτική για τους φοιτητές.

Αρμόδια για την κατάρτιση του Προγράμματος Σπουδών είναι η Συνέλευση του Τμήματος. Το Πρόγραμμα Σπουδών αναθεωρείται κάθε Μάιο.

Φοίτηση - Εξετάσεις

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον 13 πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία.

Οι εξεταστικές περίοδοι είναι τρεις, του Ιανουαρίου, του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου. Οι εξετάσεις του χειμερινού εξαμήνου αρχίζουν 1 εβδομάδα μετά την περάτωση των μαθημάτων του εξαμήνου, διαρκούν 3 εβδομάδες και ακολουθούνται κατά κανόνα από 1 ελεύθερη εβδομάδα πριν την έναρξη διδασκαλίας των μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου. Οι εξετάσεις του εαρινού εξαμήνου αρχίζουν μία εβδομάδα μετά την περάτωση των μαθημάτων του εξαμήνου, διαρκούν 3 εβδομάδες και λήγουν κατά κανόνα μέχρι τις 30 Ιουνίου. Το πρώτο εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο εξάμηνο λήγει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Οι ακριβείς ημερομηνίες καθορίζονται από τη Σύγκλητο. Με απόφαση της Συγκλήτου μετά από πρόταση της Συνέλευσης του Τμήματος επιτρέπεται παράταση της διάρκειας του εξαμήνου μέχρι δύο το πολύ εβδομάδες προκειμένου να συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός εβδομάδων διδασκαλίας.

Ο φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου στα μαθήματα και των δύο (χειμερινού και εαρινού) εξαμήνων, ενώ κατά την περίοδο του Ιουνίου στα μαθήματα μόνο των εαρινών εξαμήνων και κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου, στα μαθήματα των χειμερινών εξαμήνων. Οι επί πτυχίω φοιτητές δικαιούνται εξέτασης στα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου στη διάρκεια των εξετάσεων κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου και στα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου κατά την περίοδο του Ιουνίου. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα καθορίζεται από το διδάσκοντα, ο οποίος υποχρεούται να οργανώσει κατά την κρίση του γραπτές ή και προφορικές εξετάσεις.

Για την απόκτηση του πτυχίου απαιτείται οι φοιτητές να επιτύχουν συνολικά 240 ECTS και 30 ECTS ανά εξάμηνο κατανομημένα ως εξής: για τον πρώτο κύκλο σπουδών οφείλουν να εξεταστούν επιτυχώς σε 18 υποχρεωτικά μαθήματα και 6 μαθήματα επιλογής σε σύνολο 24 μαθημάτων όπως έχουν οριστεί στο πρόγραμμα σπουδών. Για τον δεύτερο κύκλο σπουδών απαιτείται η επιτυχής εξέταση, για την Κλασική ειδίκευση, σε 8 υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης, σε τουλάχιστον 4 επιλογής μαθήματα ειδίκευσης και έως 12 μαθήματα επιλογής είτε της ειδίκευσης είτε άλλων ειδικέυσεων σε σύνολο 24 μαθημάτων. Για την ειδίκευση ΒΝΕΣ απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε 8 υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης, σε τουλάχιστον 4 επιλογής μαθήματα ειδίκευσης και έως 12 μαθήματα επιλογής είτε της ειδίκευσης είτε άλλων ειδικέυσεων σε σύνολο 24 μαθημάτων. Για την ειδίκευση Γλωσσολογίας απαιτείται η επιτυχής εξέταση στα υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης “Μορφολογία”, “Φωνολογία”, “Σύνταξη”, σε τουλάχιστον 9 επιλογής μαθήματα ειδίκευσης και έως 12 μαθήματα επιλογής είτε της ειδίκευσης είτε άλλων ειδικέυσεων σε σύνολο 24 μαθημάτων.

Μετά από αιτιολογημένη αίτηση του ενδιαφερόμενου φοιτητή (**αφορά φοιτητές που βρίσκονται από το πρώτο έτος φοίτησης μέχρι το τέταρτο έτος και όχι επί πτυχίω φοιτητές**) προς τη Γραμματεία του Τμήματος είναι δυνατή η επανεξέταση με σκοπό τη βελτίωση της βαθμολογίας του (προακτέου βαθμού). Η επανεξέταση επιτρέπεται κατά την επαναληπτική εξέταση Σεπτεμβρίου **για ένα (1) μάθημα του χειμερινού και/ή ένα (1) μάθημα του εαρινού εξαμήνου** του ίδιου ακαδημαϊκού έτους και μόνο.

Οι φοιτητές του Δ΄ έτους δύνανται να εκπονήσουν Πτυχιακή Εργασία, η

οποία αντιστοιχεί σε 10 ECTS και αντικαθιστά δύο (2) μαθήματα επιλογής, ένα μάθημα επιλογής 7^{ου} εξαμήνου και ένα μάθημα επιλογής 8^{ου} εξαμήνου. Ο φοιτητής που θα επιλέξει «Πτυχιακή Εργασία» στο 7^ο εξάμηνο οφείλει να επιλέξει το ίδιο μάθημα και στο 8^ο εξάμηνο. Ο φοιτητής που ενδιαφέρεται να εκπονήσει «Πτυχιακή Εργασία» με την εγγραφή του στο 7^ο εξάμηνο και κατόπιν συνεννόησης με μέλος ΔΕΠ του Τμήματος αποφασίζουν το τίτλο της πτυχιακής εργασίας και ο φοιτητής το δηλώνει στη Γραμματεία.

Οι φοιτητές του Δ' έτους κατόπιν αίτησής τους και αφού επιλεγούν από την Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης, καλύπτοντας συγκεκριμένα κριτήρια, δύνανται να υλοποιήσουν την «Πρακτική Άσκηση Τελειοφοίτων», η οποία αντικαθιστά ένα (1) μάθημα επιλογής άλλης ειδίκευσης και αντιστοιχεί σε 5 ECTS.

Οι φοιτητές που έχουν εισαχθεί στο Τμήμα είτε με μετεγγραφή είτε με κατατακτήριες εξετάσεις μπορούν κατόπιν αίτησής τους προς το Τμήμα επισυνάπτοντας αναλυτική βαθμολογία και το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος προέλευσης και με έγκριση της Συνέλευσης να αναγνωρίσουν μαθήματα στα οποία έχουν εξεταστεί επιτυχώς στο Τμήμα προέλευσης.

Στους φοιτητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα "ERASMUS", κατόπιν αίτησής τους και εισήγησης του υπεύθυνου του Τμήματος για το πρόγραμμα "ERASMUS" και με την έγκριση της Συνέλευσης του Τμήματος, αναγνωρίζονται τα μαθήματα τα οποία έχει ολοκληρώσει επιτυχώς ο φοιτητής στο Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής και αντιστοιχούν στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας.

Απόκτηση Πτυχίου - Τρόπος Υπολογισμού Βαθμού Πτυχίου

Για την απόκτηση Πτυχίου Φιλολογίας με ειδίκευση είτε «Κλασικών Σπουδών» είτε «Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών» είτε «Γλωσσολογίας» απαιτείται η φοίτηση σε 8 εξάμηνα (τέσσερα έτη σπουδών) και η επιτυχής εξέταση στα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών όπως αναλύθηκε παραπάνω.

Για τον υπολογισμό του βαθμού Πτυχίου προστίθεται ο βαθμός κάθε μαθήματος και το άθροισμα διαιρείται με τον αριθμό των μαθημάτων που προσμετρούνται για το πτυχίο (48 μαθήματα).

Δεν υπολογίζονται στο βαθμό του Πτυχίου οι βαθμοί των μαθημάτων που πέτυχαν σε άλλη ειδίκευση, σε περίπτωση αλλαγής ειδίκευσης, και δεν προσφέρονται στη νέα ειδίκευση.

Ορκωμοσία Φοιτητών

Οι φοιτητές που θεωρούν ότι έχουν ή πρόκειται να ολοκληρώσουν άμεσα τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα, και επιθυμούν να λάβουν μέρος σε προσεχή τελετή Ορκωμοσίας οφείλουν να το δηλώνουν εγγράφως στη Γραμματεία του Τμήματος, τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν και σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση που αναρτάται στην ιστοσελίδα του

Τμήματος. Επιπλέον, για τη συμμετοχή τους στην τελετή Ορκωμοσίας, οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές, εφόσον έχουν τελικά ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις τους στο Τμήμα, οφείλουν να καταθέτουν μαζί με την αίτησή τους και τα παρακάτω απαραίτητα δικαιολογητικά, εντός της αποκλειστικής προθεσμίας που υποδεικνύεται με ανακοίνωση της Γραμματείας του Τμήματος.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ:

- Αίτηση (διατίθεται στη Γραμματεία)
- Υπεύθυνη Δήλωση του ν. 1566/86, ότι:
  - Δεν παίρνουν κουπόνια σίτισης για το αντίστοιχο Ακαδημαϊκό Έτος
  - Δεν έχουν εκκρεμότητα με τη Φοιτητική Εστία
  - Δεν έχουν φοιτητικό Βιβλιάριο Υγείας
- Πάσο
- Φοιτητική Ταυτότητα

Ορκωμοσία φοιτητών διενεργείται μετά το πέρας των επίσημων εξεταστικών περιόδων Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου, Ιουνίου και Σεπτεμβρίου του Τμήματος.

Έναρξη και Λήξη Μαθημάτων και Εξετάσεων

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου. Η έναρξη και η λήξη μαθημάτων και εξετάσεων καθορίζονται κατά ακαδημαϊκό έτος μετά από απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου.

Επίσημες Αργίες

- Εθνική εορτή: 28η Οκτωβρίου
- Πολυτεχνείο: 17η Νοεμβρίου
- Αγίου Ανδρέου: 30η Νοεμβρίου
- Διακοπές Χριστουγέννων - Νέου Έτους: από 24η Δεκεμβρίου μέχρι και 6η Ιανουαρίου
- Πανεπιστημιακή εορτή Τριών Ιεραρχών: 30η Ιανουαρίου
- Καθαρά Δευτέρα
- Εθνική Εορτή: 25η Μαρτίου
- Διακοπές Πάσχα: από το Σάββατο του Λαζάρου μέχρι την Κυριακή του Θωμά.
- Πρωτομαγιά
- Διακοπή μαθημάτων: Την ημέρα των φοιτητικών εκλογών

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Α΄ ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Α΄ Εξάμηνο

A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ Δ Φ Ε	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_Y109	Λατινικά I	3 1 0	5	Κλασική	ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ
2.	PHL_Y102	Αρχαία Ελληνική Θεματογραφία	3 1 0	5	Κλασική	ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ
3.	PHL_Y104	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΙΑΠΙΔΟΥ
4.	PHL_Y108	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία	3 1 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ
5.	PHL_Y106	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία I	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΑΡΧΑΚΗΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ						
1.	PHL_Y107	Αρχαία Ελληνική Ιστορία	3 0 0	5	Γενικής Παιδείας	ΣΥΡΚΟΥ
2.	PHL_Y207	Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (150)	3 0 0	5	Γενικής Παιδείας	ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ
3.	PHL_1000	Ελληνική Γλώσσα I (ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		6	Γενικής Παιδείας	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
4.	PHL_1001	Εισαγωγή στον Ελληνικό Πολιτισμό (ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		6	Γενικής Παιδείας	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Β΄ Εξάμηνο

A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ δ	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_Y201	Αρχαϊκό Έπος: Όμηρος	3 1 0	5	Κλασική	ΚΑΡΑΚΑΝΤΖΑ
2.	PHL_Y209	Λατινικά II	3 1 0	5	Κλασική	ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ
3.	PHL_Y203	Εισαγωγή στον Πλάτωνα	3 0 0	5	Κλασική	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ
4.	PHL_Y303	Ο Σολωμός και η Επτανησιακή Σχολή	3 1 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ

5.	PHL_Y206	Εισαγωγή στη Γλωσσολογία II	3 1 0	5	Γλωσσολογία	ΞΥΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 1 ΜΑΘΗΜΑ)						
1.	PHL_E302	Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Ιστορία	3 0 0	5	Γενικής Παιδείας	407/80
2.	PHL_Y305	Βυζαντινή Ιστορία	3 0 0	5	Γενικής Παιδείας	407/80
3.	PHL_1000	Ελληνική Γλώσσα I (ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		6	Γενικής Παιδείας	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
4.	PHL_1001	Εισαγωγή στον Ελληνικό Πολιτισμό (ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS)		6	Γενικής Παιδείας	ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Γ' Εξάμηνο						
A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_Y301	Ο Σοφοκλής και η Πόλις	3 0 0	5	Κλασική	ΠΑΠΑΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
2.	PHL_Y302	Λατινικό Έπος: Βιργίλιος	3 0 0	5	Κλασική	ΛΙΠΚΑ
3.	PHL_B504	Βυζαντινά Κείμενα και Πολιτισμός	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΝΟΥΣΙΑ
4.	PHL_E306	Περιγραφική ανάλυση της Νέας Ελληνικής	3 0 0	5	Γλωσσολογία/ Παιδαγωγική Επάρκεια	ΒΛΑΧΟΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 2 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)						
1.	PHL_E316	Συγκριτική Φιλολογία: Λογοτεχνία και Τέχνες	3 0 0	5	Γενικής παιδείας	ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ
2.	PHL_A710	Αρχαία Ελληνικά Πεζογραφικά Κείμενα	3 0 0	5	Κλασική	ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΗ
3.	PHL_Y207	Νεότερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (150)	3 0 0	5	Γενικής παιδείας	ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ
4.	PHL_Y204	Κρητική Λογοτεχνία	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ
5.	PHL_Y107	Αρχαία Ελληνική Ιστορία	3 0 0	5	Γενικής Παιδείας	ΣΥΡΚΟΥ
Δ' Εξάμηνο						
Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ	
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
PHL_Y401	Αρχαία ελληνική Ιστοριογραφία: Ηρόδοτος	3 0 0	5	Κλασική	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ	

PHL_Y408	Ρωμαϊκή Ιστοριογραφία	3 1 0	5	Κλασική	ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ
PHL_Y409	Νεοελληνική Πεζογραφία 1830 – 1914	3 1 0	5	ΒΝΕΣ	ΑΘΗΝΗ
PHL_Y407	Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας	3 1 0	5	Γλωσσολογία	ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 2 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)					
PHL_E406	Αρχαίες Ελληνικές Δημοκρατίες	3 0 0	5	Γενικής παιδείας	ΠΑΠΑΧΡΥΣΟΣΤΟ ΜΟΥ
PHL_E419	Δημώδης Βυζαντινή Λογοτεχνία	3 0 0	5	Κλασική	ΜΑΝΑΦΗΣ
PHL_E420	Ζητήματα Ποιητικής	3 0 0	5	Γενικής παιδείας	ΚΩΣΤΙΟΥ
PHL_E421	Γλωσσολογικές Εφαρμογές	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΡΟΥΣΣΟΥ
PHL_Y305	Βυζαντινή Ιστορία	3 0 0	5	Γενικής παιδείας	407/80
PHL_E302	Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Ιστορία	3 0 0	5	Γενικής Παιδείας	407/80
PHL_E407	Μύθος Λογοτεχνία και Μουσικό Θέατρο	3 0 1	5	Γενικής Παιδείας	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Β' ΚΥΚΛΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ε' Εξάμηνο

A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ Δ Φ Ε	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_A511	Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Φιλοσοφία	3 0 0	5	Κλασική	ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ
2.	PHL_A518	Η Δραματική Τέχνη του Ευριπίδη	3 1 0	5	Κλασική	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)						
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ						
1.	PHL_A607	Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Βιογραφία	3 0 0	5	Κλασική	ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ
2.	PHL_A604	Αρχαϊκό Έπος: Ησίοδος	3 0 0	5	Κλασική	ΠΟΤΑΜΙΤΗ
3.	PHL_A505	Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνική Κριτική	3 0 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ						

4.	PHL_B503	Νεοελληνική Φιλολογία: 1670-1830	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΑΘΗΝΗ
5.	PHL_B506	Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας: 19ος – 20ος αι.	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΓΚΟΤΣΗ
6.	PHL_B602	Βυζαντινή Ποίηση	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΜΑΝΑΦΗΣ
7.	PHL_B513	Μεσοπολεμική Πεζογραφία: Όψεις και Αναζητήσεις του Μοντερνισμού	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ
8.	PHL_Γ602	Σημασιολογία	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΡΟΥΣΣΟΥ
9.	PHL_Γ503	Κειμενογλωσσολογία	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΑΡΧΑΚΗΣ
10.	PHL_Γ507	Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής	2 0 1	5	Γλωσσολογία	ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ
11.	PHL_B514	Ιστορία της νεοελληνικής κριτικής (19ος-20ος αι.): διαμάχες για τη δέκατη Μούσα	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ
12.	PHL_A512	Χρήση των Νέων Τεχνολογιών στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες	0 0 3	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΜΕΣΣΗΝΗΣ
13.	PHL_A513	Ψυχολογία, Οικογένεια, Σχολείο	3 0 0	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
14.	PHL_ERASMUS5	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

ΣΤ' Εξάμηνο

A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ώρες/εβδ	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_A603	Κείμενα Β' Σοφιστικής	3 0 0	5	Κλασική	ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ
2.	PHL_A615	Θουκυδίδης: Η Ανατομία της Ισχύος, του Πολέμου και της Ανθρώπινης Φύσης	3 1 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)						
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ						
1.	PHL_A609	Λογοτεχνία της Αυτοκρατορικής Περιόδου	3 0 0	5	Κλασική	ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ
2.	PHL_A612	Αρχαίο Ελληνικό και Λατινικό Μυθιστόρημα	3 0 0	5	Κλασική	ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ
3.	PHL_A611	Αρχαία Ελληνική Λαϊκή Παράδοση	3 0 0	5	Κλασική	ΠΟΤΑΜΙΤΗ

ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ						
4.	PHL_B610	Βυζαντινοί Ιστορικοί και Χρονογράφοι	3 1 0	5	ΒΝΕΣ	ΝΟΥΣΙΑ
5.	PHL_B601	Παλαμάς – Σικελιανός	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ
7.	PHL_B704	Ελληνική Παλαιογραφία	2 1 1	5	ΒΝΕΣ	ΜΑΝΑΦΗΣ
8.	PHL_B611	Λογοτεχνία και Επικοινωνία	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ
9.	PHL_B603	Θεωρίες της Λογοτεχνίας: από τον Φορμαλισμό στις Σπουδές Φύλου	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΓΚΟΤΣΗ
10.	PHL_Γ806	Ερευνητικά Ζητήματα Διαχρονικής Γλωσσολογίας	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ
11.	PHL_A613	Ειδικές Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες	0 0 3	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΜΕΣΣΗΝΗΣ
12.	PHL_A614	Εκπαίδευση και Κοινωνία	3 0 0	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
13.	PHL_ERASMUS6	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

Ζ' Εξάμηνο

A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ	Π.Μ. (ECTS)	Ειδίκευση	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_A705	Λατινική Σάτιρα	3 0 0	5	Κλασική	ΛΙΠΚΑ
2.	PHL_A717	Ο Πλάτων και η Τέχνη του Φιλοσοφικού Διαλόγου	3 0 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)						
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ						
1.	PHL_A704	Γραμματεία Ύστερης Αρχαιότητας	3 0 0	5	Κλασική	ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΗ
2.	PHL_A606	Αρχαία Ελληνική Λυρική Ποίηση	3 1 0	5	Κλασική	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
3.	PHL_A706	Επιγραφική	3 0 0	5	Κλασική	ΣΥΡΚΟΥ
4.		Διπλωματική εργασία	0 0 3	5		
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ						
5.	PHL_B703	Κ.Π. Καβάφης	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΩΣΤΙΟΥ
6.	PHL_B702	Βυζαντινή Φιλολογία: Ο Μ. Ψελλός και η εποχή των Κομνηνών	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΙΑΠΙΔΟΥ

7.	PHL_B715	Διδακτική της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	3 0 0	5	ΒΝΕΣ Παιδαγωγική επάρκεια	ΙΕΡΩΝΥΜΑΚΗ
8.	PHL_B719	Γραφές του Εφήμερου: Λογοτεχνία, Δημοσιογραφία, Κριτική (ΝΕΟ ΜΑΘΗΜΑ)	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΑΘΗΝΗ
9.	PHL_B809	Πρωτοπορίες στην Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία και Τέχνη του 20ού Αιώνα	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ
10.	PHL_Γ801	Διαλεκτολογία	2 0 1	5	Γλωσσολογία	ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ
11.	PHL_B717	Ψυχοπαθολογία Εφήβων και Ενηλίκων	3 0 0	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
12.	PHL_ERASM US7	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

Η' Εξάμηνο

A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ Δ Φ Ε	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_A801	Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αριστοφάνης	3 0 0	5	Κλασική	ΠΑΠΑΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
2.	PHL_A802	Αρχαία Ελληνικά Φιλοσοφικά Κείμενα: Αριστοτέλης	3 0 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)						
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ						
1.	PHL_A821	Φεμινιστική Κριτική και Κλασικές Σπουδές	3 0 0	5	Κλασική	ΚΑΡΑΚΑΝΤΖΑ
2.	PHL_A804	Ελληνιστική Ποίηση	3 0 0	5	Κλασική	ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΗ
3.	PHL_A805	Λατινικό Έπος: Λουκρήτιος – Οβίδιος	3 0 0	5	Κλασική	ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ
4.	PHL_A808	Ερευνητικά Ζητήματα Αρχαϊκού Έπους	3 0 0	3	Κλασική	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
5.		Διπλωματική εργασία	0 0 3	5	Κλασική	
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ						
6.	PHL_B801	Γ. Σεφέρης	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΩΣΤΙΟΥ
7.	PHL_B808	Γραμματεία ύστερης βυζαντινής περιόδου	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΝΟΥΣΙΑ
8.	PHL_B810	Σύγχρονη Λογοτεχνία: Πεζογραφία και Πολιτισμική Μνήμη	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

9.	PHL_B812	Λογοτεχνία και Πόλη: Πολιτισμικές Όψεις της Νεωτερικότητας	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ
10.	PHL_A822	Λογοτεχνία και Ψυχανάλυση	3 0 0	5	Γενικής παιδείας	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
11.	PHL_ΠΑΦ	*Πρακτική Άσκηση Τελειοφοίτων	0 0 3	5	Κλασική/ΒΝΕΣ/ Γλωσσολογίας	ΜΕΛΗ ΔΕΠ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ
12.	PHL_ERASM US8	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΒΝΕΣ)

Ε' Εξάμηνο

A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ Δ Φ Ε	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_B602	Βυζαντινή ποίηση	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΜΑΝΑΦΗΣ
2.	PHL_B503	Νεοελληνική Φιλολογία: 1670- 1830	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΑΘΗΝΗ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)						
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ						
1.	PHL_B506	Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας: 19 ^{ος} – 20 ^{ος} αι.	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΓΚΟΤΣΗ
2.	PHL_B513	Μεσοπολεμική Πεζογραφία: όψεις και Αναζητήσεις του Μοντερνισμού	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ
3.	PHL_B514	Ιστορία της νεοελληνικής κριτικής (19ος-20ος αι.): διαμάχες για τη δέκατη Μούσα (ΝΕΟ ΜΑΘΗΜΑ)	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ						
3.	PHL_A505	Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνική Κριτική	3 0 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
4.	PHL_Γ507	Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής	2 0 1	5	Γλωσσολογία	ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ
5.	PHL_A518	Η Δραματική Τέχνη του Ευριπίδη	3 1 0	5	Κλασική	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
6.	PHL_Γ602	Σημασιολογία	2 0 1	5	Γλωσσολογία	ΡΟΥΣΣΟΥ
7.	PHL_Γ503	Κειμενογλωσσολογία	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΑΡΧΑΚΗΣ
8.	PHL_A513	Ψυχολογία, Οικογένεια, Σχολείο	3 0 0	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

9.	PHL_A512	Χρήση των Νέων Τεχνολογιών στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες	0 0 3	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική επάρκεια	ΜΕΣΣΗΝΗΣ
10.	PHL_ERAS MUS5	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

ΣΤ' Εξάμηνο

A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ Δ Φ Ε	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_B610	Βυζαντινοί Ιστορικοί και χρονογράφοι	3 1 0	5	ΒΝΕΣ	ΝΟΥΣΙΑ
2.	PHL_B601	Παλαμάς – Σικελιανός	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)						
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ						
1.	PHL_B704	Ελληνική Παλαιογραφία	3 1 1	5	ΒΝΕΣ	ΜΑΝΑΦΗΣ
2.	PHL_B606	Ερευνητικά και Μεθοδολογικά Ζητήματα Νεοελληνικής Φιλολογίας	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΑΘΗΝΗ
3.	PHL_B611	Λογοτεχνία και Επικοινωνία	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ
4.	PHL_B603	Θεωρίες της Λογοτεχνίας: από τον Φορμαλισμό στις Σπουδές Φύλου	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΓΚΟΤΣΗ
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ						
5.	PHL_A615	Θουκυδίδης: Η Ανατομία της Ισχύος, του Πολέμου και της Ανθρώπινης Φύσης	3 1 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
6.	PHL_A612	Αρχαίο Ελληνικό και Λατινικό Μυθιστόρημα	3 0 0	5	Κλασική	ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΥ
7.	PHL_Γ601	Σύνταξη	3 1 0	5	Γλωσσολογία	ΒΛΑΧΟΣ
8.	PHL_Γ806	Ερευνητικά Ζητήματα Διαχρονικής Γλωσσολογίας	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ
9.	PHL_B710	Το Νεοελληνικό Θέατρο του Πρώτου Μισού του 20 ^{ου} αι. (25)	3 0 0	5	Ανάθεση στο Θεατρικών	ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
10.	PHL_A614	Εκπαίδευση και Κοινωνία	3 0 0	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
11.	PHL_A613	Ειδικές Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες	0 0 3	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΜΕΣΣΗΝΗΣ
12.	PHL_ERAS MUS6	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

Ζ' Εξάμηνο

A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ώρες/εβδ Δ Φ Ε	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_B702	Βυζαντινή Φιλολογία: Ο Μ. Ψελλός και η εποχή των Κομνηνών	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΙΑΠΙΔΟΥ
2.	PHL_B703	Κ.Π. Καβάφης	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΩΣΤΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)						
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ						
1.	PHL_B809	Πρωτοπορίες στην ευρωπαϊκή λογοτεχνία και τέχνη του 20ού αιώνα	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ
2.	PHL_B715	Διδακτική της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	3 0 0	5	ΒΝΕΣ Παιδαγωγική επάρκεια	ΙΕΡΩΝΥΜΑΚΗ
3.	PHL_B719	Γραφές του Εφήμερου: Λογοτεχνία, Δημοσιογραφία, Κριτική (ΝΕΟ ΜΑΘΗΜΑ)	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΑΘΗΝΗ
4.		Διπλωματική Εργασία	0 0 3	5		
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ						
5.	PHL_A606	Αρχαία Ελληνική Λυρική Ποίηση	3 1 0	5	Κλασική	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
6.	PHL_A704	Γραμματεία Ύστερης Αρχαιότητας	3 0 0	5	Κλασική	ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΗ
7.	PHL_A717	Ο Πλάτων και η Τέχνη του Φιλοσοφικού Διαλόγου	3 0 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
8.	PHL_A706	Επιγραφική	3 0 1	5	Κλασική	ΣΥΡΚΟΥ
9.	PHL_Γ703	Λεξικολογία	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ
10.	PHL_Γ801	Διαλεκτολογία	2 0 1	5	Γλωσσολογία	ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ
11.	PHL_A810	Εισαγωγή στην Ιστορία του Κινηματογράφου (25)	3 0 0	5	Ανάθεση στο ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ	ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ
12.	PHL_B717	Ψυχοπαθολογία Εφήβων και Ενηλίκων	3 0 0	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
13.	PHL_ERAS MUS7	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

Η' Εξάμηνο

A/A	Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ Δ Φ Ε	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ						
1.	PHL_B808	Γραμματεία ύστερης βυζαντινής περιόδου	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΝΟΥΣΙΑ
2.	PHL_B801	Γ. Σεφέρης	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΩΣΤΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)						
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ						
1.	PHL_B707	Ιστορία και Θεωρία των Λογοτεχνικών Ειδών	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ
2.	PHL_B810	Σύγχρονη Λογοτεχνία: Πεζογραφία και Πολιτισμική Μνήμη	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ
3.	PHL_B812	Λογοτεχνία και Πόλη: Πολιτισμικές Όψεις της Νεωτερικότητας	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ
4.	PHL_B605	Μεταπολεμική Πεζογραφία	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΓΚΟΤΣΗ
5.		Διπλωματική Εργασία	0 0 3	5		
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ						
6.	PHL_A801	Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αριστοφάνης	3 0 0	5	Κλασική	ΠΑΠΑΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
7.	PHL_A821	Φεμινιστική Κριτική και Κλασικές Σπουδές	3 0 0	5	Κλασική	ΚΑΡΑΚΑΝΤΖΑ
8.	PHL_A813	Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης (40)	3 0 0	5	Ανάθεση στο ΤΕΠΕΚΕ Παιδαγωγική επάρκεια	ΝΙΚΟΛΑΟΥ
9.	PHL_A822	Λογοτεχνία και Ψυχανάλυση	3 0 0	5	Γενικής παιδείας	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
10.	PHL_ΠΑΦ	*Πρακτική Άσκηση Τελειοφοίτων	0 0 3	5	Κλασική/ΒΝΕΣ/Γλωσσολογίας	ΜΕΛΗ ΔΕΠ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ
11.	PHL_ERAS MUS8	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

Β' ΚΥΚΛΟΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Ε' Εξάμηνο					
Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ Δ Φ Ε	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ					
PHL_Γ502	Μορφολογία	3 0 1	5	Γλωσσολογία	ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ
PHL_Γ511	Φωνητική – Φωνολογία	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 4 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)					
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ					
PHL_Γ602	Σημασιολογία	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΡΟΥΣΣΟΥ
PHL_Γ503	Κειμενογλωσσολογία	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΑΡΧΑΚΗΣ
PHL_Γ507	Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής	2 0 1	5	Γλωσσολογία	ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ
PHL_Γ508	Ζητήματα Γλωσσικής Εκπαίδευσης	3 0 0	5	Ανάθεση στο ΤΕΠΕΚΕ Παιδαγωγική επάρκεια	ΦΤΕΡΝΙΑΤΗ
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ					
PHL_A518	Η Δραματική Τέχνη του Ευριπίδη	3 1 0	5	Κλασική	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
PHL_B503	Νεοελληνική Φιλολογία: 1670-1830	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΑΘΗΝΗ
PHL_B513	Μεσοπολεμική Πεζογραφία: όψεις και Αναζητήσεις του Μοντερνισμού	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ
PHL_B506	Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας: 19 ^{ος} – 20 ^{ος} αι.	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΓΚΟΤΣΗ
PHL_A505	Αρχαία Ελληνική Λογοτεχνική Κριτική	3 0 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
PHL_A604	Αρχαϊκό Έπος: Ησίοδος	3 0 0	5	Κλασική	ΠΟΤΑΜΙΤΗ
PHL_B514	Ιστορία της νεοελληνικής κριτικής (19ος-20ος αι.): διαμάχες για τη δέκατη Μούσα (ΝΕΟ ΜΑΘΗΜΑ)	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

PHL_A517	Ετερότητα και εκπαίδευση στην ελληνική διασπορά	3 0 0	5	Ανάθεση στο ΤΕΕΑΠΗ Παιδαγωγική επάρκεια	ΑΡΒΑΝΙΤΗ
PHL_A512	Χρήση των Νέων Τεχνολογιών στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες	0 0 3	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΜΕΣΣΗΝΗΣ
PHL_A513	Ψυχολογία, Οικογένεια, Σχολείο	3 0 0	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
PHL_ERAS MUS5	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

ΣΤ Έξαμηνο

Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ ΔΦΕ	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ					
PHL_G601	Σύνταξη	3 1 0	5	Γλωσσολογία	ΒΛΑΧΟΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 5 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)					
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ					
PHL_G603	Συγκριτική Μορφολογία	3 0 1	5	Γλωσσολογία	ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ
PHL_G702	Μεθοδολογία της Γλωσσικής Έρευνας	3 0 1	5	Γλωσσολογία	ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ
PHL_G605	Κοινωνιογλωσσολογία	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΑΡΧΑΚΗΣ
PHL_G806	Ερευνητικά Ζητήματα Διαχρονικής Γλωσσολογίας (συνδ. με 8ο εξαμ.)	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ
PHL_G805	Γλωσσική Κατάκτηση και Εκμάθηση	3 0 0	5	Ανάθεση στη Λογοθεραπεία Παιδαγωγική επάρκεια	ΤΕΡΖΗ
PHL_G608	Ζητήματα Γλωσσικής Εκπαίδευσης II (ΝΕΟ ΜΑΘΗΜΑ)	3 0 0	5	Γλωσσολογία	407/80
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ					
PHL_B601	Παλαμάς – Σικελιανός	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ
PHL_A615	Θουκυδίδης: Η Ανατομία της Ισχύος, του Πολέμου και της Ανθρώπινης Φύσης	3 1 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
PHL_B603	Θεωρίες της Λογοτεχνίας: από τον Φορμαλισμό στις Σπουδές Φύλου	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΓΚΟΤΣΗ

PHL_A614	Εκπαίδευση και Κοινωνία	3 0 0	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
PHL_A613	Ειδικές Εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες	0 0 3	5	Γενικής παιδείας Παιδαγωγική	ΜΕΣΣΗΝΗΣ
PHL_ERAS MUS6	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

Ζ' Εξάμηνο

Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ώρες/εβδ	Π.Μ. (ECTS)	Ειδίκευση	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 6 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)					
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ					
PHL_Γ701	Συγκριτική Σύνταξη	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΡΟΥΣΣΟΥ
PHL_Γ703	Λεξικολογία	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ
PHL_Γ801	Διαλεκτολογία	2 0 1	5	Γλωσσολογία	ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ
PHL_Γ807	Λεξικογραφία	2 0 1	5	Γλωσσολογία	ΞΥΔΟΠΟΥΛΟΣ
PHL_Γ509	Γλωσσική Μεταβολή	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ
	Διπλωματική Εργασία	0 0 3	5		
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ					
PHL_B703	Κ.Π. Καβάφης	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΩΣΤΙΟΥ
PHL_A717	Ο Πλάτων και η Τέχνη του Φιλοσοφικού Διαλόγου	3 0 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
PHL_A606	Αρχαία Ελληνική Λυρική Ποίηση	3 1 0	5	Κλασική	ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
PHL_B715	Διδακτική της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	3 0 0	5	ΒΝΕΣ Παιδαγωγική επάγγελμα	ΙΕΡΩΝΥΜΑΚΗ
PHL_Γ810	Διαπολιτισμική Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών	3 0 0	5	Ανάθεση στο ΤΕΕΑΠΗ	ΑΡΒΑΝΙΤΗ
PHL_B717	Ψυχοπαθολογία Εφήβων και Ενηλίκων	3 0 0	5	Γενικής παιδείας	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
PHL_ERAS MUS7	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

Η' Εξάμηνο

Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Ωρες/εβδ Δ Φ Ε	Π.Μ. (ECTS)	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (ΕΠΙΛΟΓΗ 6 ΜΑΘΗΜΑΤΑ)					
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ					
PHL_Γ802	Ανάλυση Λόγου	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΑΡΧΑΚΗΣ
PHL_Γ604	Εργαστηριακή Φωνητική	2 0 1	5	Γλωσσολογία	ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΙΟΥ
PHL_Γ803	Τυπολογία Γλωσσών	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΒΛΑΧΟΣ
PHL_Γ804	Επεξεργασία Ομιλίας και Φυσικής Γλώσσας	3 0 0	5	Ανάθεση σε Η/Υ και Τεχν. Υπολογ.	ΣΓΑΡΜΠΑΣ-ΔΕΡΜΑΤΑΣ
PHL_Γ806	Ερευνητικά Ζητήματα Διαχρονικής Γλωσσολογίας (συνδ. με 6ο εξαμ.)	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ
PHL_Γ706	Ερευνητικά Ζητήματα Θεωρητικής Γλωσσολογίας	3 0 0	5	Γλωσσολογία	ΡΟΥΣΣΟΥ
	Διπλωματική Εργασία	0 0 3	5		
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ					
PHL_B801	Γ. Σεφέρης	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΚΩΣΤΙΟΥ
PHL_A801	Αρχαίο Ελληνικό Δράμα: Αριστοφάνης	3 0 0	5	Κλασική	ΠΑΠΑΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
PHL_A802	Αρχαία Ελληνικά Φιλοσοφικά Κείμενα: Αριστοτέλης	3 0 0	5	Κλασική	ΡΑΓΚΟΣ
PHL_A821	Φεμινιστική Κριτική και Κλασικές Σπουδές	3 0 0	5	Κλασική	ΚΑΡΑΚΑΝΤΖΑ
PHL_B810	Σύγχρονη Λογοτεχνία: Πεζογραφία και Πολιτισμική Μνήμη	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ
PHL_B812	Λογοτεχνία και Πόλη: Πολιτισμικές Όψεις της Νεωτερικότητας	3 0 0	5	ΒΝΕΣ	ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ
PHL_A822	Λογοτεχνία και Ψυχανάλυση	3 0 0	5	Γενικής παιδείας	ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
PHL_ΠΑΦ	*Πρακτική Άσκηση Τελειοφοίτων	0 0 3	5	Κλασική/ΒΝΕΣ/Γλωσσολογίας	ΜΕΛΗ ΔΕΠ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ
PHL_ERAS MUS8	Ελεύθερη επιλογή	3 0 0	5		

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ:

1. Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας, με βάση το Π.Δ. 167/2001, προσφέρει τρεις (3) Ειδικεύσεις: α) Κλασικών Σπουδών, β) Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών (BNEΣ) και γ) Γλωσσολογίας.
2. Τα μαθήματα των τεσσάρων πρώτων εξαμήνων είναι κοινά για όλους τους φοιτητές. Από το πέμπτο εξάμηνο αρχίζουν τα προγράμματα ειδίκευσης: α) Κλασικών Σπουδών, β) Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών (BNEΣ), γ) Γλωσσολογίας.
3. Τα μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών είναι τρίωρα, αντιστοιχούν σε τρεις (3) διδακτικές μονάδες έκαστο με Συντελεστή Βαρύτητας 1,5 και έχουν διάρκεια ενός εξαμήνου.
4. Όλα τα μαθήματα του Α΄ και Β΄ Κύκλου Σπουδών (υποχρεωτικά και επιλογής) αντιστοιχούν σε 5 πιστωτικές μονάδες (ECTS) το καθένα.
5. Για την απόκτηση του πτυχίου απαιτείται οι φοιτητές να συμπληρώσουν 240 ECTS, που αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 48 μαθήματα ως εξής: για τον πρώτο κύκλο σπουδών και για όσους έχουν έτος εισαγωγής πριν από το 2012 απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση από 15 έως 20 υποχρεωτικών μαθημάτων και 4 έως 9 μαθημάτων επιλογής σε σύνολο τουλάχιστον 24 μαθημάτων όπως έχουν οριστεί στο πρόγραμμα σπουδών. Για όσους έχουν έτος εισαγωγής από το 2012 και μετά απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση 18 υποχρεωτικών μαθημάτων και 6 μαθημάτων επιλογής σε σύνολο 24 μαθημάτων όπως έχουν οριστεί στο πρόγραμμα σπουδών. Για τον δεύτερο κύκλο σπουδών απαιτείται η επιτυχής εξέταση, για την Κλασική ειδίκευση, σε 8 υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης σε τουλάχιστον 4 επιλογής μαθήματα ειδίκευσης και έως 12 μαθήματα επιλογής είτε της ειδίκευσης είτε άλλων ειδικέυσεων σε σύνολο 24 μαθημάτων. Για τους φοιτητές που από το ακαδ. έτος 2019-20 θα φοιτούν στο τρίτο έτος σπουδών στην Κλασική ειδίκευση απαιτείται η επιτυχής εξέταση, σε 8 υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης σε τουλάχιστον 8 επιλογής μαθήματα ειδίκευσης και έως 8 μαθήματα επιλογής είτε της ειδίκευσης είτε άλλων ειδικέυσεων σε σύνολο 24 μαθημάτων. Για την ειδίκευση BNEΣ απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε 8 υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης σε τουλάχιστον 4 επιλογής μαθήματα ειδίκευσης και έως 12 μαθήματα επιλογής είτε της ειδίκευσης είτε άλλων ειδικέυσεων σε σύνολο 24 μαθημάτων. Για την ειδίκευση Γλωσσολογίας απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε 3 υποχρεωτικά μαθήματα ειδίκευσης, σε τουλάχιστον 9 επιλογής μαθήματα ειδίκευσης και έως 12 μαθήματα επιλογής είτε της ειδίκευσης είτε άλλων ειδικέυσεων σε σύνολο 24 μαθημάτων.
6. Τα μαθήματα προσμετρώνται στο πτυχίο με βάση το χαρακτηρισμό του κάθε μαθήματος όταν έγινε η επιτυχής εξέτασή του.
7. Οι φοιτητές του Δ΄ έτους δύνανται να εκπονήσουν Πτυχιακή Εργασία, η οποία αντιστοιχεί με 10 ECTS. Ο φοιτητής που θα επιλέξει «Πτυχιακή Εργασία» στο Ζ΄ εξάμηνο οφείλει να επιλέξει το ίδιο μάθημα και στο Η΄ εξάμηνο.
8. Οι φοιτητές του Δ΄ έτους κατόπιν αίτησής τους και αφού επιλεγούν από την Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης, καλύπτοντας συγκεκριμένα κριτήρια, δύνανται να επιλέξουν το μάθημα «Πρακτική Άσκηση Τελειοφοίτων», η οποία αντιστοιχεί με 5 ECTS
9. Το μάθημα “**Ελεύθερη Επιλογή**” αφορά αποκλειστικά και μόνο σε αναγνώριση μαθημάτων από το πρόγραμμα “ERASMUS”

10. Το μάθημα «Ερευνητικά και μεθοδολογικά ζητήματα Νεοελληνικής Φιλολογίας», επιλογής του 6ου εξαμήνου στην ειδίκευση ΒΝΕΣ είναι προαπαιτούμενο για την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας στη Νεοελληνική Φιλολογία
11. Για να λάβουν πιστοποιητικό Παιδαγωγικής Επάρκειας, οι φοιτητές πρέπει να έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε **τουλάχιστον ΤΡΙΑ** μαθήματα χαρακτηρισμένα ως τέτοια, του προγράμματος σπουδών.

Μαθησιακά αποτελέσματα του ΠΠΣ

Με την ολοκλήρωση του προπτυχιακού κύκλου σπουδών οι φοιτητές/ φοιτήτριες θα:

- Έχουν αποκτήσει θεωρητική και εφαρμοσμένη επιστημονική γνώση σε θέματα αρχαίας και λατινικής, βυζαντινής και νέας ελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας, καθώς και γλωσσολογίας και στα επιμέρους αντικείμενα που συνθέτουν τα γνωστικά αυτά πεδία.
- Έχουν αναπτύξει ικανότητα αντίληψης, ερμηνείας και επίλυσης προβλημάτων στο πλαίσιο του γνωστικού τους πεδίου, μέσω της συγκέντρωσης και επεξεργασίας στοιχείων συναφών με αυτό.
- Διαθέτουν δεξιότητες αναζήτησης, ανάλυσης και σύνθεσης δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση νέων τεχνολογιών και ηλεκτρονικών πηγών.
- Έχουν αναπτύξει γνωστικές δεξιότητες που τους επιτρέπουν να συνεχίσουν την επιστημονική εκπαίδευση σε μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών.
- Έχουν αποκτήσει επάρκεια στη διδασκαλία της αρχαίας και λατινικής, βυζαντινής και νέας ελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας, καθώς και γλωσσολογίας στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα.
- Έχουν αναπτύξει δεξιότητες σε άλλους τομείς που είναι απαραίτητες για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική τους ανάπτυξη (π.χ. συγγραφή, επιμέλεια και διόρθωση κειμένων, επίβλεψη εκδόσεων, φιλολογική και γλωσσική έρευνα, μετάφραση, ανάλυση και επεξεργασία στοιχείων).
- Έχουν εφοδιαστεί με προσόντα (π.χ. γλωσσομάθεια, χειρισμό ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων, ανάλυση δεδομένων) που θα τους εξασφαλίζουν διεθνή κινητικότητα.

III. Περιγράμματα μαθημάτων Α΄ Γενικού Κύκλου Σπουδών

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Ι (Κ. Οικονομοπούλου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές:

1. Θα έχουν εισαχθεί στα θεμελιώδη γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα της λατινικής γλώσσας (κλίση ρημάτων, ουσιαστικών, επιθέτων και αντωνυμιών, βασικές συντακτικές δομές της λατινικής πρότασης).
2. Θα έχουν κατακτήσει βασικό λατινικό λεξιλόγιο.
3. Θα έχουν εισαχθεί στο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύχθηκε η λατινική λογοτεχνία.
4. Θα είναι σε θέση να ανατρέχουν αυτόνομα σε ελληνικές και αγγλόφωνες έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές (π.χ. εγχειρίδια, έγκριτες ιστοσελίδες, ψηφιακές βιβλιοθήκες) για τη μελέτη της λατινικής γλώσσας και του ρωμαϊκού πολιτισμού.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση νέων τεχνολογιών
2. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
3. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
4. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
5. Εργασία σε διεθνές ή/και σε διεπιστημονικό περιβάλλον
6. Λήψη αποφάσεων
7. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στη λατινική γλώσσα μέσα από την δομημένη εκμάθηση και

κατανόηση των γραμματικών της φαινομένων (κλίση ρημάτων, ουσιαστικών, επιθέτων και αντωνυμιών).

2. Εισαγωγή στο λατινικό συντακτικό (χρήση πτώσεων, μετοχών και απαρεμφάτων), και συγκριτική εξέτασή του με συντακτικά φαινόμενα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
3. Ασκήσεις μετάφρασης από τα λατινικά στα νέα ελληνικά, με στόχο την ενεργοποίηση βασικού λατινικού λεξιλογίου και την εφαρμογή των κανόνων γραμματικής και συντακτικού στη διαδικασία μετάφρασης.
4. Θέματα ρωμαϊκής ιστορίας και πολιτισμού.
5. Εξοικείωση των φοιτητών με την χρήση ψηφιακών πηγών για τη μελέτη της λατινικής γλώσσας και λογοτεχνίας (π.χ. Perseus Digital Library, PHI Latin Corpus, on-line λατινικό λεξικό Lewis and Short).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

(Έντυπες πηγές)

1. K. Belcher, R. Maltby (2014), *Τα Λατινικά: Μαθαίνοντας τη Γλώσσα από τις Πηγές*, μετάφρ. Ε. Καρακάσης, Ε. Περάκη-Κυριακίδου, Αθήνα.
2. Wheelock, F.M. (2020), *Τα Λατινικά του Wheelock*, μετάφρ. Α.Μ. Μιχαλόπουλος, Σ. Παπαϊωάννου, Αθήνα. Bortolussi, B. (2014), *Bescherelle Λατινική Γραμματική*, μετάφρ. Δ. Γ. Μπενέτος, Αθήνα.
3. Ε.Δ. Τσακαλώτος (1921), *Λεξικόν Λατινοελληνικόν* (Lexicon latino-graecum), Αθήνα.

(Ψηφιακές πηγές)

4. Θ. Παπαγγελής (2005), *Η Ρώμη και ο Κόσμος της*. [ηλεκτρονικό εγχειρίδιο, διαθέσιμο από την 'Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα': http://www.greeklanguage.gr/digitalResources/ancient_greek/history/rome/page_000.html] Α. Τζάρτζανος (2015), *Λατινική Γραμματική*, Αθήνα (ΟΕΔΒ) http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2730/Latiniki-Grammatiki_GLykeiou_html-apli/
5. Β. Φυντίκογλου, Χ. Τσίτσιου Χελιδόνη (2015), *Lingua Latina: Θέματα Λατινικής Γλώσσας και Ρωμαϊκού Πολιτισμού. Ανθολόγιο Κειμένων για την Ύστερη Respublica*, Αθήνα [ηλεκτρονικό εγχειρίδιο, διαθέσιμο από τον 'Κάλλιππο': <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/2409?locale=en>]

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ (Α. Γεωργιάδου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγικό μάθημα στην Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, ενώ

προϋποθέτει γνώσεις που αποκτήθηκαν στο Λύκειο. Στοχεύει, επομένως, αφενός στην υπενθύμιση βασικών συντακτικών και γραμματικών φαινομένων μέσω ενός ευρέος φάσματος πεζών κειμένων (5 ο αι. π.Χ. - 3 ο αι. μ.Χ.), τόσο από την ελληνική όσο και από την λατινική γραμματεία, και αφετέρου στη γλωσσική εξοικείωση των φοιτητών με αρχαία ελληνικά κείμενα, κυρίως της αττικής διαλέκτου, και την παράλληλη εξοικείωσή τους με παραφράσεις των ΑΕ κειμένων στα λατινικά. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοούν με σχετική ευχέρεια την γλωσσική, υφολογική, συντακτική ποικιλία των ΑΕ κειμένων, και τις επακόλουθες συγκλίσεις και αποκλίσεις μεταξύ των συγγραφέων και των λογοτεχνικών ειδών.
2. Αντιλαμβάνονται με σχετική ταχύτητα το νόημα, χωρίς να ανατρέχουν συνεχώς σε λεξικά και γραμματικές.
3. Αναγνωρίζουν το γραμματειακό είδος στο οποίο εντάσσεται το κείμενο, την γενικότερη χρονική περίοδο συγγραφής του και, συχνά, τον συγγραφέα του κειμένου μέσα από τις γλωσσικές, συντακτικές και υφολογικές ιδιαιτερότητές του.
4. Αποδεσμευτούν από τη διαδικασία της αποστήθισης κανόνων και να εμπλακούν με τα κείμενα ως ενεργοί αναγνώστες για τη δημιουργία νοήματος. Θα αποκτήσουν δηλ. τη δυνατότητα να αντιμετωπίζουν τα λογοτεχνικά κείμενα ως φορείς νοημάτων με πολλαπλές ερμηνείες και όχι ως υλικό για την επίλυση συντακτικών και γραμματικών φαινομένων.
5. Χρησιμοποιούν βάσεις δεδομένων για την καλύτερη επεξεργασία κειμένων (TLG, Perseus, The Stoa, The Latin Library).

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ευχέρεια στην ανάγνωση αρχαίων ελληνικών κειμένων
2. Χρήση ψηφιακών δεδομένων και ξένης βιβλιογραφίας
3. Τήρηση της επιστημονικής δεοντολογίας

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- 1: Πολυτονικό σύστημα – έγκλιση: Κανόνες και Ασκήσεις
- 2-5: Υποθετικοί Λόγοι – Πλάγιος λόγος: Ασκήσεις - Κείμενα
- 6-8: Κείμενα ιστοριογραφικά (Ηρόδοτος, Θουκυδίδης, Ξενοφών, Διόδωρος, Πολύβιος)
- 9: Κείμενα φιλοσοφικά (Πλάτων)
- 10-11: Κείμενα ρητορικά (Γοργίας, Λυσίας, Ισοκράτης)
- 12-13: Πεζογραφία αυτοκρατορικής περιόδου (Πλούταρχος, Λουκιανός, Φλάβιος Φιλόστρατος, Δίων Προυσαίος, Αιλιανός)

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Μ. Οικονόμου, *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής* (Αθήνα 1971).
2. Π. Τσιλογιάννης, *Αντίστροφο Λεξικό της Νέας-Αρχαίας Ελληνικής* (Αθήνα 2000).
3. J.D. Denniston, *The Greek Particles* (Oxford 1981).
4. C. T. Lewis and C. Short, *A Latin Dictionary* (Oxford 2002).
5. H.G. Liddell and R. Scott, *Greek-English Lexicon*, 9th ed. with revised Suppl. (Oxford 1996).
6. F. Montanari, *Σύγχρονο Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας* (Αθήνα 2013).
7. E. Schwyzer, *Η Σύνταξη της αρχαίας Ελληνικής γλώσσας*, μτφρ. Γ.Ε. Παπασιμπας-Π. Χαιρόπουλος (Αθήνα 2002).
8. H.W. Smyth, *Greek Grammar* (Harvard University Press 1956).
9. S.C. Woodhouse, *English-Greek Dictionary, A Vocabulary of the Attic language* (London 1910).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ (Ε. Κιαπίδου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Αναγνωρίζει τα όρια, τις μεθόδους, τους στόχους και τα εργαλεία (παραδοσιακά και ηλεκτρονικά) της επιστήμης της Βυζαντινής Φιλολογίας.
2. Αναγνωρίζει και να διακρίνει τα διάφορα γραμματειακά είδη που καλλιεργήθηκαν κατά τη βυζαντινή εποχή.
3. Παρουσιάζει την εξέλιξη αυτών των γραμματειακών ειδών και τα βασικά χαρακτηριστικά τους ανά περίοδο.
4. Γνωρίζει τους σημαντικότερους εκπροσώπους κάθε γραμματειακού είδους και τα έργα τους.
5. Κατανοεί τις συγκλίσεις και αποκλίσεις της βυζαντινής γραμματείας σε σύγκριση με την αντίστοιχη κλασική.
6. Γνωρίζει γλωσσικές και συντακτικές ιδιομορφίες των βυζαντινών κειμένων γραμμένων σε κλασικίζουσα και δημώδη γλώσσα.
7. Αποδίδει κείμενα της βυζαντινής γραμματείας στα νέα ελληνικά.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων, με τη χρήση κατάλληλων τεχνολογιών.
2. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
3. Εξάσκηση της αναλυτικής και συνθετικής ικανότητας.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στα βασικά είδη της βυζαντινής γραμματείας και την εξέλιξή τους (ιστοριογραφία,
2. επιστολογραφία, ρητορική, ποίηση, αγιολογία)
3. Επισκόπηση των βασικών περιόδων της βυζαντινής ιστορίας.
4. Λόγια και δημώδη βυζαντινά κείμενα ανά γραμματειακό είδος και περίοδο.
5. Βίος και έργο σημαντικών βυζαντινών συγγραφέων.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. J.O. Rosenqvist, *Η Βυζαντινή Λογοτεχνία. Από τον 6^ο αιώνα έως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης*, Αθήνα 2008.
2. H. Hunger, *Βυζαντινή Λογοτεχνία: η Λόγια Κοσμική Γραμματεία των Βυζαντινών, I-III*, Αθήνα 1991.
3. A.P. Kazhdan, *A history of byzantine literature (650-850)*, [ΕΙΕ-ΙΒΕ, Ερευνητική Βιβλιοθήκη 2], Αθήνα 1999· *A history of byzantine literature (850-1000)*, ό.π., Αθήνα 2006.
4. H.-G. Beck, *Ιστορία της βυζαντινής δημώδους λογοτεχνίας*, Αθήνα 1993.
5. Θ. Δετοράκης, *Βυζαντινή φιλολογία. Τα πρόσωπα και τα κείμενα, Α΄: Προβυζαντινοί και πρωτοβυζαντινοί χρόνοι (περ. 150-527 μ.Χ.)*, Ηράκλειο Κρήτης 1995· Β΄: από τον Ιουστινιανό έως τον Φώτιο (527-900), Ηράκλειο Κρήτης 2003.
6. *The Oxford handbook of Byzantine studies*, eds E. Jeffreys, J. Haldon, R. Cormack, Oxford 2008.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ (Γ. Παπαθεοδώρου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Γνωρίζει την ορολογία, τη μεθοδολογία, τους επιστημονικούς στόχους της νεοελληνικής φιλολογίας.
2. Γνωρίζει τα λογοτεχνικά ρεύματα από τον 18ο ως τον 20ό αι. και τη σχέση τους με την ιστορία των ιδεών, στην ελληνική και την ευρωπαϊκή λογοτεχνική πραγματικότητα.
3. Εντάσσει την ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας στην ιστορία των ευρωπαϊκών λογοτεχνικών ρευμάτων (του διαφωτισμού, του ρομαντισμού, του αισθητισμού, του παρνασσισμού, του συμβολισμού, του μοντερνισμού).
4. Αναγνωρίζει τα κύρια χαρακτηριστικά των περιόδων, των γενεών και σχολών.
5. Αναγνωρίζει τα έργα του λογοτεχνικού κανόνα.
6. Αναλύει αντιπροσωπευτικά κείμενα της κάθε περιόδου

7. Διακρίνει τα διαφορετικά στάδια της εξέλιξης των λογοτεχνικών γενών και ειδών.
8. Γνωρίζει τα βασικά πορίσματα της έρευνας, όπως παρουσιάζονται σε διαφορετικές ιστορίες της λογοτεχνίας, για την αρχή της νεοελληνικής λογοτεχνίας και τους κυριότερους σταθμούς της πρόσληψης των συγγραφέων του κανόνα.
9. Αναγνωρίζει τα στάδια της εξέλιξης της νεοελληνικής γραμματείας.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των βασικών χαρακτηριστικών της Ιστορίας της λογοτεχνίας.
2. Ικανότητα να εντοπίζει τα λογοτεχνικά είδη.
3. Ικανότητα κριτικής ανάλυσης και ερμηνείας ποιητικών και πεζογραφικών κειμένων.
4. Ικανότητα να προσεγγίζει τις παλαιότερες και σύγχρονες πηγές της Νεοελληνικής Φιλολογίας.
5. Ικανότητα να εκτιμά τη συμβολή της ευρωπαϊκής παιδείας, σκέψης και λογοτεχνίας στη διαμόρφωση της νεοελληνικής γραμματείας.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Λογοτεχνία, Γραμματεία, Φιλολογία, Γραμματολογία. : Θέματα ορισμών και ορολογίας.
2. Ιστορία και Ιστοριογραφία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.
3. Το σχήμα του «Νέου Ελληνισμού»: Περιοδολόγηση και η κατασκευή του «λογοτεχνικού παρελθόντος» στην Ιστορία της Λογοτεχνίας.
4. Σχολές, «γενιές» και αισθητικά ρεύματα
5. Πηγές της Νεοελληνικής Φιλολογίας
6. Η έννοια του λογοτεχνικού κανόνα.
7. Από την Ιστορία στις Ιστορίες της Λογοτεχνίας.
8. Η νεοελληνική φιλολογία στην εποχή της ψηφιακής τεχνολογίας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Ιωάννης Συκουτρής, *Μελέται και άρθρα*, Αθήνα, 1956.
2. Mario Vitti, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Οδυσσέας, Αθήνα, 1978.
3. Λίνος Πολίτης, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Μ.Ι.ΕΤ, ³Αθήνα, 1980.
4. Γ. Π. Σαββίδης, *Τράπεζα Πνευματική*, Πορεία, Αθήνα, 1994.
5. Roderick Beaton, *Εισαγωγή στη Νεότερη Ελληνική Λογοτεχνία*, Νεφέλη, Αθήνα, 1996.
6. *Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα - Έργα - Ρεύματα – Όροι*, Αθήνα, Πατάκης, 2007.
7. Αλέξης Πολίτης, *Εγχειρίδιο του νεοελληνιστή*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2011.
8. Δημήτρης Αγγελάτος, *Η άλφα βήτα του νεοελληνιστή*, Αθήνα, Gutenberg, 2011.
9. Νάσος Βαγενάς, «Πότε αρχίζει η νεοελληνική λογοτεχνία;», *Γκινόστρα. Κείμενα κριτικής διαμάχης*, μικρή άρκτος, 2012, 13-60.

10. Γιάννης Παπαθεοδώρου, «Μια περιδιάβαση στο χώρο της Γραμματολογίας και της Ιστοριογραφίας της Νέας Ελληνικής Λογοτεχνίας (19^{ος}-20^{ός} αι.)», <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/grammatologies/guide.html>

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ Ι (Α. Αρχάκης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Γνωρίζει τα βασικά ζητούμενα και τους κύριους ερευνητικούς τομείς της επιστήμης της γλωσσολογίας.
2. Γνωρίζει βασικές έννοιες της δομικής, γενετικής και λειτουργικής γλωσσολογίας.
3. Διακρίνει παραδοσιακές και ιδεοληπτικές απόψεις για τη γλώσσα από την
4. επιστημονική μελέτη της γλώσσας.
5. Συνεχίσει σε πιο εξειδικευμένα μαθήματα γλωσσολογίας.

Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση για τους κύριους ερευνητικούς τομείς της γλωσσολογίας.
2. Ικανότητα να διακρίνει την επιστημονική από την μη-επιστημονική μελέτη της γλώσσας.
3. Ικανότητα να εφαρμόζει πολύ βασικές έννοιες γλωσσολογικής ανάλυσης.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
2. Λήψη αποφάσεων
3. Αυτόνομη εργασία
4. Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
5. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
6. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
7. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
8. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- I. Βασικές αρχές της επιστήμης της γλωσσολογίας.
- II. Βασικές έννοιες γλωσσολογικής ανάλυσης: Γλωσσικό σύστημα (langue), λόγος (parole), ομιλία (langage), γλωσσική ικανότητα, γλωσσική επιτέλεση
- III. Οι λειτουργίες της γλώσσας.
- IV. Προφορικός και γραπτός λόγος.
- V. Προέλευση και φύση της γλώσσας
- VI. Απόκτηση της γλώσσας

- VII. Γενικά χαρακτηριστικά της γλώσσας: αυθαιρεσία του γλωσσικού σημείου, γραμμικότητα, διπλή άρθρωση, ασυνέχεια, παραγωγικότητα, ανακλαστικότητα, μετάθεση
- VIII. Ουσία και μορφή της γλώσσας
- IX. Εισαγωγή στα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης
- X. Εισαγωγή στη μελέτη της γλωσσικής αλλαγής

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Γούτσος Δ. (2012). *Γλώσσα. Κείμενο, ποικιλία, σύστημα*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική [Προτεινόμενο σύγγραμμα]
2. Fromkin V., Rodman R. & Hyams N. (2008). *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας*, μτφ. Γ. Ξυδόπουλος κ.ά., επιμ. Γ. Ξυδόπουλος. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκης.
3. Lyons J. (1995). *Εισαγωγή στη γλωσσολογία*, μτφ. Μ. Αραποπούλου, Α. Αρχάκης κ.ά., επιμ. Γ. Καρανάσιος. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκης. [Προτεινόμενο σύγγραμμα]
4. Lyons J. (2002). *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία*, μτφ. Ά. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ζ. Γαβριηλίδου & Α. Ευθυμίου. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.
5. Μπαμπινιώτης Γ. (1980). *Θεωρητική γλωσσολογία: Εισαγωγή στη σύγχρονη γλωσσολογία*. Εκδόσεις Αθήνα.
6. Παυλίδου Θ.-Σ. (2008). *Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
7. Πετρούνιας Ευ. (1984). *Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση*. Μέρος Α΄: Θεωρία. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
8. Saussure F. De (1979). *Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας*, μτφ. Φ. Αποστολόπουλος. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήσης.
9. Χριστίδης Α.-Φ./Βελούδης Γ. (1996-7). "Γενική γλωσσολογία Ι". Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Α. Σύρκου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

1. Το μάθημα αποτελεί το βασικό μέσο/υλικό για να γνωρίσουν οι φοιτητές/φοιτήτριες τα ιστορικά και πολιτικά γεγονότα που έλαβαν χώρα από τον 8ο π.Χ. αιώνα έως και το θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου καθώς και τις συνθήκες που

οδήγησαν στη δημιουργία της πόλης-κράτους κατά την αρχαϊκή και κλασική εποχή.

2. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εξοικείωση τους με τις πολιτειακές δομές των πόλεων και τον πνευματικό πολιτισμό των αρχαϊκών και κλασικών χρόνων.
3. Τέλος, στόχο του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους φοιτητές των έργων της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας (π.χ. Ηροδότου, Θουκυδίδη, Ξενοφώντα, Αρριανού, Τραγωδιών, κωμωδιών) και η δημιουργική αξιοποίησή τους στο πλαίσιο του μαθήματος.

Δεξιότητες: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. Ερμηνεύει τις φιλολογικές πηγές και να τις συσχετίζει με τα ιστορικά γεγονότα.
2. Έχει εξοικειωθεί με τα ιστορικά γεγονότα της αρχαϊκής και κλασικής εποχής καθώς, να διακρίνει τα αίτια που τα προκάλεσαν και να κατανοήσει τις συνέπειές τους στη διαμόρφωση της 'παγκόσμιας' κατάστασης.
3. Ερμηνεύει τα ιστορικά γεγονότα της εποχής του.
4. Κατανοήσει τον ρόλο των πολιτικών αρχηγών αλλά και των καθημερινών ανθρώπων στη διαμόρφωση του ιστορικού γίνεσθαι.
5. Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές τους για να παρουσιάσουν μια εργασία συνδυάζοντας τις φιλολογικές πηγές και τα αρχαιολογικά κατάλοιπα με τα σύγχρονα έργα τέχνης, π.χ. θεατρική παράσταση ή κινηματογραφική ταινία.
6. Αναζητήσει, ν' αναλύσει και συνθέσει δεδομένα και πληροφορίες, με τη χρήση και της τεχνολογίας (TLG)
7. Εκπονήσει αυτόνομη Εργασία
8. Εκπονήσει ομαδική Εργασία
9. Ασκήσει την κριτική του.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο.
2. Μελέτη των επιμέρους εννοτήτων
3. Επιλεκτική μελέτη των ιστορικών πηγών ((Ηρόδοτος, Θουκυδίδης, Ξενοφώντας, Αρριανός)
4. Βιβλιογραφική ενημέρωση

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Claude Mossé – Annie Schnapp-Gourbeillon, *Επίτομη Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας (2000- 31 π.Χ.)*, Μτφρ. Λ. Στεφάνου, Αθήνα 2010
2. Robert Flacelière, *Ο Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Αρχαία Ελλάδα*, Μτφρ. Γερ. Βανδωρου, Αθήνα 2007
3. Jacqueline de Romilly, *Αλκιβιάδης*, Μτφρ. Μπ.Αθανασίου-Κατ. Μηλιαρέση, Αθήνα 1996
4. Jacqueline de Romilly, *Γιατί η Ελλάδα;* Μτφρ. Μπ.Αθανασίου-Κατ. Μηλιαρέση, Αθήνα 1996
5. Jacqueline de Romilly, *Η οικοδόμηση της αλήθειας στο Θουκυδίδη*, Μτφρ. Στ. Βλοντάκη, Αθήνα 2003
6. Oliver Taplin, *Ελληνικόν Πυρ*, Μτφρ. Ελ. Πατρικίου, Αθήνα 1992

7. Claude Mossé, *Αλέξανδρος το πεπρωμένο ενός μύθου*, Μτφρ. Στ. Βλοντάκης, 2004
8. Claude Mossé, *Περικλής. Ο εφευρέτης της Δημοκρατίας*, Μτφρ. Στ. Βλοντάκης, 2006
9. Claude Mossé, *Η γυναίκα στην Αρχαία Ελλάδα*, Μτφρ. Αθ. Στεφανής, Αθήνα 2004
10. Mary R. Lefkowitz, *Γυναίκες στον Ελληνικό μύθο*, Μτφρ. Αμ. Μεγαπάνου, Αθήνα, 1995
11. D.M. MacDowell, *Σπαρτιατικό Δίκαιο*, Μτφρ. Νικ. Κονομή, Αθήνα 2005
12. Γ. Κοκκόρου-Αλευρά, *Η Τέχνη της Αρχαίας Ελλάδας. Σύνομη Ιστορία (1050-50 π.Χ.)*, Αθήνα 1995
13. Δημ. Κυρτάτας, *Κατακτώντας την Αρχαιότητα*, Αθήνα 2002
14. Άγγελος Βλάχος, *Η οικοδόμηση της Δημοκρατίας*, Αθήνα 1999
15. Josiah Ober, *Μάζες και ελίτ στη δημοκρατική Αθήνα*, Αθήνα 2003
16. Μ.Β. Σακελλαρίου, *Η Αθηναϊκή Δημοκρατία*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2016
17. Fran. Lefevre, *Ιστορία του Αρχαίου Ελληνικού κόσμου*, Παρίσι, 2015.

ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Π. Κυπριανός)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

1. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:
2. Γνώση των σημαντικότερων πολιτικών γεγονότων της υπό εξέταση περιόδου.
3. Κατανόηση των σημαντικότερων κοινωνικών, οικονομικών, ιδεολογικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών της νεοελληνικής ιστορίας. Διάκριση των φάσεων και των χαρακτηριστικών τους.
4. Εξοικείωση με τη βασική βιβλιογραφία της περιόδου
5. Κατανόηση της διαδικασίας γέννησης των εθνικών κρατών κατά τον 19^ο αιώνα.
6. Παρουσίαση και ικανότητα αναγωγής της ελληνικής ιστορίας της περιόδου στο ευρωπαϊκό και διεθνές της πλαίσιο.
7. Εξοικείωση με τις βασικές αρχές της ιστορικής επιστήμης.
8. Ικανότητα διαχείρισης τεκμηριών διαφορετικών ποιοτήτων ως ιστορικών πηγών: τύπος – πεζογραφία – ποίηση – οπτικοακουστικά μέσα – εικαστικά.
9. Εξοικείωση με τα αντικείμενα της ιστορίας της ιστορίας, της ιστορίας των ιδεών και της ιστορίας των πολιτισμικών πρακτικών.

Δεξιότητες:

1. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των βασικών πολιτικών γεγονότων της περιόδου από το τέλος του 18ου αιώνα μέχρι το 1940.

2. Ικανότητα να εντοπίζει τους κρίσιμους οικονομικούς, κοινωνικούς και ιδεολογικούς μετασχηματισμούς στην ελληνική κοινωνία και να αξιολογεί τις συνέπειές τους.
3. Ικανότητα στην αντιπαραβολή τεκμηρίων και πηγών.
4. Ικανότητα να προσεγγίζει κείμενα με όρους ιστορικής ανάγνωσης.
5. Ικανότητα να αντιλαμβάνεται την ελληνική ιστορία στο πλαίσιο των συγκλίσεων και αποκλίσεων της από τον δυτικό και ανατολικό κανόνα αντίστοιχα.
6. Ικανότητα να αντιλαμβάνεται το ιστορικό παρελθόν με όρους ιστορικότητας και όχι συγχρονίας.

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Ιστορική επιστήμη και μέθοδος. Ιστορία και αφήγηση. Ζητήματα περιοδολόγησης στην ιστορία – νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία.
2. Ο δρόμος προς την ανεξαρτησία (τέλη 18ου – αρχές 19ου αιώνα).
3. Η Ελληνική Επανάσταση και η Εποχή των Επαναστάσεων.
4. Ταραγμένα χρόνια: από τον Καποδίστρια στην έκπτωση του Όθωνα.
5. Οράματα και διαψεύσεις: από την ένωση των Επτανήσων στην ήττα του 1897.
6. Πώς γεννιέται η εθνική συνείδηση;
7. Κοινοβουλευτισμός και μεταρρυθμίσεις. Η εποχή του Χαριλάου Τρικούπη
8. Οι πρώτες κυβερνήσεις του Ελευθερίου Βενιζέλου και το στοίχημα του αστικού εκσυγχρονισμού
9. Μακεδονικό ζήτημα και Βαλκανικοί πόλεμοι
10. Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος και εθνικός διχασμός
11. Η Μικρασιατική καταστροφή
12. Δικτατορία και κοινοβουλευτισμός (1924-1940)
13. Επισκόπηση

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Donald Quataert, *Η Οθωμανική αυτοκρατορία: οι τελευταίοι αιώνες, 1700-1922*, μετάφραση Μαρίνος Σαριγιάννης, Αθήνα, Αλεξάνδρεια 2006.
2. Κώστας Κωστής, *Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας*, Πόλις, Αθήνα 2013.
3. Κ. Θ. Δημαράς, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, Αθήνα, Ερμής 1985.
4. Douglas Dakin, *Ο αγώνας των Ελλήνων για την ανεξαρτησία, 1821-1833*, μετάφραση Ρένα Σταυρίδου-Πατρικίου, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1999.
5. Eric Hobsbawm, *Έθνη και εθνικισμός από το 1780 μέχρι σήμερα*, μετάφραση Χρύσα Νάντρις, Καρδαμίτσα, Αθήνα 1994.
6. J. A. Petropoulos, *Πολιτική και συγκρότηση κράτους στο ελληνικό βασίλειο (1833-*

- 1843), 2 τόμοι, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1997.
7. Έλλη Σκοπετεά, *Το «πρότυπο βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα. Όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, Πολύτυπο, Αθήνα 1988.
  8. Γιάννης Γιαννουλόπουλος, *«Η ευγενής μας τύφλωση». Εξωτερική πολιτική και «εθνικά θέματα» από την ήττα του 1897 έως την μικρασιατική καταστροφή*», Βιβλιόραμα, Αθήνα 1999.
  9. Αλέξης Πολίτης, *Ρομαντικά Χρόνια. Ιδεολογίες και Νοοτροπίες στην Ελλάδα του 1830-1880*, Αθήνα, Ε.Μ.Ν.Ε. Μνήμων 1993.
  10. Λύντια Τρίχα, *Χαρίλαος Τρικούπης. Ο πολιτικός του «τίς ππαίει» και του «δυστυχώς επτωχεύσαμεν»*, Πόλις, Αθήνα 2016.
  11. Γιώργος Μαυρογορδάτος - Χρήστος Χατζηιωσήφ, *Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1992.
  12. Γιώργος Μαυρογορδάτος, *1915 - Ο Εθνικός Διχασμός*, Πατάκης, Αθήνα, 2015.
  13. Γιώργος Λεονταρίτης, *Η Ελλάδα στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2000.
  14. Mark Mazower, *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου*, μετάφραση Σπύρος Μαρκέτος, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2002.

**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ
(ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS) (Α. ΡΟΥΣΣΟΥ)**

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος του εξαμηνιαίου μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει την ικανότητα να κατανοούν τα βασικά χαρακτηριστικά του ελληνικού πολιτισμού, θα έχουν εξοικειωθεί με έθιμα και παραδόσεις και θα μπορούν να συνδέσουν το παρελθόν με το παρόν.

Δεξιότητες:

1. Αυτόνομη εργασία
2. Ομαδική εργασία
3. Εργασία σε διαπολιτισμικό περιβάλλον
4. Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
5. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
6. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
7. Λήψη αποφάσεων
8. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα είναι σπονδυλωτό και καλύπτει θέματα στις παρακάτω ενότητες:

1. Τοπίο – η χρήση του χώρου από τον άνθρωπο
2. Μύθος και θρησκεία
3. Φιλοσοφία
4. Θέατρο
5. Ιστορία της Τέχνης: αρχαία, βυζαντινή, σύγχρονη
6. Νεοελληνική λογοτεχνία
7. Μουσική και χορός
8. Καινοτομία και τεχνολογία
9. Καθημερινή ζωή στη σύγχρονη Ελλάδα
10. Επίσκεψη στο αρχαιολογικό μουσείο και ξενάγηση στην πόλη

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Θα δοθεί σχετική βιβλιογραφία ανά θεματική ενότητα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Ι (ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS) (Α. ΡΟΥΣΣΟΥ)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος του εξαμηνιαίου μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει τις πρώτες βασικές γνώσεις ελληνομάθειας (επιπέδου A1) σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (ΚΕΠΑ):

A1 (Αρχάριος χρήστης): Μπορεί να κατανοεί και να χρησιμοποιεί οικείες και καθημερινές εκφράσεις και να διατυπώνει με απλό τρόπο συγκεκριμένες ανάγκες του. Μπορεί να αυτοσυστήνεται ή να συστήνει άλλο πρόσωπο, να θέτει προσωπικές ερωτήσεις σε κάποιον (π.χ., για τον τόπο κατοικίας του, τις σχέσεις του, πράγματα που του ανήκουν) και να απαντά σε ανάλογες ερωτήσεις. Μπορεί να επικοινωνεί με απλά λόγια, αν ο συνομιλητής του μιλά αργά και καθαρά και δείχνει συνεργάσιμος.

<https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/table-1-cefr-3.3-common-referencelevels-global-scale>

Δεξιότητες:

1. Αυτόνομη εργασία
2. Ομαδική εργασία

3. Εργασία σε διαπολιτισμικό περιβάλλον
4. Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
5. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
6. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
7. Λήψη αποφάσεων
8. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στο μάθημα ελληνικής γλώσσας – ελληνικό αλφάβητο
2. Χαιρετισμός –συστάσεις
3. Τα χόμπι μου (αθλητισμός, ξένες γλώσσες, μουσική κ.τ.λ.)
3. Η ώρα
4. Κατευθύνσεις – προσανατολισμός
5. Καθημερινές δραστηριότητες
6. Στην αγορά
7. Στην καφετέρια
8. Στην εργασία
9. Στις διακοπές
10. Γράφω κάρτα ή γράμμα
9. Παρουσίαση εργασιών

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Αναγνωστοπούλου, Α., Τριανταφυλλίδου, Λ. 2011. *Λοιπόν τι λες*, Θεσσαλονίκη: Νόστος
2. Αρβανιτάκης, Κ., Αρβανιτάκη, Φ. 2011. *Επικοινωνήστε Ελληνικά 1-3*. Εκδόσεις Δέλτος
3. Βαλσαμάκη Φ., Μανάβη, Δ. 2014. *Ορίστε! Ελληνικά για αρχάριους*. 4^η έκδοση. Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, ΑΠΘ.
4. Γκαρέλη Ε., Καπούλα Ε., Νεστοράτου Στ., Πρίτση Ε., Ρουμπής Ν., Συκαρά Γ. *Ταξίδι στην Ελλάδα. Νέα ελληνικά για ξένους*. Επίπεδα Α1&Α2. Εκδόσεις Γρηγόρη.
5. Διδακτικό προσωπικό του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ. 2005. 4^η έκδοση. *Τα νέα ελληνικά για ξένους*. Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Α.Π.Θ.
6. Καβουκόπουλος Φ. 1998. *Νέα ελληνικά για αρχάριους*. Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη
7. Παθιάκη, Ε., Σιμόπουλος, Γ., Κανελλοπούλου, Ρ., Παυλοπούλου, Α. 2010. *Ελληνικά Α' - Μέθοδος εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας*, Αθήνα: Πατάκης

8. Τριανταφυλλίδου, Λ., Κοκκινίδου Μ., Τακούδα Χ., Σεχίδου Ε., Σταυριανάκη, Κ. 2014. *Ελληνικά Στο Π + Φ*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Άλλες πηγές:

ΑΠΘ, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδου
<http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=el>

Διαδρομές, <http://elearning.greek-language.gr/>,

Διδασκαλείο της Νέας Ελληνικής, ΕΚΠΑ:
https://www.greekcourses.uoa.gr/genikes_plirofories/biblia/egcheiridia/

Σχολείο Νέας Ελληνικής, ΑΠΘ: <https://smg.web.auth.gr/may2019b/en/>

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη, <http://www.greeklanguage.gr/>

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΑΡΧΑΪΚΟ ΕΠΟΣ: ΟΜΗΡΟΣ (Ε. Καρακάντζα)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές:

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:

1. (γνώση) Θα αποκτήσουν γνώση του πρωτογενούς ομηρικού λεξιλογίου, της ομηρικής γραμματικής, και του δακτυλικού εξαμέτρου.
2. (γνώση και κατανόηση) Θα μάθουν και θα μπορούν να αναγνωρίζουν την βασικά ζητήματα της ομηρικής έρευνας, των κοινωνικών, πολιτικών, και ιδεολογικών συνθηκών που γέννησαν το αρχαϊκό έπος.
3. (ανάλυση) Θα είναι σε θέση να προσεγγίσουν την βασική σύσταση της δομής της ομηρικής αφήγησης (αφηγηματολογία), καθώς και του τρόπου σκέψης και της ιδεολογίας της αριστοκρατικής τάξης, προϊόν της οποίας είναι τα ομηρικά έπη.
4. Θα έχουν αποκτήσει τις εξής ικανότητες: Θα μπορούν να αξιολογούν την ηρωική λογοτεχνία της αρχαϊκής εποχής, και να την συγκρίνουν με μεταγενέστερες (έως τις σύγχρονες) μορφές λογοτεχνίας. Επίσης, να αξιολογούν το αξιακό σύστημα της ηρωικής εποχής σε αντιπαράθεση με την σύγχρονη εποχή. Και τέλος, θα μπορούν να διαπιστώνουν τις τροποποιήσεις που έχει δεχτεί η ερμηνεία των κλασικών κειμένων από την χρήση νέων ερμηνευτικών εργαλείων προερχόμενων από την αφηγηματολογία, τις σπουδές φύλου, τις πολιτικές, κοινωνιολογικές και ψυχαναλυτικές θεωρίες του 20ου και 21ου αιώνα.

Δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με την χρήση της απαραίτητων τεχνολογιών
2. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
3. Σεβασμός στην διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα
4. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας, και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Παραγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψη.

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

1. Η ταυτότητα του ποιητή – η σημασία των ομηρικών επών

Η ενότητα συζητά την ταυτότητα του Ομήρου, όπως παραδίδεται από τις αρχαίες πηγές αλλά και όπως μπορεί να ανασυντεθεί από το ίδιο το έργο του. Σχολιάζεται, επίσης, η σημασία των δύο επών για την αυτοσυνείδηση των Ελλήνων.

2. Ιστορία της ομηρικής έρευνας

Η μελέτη του Ομήρου από την αρχαιότητα ως σήμερα (Αρχαιότητα [8ος - 3ος αι. π. Χ.], Επιστημονική φάση [3ος αι. π. Χ. - 13ος αι. μ. Χ.], Πρόσληψη του Ομήρου στην Δυτική Ευρώπη [14ος - 18ος αι.], Σύγχρονη φιλολογική ανάλυση).

3. Το προοίμιο της Ιλιάδας

Μελέτη του προοιμίου της *Ιλιάδας* - Στοιχεία καινοτομίας του ιλιαδικού έπους.

4. Το σενάριο της Ιλιάδας (Ραψωδίες Α - Ζ)

Παρουσίαση της πλοκής των πρώτων έξι ραψωδιών του ιλιαδικού έπους, με ιδιαίτερη έμφαση στο επεισόδιο της συνάντησης Έκτορα και Ανδρομάχης (Ραψωδία Ζ, Έκτορος και Άνδρομάχης όμιλία, στ. 369 - 529), που μελετάται από το πρωτότυπο.

5. Το σενάριο της Ιλιάδας (Ραψωδίες Η - Π)

Παρουσίαση της πλοκής των ραψωδιών Η - Ο του ιλιαδικού έπους. με ιδιαίτερη έμφαση στους στίχους 777 – 867 της ραψωδίας Π, που μελετώνται από το πρωτότυπο.

6. Το σενάριο της Ιλιάδας (Ραψωδίες Ρ - Ω)

Παρουσίαση της πλοκής των ραψωδιών Ρ - Ω του ιλιαδικού έπους, με ιδιαίτερη έμφαση στους στίχους 455-503 της ραψωδίας Υ (*Θεομαχία*), 188-366 της ραψωδίας Χ (*Έκτορος Αναίρεσις*) και 477-595 της ραψωδίας Ω (*Έκτορος λύτρα*), που μελετώνται από το πρωτότυπο.

7. Εισαγωγή στην Οδύσσεια

Εισαγωγή στην *Οδύσσεια* - Παρουσίαση των μοτίβων και της δομής της.

8. Σενάριο Οδύσσειας

9. Ραψωδίες ε, ζ, ι.

Μελέτη επιλεγμένων στίχων από το πρωτότυπο και σχολιασμός.

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Edwards, M. W. 2001. *Όμηρος: ο Ποιητής της Ιλιάδος*. Μετάφραση Βάιος Λιαπής, Νικόλαος Μπεζαντάκος. Αθήνα: Καρδαμίτσα - Ινστιτούτο του Βιβλίου.
2. Fowler, R. 2013. *Όμηρος. Είκοσι Μία Εισαγωγικές Μελέτες*. Επιμέλεια Φλώρα Μανακίδου. Αθήνα: Σ. Ι. Ζαχαρόπουλος.
3. Graziosi, B. 2002. *Inventing Homer: the Early Reception of Epic*. Cambridge / New York: Cambridge University Press.
4. Kirk, G. S., B. Hainsworth, R. Janko. 1990. *The Iliad: A Commentary*. Cambridge: Cambridge University Press.
5. Latacz, J. 2000. *Όμηρος: ο Θεμελιωτής της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας*. Μετάφραση Εβίνα Σιστάκου. Επιμέλεια Αντώνης Ρεγκάκος. Αθήνα: εκδόσεις Παπαδήμα.
6. Μαρωνίτης, Δ. Ν. και Λ. Πόλκας. 2007. *Αρχαϊκή επική ποίηση: από την Ιλιάδα στην Οδύσσεια*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
7. Powell, B. B., I. Morris. 2009. *Εγχειρίδιο Ομηρικών Σπουδών*. Μετάφραση Φ. Πετίκα, Μ. Σκεμπής, Μ. Μουρατίδης. Επιμέλεια Α. Ρεγκάκος. Αθήνα: εκδ. Παπαδήμα.
8. Nagy, G., 1999. *The Best of the Achaeans: Concepts of the Hero in Archaic Greek Poetry*. Baltimore and London: The John Hopkins University Press.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΙΙ (Κ. Οικονομοπούλου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές:

- i. Θα έχουν χτίσει ένα στέρεο υπόβαθρο γνώσης σύνθετων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της λατινικής γλώσσας.
- ii. Θα έχουν κατοχή του βασικού λατινικού λεξιλογίου.
- iii. Θα έχουν την ικανότητα να αναγνωρίζουν και να επεξεργάζονται γραμματικές και συντακτικές δομές της λατινικής γλώσσας σε συμπραζόμενα κατανόησης του νοήματος πρωτότυπων λατινικών προτάσεων ή/και σύντομων λατινικών αποσπασμάτων.
- iv. Θα έχουν βασική επισκόπηση του ιστορικού και κοινωνικού πλαισίου μέσα στο οποίο αναπτύχθηκε η λατινική λογοτεχνία, ώστε να ερμηνεύουν τα σωζόμενα έργα της δημιουργικά μέσα στα ιστορικοκοινωνικά τους συμπραζόμενα.
- v. Θα έχουν εξασκηθεί στην παραγωγή δικών τους εύγλωπτων και φιλολογικά ορθών μεταφράσεων λατινικών προτάσεων ή/και κειμένων.
- vi. Θα είναι σε θέση να ερευνούν και να ανατρέχουν αυτόνομα σε ελληνικές και

αγγλόφωνες έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές (π.χ. εγχειρίδια, μονογραφίες, άρθρα, ιστοσελίδες, ψηφιακές βιβλιοθήκες) για τη μελέτη της λατινικής γλώσσας και λογοτεχνίας.

Δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση νέων τεχνολογιών
2. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
3. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
4. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
5. Εργασία σε διεθνές ή/και σε διεπιστημονικό περιβάλλον
6. Λήψη αποφάσεων
7. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

- i. Παραδόσεις λατινικής γραμματικής, επεκτείνοντας και συστηματοποιώντας την ύλη που διδάχθηκε στο μάθημα 'Λατινικά Ι' (1ου εξ.), με παραδείγματα και ασκήσεις εφαρμογής (μετάφραση προτάσεων και σύντομων λατινικών κειμένων, συμπλήρωση κενών, πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης).
  - ii. Παραδόσεις και ασκήσεις λατινικού συντακτικού, με στόχο την συστηματική κατανόηση θεμελιωδών συντακτικών φαινομένων της λατινικής γλώσσας (ιδίως απαρεμφατική σύνταξη, εμπρόθετοι προσδιορισμοί, χρήση των εγκλίσεων και των παραθετικών, χρήση των αντωνυμιών).
  - iii. Ασκήσεις αντίστροφης μετάφρασης από τα νέα ελληνικά στα λατινικά, με στόχο την ενεργοποίηση βασικού λατινικού λεξιλογίου και την εφαρμογή των κανόνων γραμματικής και συντακτικού στη διαδικασία μετάφρασης.
  - iv. Εισαγωγή σε θεμελιώδη λογοτεχνικά είδη της ρωμαϊκής γραμματείας (όπως ιστοριογραφία, επιστολογραφία, φιλοσοφική πραγματεία).
  - v. Θέματα ρωμαϊκής ιστορίας και πολιτισμού.
- iv. Εξοικείωση των φοιτητών με την χρήση ψηφιακών πηγών για τη μελέτη της λατινικής γλώσσας και λογοτεχνίας (π.χ. Perseus Digital Library, PHI Latin Corpus, on-line λατινικό λεξικό Lewis and Short).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

(Ενδεικτικά)

1. Δ. Νικήτας, Λ. Μ. Τρομάρας (2019), *Σύγχρονο Λατινοελληνικό Λεξικό*, Θεσσαλονίκη. Α.
2. Ernout, F. Thomas (2014), *Συντακτικό της Λατινικής*, μετάφρ. Θ. Πίκουλας, επιμ. Α. Ν. Μιχαλόπουλος, Αθήνα.
3. Θ.Α. Κακριδής (1993), *Γραμματική της Λατινικής Γλώσσας*, Αθήνα.

4. M. Von Albrecht (2012), *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας* (σε έναν τόμο). Από τον Ανδρόνικο ως τον Βοήθιο και η σημασία της για τα νεότερα χρόνια. Μετάφρ. Δ.Ζ. Νικήτας, Ηράκλειο.
5. Wheelock, F.M. (2020), *Τα Λατινικά του Wheelock*, μετάφρ. Α.Μ. Μιχαλόπουλος, Σ. Παπαϊωάννου, Αθήνα.
6. Β. Φυντίκογλου, Χ. Τσίτσιου Χελιδόνη (2015), *Lingua Latina: Θέματα Λατινικής Γλώσσας και Ρωμαϊκού Πολιτισμού*. Ανθολόγιο Κειμένων για την Ύστερη Respublica, Αθήνα [ηλεκτρονικό εγχειρίδιο, διαθέσιμο από τον 'Κάλλιππο': <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/2409?locale=el>]
7. M. Rostovtzeff (1984), *Ρωμαϊκή Ιστορία*, Αθήνα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΠΛΑΤΩΝΑ (Ν.Χαραλαμπίδης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Συνειδητοποιή την παρουσία του Πλάτωνος ως κομβικής προσωπικότητας στην ιστορία της αρχαίας φιλοσοφίας και το εύρος της επίρροής των ιδεών του από την αρχαιότητα έως σήμερα
2. Αναγνωρίζη τα βασικά είδολογικά χαρακτηριστικά και την ποικιλομορφία των πλατωνικών διαλόγων στο συγκεκριμένο της σωματικής λογοτεχνίας αλλά και της προγενεστεράς φιλοσοφικής ποιήσεως και πεζογραφίας
3. Κατανοή τα θεμελιώδη φιλοσοφικά δόγματα και την λογοτεχνική πολυμορφία του Πλάτωνος, καθώς και την ρητορικότητα των ταξινομήσεων του έργου του (θρασύλλειες τετραλογίες, φιλοσοφικοί τίτλοι, έξελικτική τριχοτόμηση)
4. Αντιλαμβάνεται την σημασία της πλατωνικής Ακαδημίας για την επικράτηση του θεσμού των φιλοσοφικών σχολών σε συνάρτηση με τον βιωματικό χαρακτήρα της αρχαίας φιλοσοφικής πρακτικής όπως αποτυπώνεται στην σχέση δασκάλου-μαθητού και στην ανάδειξη των «κειμενικών κοινοτήτων»
5. Συνειδητοποιή την έγγενή θεατρικότητα των πλατωνικών διαλόγων ως κειμένων προωρισμένων και για παράσταση όπως αυτή τεκμηριώνεται από συγκεκριμένα κειμενικά δεδομένα (σκηνοθετικές οδηγίες, δραματικά μοτίβα)

Δεξιότητες:

1. Ίκανότητα αφομοιώσεως βασικών γνώσεων για την ζωή και το έργο του Πλάτωνος
2. Δυνατότητα μεταφράσεως (με μόνη τη βοήθεια ενός λεξικού αρχαίας ελληνικής γλώσσας) και έρμηνείας όποιαςδήποτε πλατωνικού κειμένου
3. Δυνατότητα διακρίσεως της σημασίας της κατά Πλάτωνα φιλοσοφίας από

ἄλλες νοηματοδοτήσεις τοῦ σχετικοῦ ὄρου εἴτε κατὰ τὴν Ἀρχαιότητα εἴτε κατὰ τὴ Νεωτερικότητα

4. Ἀποφυγὴ τῆς συγχύσεως ἀνάμεσα στὸ τί λέει ὁ Πλάτων καὶ στὸ τί θὰ ἤθελαν οἱ ἀνὰ τοὺς αἰῶνες μελετητές του νὰ λέη ὁ Πλάτων

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Εἰσαγωγικά

1. Ζητήματα μεταϊστορίας τῆς φιλοσοφίας

Ἡ γέννηση τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνα φιλοσόφου ὡς ἰδεώδους καὶ οἱ περιπέτειές της ἀνὰ τοὺς αἰῶνες: ἀπὸ τὸν ἀρχετυπικὸ βασιλέα-ποιητὴ τοῦ γενάρχου Πλάτωνος καὶ τὸν μετααριστοτελικὸ γνωσιοθητικὸ στοχαστὴ ἕως τὸν θεῖον ἄνδρα τῶν Νεοπλατωνικῶν καὶ τὸν Πατέρα τῆς Ἐκκλησίας

Οἱ φιλοσοφικὲς σχολὲς καὶ ὁ ρόλος τῆς αὐθεντίας τῶν (προβαλλομένων ὡς) ἰδρυτῶν Δοξογράφοι καὶ ἡ ἱστορία τῆς φιλοσοφίας ὡς γέννημα πολέμου ταυτοτήτων:

ἀπὸ τὸν Διογένη Λαέρτιο καὶ τὸν λανθάνοντα ἀντιχριστιανισμὸ τῶν Βίων του (π. 200 μ.Χ.) ἕως τὸν (Νεοκαντιανό) φιλόσοφο - (Προτεστάντη) θεολόγο

Ἐδουάρδο Τσέλλερ καὶ τὸν ἐξελικτισμὸ τῆς Ἱστορίας του (1844-52)

Χρονολογία καὶ περιοδολόγηση (6ος αἰ. π.Χ. – 7ος αἰ. μ.Χ.):

2. Οἱ Προσωκρατικοί

Τὰ διασωθέντα ἀποσπάσματα καὶ ἡ ἰδεολογικὴ τους (κατά)χρηση:
Σιμπλικίος, Δαμάσκιος, ἡ συλλογὴ τῶν Ντὴλς-Κράντζ (1903) καὶ ὁ μῦθος τῆς ἀνάδυσης τοῦ λόγου

Οἱ Μιλήσιοι (Θαλῆς, Ἀναξίμανδρος, Ἀναξίμενης)

Οἱ μοναχικοὶ φιλόσοφοι (Πυθαγόρας, Ἡράκλειτος)

Οἱ φιλόσοφοι-ποιητές (Ξενοφάνης, Παρμενίδης, Ἐμπεδοκλῆς)

Ἐλεατικοί (Ζήνων, Μέλισσος), Ἀτομικοί (Λεύκιππος, Δημόκριτος),
Πυθαγόρειοι (Φιλόλαος, Ἀλκμαίων)

Ὁ Ἀναξαγόρας καὶ οἱ Σοφιστές (Πρωταγόρας, Γοργίας, Πρόδικος, Ἴππίας)

3. Οἱ Σωκρατικοί

Ὁ Πλάτων καὶ οἱ λοιποὶ ἐκπρόσωποι τῆς σωκρατικῆς λογοτεχνίας
(Ἀντισθένης, Ἀρίστιππος, Εὐκλείδης) - Ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἡ πρώτη γενιὰ τῶν Ἀκαδημικῶν (Σπεύσιππος, Ξενοκράτης)

Πλάτων

Εἰσαγωγή στὴν ζωὴ καὶ τὰ ἔργα τοῦ Πλάτωνος: Διογένους Λαερτίου Βίος καὶ οἱ μαρτυρίες τῶν Ἀκαδημεικῶν καὶ τῶν Νεοπλατωνιστῶν

Ὁ πλατωνικὸς διάλογος καὶ οἱ διαδοχικοὶ ὀρισμοὶ του ἀπὸ τὴν Ποιητικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους (4ος αἰ. π.Χ.) μέχρι τὰ Προλεγόμενα τοῦ Ἀωνύμου (6ος αἰ. μ.Χ.)

Ταξινομήσεις, κατηγοριοποιήσεις και θέματα γνησιότητας και χρονολόγησης
Πλάτωνος Χαρμίδης

Ἐνδελεχῆς καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἀνάγνωση τοῦ Χαρμίδου ὅπου παρουσιάζεται
ὁ Σωκράτης νὰ ἀναζητεῖ μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Κριτία τὸν ὀρισμὸ τῆς
σωφροσύνης

Τὰ πέντε ἐπίπεδα ἀνάλυσης τοῦ διαλόγου:

- (α) Φιλοσοφικό: ἀποσιώπηση τῆς ἠθικῆς καὶ ἔμφαση στὴν γνωσιολογικὴ πλευρὰ τοῦ ὄρου νοουμένου ὡς αὐτογνωσίας καὶ ὑπερεπιστήμης
- (β) Λογοτεχνικό: Ἡ ἄφιξη τοῦ Σωκράτους ὡς νόστος, ἡ ἐπιστροφή τοῦ πολεμιστῆ καὶ τὰ ποικίλα ὁμηρικὰ διακεείμενα (πρωτοπρόσωπη ἀφήγησις, τὸ ὄνειρο τοῦ Σωκράτους)
- (γ) Θεατρικό: Μισγάγκεια ναμάτων τραγικῶν (ὁ ὀρίζοντας τοῦ πολέμου καὶ ὁ βίαιος θάνατος ὄλων τῶν εἰκονιζομένων ἱστορικῶν προσώπων συνεπεία τῶν παρακολουθημάτων του), κωμικῶν (ἡ ἄφιξη τοῦ Χαρμίδου στὴν ἀντροπαρέα τοῦ ξαδέρφου του) καὶ σατυρικῶν (ὁ παρὰ τὴν θέλησίν του ἰθυφαλλικὸς Σωκράτης)
- (δ) Πολιτικό: Ὁ διάλογος ἀναδεικνύει τὴν ἐπαναστατικὴν ἀποτυχίαν τοῦ πολιτικοῦ προγράμματος τοῦ Κριτία καὶ ἀναζητᾷ τὰ διδάγματα ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν του ὡς ἡγέτου τῶν Τριάκοντα ἐναντία στὴν μεταπολιτευτικὴ (μετὰ τὸ 403 π.Χ.) δαιμονοποίησίν του.
- (ε) Προσωπικό: Οἱ βασικοὶ συμπρωταγωνιστῆς τοῦ Σωκράτους εἶναι θεῖοι τοῦ Πλάτωνος. Ἐπίσης στὸ ἐγκώμιο τῆς οἰκογενείας τοῦ Χαρμίδου (157e-158b) ὁ Πλάτων φιλοτεχνεῖ μιὰ γενεαλογικὴ διαδοχὴ (ἐνεργεία καὶ δυνάμει) φιλοσόφων-βασιλέων-γενάρχης τῆς ὁποίας εἶναι ὁ Σόλων, ἐξέχοντα μέλη οἱ Κριτίας καὶ Χαρμίδης, ἐνῶ ὁ τελευταῖος τῆς ἐκπρόσωπος παραμένει τεχνηέντως ἀνομολόγητος.

Δομὴ τοῦ διαλόγου

1. Πρόλογος (153a – 159a)

Ἡ ἄφιξη τοῦ Σωκράτους στὴν παλαίστρα τοῦ Ταυρέα καὶ ἡ πρώτη γνωριμία μὲ τὸν

Χαρμίδην

2. Πρῶτο ἐπεισόδιο (159a-162b)

Οἱ τρεῖς πρῶτοι ὀρισμοὶ τῆς σωφροσύνης

3. Πρῶτο ἰντερλούδιο (162c-163e)

Ὁ Κριτίας ἀντικαθιστᾷ τὸν Χαρμίδην ὡς συνομιλητῆς τοῦ Σωκράτους -
Τέταρτος ὀρισμὸς τῆς σωφροσύνης

4. Δεύτερο ἐπεισόδιο (164a-169c)

Πέμπτος ὀρισμὸς σωφροσύνης - τὸ ἀδύνατον τῆς αὐτοαναφορικῆς γνώσεως

5. Δεύτερο ἰντερλούδιο (169c-d)

Ὁ Κριτίας ἀπορῶν – τὸ ἐρώτημα τῆς χρησιμότητος τῆς σωφροσύνης

6. Τρίτο ἐπεισόδιο (169e-175d)

Ἡ σωφροσύνη ἀποδεικνύεται ἐλάχιστα ἢ καθόλου ὠφέλιμη γνώση – Τὸ ὄνειρο τοῦ Σωκράτους καὶ ἡ σχέση σωφροσύνης καὶ εὐδαιμονίας

7. Ἔξοδος (175d-176d)

Παρὰ τὴν ἀποτυχία ὀρισμοῦ τῆς σωφροσύνης ὁ Χαρμίδης δηλώνει ἀποφασισμένως νὰ γίνῃ μαθητὴς τοῦ Σωκράτους. Ὁ Κριτίας ἐπικροτεῖ καὶ ὑπερθεματίζει. Ὁ Σωκράτης προσποιούμενος τὸν ἐξαναγκαζόμενο, συμφωνεῖ.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Κ. Δ. Γεωργούλης, *Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας*. Ἀθήνα 1975 (Παπαδήμας)
2. M. Vegetti *Ἱστορία τῆς Ἀρχαίας Φιλοσοφίας*. Ἀθήνα 2000 (Π. Τραυλός)
3. Ν. Ἀθ. Ματσούκας, *Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας*. Θεσσαλονίκη 2002 (Πουρναράς)
4. Λ. Κουλουμπάριτσης *Ἱστορία τῆς Ἀρχαίας καὶ Μεσαιωνικῆς Φιλοσοφίας*. Ἀθήνα 2008 (Ἐξάντας)
5. Ἰ. Θεοδωρακόπουλος *Εἰσαγωγή στὸν Πλάτωνα*. Ἀθήνα 2000 (Ἔστια)
6. P. Hadot *Τί εἶναι ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία*. Ἀθήνα 2002 (Ἰνδικτος)
7. J. Annas *Πλάτων: Μιὰ σύντομη εἰσαγωγή*. Θεσσαλονίκη 2016 (Θύραθεν)
8. M. L. Gill – P. Pellegrin (eds.) *A Companion to Ancient Philosophy*. Oxford 2009 (Wiley-Blackwell)
9. L. P. Gerson (ed.) *The Cambridge History of Philosophy in Late Antiquity*. Cambridge 2010 (CUP)
10. J. Warren – F. Sheffield (eds.) *The Routledge Companion to Ancient Philosophy*. London and New York 2014 (Routledge)
11. C. Moore *Socrates and Self-Knowledge*. Cambridge 2015 (CUP)
12. C. Moore – C. C. Raymond (eds.) *Plato Charmides*. Indianapolis and Cambridge 2019 (Hackett)
13. C. Moore *Calling Philosophers Names: On the Origin of a Discipline*. Princeton and Oxford 2020 (Princeton University Press)

Ο ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ (Ε. Παπαργυρίου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Να παρουσιάζουν τους βασικούς σταθμούς της πολιτισμικής ιστορίας των

Επτανήσων από τη Βενετοκρατία μέχρι την Ένωση με την Ελλάδα.

2. Να εκθέτουν τα βασικά χαρακτηριστικά της προσολωμικής ποιητικής παράδοσης και τους κύριους εκπροσώπους της.
3. Να επιχειρηματολογούν για την προβληματική που έχει αναπτυχθεί γύρω από τον όρο «Επτανησιακή Σχολή».
4. Να διακρίνουν τις ομάδες των ποιητών της «Επτανησιακής Σχολής» (προσολωμικοί, σολωμικοί, εξωσολωμικοί, μετασολωμικοί).
5. Να αναφέρουν τα βασικά γεγονότα ζωής του Σολωμού και τους λόγους ανάδειξής του σε εθνικό ποιητή.
6. Να διακρίνουν τα βασικά στάδια εξέλιξης της σολωμικής ποίησης και να αναλύουν τη θεματική και τη μορφολογία της.
7. Να περιγράφουν τις ιδιομορφίες της ποιητικής του Σολωμού και να παρουσιάζουν τα προβλήματα που γεννά στην έκδοση των ποιημάτων του.
8. Να συζητούν τους τρόπους αξιοποίησης της σολωμικής κληρονομιάς από μαθητές και επιγόνους του Σολωμού.

Δεξιότητες:

1. Γνώση και κατανόηση των βασικών χαρακτηριστικών της επτανησιακής λογοτεχνικής παράδοσης και της σολωμικής ποιητικής.
2. Σύγκριση του επτανησιακού παραδείγματος με το αθηναϊκό («Παλαιά Αθηναϊκή Σχολή»).
3. Διάκριση των βασικών γνωρισμάτων του κλασικισμού και του ρομαντισμού.
4. Κριτική ανάλυση και ερμηνευτική ποιητικών κειμένων.
5. Κριτική προσέγγιση εκδοτικών προβλημάτων.
6. Αλληλεπίδραση με άλλους σε προβλήματα ερμηνείας των κειμένων

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Αντιπροσωπευτικά ποιήματα των σημαντικότερων προσολωμικών ποιητών (Ξανθόπουλος, Δανελάκης, Μαρτελάος, Κουτούζης, κ.ά.).
2. Το ποιητικό και πεζογραφικό έργο του Σολωμού.
3. Αντιπροσωπευτικά έργα άλλων δημιουργών που εντάσσονται στην «Επτανησιακή Σχολή» (Πολυλάς, Μαρκοράς, Μάτσης).
4. Κριτικές μελέτες για τον Σολωμό.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Δημήτρης Αγγελάτος, «*Ήχος λεπτός ... [...] γλυκύτατο[ς], ανεκδιήγητο[ς]...*». Η

«τύχη» του σολωμικού έργου και η εξακολουθητική αμηχανία της κριτικής (1859-1929), Αθήνα, Πατάκης 2000.

2. Γιώργος Βελουδής, Διονύσιος Σολωμός. Ρομαντική ποίηση και ποιητική. Οι γερμανικές πηγές, Αθήνα, Γνώση, 1989.
3. Ευριπίδης Γαραντούδης, Οι Επτανήσιοι και ο Σολωμός. Όψεις μιας σύνθετης σχέσης (1820-1950), Αθήνα, Καστανιώτης 2001.
4. Μαρία Δεληβοριά, Διονυσίου Σολωμού «Η γυναίκα της Ζάκυθος», έχθρισσα θανάσιμη του έθνους. Ερμηνευτική δοκιμή, Αθήνα, Άγρα, 2012.
5. Εισαγωγή στην ποίηση του Σολωμού, επιμ. Γιώργος Κεχαγιόγλου, Ηράκλειο, Π.Ε.Κ. 1999.
6. Πήτερ Μάκριτζ, Διονύσιος Σολωμός, μετ. Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ, Αθήνα, Καστανιώτης, 1995.
7. Θεοδόσης Πυλαρινός, Επτανησιακή σχολή, Αθήνα, Σαββάλας, 2003.
8. Διονύσιος Σολωμός, Ποιήματα και Πεζά, φιολ. επιμ. Στυλιανός Αλεξίου, Αθήνα, Στιγμή, 2007.
9. Διονύσιος Σολωμός, Ποιήματα και πεζά, φιολ. επιμ. Γιώργος Βελουδής, Αθήνα, Πατάκης, 2008.
10. Διονύσιος Σολωμός, Η γυναίκα της Ζάκυθος, επιμ. Ελένη Τσαντσάνογλου, επιλεγ. Κατερίνα Τικτοπούλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 2017.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ II (Γ. Ξυδόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια θα μπορεί:

1. Να γνωρίζει τα βασικά ζητούμενα και τους κύριους ερευνητικούς τομείς της επιστήμης της γλωσσολογίας.
2. Να κατανοεί τις βασικές έννοιες και τη σχετική ορολογία των επιπέδων ανάλυσης της γλώσσας (φωνητική / φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη και σημασιολογία).
3. Να εκθέτει επιστημονικά τεκμηριωμένη άποψη για τη φύση της γλώσσας και τον τρόπο ανάλυσής της.
4. Να χρησιμοποιεί, σε βασικό επίπεδο, τις μεθόδους και τα εργαλεία περιγραφής και ανάλυσης των στοιχείων της γλώσσας.
5. Να εγγραφεί σε πιο εξειδικευμένα μαθήματα γλωσσολογίας.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει σε

Βασικό επίπεδο τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Να κατανοεί τη φύση μιας θεωρίας και τη διατύπωση μιας ερμηνείας.
2. Να αντιλαμβάνεται τι σημαίνει συστηματική προσέγγιση των γλωσσικών φαινομένων και πώς μια θεωρία μπορεί να συμβάλει στην κατανόησή τους.
3. Να εφαρμόζει βασικές τεχνικές επεξεργασίας και παρουσίασης γλωσσικών δεδομένων (π.χ. φωνητική μεταγραφή, δένδρικά διαγράμματα, γραμμικοί κανόνες).
4. Να διακρίνει τις διαφορές μεταξύ της επιστημονικής και της μη-επιστημονικής άποψης καθώς και μεταξύ της περιγραφικής και ρυθμιστικής προσέγγισης για τη μελέτη και ανάλυση της γλώσσας.

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Α. Εισαγωγικά: Ορισμός της γλώσσας, Ορισμός της Γλωσσολογίας, Γλωσσική Δομή, Προφορικός – Γραπτός Λόγος, Ρύθμιση – Περιγραφή, Συγχρονία – Διαχρονία, Γνώση – Χρήση της Γλώσσας / Γλωσσική Ικανότητα – Γλωσσική Πλήρωση ή Επιτέλεση.

Β. Φωνητική: Φθόγγοι της γλώσσας, Φωνητική Οδός, Αρθρωτές, Σημεία Άρθρωσης, Τρόποι Άρθρωσης. Φωνήεντα – Σύμφωνα, Αρχή Αμφιμονοσημαντότητας, Φθόγγοι – Γραφήματα, Αντιστοιχία γραφής – προφοράς, Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο, Συστήματα μεταγραφής.

Γ. Φωνολογία: Σχέση αντίθεσης, Φώνημα, Συμπληρωματική κατανομή, Αλλόφωνο, Ελεύθερη εναλλαγή. Φυσικές τάξεις, Φωνολογικοί κανόνες, Φωνολογικά φαινόμενα.

Δ. Μορφολογία: Κλίση, Παραγωγή, Σύνθεση, Μόρφημα: Δεσμευμένο – ελεύθερο, Αλλόμορφο, Δένδρική δομή.

Ε. Σύνταξη: Πρόταση – εκφώνημα, Γλωσσική Ικανότητα – Γλωσσική Πλήρωση/Επιτέλεση, Γραμματικότητα – Αποδεκτότητα, Συστατικότητα, Φραστική Δομή, Λεξικές & Συντακτικές Κατηγορίες. Χ Τονούμενο, Δένδρικά διαγράμματα, Απλές προτάσεις, Σύνθετες προτάσεις. Βαθεία – Επιφανειακή δομή, Μετασχηματισμοί, Ερωτηματικές προτάσεις.

ΣΤ. Σημασιολογία: Σημασία, Λεξική Σημασία, Προτασιακή Σημασία, Σημασία Εκφωνημάτων, Δήλωση, Αναφορά, Εννοιακή σχέση, Συνειρμική Σημασία, Σύμφραση, Μη αναφορική σημασία, Εννοιακές Σχέσεις: Ομωνυμία, Πολυσημία, Συνωνυμία, Υπωνυμία, Αντωνυμία, Μερωνυμία.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Akmajian, A., R. A. Demers, A. K. Farmer & R. M. Harnish (2010). *Linguistics: An introduction to language and communication* (6th edition). Cambridge, Mass.: MIT Press.
2. Fromkin V., Rodman R. & Hyams N. (2008). *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας*,

- μτφ. Ξυδόπουλος Γ. κ.ά., επιμ. Γ. Ξυδόπουλος. Αθήνα: Πατάκης.
3. Παυλίδου Θ.-Σ. (2008). *Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.
  4. Πετρούνιας Ευ. (2002). *Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση*. Μέρος Α': Θεωρία, Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
  6. Yule, G. (2016). *The Study of Language* (6th Edition). Cambridge: Cambridge University Press Φιλιππάκη-Warburton, Ει. (1992). *Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία*. Αθήνα: Νεφέλη.

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ **ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ (ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS) (Α. ΡΟΥΣΣΟΥ)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος του εξαμηνιαίου μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει την ικανότητα να κατανοούν τα βασικά χαρακτηριστικά του ελληνικού πολιτισμού, θα έχουν εξοικειωθεί με έθιμα και παραδόσεις και θα μπορούν να συνδέσουν το παρελθόν με το παρόν.

Δεξιότητες:

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διαπολιτισμικό περιβάλλον
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Λήψη αποφάσεων
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα είναι σπονδυλωτό και καλύπτει θέματα στις παρακάτω ενότητες:

1. Τοπίο – η χρήση του χώρου από τον άνθρωπο
2. Μύθος και θρησκεία

3. Φιλοσοφία
4. Θέατρο
5. Ιστορία της Τέχνης: αρχαία, βυζαντινή, σύγχρονη
6. Νεοελληνική λογοτεχνία
7. Μουσική και χορός
8. Καινοτομία και τεχνολογία
9. Καθημερινή ζωή στη σύγχρονη Ελλάδα
10. Επίσκεψη στο αρχαιολογικό μουσείο και ξενάγηση στην πόλη

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Θα δοθεί σχετική βιβλιογραφία ανά θεματική ενότητα

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Ι
(ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS) (Α. ΡΟΥΣΣΟΥ)**

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος του εξαμηνιαίου μαθήματος οι φοιτητές και φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει τις πρώτες βασικές γνώσεις ελληνομάθειας (επιπέδου Α1) σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (ΚΕΠΑ):

A1 (Αρχάριος χρήστης): Μπορεί να κατανοεί και να χρησιμοποιεί οικείες και καθημερινές εκφράσεις και να διατυπώνει με απλό τρόπο συγκεκριμένες ανάγκες του. Μπορεί να αυτοσυστήνεται ή να συστήνει άλλο πρόσωπο, να θέτει προσωπικές ερωτήσεις σε κάποιον (π.χ., για τον τόπο κατοικίας του, τις σχέσεις του, πράγματα που του ανήκουν) και να απαντά σε ανάλογες ερωτήσεις. Μπορεί να επικοινωνεί με απλά λόγια, αν ο συνομιλητής του μιλά αργά και καθαρά και δείχνει συνεργάσιμος.

<https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/table-1-cefr-3.3-common-referencelevels-global-scale>

Δεξιότητες:

- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διαπολιτισμικό περιβάλλον
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Λήψη αποφάσεων

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στο μάθημα ελληνικής γλώσσας – ελληνικό αλφάβητο
2. Χαιρετισμός – συστάσεις
3. Τα χόμπι μου (αθλητισμός, ξένες γλώσσες, μουσική κ.τ.λ.)
3. Η ώρα
4. Κατευθύνσεις – προσανατολισμός
5. Καθημερινές δραστηριότητες
6. Στην αγορά
7. Στην καφετέρια
8. Στην εργασία
9. Στις διακοπές
10. Γράφω κάρτα ή γράμμα
11. Παρουσίαση εργασιών

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Αναγνωστοπούλου, Α., Τριανταφυλλίδου, Λ. 2011. *Λοιπόν τι λες*, Θεσσαλονίκη: Νόστος
2. Αρβανιτάκης, Κ., Αρβανιτάκη, Φ. 2011. *Επικοινωνήστε Ελληνικά 1-3*. Εκδόσεις Δέλτος
3. Βαλσαμάκη Φ., Μανάβη, Δ. 2014. *Ορίστε! Ελληνικά για αρχάριους*. 4^η έκδοση. Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, ΑΠΘ.
4. Γκαρέλη Ε., Καπούλα Ε., Νεστοράτου Στ., Πρίτση Ε., Ρουμπής Ν., Σουκαρά Γ. *Ταξίδι στην Ελλάδα. Νέα ελληνικά για ξένους*. Επίπεδα Α1&Α2. Εκδόσεις Γρηγόρη.
5. Διδακτικό προσωπικό του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ. 2005. 4^η έκδοση. *Τα νέα ελληνικά για ξένους*. Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Α.Π.Θ.
6. Καβουκόπουλος Φ. 1998. *Νέα ελληνικά για αρχάριους*. Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη
7. Παθιάκη, Ε., Σιμόπουλος, Γ., Κανελλοπούλου, Ρ., Παυλοπούλου, Α. 2010. *Ελληνικά Α' - Μέθοδος εκμάθησης της ελληνικής ως ξένης γλώσσας*, Αθήνα: Πατάκης
8. Τριανταφυλλίδου, Λ., Κοκκινίδου Μ., Τακούδα Χ., Σεχίδου Ε., Σταυριανάκη, Κ. 2014. *Ελληνικά Στο Π + Φ*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Άλλες πηγές:

ΑΠΘ, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδου
<http://ins.web.auth.gr/index.php?lang=el>

Διαδρομές, <http://elearning.greek-language.gr/>,

Διδασκαλείο της Νέας Ελληνικής, ΕΚΠΑ:

https://www.greekcourses.uoa.gr/genikes_plirofories/biblia/egcheiridia/

Σχολείο Νέας Ελληνικής, ΑΠΘ: <https://smg.web.auth.gr/may2019b/en/>

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη, <http://www.greeklanguage.gr/>

BYZANTINΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (407/80)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες:

- A. Θα είναι εξοικειωμένοι με τα σημαντικότερα γεγονότα της ιστορίας του βυζαντινού κράτους από τον 4ο έως τον 15ο αιώνα.
- B. Θα έχουν κατανοήσει τους πολιτειακούς θεσμούς, τις κοινωνικές δομές και την οικονομία, απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να ερμηνευθεί η πορεία ενός κράτους με διάρκεια ζωής πάνω από μια χιλιετία.
- Γ. Θα μπορούν να ερμηνεύσουν τα σημαντικά ιστορικά γεγονότα της υπό μελέτη περιόδου
- Δ. Θα έχουν κατανοήσει τις αιτίες της παρακμής του Βυζαντίου και τον τρόπο που τελικώς επήλθε η Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς.

Δεξιότητες:

1. Να συλλέγουν και να συνδυάζουν πληροφορίες που αφορούν στα ιστορικά γεγονότα της υπό μελέτη περιόδου.
2. Να επεξεργάζονται τα δεδομένα και να καταλήγουν σε συμπεράσματα.

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής κύριες θεματικές ενότητες:

-Κωνσταντινούπολη, Η «Νέα Ρώμη», θεσμοί και πολιτειακοί παράγοντες, η επικράτηση του

Χριστιανισμού

- Παρουσίαση σημαντικών γεγονότων του 5ου και του 6ου αιώνα
- Σλαβικές εγκαταστάσεις στη Βαλκανική, η περσική και η αραβική απειλή
- Στρατιωτική οργάνωση, αγροτική οικονομία, απονομή δικαιοσύνης, εσωτερική κατάσταση
- Ο βυζαντινός «ουμανισμός», η «κομνήνεια αναγέννηση»

- Η εξόριστη Αυτοκρατορία (Αυτοκρατορία Νίκαιας, Δεσποτάτο Ηπείρου, Αυτοκρατορία Τραπεζούντας), η ανάκτηση της Κωνσταντινούπολης και τα νέα δεδομένα
- Η εμφάνιση των Οθωμανών, οθωμανικές πολιορκίες της Κωνσταντινούπολης, η Άλωση, το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Mango C. (επιμ.), *Ιστορία του Βυζαντίου*, μτφ. Ο. Καραγιώργου, Αθήνα 2006 (Εύδοξος)
2. Καραγιαννόπουλος Ι., *Το βυζαντινό κράτος*, Αθήνα 1985
3. Νεράντζη – Βαρμάζη Β., *Αγροτική και αστική οικονομία στο βυζαντινό κράτος*, Θεσσαλονίκη 2002
4. Σαββίδης Α., *Ιστορία του Βυζαντίου με αποσπάσματα από τις πηγές*, τ. Γ', Αθήνα 2006
5. Χριστοφιλοπούλου Αικ., *Το πολίτευμα και οι θεσμοί της βυζαντινής αυτοκρατορίας, 324-1204*, Αθήνα 2004
6. Cameron A., *Οι Βυζαντινοί*, μτφ., Γ. Τζήμας, Αθήνα 2013
7. Lillie R. – J., *Εισαγωγή στη βυζαντινή ιστορία*, επιμ. μτφ. Χ. Σταυράκος, Αθήνα 2011
8. Herrin J., *Τι είναι το Βυζάντιο*, μτφ., Χ. Σαμαρά, Αθήνα 2008
9. G. Ostrogorsky, *Ιστορία του βυζαντινού κράτους*, τ. Α-Γ, μτφ. Ι. Παναγόπουλος, Αθήνα 1995
10. Runciman St., *Βυζαντινός Πολιτισμός*, μτφ. Α. Παππάς, Αθήνα 2017
11. Treagold W., *A History of the Byzantine State and Society*, Stanford, California, 1997
12. Treagold W., *Byzantium and its Army, 284-1081*, Stanford, California, 1995

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (407/80)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Το μάθημα αποτελεί το βασικό μέσο/υλικό για να γνωρίσουν οι φοιτητές/ φοιτήτριες τα ιστορικά και πολιτικά γεγονότα που έλαβαν χώρα από τον 4ο π.Χ. αιώνα έως και τον 5ο μ.Χ. αιώνα.

Η ύλη του μαθήματος στοχεύει:

1. Στην εξοικείωση τους με τον πολυπολιτισμικό κόσμο των ελληνοιστικών βασιλείων,
2. Στην κατανόηση των κοινωνικοοικονομικών μεταβολών που συντελέστηκαν μετά τον θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου,

3. Στη γνωριμία με τον Ρωμαϊκό κόσμο και την ιστορική του πορεία από τον 4ο π.Χ. αιώνα έως και τον 3ο μ.Χ. αιώνα.
4. Στην κατανόηση της εξέλιξη των πολιτειακών θεσμών, των πολιτικοοικονομικών συνθηκών που συντέλεσαν στη διαμόρφωση των κοινωνικών τάξεων κατά την περίοδο της Δημοκρατίας, τους λόγους μετακίνησης των βορείων λαών προς την Ευρώπη, την εμφάνιση και επικράτηση του Χριστιανισμού.
5. Στην κατανόηση των δομών και τον τρόπο διοίκησης της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας αλλά και τις συνθήκες που οδήγησαν στην διάσπασή της.
6. Τέλος, στόχος του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους φοιτητές των πνευματικών έργων της περιόδου (π.χ. Πλούταρχου, Πολύβιου, Σαλλούστιου, Σουητώνιου, Αμμιανού Μαρκελλίνου καθώς και επιγραφικών μαρτυριών) και η δημιουργική αξιοποίησή τους στο πλαίσιο του μαθήματος.

Δεξιότητες: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Ερμηνεύει τις φιλολογικές πηγές και να τις συσχετίζει με τα ιστορικά γεγονότα.
- Έχει εξοικειωθεί με τα ιστορικά γεγονότα ελληνιστικής και ρωμαϊκής εποχής καθώς και να κατανοήσει τις συνέπειές τους στη διαμόρφωση της παγκόσμιας κατάστασης.
- Ερμηνεύσει τον ρόλο που διαδραμάτισε η εξάπλωση του Χριστιανισμού στο Μεσογειακό χώρο καθώς και η μεταφορά της πρωτεύουσας του κράτους από τη Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη.
- Κατανοήσει τον ρόλο των πολιτικών αρχηγών αλλά και των καθημερινών ανθρώπων στη διαμόρφωση του ιστορικού γίνεσθαι.
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές τους για να παρουσιάσουν μια εργασία συνδυάζοντας τις φιλολογικές πηγές και τα αρχαιολογικά κατάλοιπα με τα σύγχρονα έργα τέχνης, π.χ. θεατρική παράσταση ή κινηματογραφική ταινία.
- Αναζητήσει, ν' αναλύσει και συνθέσει δεδομένα και πληροφορίες, με τη χρήση και της τεχνολογίας (TLG)
- Εκπονήσει αυτόνομη Εργασία
- Εκπονήσει ομαδική Εργασία
- Ασκήσει την κριτική του

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο.

2. Μελέτη των επιμέρους ενοτήτων
3. Επιλεκτική μελέτη των ιστορικών πηγών (Πλούταρχου, Πολύβιου, Αμμιανού Μαρκελλίνου, Σαλλούστιου, Σουητώνιου και επιγραφών)
4. Βιβλιογραφική ενημέρωση

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Claude Mossé – Annie Schnapp-Gourbeillon, *Επίτομη Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας (2000- 31 π.Χ.)*, Μτφρ. Λ. Στεφάνου, Αθήνα 2010
2. Zanker Paul, *Ο Αύγουστος και η δύναμη των εικόνων*, Μτφρ. Μίλτος Πεχλιβάνος, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 009
3. Saint-Croix Geoffrey. De, *Ο Χριστιανισμός και η Ρώμη- Διωγμοί, Αιρέσεις και ήθη*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2010
4. Christopher S. MacKay, *Αρχαία Ρώμη-Στρατιωτική και πολιτική ιστορία*, Αθήνα, 2007
5. T. Correy Brennan, "Power and Process Under the Republican 'Constitution'," in Harriet I. Flower, εκδόσεις, *The Cambridge Companion to the Roman Republic*, Cambridge University Press, U.K. 2004
6. Lionel Casson, *Everyday Life in Ancient Rome*, Βαλτιμόρη, The Johns Hopkins University Press, 1998
7. Lesley Adkins, *Handbook to Life in Ancient Rome*, Oxford University Press, Οξφόρδη, 1998

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ο ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΣ (Α. Παπαχρυσοστόμου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τη δραματική τέχνη του Σοφοκλή και ειδικότερα με την πολιτική παράμετρο του έργου του. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η/ο φοιτήτρια/ητής:

- Θα έχει αποκτήσει πλήρη και λεπτομερή γνώση επιλεγμένων αποσπασμάτων από τις

σωζόμενες τραγωδίες του Σοφοκλή (ανάγνωση και κατανόηση από το πρωτότυπο

αρχαιοελληνικό κείμενο, καθώς και ερμηνευτική ανάλυση).

- Θα έχει αποκτήσει καθολική εποπτεία όλων των σωζόμενων έργων του Σοφοκλή

(πλοκή, χαρακτήρες, χρονολογίες διδασκαλίας κλπ.).

- Θα έχει μνηθεί στη δραματική τέχνη του Σοφοκλή (θεματικό ρεπερτόριο, λεξιλόγιο, υφολογία κλπ.).
- Θα μπορεί να συσχετίζει το τραγικό κείμενο με το πολιτικό σκηνικό της εποχής.
- Θα έχει μάθει να αναλύει ιαμβικό τρίμετρο στίχο.

Δεξιότητες:

- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

1. Επιλεγμένα αποσπάσματα από το σοφόκλειο έργο (από το πρωτότυπο),
2. Συνοπτική παρουσίαση του συνόλου των τραγωδιών του Σοφοκλή,
3. Μετρική: ιαμβικό τρίμετρο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

α) Α. Μαρκαντωνάτος & Χ. Τσαγγάλης (επιμ.), *Σοφοκλής: 32 Μελέτες* (Brill's Companion to

Sophocles), Θεσσαλονίκη 2019.

β) E.D. Karakantza, *Who am I?: (Mis)identity and the polis in Oedipus tyrannus*, Washington

2020.

γ) K. Ormand (επιμ.), *A Companion to Sophocles*, Chichester 2012.

δ) R. P. Winnington - Ingram, *Σοφοκλής. Ερμηνευτική Προσέγγιση* (μτφ. Ν. Πετρόπουλος),

Αθήνα 22016.

ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΕΠΟΣ: ΒΙΡΓΙΛΙΟΣ (Μ. Λίπκα)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώση και ειδικές δεξιότητες στους εξής τομείς:

- Λατινική επική ποίηση, Λατινικό εξάμετρο, οι πηγές του Βιργιλίου και η

επίδρασή του στην Ευρωπαϊκή λογοτεχνία
• χρήση φιλολογικών τραπεζών δεδομένων

Δεξιότητες:

Ατομική προετοιμασία με έμφαση στην γλωσσική εκμάθηση.

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

Βιργίλιος, Αινειάδα IV, πλήρες Λατινικό κείμενο, χωρισμένο σε 13 μαθήματα

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. M. von Albrecht, *Ιστορία της Ρωμαϊκής Λογοτεχνίας* (σε έναν τόμο) (2012)
2. R. G. Austin, *Βεργιλίου Αινειάδος Βιβλίο IV* (Θεσσαλονίκη 2000, μεταφρ. Τρομάρας)
3. P. Hardie, *Βιργίλιος* (Θεσσαλονίκη 2005, μεταφρ. Φυντίκογλου)
4. Α. Μέγας, *Λατινική Μετρική* (Θεσσαλονίκη 1973)

BYZANTINA KEIMENA KAI POLITISMOS (Φ. Νούσια)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Κατανοεί διάφορες πτυχές του Βυζαντινού Πολιτισμού
2. Αξιολογεί κριτικά τους συγγραφείς και τα γραπτά τους κείμενα και να τα εντάσσει στο γενικότερο ιστορικοκοινωνικό πλαίσιο της εποχής τους
3. Αποδίδει κείμενα της βυζαντινής γραμματείας στα νέα ελληνικά
4. Γνωρίζει τη βιβλιογραφία, ηλεκτρονικές πηγές, βάσεις δεδομένων και διαδικτυακούς τόπους σχετικά με το Βυζαντινό Πολιτισμό

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των κειμένων
2. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών
3. Κριτική ικανότητα προσέγγισης, ανάγνωσης, ανάλυσης και ερμηνείας των πηγών
4. Δεξιότητες μελέτης για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική του ανάπτυξη και

εξέλιξη

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

Βυζαντινά κείμενα που αποκαλύπτουν πτυχές του Βυζαντινού Πολιτισμού, π.χ., η εκπαίδευση, ο μοναχικός βίος, το εμπόριο, βυζαντινή ιατρική, δημόσιος και ιδιωτικός βίος των βυζαντινών, αστρολογία κλπ.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Παναγιώτης Αντωνόπουλος κ.α, *Λόγιοι και Λογιοσύνη στο Βυζάντιο* (Θεσ/κη, 2019)
2. Θ. Αντωνοπούλου, *Βυζαντινή Ομιλητική: Συγγραφείς και Κείμενα* (Αθήνα, 20152)
3. C. L. James (εκδ.), *Εγχειρίδιο Βυζαντινών Σπουδών* (μτφρ. Κ. Δημοπούλου) (Αθήνα, 2014)
4. *Το επαρχικόν βιβλίον Λέοντος ΣΤ΄ του Σοφού* (εισ.-μτφρ.-σχολ. Τ. Κόλλιας, Μ. Χρόνη) (Αθήνα, 2010)
5. *Θεόδωρος Μετοχίτης. Βυζάντιος. Έπαινος Κων/λεως* (έκδ. -μτφρ. -σχολ. Ι. Πολέμης) (Αθήνα, 2013)
6. *Αγαπητού Διακόνου. Έκθεσις κεφαλαίων παραινετικών. Νουθεσίες στον αυτοκράτορα Ιουστινιανό Α΄* (εισ.-μτφρ.-σχολ. Κ. Παϊδας) (Αθήνα, 2018)
7. *The Oxford Handbook of Byzantine Studies* (eds. E. Jeffreys, J. Haldon, R. Cormack) (Oxford / New York, 2008)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ (Χ. Βλάχος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα μπορεί:

1. Να χρησιμοποιεί τις βασικές έννοιες της γλωσσολογικής περιγραφής και τη σχετική ορολογία.
2. Να περιγράφει στοιχειωδώς τη γραμματική δομή της Νέας Ελληνικής και τη σχέση της με αυτή της Αρχαίας Ελληνικής.
3. Να εξηγήσει την έννοια των λαθών χρήσης και τις γενεσιουργούς αιτίες τους.
4. Να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις υποδομής στη γραμματική περιγραφή της ΝΕ για διδακτική της γραμματικής στοσχολείο.
5. Να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις υποδομής στη γραμματική περιγραφή της ΝΕ για περαιτέρω ερευνητική ενασχόληση με τη γραμματική.
6. Να αντιλαμβάνεται τι είναι οι γλωσσικοί μύθοι και να συζητά με

επιστημονικά τεκμηριωμένο τρόπο γι' αυτούς.

7. Να εκθέτει επιστημονικά τεκμηριωμένη άποψη για τη φύση της γλώσσας και τον τρόπο ανάλυσής της.

8. Να χρησιμοποιεί, σε βασικό επίπεδο, τις μεθόδους και τα εργαλεία περιγραφής και ανάλυσης των στοιχείων της γλώσσας.

9. Να εγγραφεί σε πιο εξειδικευμένα μαθήματα γλωσσολογίας.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει σε βασικό επίπεδο τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
2. Αυτόνομη εργασία
3. Ομαδική Εργασία
4. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
5. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα εξετάζει βασικά φαινόμενα της γραμματικής της Νέας Ελληνικής, προκειμένου να αναπτυχθεί η μεταγλωσσική ικανότητα των φοιτητών/ριών στον τρόπο με τον οποίο αναλύεται περιγραφικά η γλώσσα από τη σύγχρονη γλωσσολογία. Το μάθημα βοηθά τους/τις φοιτητές/ριες να αποκτήσουν το γλωσσολογικό υπόβαθρο για παιδαγωγική προσέγγιση της γραμματικής σε επίπεδο διδακτικής. Επιπλέον εξετάζει κριτικά «μύθους» και «αλήθειες» που αφορούν τη Νέα Ελληνική (σε επίπεδο χρήσης, λαθών, κλπ.).

Θεματολογία:

- Μύθοι» για την ελληνική γλώσσα: σχέση με Αρχ. Ελληνική, γλωσσική αλλαγή και πρόσληψη από τους φυσικούς ομιλητές, λάθη στη χρήση της γλώσσας.
- Ρηματικό σύστημα: μορφολογία (χρόνος, όψη, έγκλιση, φωνή), σύνταξη (ορίσματα, κατηγορημα, λειτουργίες υποκειμένου και συμπληρωμάτων).
- Ονοματικό σύστημα: κλίση (πτώση, αριθμός), γένος και κατηγορίες ονομάτων, προσδιορισμοί, αντωνυμίες, ποσοδείκτες.
- Προτασιακό σύστημα: κύριες και δευτερεύουσες, σειρά των όρων της πρότασης: μορφολογία, σύνταξη, πληροφοριακή δομή.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- Bauer, L. & P. Trudgill (eds.). 1998. *Language myths*. London: Penguin
- Βλάχος, Χ. 2020. *Περιγραφική Ανάλυση της Νέας Ελληνικής. Πανεπιστημιακές σημειώσεις*.

- Holton, D., P. Mackridge & Eι. Φιλιππάκη-Warburton. 1999. *Γραμματική της Ελληνικής Γλώσσας* (μτφρ. Β. Σπυρόπουλος). Αθήνα: Πατάκης.
- Holton, D., P. Mackridge & Eι. Φιλιππάκη-Warburton. 2005. *Βασική Γραμματική της Σύγχρονης Ελληνικής Γλώσσας* (μτφρ. Μ. Γεωργιαφέντης). Αθήνα: Πατάκης.
- Ιορδανίδου, Α. 2013. *Είναι λάθος ή δεν είναι; Ιδού η απορία* Αθήνα: Μεταίχιμο.
- *Κατάλογος γραμματικών της Ν. Ελληνικής*: http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/bibliographies/grammar/contents.html
- Κλαίρης, Χ. & Γ. Δ. Μπαμπινιώτης. 2005. *Γραμματική της νέας ελληνικής: δομολειτουργική-επικοινωνιακή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Mackridge, P. 1990. *Η Νεοελληνική γλώσσα* (μτφρ. Κ. Πετρόπουλος). Αθήνα: Πατάκης.
- Μοσχονάς, Σ. (επιμ.). 2006. *Η Σύνταξη στη Μάθηση και στη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Ξένης γλώσσας*. Αθήνα: Πατάκης.
- Παναγιωτίδης, Φ. 2013. *Μίλα μου για γλώσσα*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Πετρούνιας, Ε., 2002. *Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση* (2η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Studio University Press.
- Χάρης, Γ. (επιμ.). 2001. *Δέκα Μύθοι για την ελληνική γλώσσα*. Αθήνα: Πατάκης.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ (Β. Κουσουλίνη)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με πρωτότυπα κείμενα της αρχαίας ελληνικής πεζογραφίας, ιδίως της αττικής ρητορείας, ιστορίας και φιλοσοφίας του 5ου αιώνα π. Χ. (π.χ., Λυσίας, Δημοσθένης, Ξενοφώντας, Πλάτωνας, Αριστοτέλης) χωρίς να αποκλείονται, ωστόσο, κείμενα γραμμένα στην ιωνική διάλεκτο (π.χ. αποσπάσματα από το έργο του Ηροδότου) και κείμενα που γράφτηκαν κατά τη Β' Σοφιστική περίοδο (1ος-2ος μ.Χ.).

Το μάθημα εστιάζει τόσο στην αναγνώριση, περιγραφή και ανάλυση των γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της αρχαίας ελληνικής γλώσσας όσο και στις πληροφορίες που μας παρέχουν τα αρχαία ελληνικά πεζογραφικά κείμενα για τον δημόσιο και ιδιωτικό βίο στην αρχαία Ελλάδα.

Οι φοιτητές μετά την ολοκλήρωση των παραδόσεων θα:

- (i) είναι σε θέση να αναγνωρίζουν, να περιγράφουν και να αναλύουν φαινόμενα γραμματικής και συντακτικού της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
- (ii) μπορούν να εφαρμόζουν τη θεωρία του συντακτικού και της γραμματικής στην επεξεργασία αρχαίων ελληνικών κειμένων.

(iii) αποκτήσουν την ικανότητα να κατανοούν και να μεταφράζουν αρχαία ελληνικά πεζογραφικά κείμενα.

(iv) μπορούν να χρησιμοποιούν τις σχετικές ηλεκτρονικές πηγές (βάσεις δεδομένων, ιστοσελίδες, ψηφιακές βιβλιοθήκες) για την έρευνά τους.

(v) είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη βασική βιβλιογραφία που αφορά στο περιεχόμενο του μαθήματος.

(vi) έρθουν σε επαφή με ένα ευρύ φάσμα αρχαίων ελληνικών πεζών γραμματειακών ειδών και συγγραφέων από διαφορετικές περιόδους της αρχαιότητας.

(vii) έχουν κατανοήσει τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να επεξεργαζόμαστε τα αρχαία κείμενα ώστε να μπορούμε να τα εντάξουμε στην ιστορικό-κοινωνική τους πραγματικότητα και να αντλήσουμε πληροφορίες σχετικά με ποικίλες πτυχές του ιδιωτικού και δημόσιου βίου στην αρχαιότητα.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει σε βασικό επίπεδο τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Λήψη αποφάσεων.
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Παραγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου.

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

Αποσπάσματα από την αρχαία ελληνική πεζογραφία από διάφορα είδη και διάφορες περιόδους της αρχαιότητας μέσα από τα οποία ιχνογραφούνται ποικίλες περιστάσεις του καθημερινού δημόσιου και ιδιωτικού βίου στην αρχαιότητα. Ενδεικτικά, θα μελετηθούν αποσπάσματα από το έργο των: Πλάτωνα, Αριστοτέλη, Θεόφραστου, Ηροδότου, Ξενοφώντα, Δημοσθένη, Λυσία και Ιπποκράτη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Δ. Γρηγορόπουλος, *Η σύνταξη του αρχαίου ελληνικού λόγου*. Αθήνα (Έννοια) 2004.
2. P. Easterling – B.M.W. Knox, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μφ. Ν. Κονομή, Χρ. Γρίμπα, Μ. Κονομή, επιμ. Α. Στεφανή. Αθήνα (Παπαδάημα) 1990.
3. Ε. Μανακίδου -Φ. Μανακίδου, *Έν οίκω και έν δήμω. Όψεις του ιδιωτικού και του*

δημόσιου βίου μέσα από γραμματειακές και εικονογραφικές μαρτυρίες στην αρχαϊκή και κλασική εποχή. ΣΕΑΒ 2015. www.kallipos.gr.

4. F. Montanari, *Σύγχρονο λεξικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα (Παπαδήμα) 2013.
5. Π. Τσιλογιάννης, *Αντίστροφο λεξικό της νέας- αρχαίας ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα (Δάρδανος) 2000.

ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (Ε. Παπαργυρίου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Να γνωρίζουν τους βασικούς σταθμούς της ιστορίας και της πολιτισμικής εξέλιξης της Κρήτης την περίοδο της Αναγέννησης.
2. Να μπορούν να διακρίνουν λογοτεχνικά είδη (όπως ποιμενικό ειδύλλιο, μυθιστορία/μυθιστόρημα, τραγωδία, θρησκευτικό δράμα, κωμωδία) και να είναι εξοικειωμένοι/ες με τα βασικά τους χαρακτηριστικά.
3. Να γνωρίζουν τους κύριους εκπροσώπους της Κρητικής λογοτεχνίας της Αναγέννησης.
4. Να είναι εξοικειωμένοι/ες με το γλωσσικό ιδίωμα των έργων και με τα μορφολογικά χαρακτηριστικά τους.
5. Να γνωρίζουν τον κομβικό ρόλο της Κρητικής λογοτεχνίας στη διαμόρφωση της νεοελληνικής λογοτεχνίας και τους λόγους που μερίδα κριτικών τη θεωρούν την απαρχή της.
6. Να γνωρίζουν τις διακειμενικές πηγές της Κρητικής λογοτεχνίας.
7. Να είναι εξοικειωμένοι/ες με τους όρους *Αναγέννηση* και *μπαρόκ* και τη χρονική τους τοποθέτηση.
8. Να συζητούν την πρόσληψη της Κρητικής λογοτεχνία στην ελληνική λογοτεχνία και τον πολιτισμό των κατοπινών αιώνων.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει σε βασικό επίπεδο τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Γνώση και κατανόηση των βασικών χαρακτηριστικών της Κρητικής λογοτεχνίας και των πηγών της.
2. Διάκριση των βασικών εννοιών *Αναγέννηση* και *μπαρόκ*.
3. Κριτική ανάλυση και ερμηνευτική ποιητικών κειμένων.

4. Κριτική προσέγγισης εκδοτικών προβλημάτων.
5. Κατανόηση ζητημάτων πρόσληψης πρώιμων κειμένων στη σύγχρονη εποχή.
6. Αλληλεπίδραση με άλλους σε προβλήματα ερμηνείας των κειμένων.

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

1. Τα κείμενα *Η βοσκοπούλα*, *Ερωτόκριτος* και *Ερωφίλη*
2. Κριτικές μελέτες για την Κρητική ποίηση της Αναγέννησης

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Αλεξίου, Στυλιανός, *Η κρητική λογοτεχνία και η εποχή της: μελέτη φιλολογική και ιστορική*, Αθήνα: Στιγμή 1985
2. Αωννύμου, *Η βοσκοπούλα*, επιμ. Alfred Vincent, Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη 2016
3. Vitti, Mario, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα: Οδυσσέας 2003, 89-124
4. Κακλαμάνης, Στέφανος (επιμ.), *Ζητήματα ποιητικής στον Ερωτόκριτο*, Ηράκλειο: Βικελαία Βιβλιοθήκη 2006
5. Κορνάρος, Βισσέντζος, *Ερωτόκριτος*, επιμ. Στυλιανός Αλεξίου, Αθήνα: Εστία 1999
6. Peri, Massimo, *Του πόθου αρρωστημένος: ιατρική και ποίηση στον Ερωτόκριτο*, μετ. Αφροδίτη Αθανασοπούλου, Ηράκλειο: ΠΕΚ 1999
7. Πολίτης, Λίνος, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα: ΜΙΕΤ 2017, 65-82
8. Πούχνερ, Βάλτερ, «Επισκόπηση της ιστορίας του νεοελληνικού θεάτρου: από τις αρχές του μέχρι τη Μικρασιατική Καταστροφή», *Κείμενα και αντικείμενα: δέκα θεατρολογικά μελετήματα*, Αθήνα: Καστανιώτης, 1997
9. Holton, David, *Μελέτες για τον Ερωτόκριτο και άλλα νεοελληνικά κείμενα*, Αθήνα: Καστανιώτης, 2001
10. Holton, David (επιμ.), *Λογοτεχνία και κοινωνία στην Κρήτη της Αναγέννησης*, Ηράκλειο: ΠΕΚ, 1997
11. Χορτάσης, Γεώργιος, *Ερωφίλη*, επιμ. Στυλιανός Αλεξίου-Μάρθα Αποσκήτη, Αθήνα: Στιγμή 2001.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί:

1. Να εξηγήσει την ιστορία και το πεδίο μελέτης της Συγκριτικής Φιλολογίας.
2. Να γνωρίζει τις επιστημονικές περιοχές της Συγκριτικής Φιλολογίας.
3. Να έχει το απαραίτητο κριτικό λεξιλόγιο και θεωρητικό υπόβαθρο.
4. Να κατανοεί τους όρους και τις μεθόδους ανάλυσης και να αντιλαμβάνεται ότι αυτές ποικίλλουν και ότι μπορούν να συνδυάζονται με στόχο την ανάγνωση/ερμηνεία του κειμένου/έργου.
5. Να γνωρίζει ζητήματα που αφορούν στην πρόσληψη, τη διεπιστημονικότητα, τις διακειμενικές, διαπολιτισμικές, σχέσεις και τις διαμεσικές/διακαλλιτεχνικές μεταπλάσεις του κειμένου.
6. Να εφαρμόζει τις γνώσεις του σε επιλεγμένα έργα.

Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Να αναλύει και να συνθέτει διαφορετικού είδους πληροφορίες από έντυπες και ψηφιακές πηγές.
2. Να συλλέγει, να οργανώνει, να αναλύει τεκμηριωμένα και αξιόπιστα τα δεδομένα από τη βιβλιογραφία.
3. Να επεξεργάζεται κριτικά τα εν λόγω δεδομένα με εφαρμογές στην ανάγνωση/ερμηνεία του κειμένου/ έργου.
4. Να αξιολογεί κριτικά τα δεδομένα στην ανάγνωση/ερμηνεία του κειμένου/ έργου.

Δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου και μειονοτήτων
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγικά: Η Συγκριτική Φιλολογία ως Κλάδος της Φιλολογίας (Κλασική Φιλολογία, Νεοελληνική Φιλολογία, Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία). Ιστορία του κλάδου: Απαρχές και εξέλιξη της επιστήμης, 'ορισμός' της Συγκριτικής Φιλολογίας. Η σχέση της Συγκριτικής Φιλολογίας με τις Επιστήμες, τη Θεωρία της Λογοτεχνίας, την Ιστορία, την Ιστορία των ιδεών, την Κριτική, την Κοινωνία, τη Μετάφραση, τις ποικίλες πολιτισμικές διαστάσεις της Λογοτεχνίας.

2. Συγκριτισμός - Συγκριτική Φιλολογία/Γραμματολογία: Έννοια, ορολογία, μεθοδολογία. Σύγχρονες τάσεις της Συγκριτικής Φιλολογίας (διεπιστημονικές προσεγγίσεις, κ.ο.κ.).
3. Πεδία Μελέτης και Μέθοδοι της Συγκριτικής Φιλολογίας. Λογοτεχνία και Άλλες Τέχνες: Θεματολογία, Διακειμενικότητα, Διαπολιτισμικότητα, Λογοτεχνία και Επιστήμες, Διαμεσικότητα/Διακαλλιτεχνικότητα, κ.ο.κ.
4. Μέθοδοι ανάλυσης: Λογοτεχνία και Άλλες Τέχνες. Ανάγνωση και ερμηνευτική κειμένου/έργου.
5. Εφαρμογές-Παραδείγματα: Ζητήματα διεπιστημονικότητας και διαπολιτισμικών σχέσεων.
6. Εφαρμογές-Παραδείγματα: Ζητήματα διακειμενικών σχέσεων.
7. Εφαρμογές-Παραδείγματα: Ζητήματα διακαλλιτεχνικών σχέσεων.
8. Λογοτεχνία και Μουσική.
9. Λογοτεχνία και Ζωγραφική.
10. Λογοτεχνία και Κινηματογράφος.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- Marius – François Guyard, *La littérature comparée*, Presses Universitaires de France, Paris 1951.
- Ελένης Πολίτου-Μαρμαρινού, *Η Συγκριτική Φιλολογία. Χώρος, σκοπός και μέθοδοι έρευνας*, Καρδαμίτσας, Αθήνα 1981.
- Ελένη Πολίτου–Μαρμαρινού, *Συγκριτική Φιλολογία. Από τη θεωρία στην πράξη*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2009· Gutenberg, Αθήνα 2015².
- P. Brunel, Cl. Pichois, A.-M. Rousseau, *Qu'est-ce que la littérature comparée ?*, Armand Colin, Paris 1983. Πρβλ. ελληνική έκδοση: *Τι είναι η συγκριτική γραμματολογία*, μτφρ. Δημήτρης Αγγελάτος, Πατάκης, Αθήνα 2012.
- Adrian Marino, *Comparatisme et théorie de littérature*, Presses Universitaires de France, Paris 1988.
- Ζ.Ι. Σιαφλέκης, *Συγκριτισμός και Ιστορία της Λογοτεχνίας*, Επικαιρότητα, Αθήνα 1988.
- Yves Chevrel, *La littérature comparée*, Presses Universitaires de France, Paris 1989.
- Στέλλα Θεοδωράκη, *Κινηματογραφικές πρωτοπορίες*, Νεφέλη, Αθήνα 1990.
- Seymour Chatman, *Coming to Terms. The Rhetoric of Narrative in Fiction and Film*, Cornell University Press, 1990.
- Ιωάννα Οικονόμου – Αγοραστού, *Εισαγωγή στη Συγκριτική Στερεοτυπολογία των εθνικών χαρακτηριστικών στη Λογοτεχνία*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1992.
- Claudio Guillén, *The Challenge of Comparative Literature*, Harvard University Press, 1993.
- Susan Bassnet, *Συγκριτική Γραμματολογία*, Πατάκης, Αθήνα 1998 (1993¹).

- Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου, *Ο άλλος εν διωγμώ. Η εικόνα του Εβραίου στη λογοτεχνία. Ζητήματα Ιστορίας και Μυθοπλασίας*, Θεμέλιο, Αθήνα 1998.
- Κατερίνα Στενού, *Εικόνες του άλλου. Η ετερότητα: από τον Μύθο στην Προκατάληψη*, μετάφραση Σάρα Μπενβενίστε – Μαρία Παπαδήμα, Εξάντας, Unesco, Αθήνα 1998.
- Λίζυ Τσιριμώκου, *Εσωτερική ταχύτητα*, Άγρα, Αθήνα 2000.
- *Ταυτότητα και ετερότητα στη λογοτεχνία, 18^{ος}-20^{ος} αι. Μετάφραση και διαπολιτισμικές σχέσεις*, επιμέλεια Άννα Ταμπάκη – Στέση Αθήνη, Δόμος, Αθήνα 2001.
- Haun Saussy (ed.), *Comparative Literature in an Age of Globalization*, The John Hopkins University Press, Baltimore 2004.
- Z.I. Siaflekis, *La relation comparative. Interférences et transitions dans la modernité littéraire*, L'Harmattan, Paris 2004.
- Ελένα Κουτριάνου (επιμ.), *Η συγκριτική γραμματολογία στην Ελλάδα. Σύγχρονες τάσεις*, Μεσόγειος, 2005.
- Μιχάλης Χρυσανθόπουλος, *Το όνειρο στη λογοτεχνία: Αρτεμίδωρος και Φρόνυτ*, Εξάντας, Αθήνα 2005.
- *Tendances actuelles de la littérature comparée dans le Sud-est de l'Europe*, sous la direction de Anna Tabaki, Τετράδια εργασίας 29, Athènes 2006.
- Daniel-Henri Pageaux, *Littératures et cultures en dialogue. Essais réunis, annotés et préfacés par Sobhi Habchi*, L'Harmattan, Paris 2007.
- *Το διήγημα στην ελληνική και στις ξένες λογοτεχνίες*, επιμέλεια Ελένη Πολίτου – Μαρμαρινού, Σοφία Ντενίση, Ελληνική Εταιρεία Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Gutenberg, 2009.
- Βίκυ Καραϊσκού, *Εικαστικές και σκηνικές πρωτοπορίες*, Παπασωτηρίου, 2009.
- Άννα Ταμπάκη, *Ζητήματα συγκριτικής γραμματολογίας και ιστορίας των ιδεών*, ERGO, Αθήνα 2008.
- Γεωργία Γκότση, *Η διεθνοποίηση της φαντασίας. Σχέσεις της ελληνικής με τις ξένες λογοτεχνίες τον 19^ο αι.*, Gutenberg, Αθήνα 2010.
- Στέση Αθήνη,
- *Γραφές της μνήμης. Σύγκριση, αναπαράσταση, θεωρία*, , επιμέλεια Ζ.Ι. Σιαφλέκης, Ελληνική Εταιρεία Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Gutenberg, 2011.
- *Cine science. Ο κινηματογράφος στον φακό της επιστήμης*, Gutenberg, 2013.
- *Η λογοτεχνία και οι τέχνες της εικόνας, Ζωγραφική και κινηματογράφος*, Ελληνική Εταιρεία Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Καλλιγράφος, Αθήνα 2013.
- Λητώ Ιωακειμίδου, *Ο λογοτεχνικός μύθος από τον γαλλικό συγκριτισμό στη νεοελληνική κριτική*, Σοκόλη, Αθήνα 2014.
- Αναστασία Αντωνοπούλου, Κατερίνα Καρακάση, Εύη Πετροπούλου, *Συγκριτολογία*, www.kallipos.gr, 2015.
- Δημήτρης Καργιώτης, *Γεωγραφίες της μετάφρασης*, Κάπα, Θεσσαλονίκη 2017.
- Δημήτρης Αγγελάτος, *Λογοτεχνία και Ζωγραφική*, Gutenberg, Αθήνα 2018.

- James Monaco, *Πώς διαβάζουμε μια ταινία*, Gutenberg, 2019.
- Τεύχη του διεθνούς συγκριτολογικού ηλεκτρονικού περιοδικού *Σύγκριση*.
- Τεύχη του διεθνούς συγκριτολογικού ηλεκτρονικού περιοδικού *Διακείμενα/Διακειμενικά*.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Α. Σύρκου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

1. Το μάθημα αποτελεί το βασικό μέσο/υλικό για να γνωρίσουν οι φοιτητές/φοιτήτριες τα ιστορικά και πολιτικά γεγονότα που έλαβαν χώρα από τον 8ο π.Χ. αιώνα έως και το θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου καθώς και τις συνθήκες που οδήγησαν στη δημιουργία της πόλης-κράτους κατά την αρχαϊκή και κλασική εποχή.
2. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εξοικείωση τους με τις πολιτειακές δομές των πόλεων και τον πνευματικό πολιτισμό των αρχαϊκών και κλασικών χρόνων.
3. Τέλος, στόχο του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους φοιτητές των έργων της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας (π.χ. Ηροδότου, Θουκυδίδη, Ξενοφώντα, Αρριανού, Τραγωδιών, κωμωδιών) και η δημιουργική αξιοποίησή τους στο πλαίσιο του μαθήματος.

Δεξιότητες: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. Ερμηνεύει τις φιλολογικές πηγές και να τις συσχετίζει με τα ιστορικά γεγονότα.
2. Έχει εξοικειωθεί με τα ιστορικά γεγονότα της αρχαϊκής και κλασικής εποχής καθώς, να διακρίνει τα αίτια που τα προκάλεσαν και να κατανοήσει τις συνέπειές τους στη διαμόρφωση της 'παγκόσμιας' κατάστασης.
3. Ερμηνεύει τα ιστορικά γεγονότα της εποχής του.
4. Κατανοήσει τον ρόλο των πολιτικών αρχηγών αλλά και των καθημερινών ανθρώπων στη διαμόρφωση του ιστορικού γίνεσθαι.
5. Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές τους για να παρουσιάσουν μια εργασία συνδυάζοντας τις φιλολογικές πηγές και τα αρχαιολογικά κατάλοιπα με τα σύγχρονα έργα τέχνης, π.χ. θεατρική παράσταση ή κινηματογραφική ταινία.
6. Αναζητήσει, ν' αναλύσει και συνθέσει δεδομένα και πληροφορίες, με τη χρήση και της τεχνολογίας (TLG)
7. Εκπονήσει αυτόνομη Εργασία
8. Εκπονήσει ομαδική Εργασία
9. Ασκήσει την κριτική του.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο.
2. Μελέτη των επιμέρους ενοτήτων

3. Επιλεκτική μελέτη των ιστορικών πηγών ((Ηρόδοτος, Θουκυδίδης, Ξενοφώντας, Αρριανός)
4. Βιβλιογραφική ενημέρωση

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Claude Mossé – Annie Schnapp-Gourbeillon, *Επίτομη Ιστορία της Αρχαίας Ελλάδας (2000- 31 π.Χ.)*, Μτφρ. Λ. Στεφάνου, Αθήνα 2010
2. Robert Flacelière, *Ο Δημόσιος και Ιδιωτικός Βίος στην Αρχαία Ελλάδα*, Μτφρ. Γερ. Βανδωρου, Αθήνα 2007
3. Jacqueline de Romilly, *Αλκιβιάδης*, Μτφρ. Μπ.Αθανασίου-Κατ. Μηλιαρέση, Αθήνα 1996
4. Jacqueline de Romilly, *Γιατί η Ελλάδα;* Μτφρ. Μπ.Αθανασίου-Κατ. Μηλιαρέση, Αθήνα 1996
5. Jacqueline de Romilly, *Η οικοδόμηση της αλήθειας στο Θουκυδίδη*, Μτφρ. Στ. Βλοντάκη, Αθήνα 2003
6. Oliver Taplin, *Ελληνικόν Πυρ*, Μτφρ. Ελ. Πατρικίου, Αθήνα 1992
7. Claude Mossé, *Αλέξανδρος το πεπρωμένο ενός μύθου*, Μτφρ. Στ. Βλοντάκης, 2004
8. Claude Mossé, *Περικλής. Ο εφευρέτης της Δημοκρατίας*, Μτφρ. Στ. Βλοντάκης, 2006
9. Claude Mossé, *Η γυναίκα στην Αρχαία Ελλάδα*, Μτφρ. Αθ. Στεφανής, Αθήνα 2004
10. Mary R. Lefkowitz, *Γυναίκες στον Ελληνικό μύθο*, Μτφρ. Αμ. Μεγαπάνου, Αθήνα, 1995
11. D.M.MacDowell, *Σπαρτιατικό Δίκαιο*, Μτφρ. Νικ. Κονομή, Αθήνα 2005
12. Γ. Κοκκόρου-Αλευρά, *Η Τέχνη της Αρχαίας Ελλάδας. Σύντομη Ιστορία (1050-50 π.Χ.)*, Αθήνα 1995
13. Δημ. Κυρτάτας, *Κατακτώντας την Αρχαιότητα*, Αθήνα 2002
14. Άγγελος Βλάχος, *Η οικοδόμηση της Δημοκρατίας*, Αθήνα 1999
15. Josiah Ober, *Μάζες και ελίτ στη δημοκρατική Αθήνα*, Αθήνα 2003
16. Μ.Β. Σακελλαρίου, *Η Αθηναϊκή Δημοκρατία*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2016
17. Fran. Lefevre, *Ιστορία του Αρχαίου Ελληνικού κόσμου*, Παρίσι, 2015.

ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (Π. Κυπριανός)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

1. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:
2. Γνώση των σημαντικότερων πολιτικών γεγονότων της υπό εξέταση περιόδου.
3. Κατανόηση των σημαντικότερων κοινωνικών, οικονομικών, ιδεολογικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών της νεοελληνικής ιστορίας. Διάκριση των φάσεων και των χαρακτηριστικών τους.

4. Εξοικείωση με τη βασική βιβλιογραφία της περιόδου
5. Κατανόηση της διαδικασίας γέννησης των εθνικών κρατών κατά τον 19^ο αιώνα.
6. Παρουσίαση και ικανότητα αναγωγής της ελληνικής ιστορίας της περιόδου στο ευρωπαϊκό και διεθνές της πλαίσιο.
7. Εξοικείωση με τις βασικές αρχές της ιστορικής επιστήμης.
8. Ικανότητα διαχείρισης τεκμηριών διαφορετικών ποιοτήτων ως ιστορικών πηγών: τύπος – πεζογραφία – ποίηση – οπτικοακουστικά μέσα – εικαστικά.
9. Εξοικείωση με τα αντικείμενα της ιστορίας της ιστορίας, της ιστορίας των ιδεών και της ιστορίας των πολιτισμικών πρακτικών.

Δεξιότητες:

1. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των βασικών πολιτικών γεγονότων της περιόδου από το τέλος του 18ου αιώνα μέχρι το 1940.
2. Ικανότητα να εντοπίζει τους κρίσιμους οικονομικούς, κοινωνικούς και ιδεολογικούς μετασχηματισμούς στην ελληνική κοινωνία και να αξιολογεί τις συνέπειές τους.
3. Ικανότητα στην αντιπαραβολή τεκμηριών και πηγών.
4. Ικανότητα να προσεγγίζει κείμενα με όρους ιστορικής ανάγνωσης.
5. Ικανότητα να αντιλαμβάνεται την ελληνική ιστορία στο πλαίσιο των συγκλίσεων και αποκλίσεων της από τον δυτικό και ανατολικό κανόνα αντίστοιχα.
6. Ικανότητα να αντιλαμβάνεται το ιστορικό παρελθόν με όρους ιστορικότητας και όχι συγχρονίας.

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Ιστορική επιστήμη και μέθοδος. Ιστορία και αφήγηση. Ζητήματα περιοδολόγησης στην ιστορία – νεότερη και σύγχρονη ελληνική ιστορία.
2. Ο δρόμος προς την ανεξαρτησία (τέλη 18ου – αρχές 19ου αιώνα).
3. Η Ελληνική Επανάσταση και η Εποχή των Επαναστάσεων.
4. Ταραγμένα χρόνια: από τον Καποδίστρια στην έκπτωση του Όθωνα.
5. Οράματα και διαψεύσεις: από την ένωση των Επτανήσων στην ήττα του 1897.
6. Πώς γεννιέται η εθνική συνείδηση;
7. Κοινοβουλευτισμός και μεταρρυθμίσεις. Η εποχή του Χαριλάου Τρικούπη
8. Οι πρώτες κυβερνήσεις του Ελευθερίου Βενιζέλου και το στοίχημα του αστικού εκσυγχρονισμού
9. Μακεδονικό ζήτημα και Βαλκανικοί πόλεμοι
10. Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος και εθνικός διχασμός

11. Η Μικρασιατική καταστροφή
12. Δικτατορία και κοινοβουλευτισμός (1924-1940)
13. Επισκόπηση

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Donald Quataert, *Η Οθωμανική αυτοκρατορία: οι τελευταίοι αιώνες, 1700-1922*, μετάφραση Μαρίνος Σαριγιάννης, Αθήνα, Αλεξάνδρεια 2006.
2. Κώστας Κωστής, *Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας*, Πόλις, Αθήνα 2013.
3. Κ. Θ. Δημαράς, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, Αθήνα, Ερμής 1985.
4. Douglas Dakin, *Ο αγώνας των Ελλήνων για την ανεξαρτησία, 1821-1833*, μετάφραση Ρένα Σταυρίδου-Πατρικίου, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1999.
5. Eric Hobsbawm, *Έθνη και εθνικισμός από το 1780 μέχρι σήμερα*, μετάφραση Χρύσα Νάντρις, Καρδαμίτσα, Αθήνα 1994.
6. J. A. Petropoulos, *Πολιτική και συγκρότηση κράτους στο ελληνικό βασίλειο (1833-1843)*, 2 τόμοι, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1997.
7. Έλλη Σκοπετέα, *Το «πρότυπο βασίλειο» και η Μεγάλη Ιδέα. Όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, Πολύτυπο, Αθήνα 1988.
8. Γιάννης Γιαννουλόπουλος, *«Η ευγενής μας τύφλωση». Εξωτερική πολιτική και «εθνικά θέματα» από την ήττα του 1897 έως την μικρασιατική καταστροφή*, Βιβλιόραμα, Αθήνα 1999.
9. Αλέξης Πολίτης, *Ρομαντικά Χρόνια. Ιδεολογίες και Νοοτροπίες στην Ελλάδα του 1830-1880*, Αθήνα, Ε.Μ.Ν.Ε. Μνήμων 1993.
10. Λύντια Τρίχα, *Χαρίλαος Τρικούπης. Ο πολιτικός του «τίς πταίει» και του «δυστυχώς επτωχεύσαμεν»*, Πόλις, Αθήνα 2016.
11. Γιώργος Μαυρογορδάτος - Χρήστος Χατζηιωσήφ, *Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1992.
12. Γιώργος Μαυρογορδάτος, *1915 - Ο Εθνικός Διχασμός*, Πατάκης, Αθήνα, 2015.
13. Γιώργος Λεονταρίτης, *Η Ελλάδα στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2000.
14. Mark Mazower, *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου*, μετάφραση Σπύρος Μαρκέτος, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2002.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΗΡΟΔΟΤΟΣ (Ν. Χαραλαμπίδης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Στο τέλος

αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:

1. Αντιλαμβάνεται τον αρχετυπικό ρόλο των *Ιστοριών* του Ηροδότου ως του αρχαιότερου σωζομένου και του μακράν εκτενεστέρου προχριστιανικού πεζού κειμένου· αλλά, κυρίως, κειμένου το οποίο διαμόρφωσε οριστικά την κυρίαρχη εκδοχή για την αρχαϊκή Ελλάδα και τους Περσικούς Πολέμους.
2. Εντάσσει τον Αλικαρνασσία στο ιστορικό του συγκείμενο ώστε να αναγνωρίζει τις οφειλές του στον Όμηρο, τις αφηγηματικές ελεγείες και τους προδρόμους του ιστοριογραφούντες.
3. Καταδεικνύει ότι η ενιαία θεώρηση των γεγονότων της εικοσαετίας 499-479 π.Χ. συνιστά ηροδοτεία επιπόνηση και επίτευγμα, θεμελιωμένη στα διαχρονικά βιώματα του ελληνικού ιστορικού υποκειμένου, τον πανελληνισμό και τον αντιβαρβαρισμό.
4. Αποδομεί τις (μετα)νεοτερικές κατηγορίες κατά του Ηροδότου περί «αφελείας», μειωμένης κριτικής σκέψης, ελληνοκεντρικότητας, ανατολισμού ως προϊόντων αναχρονιστικών προκαταλήψεων.
5. Διαλέγεται με τον εύπλαστο αλλά συμπαγή χαρακτήρα της ελληνικής εθν(ο)τικής ταυτότητας και τις ποικίλες μεταλλάξεις της: από την φυλετική προ(ω)ϊστορία Δωριέων και Ιώνων μέχρι την πρώτη καταγεγραμμένη προγραμματική φανέρωσή της στην απάντηση των Αθηναίων στον Μαρδόνιο (*αὐθις δὲ τὸ Ἑλληνικόν, ἐὼν ὄμαιμόν τε καὶ ὁμόγλωσσον, καὶ θεῶν ἰδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι ἤθεά τε ὁμότροπα*, Θ 144.2).
6. Κατανοεῖ ότι ο Ηρόδοτος προσαρμόζει το υλικό των πηγών του (μύθων, γενεαλογιών, κτίσεων πόλεων, μαρτυριών) στην τελεολογία του αφηγήματός του.
7. Λαμβάνει υπ' όψη του το στοιχείο της προφορικότητας-παραστασιακότητας των *Ιστοριών*, όπως προκύπτει από τις δημόσιες αναγνώσεις επιλεγμένων ενοτήτων σε πανελλήνια ή τοπικά ακροατήρια.
8. Συνειδητοποιεί ότι το ιστορικό αφηγήμα είναι ένα σύστημα κλειστό, αυθαίρετο, αυτονομιοποιούμενο, όπου ο (δημοφιλής) συγγραφέας ορίζει τους κανόνες της ερμηνείας του.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να παρακολουθεί την αρχιτεκτονική της ηροδοτείου διηγήσεως - από τα πρώτα «εθνογραφικά» βιβλία μέχρι την εποποιία των Μηδικών - και να ερμηνεύει τις προτεινόμενες εκάστοτε αιτιακές σχέσεις μεταξύ των γεγονότων.
2. Δυνατότητα ανάδειξης του διπλού κειμενικού ακροατηρίου των *Ιστοριών* (η γενιά των Μηδικών/οι ακροατές/αναγνώστες του Ηροδότου) και του επιδιωκόμενου εκ μέρους του συγγραφέα επιτελεστικού τους ρόλου για την γεωπολιτική του διπολικού ελληνικού χώρου κατά το δεύτερο μισό του 5^{ου} αι. π. Χ.
3. Μαθησιακή ευελιξία ώστε να κατανοηθούν επαρκώς οι κειμενικοί μηχανισμοί (ομηρικά διακείμενα, «ιερός πόλεμος», εφηρμοσμένη θεοδικία) μέσω των οποίων υπενθυμίζεται ο (λησμονημένος) αφηρωρισμός των Ελλήνων μαχητών των Μηδικών.

Περιεχόμενο (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγικά ζητήματα

Η ανάδυση ενός φιλελεύθου πνεύματος στην Ιωνία του 6^{ου} αι. π.Χ. και ο μύθος της μετάβασης από την «μυθική» στην «ιστορική» θεώρηση του κόσμου.

(Πρωτο-)Ιστορικά ποιήματα: Σημωνίδου του Αμοργίνου *Σαμίων Αρχαιολογία* (7^{ος} αι. π.Χ.), Μιμνέρμου του Κολοφωνίου *Σμυρνήσις* (7^{ος} αι. π.Χ.), Πανυάσιδος του Αλικαρνασσέως *Ιωνικά* (πρώιμος 5^{ος} αι. π.Χ.).

(Πρωτο-)Ιστορία και η γένεση της πεζογραφίας.

Προγενέστεροι του Ηροδότου: Εκαταίου του Μιλησίου *Γενεαλογία*, *Γης περίοδος* (555-485 π.Χ.), Διονυσίου του Μιλησίου *Περσικά*.

Σύγχρονοι του Ηροδότου: Χάρωνος του Λαμψακηνού *Αιθιοπικά*, *Περσικά*, *Λυβικά*, *Έλληνικά*, Ελλανίκου του Μυτιληναίου *Άτθίς*, *Τρωικά*, Ξάνθου του Λυδού *Λυδιακά*, Ίωνος του Χίου (480-422 π.Χ.) *Χίου Κτίσις*, *Επιδημιαί*.

2. Σχολιασμός επιλεγμένων χωρίων από τα βιβλία Ε-Θ

Το προοίμιο των Ιστοριών και η δόμηση της συγγραφικής ταυτότητας. Μακεδονικός λόγος (Ε 17-22).

Η Μεταπολίτευση των Αθηνών: Από τους Πεσιστρατίδες στους Αλκμαιωνίδες (Ε 55- 72).

Κυπριακός λόγος (Ε 103-115).

Η Β' Περσική Εκστρατεία και η μάχη του Μαραθώνα (Ζ 94-120).

Η Γ' Περσική Εκστρατεία και η μάχη των Θερμοπυλών (Η 201-233). Η Τετραλογία των «δημηγοριών» (Θ 140-144).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. R. Bichler and R. Rolinger, *Ηρόδοτος - Εισαγωγή στο έργο του*. Αθήνα 2006 (Καρδαμίτσα).
2. E. J. Bakker, I J. F. de Jong & H. Van Wees (eds), *Εγχειρίδιο Ηροδοτείων Σπουδών*. Αθήνα 2007 (Μεταίχμιο).
3. D. Asheri, A. Lloyd & C. Aldo, *Ηροδότου Ιστορία: Βιβλία Α-Δ Κείμενο και Ερμηνευτικό Υπόμνημα. 2 τόμοι*. Θεσσαλονίκη 2010 (University Studio Press).
4. C. Dewald and J. Marincola (eds), *The Cambridge Companion to Herodotus* Cambridge 2006 (CUP).
5. E. Irwin and E. Greenwood (eds), *Reading Herodotus: A Study of the logoi in Book 5 of Herodotus' Histories*. Cambridge 2007 (CUP).
6. N. Luraghi (ed.), *The Historian's Craft in the Age of Herodotus*. Oxford 2007 (OUP).
7. E. Baragwanath, *Motivation and Narrative in Herodotus*. Oxford 2008 (OUP).
8. V. L. Provencal, *Sophist Kings: Persians as Other in Herodotus*. London and New York 2015 (Bloomsbury Academic).

9. J. Priestley and V. Zali (eds), *Brill's Companion to the Reception of Herodotus in Antiquity and Beyond*. Leiden and Boston 2016 (Brill).

ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ (Γ. Καζαντζίδης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια:

1. Θα έχει βελτιώσει τη γνώση βασικών γραμματικο-συντακτικών φαινομένων της λατινικής γλώσσας μέσα από την προσεκτική ανάγνωση και εμπειριστατωμένη ανάλυση κειμένων από τον Λίβιο και τον Τάκιτο.
2. Θα έχει εξοικειωθεί με βασικές πτυχές και όψεις της ρωμαϊκής ιστοριογραφίας. Έμφαση θα δοθεί, πιο συγκεκριμένα, στις απαρχές της αυτοκρατορικής ιδεολογίας καθώς και στη συγκριτική ανάγνωση του ρωμαϊκού λόγου περί εξουσίας έτσι όπως αυτή προκύπτει από την αντιπαραβολή λατινικών και αρχαιοελληνικών ιστορικών κειμένων.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει:

- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Αποσπάσματα από Λίβιο, Ιούλιο Καίσαρα και Τάκιτο

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. *Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας*, E.J. Kenney, W.V. Clausen, Εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 2003
2. *Ρωμαϊκή Ιστορία*, M. Rostovtzeff. Εκδ. Παπαδήμα, Αθήνα 2010.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ (Σ. Αθήνη)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Να παρουσιάζουν την πορεία της νεοελληνικής πεζογραφίας από το 1830 ως τον πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο.
2. Να διακρίνουν τα πολιτισμικά και ιστορικά συμφραζόμενα που διαμόρφωσαν τη λογοτεχνική παραγωγή.
3. Να γνωρίζουν τις λογοτεχνικές σχολές και τάσεις της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (1830-1914), ειδικότερα σε πεζό λόγο.
4. Να παρουσιάζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της πεζογραφίας της Παλαιάς Αθηναϊκής Σχολής και αντιπροσωπευτικούς εκπροσώπους.
5. Να παρουσιάζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της πεζογραφίας της Γενιάς του 1880 και αντιπροσωπευτικούς εκπροσώπους
6. Να διακρίνουν τα πεζογραφικά είδη: μυθιστόρημα, διήγημα, νουβέλα.
7. Να κατανοούν τους όρους *πικαρικό, ιστορικό μυθιστόρημα, ηθογραφία* κ.ά., και να μπορούν να ταξινομήσουν ανάλογα τα κείμενα.
8. Να προβαίνουν σε κριτική ανάγνωση των κειμένων της Νεοελληνική πεζογραφίας (1830-1914) και να τα συζητούν υιοθετώντας επιστημονικό ύφος στην επιχειρηματολογία μέσα από την κατάλληλη βιβλιογραφία.
9. Να προβάλλουν πειστικά επιχειρήματα για να υποστηρίξουν τις απόψεις τους.
10. Να γνωρίζουν να ερευνούν έντυπες και ηλεκτρονικές βιβλιογραφικές πηγές.

Δεξιότητες:

1. Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη.
2. Να επιδεικνύουν γνώση και κατανόηση των βασικών γνωρισμάτων της λογοτεχνικής πεζογραφικής παραγωγής της περιόδου 1830-1914.
3. Να ορίζουν τα λογοτεχνικά γένη (μυθιστόρημα, διήγημα, νουβέλα).
4. Να αναγνωρίζουν τα βασικά μορφικά χαρακτηριστικά των αισθητικών ρευμάτων: Ρομαντισμός, Ρεαλισμός, Νατουραλισμός.
5. Κριτική ανάλυση και ερμηνεία πεζογραφικών κειμένων.
6. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
7. Αυτόνομη εργασία.

8. Ομαδική εργασία.
9. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
10. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες στον ελληνόφωνο κόσμο από την ίδρυση του ελληνικού κράτους έως τον Πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο.
2. Το γλωσσικό ζήτημα (καθαρεύουσα, αρχαϊζουσα, δημοτική).
3. Το λογοτεχνικό πεδίο εκδόσεις, οικογενειακά-φιλολογικά περιοδικά, εφημερίδες.
4. Συνοπτικό διάγραμμα της εξέλιξης της νεοελληνικής πεζογραφίας: α. Η πεζογραφική παραγωγή 1830-1880, β. Η Γενιά του 1880 και η πεζογραφία.
5. Τα λογοτεχνικά ρεύματα και οι τάσεις: Ρομαντισμός, Ρεαλισμός, Νατουραλισμός, Αισθητισμός, Συμβολισμός, ηθογραφία.
6. Τα πεζογραφικά είδη:
αισθηματικό/επιστολικό/ιστορικό/πικαρικό/κοινωνιστικό μυθιστόρημα, ηθογραφικό/αστικό διήγημα, επιφυλλιδικό πεζογράφημα, κ.ά.
7. Η Ελληνική Επανάσταση: α. Το απομνημόνευμα, β. οι βιογραφίες αγωνιστών του 1821, γ. ο μυθιστορηματικός λόγος.
8. Ερμηνευτική ανάλυση και σχολιασμός αντιπροσωπευτικών κειμένων σημαντικών πεζογράφων (Γρ. Παλαιολόγος, Α.Ρ. Ραγκαβής, Π. Καλλιγιάς, Εμμ. Ροΐδης, Δ. Βικέλας, Αλ. Παπαδιαμάντης, Γ. Μ. Βιζυηνός, Μ. Μητσάκης, Α. Καρκαβίτσας, Γ. Ξενόπουλος κ.ά.)

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Πέρσα Αποστολή, *Το πικαρικό μυθιστόρημα και η παρουσία του στον ελληνικό 19ο αιώνα. Από*
2. *τον «Ερμήλο» (1817) ως την «Πάπισσα Ιωάννα» (1866)*, Αθήνα, Άρτεμις, 2018.
3. Νάσος Βαγενάς (επιμ.), *Από τον «Λεάνδρο» στον «Λουκή Λάρα». Μελέτες για την πεζογραφία της περιόδου 1830-1880*, Ηράκλειο Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας – Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2009.
4. Γεωργία Γκότση, *Η ζωή εν τη πρωτεύουση. Θέματα αστικής πεζογραφίας από το τέλος του 19^{ου} αιώνα*, Αθήνα, Νεφέλη, 2004
5. *Η παλαιότερη πεζογραφία μας. Από τις αρχές της ως τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο:1830-1880*, τόμοι Α΄, Γ΄-ΙΑ΄, Αθήνα, Σοκόλης, 1996-1998.
6. Σοφία Ντενίση, *Το ελληνικό ιστορικό μυθιστόρημα και ο Sir Walter Scott (1830-1880)*, Αθήνα, Καστανιώτης, 1994
7. Αλέξης Πολίτης, *Η Ρομαντική λογοτεχνία στο εθνικό κράτος 1830-1880*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2017.

8. Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού–Βίκυ Πάτσιου (επιμ.), *Ο Νατουραλισμός στην Ελλάδα. Διαστάσεις Μετασχηματισμοί-Θρία*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2007.
9. *Πρακτικά Συνεδρίου, 1821 και Απομνημονεύματα*, Αθήνα, Βουλή των Ελλήνων, 1920.
10. Γεωργία Φαρίνου-Μαλαματάρη (επιμ.), *Εισαγωγή στην πεζογραφία του Παπαδιαμάντη*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2005
11. Γεωργία Φαρίνου-Μαλαματάρη, *Το σχοίνισμα της γραφής. Παπαδιαμαντ(ολογ)ικές μελέτες*, Αθήνα, Gutenberg 2014.
12. Mario Vitti, *Η Ιδεολογική λειτουργία της ελληνικής ηθογραφίας*, Αθήνα, Κέδρος 1991.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (Θ. Μαρκόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Αναγνωρίζει τις διάφορες περιόδους της ιστορίας της Ελληνικής, από την Μυκηναϊκή έως και την Νέα Ελληνική
2. Κατανοεί την εξελικτική διαδικασία των κυριότερων ποικιλιών της Ελληνικής
3. Γνωρίζει τις βασικότερες μεταβολές που συντελέστηκαν σε κάθε περίοδο
4. Γνωρίζει το ιστορικό κοινωνιογλωσσικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύχθηκαν και διαμορφώθηκαν οι ποικιλίες της Ελληνικής

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να παρέχει ιστορικές ερμηνείες για διάφορα φαινόμενα από τις περιόδους της Ελληνικής
2. Ικανότητα να αναγνωρίζει τα φαινόμενα αυτά σε κείμενα από τις διάφορες περιόδους της Ελληνικής
3. Ικανότητα να συσχετίζει κοινωνιογλωσσικά φαινόμενα με αμιγώς ‘γλωσσικές’ εξελίξεις

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στην έννοια της Ιστορίας της Ελληνικής (ποικιλίες προς εξέταση, περίοδοι της Ιστορίας της Ελληνικής, σχέση Αρχαίας και Νέας Ελληνικής)
2. Η Γραμμική Β' και η Μυκηναϊκή Ελληνική
3. Το ελληνικό αλφάβητο και η διαμόρφωσή του
4. Η Αρχαία Ελληνική: κοινωνιογλωσσικό πλαίσιο και διάλεκτοι

5. Ελληνιστική – Ρωμαϊκή περίοδος: κοινωνιογλωσσικό πλαίσιο, βασικές μεταβολές
6. Μεσαιωνική περίοδος: κοινωνιογλωσσικό πλαίσιο, βασικές μεταβολές
7. Πρώιμη ΝΕ περίοδος: κοινωνιογλωσσικό πλαίσιο, βασικές μεταβολές

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Horrocks, G. 2006. *Ελληνικά: Η ιστορία της γλώσσας και των ομιλητών της*. Αθήνα: Εστία.
2. Χριστίδης, Α-Φ.(εκδ.) 2001. *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας: Από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
3. Jannaris, A. 1897. *An historical Greek grammar, chiefly of the Attic dialect*. London.
4. Bakker, E.J.(ed.) 2010. *A companion to the Ancient Greek language*. Oxford: Wiley- Blackwell.
5. Adrados, F. 2003. *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας: Από τις απαρχές ως τις μέρες μας*. Αθήνα: Παπαζήσης.

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΜΥΘΟΣ, ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ) (Μ. Χριστόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Στο μάθημα εξετάζεται η επίδραση του μύθου και της λογοτεχνίας στη δημιουργία και την εξέλιξη του μουσικού θεάτρου και ιδιαίτερα της όπερας, που αποτελεί και τη βασικότερη ίσως μορφή μουσικού θεάτρου, από το 1600 (εποχή κατά την οποία γεννιέται και μορφοποιείται η όπερα ως είδος) έως τον 20ό αιώνα. Εξετάζονται ειδικότερα οι αρχές της όπερας, η αναγωγή της στην αρχαία ελληνική τραγωδία, τα βασικά δομικά στοιχεία της (μουσική, υπόκριση, κείμενο, χορός), οι σημαντικότεροι σταθμοί στην ιστορική διαδρομή της και οι βασικοί/αντιπροσωπευτικοί συνθέτες που συνέβαλαν στην εξέλιξη και την ακμή της. Το μάθημα υποστηρίζεται από παρουσίαση και ανάλυση σχετικού οπτικοακουστικού υλικού.

Το μάθημα προσφέρει εξειδικευμένη προσέγγιση στην όπερα και στο μουσικό θέατρο με συνεχή αναφορά στη μυθική και λογοτεχνική αφετηρία. Η ύλη του μαθήματος καλύπτει τα γενικά ιστορικά χαρακτηριστικά, την παρουσίαση και την ανάλυση αντιπροσωπευτικών συνθετών και έργων (Εποχή μπαρόκ, κλασική, ρομαντική, νεότερη, σύγχρονη).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. Έχει κατανοήσει τα βασικά και κρίσιμα χαρακτηριστικά των έργων, την σύνδεση τους με την ιστορική και κοινωνική πραγματικότητα στην οποία δημιουργούνται και την επίδρασή τους στην ιστορία της τέχνης
2. Να έχει σαφή αντίληψη της σχέσης που συνδέει τα έργα με την εποχή τους καθώς και τις επιδράσεις που δέχτηκαν και άσκησαν διαχρονικά.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αυτόνομη Εργασία
2. Ομαδική Εργασία
3. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
4. Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
5. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Βασικές Έννοιες. Ιστορικό περίγραμμα. Κοινωνικό περίγραμμα. Δομές και πλαίσιο των έργων
2. Ανάλυση και σχολιασμός Στοιχεία επίδρασης και πρόσληψης των έργων
3. Ανάλυση συγκεκριμένων έργων από ιστορικές ή/και πρωτοποριακές σκηνικές παρουσιάσεις

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Αναρτάται στο e-class

ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΕΣ (Α. Παπαχρυσόστομου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Κατανοεί την έννοια και το περιεχόμενο των όρων «Δημοκρατία», «πόλις-κράτος», «αισυμνήτης», «Εκκλησία του Δήμου», κλπ.

2. Τοποθετεί στον χρονολογικό άξονα τις σημαντικότερες πολιτικές φυσιογνωμίες της αρχαίας Ελλάδας.
3. Γνωρίζει το έργο και τις μεταρρυθμίσεις κάθε σημαντικού πολιτικού ηγέτη.
4. Αναφέρεται στα σημαντικότερα γεγονότα-σταθμούς στην πορεία της αθηναϊκής πολιτείας προς την πραγμάτωση της Δημοκρατίας.
5. Έχει μια καθολική εποπτεία της πολιτικής ιστορίας της αρχαίας Αθήνας.
6. Έχει μια συνολική θεώρηση του πολιτεύματος της αρχαίας Σπάρτης.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να παρουσιάζει σε γενικές γραμμές την πολιτική ιστορία της αρχαίας Αθήνας, από τον Θησέα μέχρι τα τέλη του 4^{ου} αι. π.Χ.
2. Ικανότητα να αναφέρεται στις πολιτειακές μεταρρυθμίσεις που εισήγαγε ο κάθε πολιτικός ηγέτης.
3. Ικανότητα να κατανοεί και να αποτιμά τις πληροφορίες που εμπεριέχονται στις αρχαίες, πρωτογενείς πηγές.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Θησεύς

Ο ιδρυτής και θεμελιωτής της πόλης των Αθηνών και ο πρόδρομος της μακραίωνης πολιτειακής εξέλιξής της προς την Αθηναϊκή Δημοκρατία.

2. Πόλις-Κράτος & Σπάρτη-Λυκούργος

Θεσμός της πόλεως-κράτους: ερμηνευτική προσέγγιση με καταγραφή των κύριων χαρακτηριστικών του. Το πολίτευμα της Σπάρτης: αναλυτική παρουσίαση (πολιτική φιλοσοφία και θεσμοί), αναφορά στον νομοθέτη Λυκούργο και την περίφημη Μεγάλη Ρήτρα, περιγραφή των κυρίαρχων θεσμών.

3. Σόλων

Η προσωπικότητα του αισυμνήτη / ποιητή / νομοθέτη Σόλωνα και το ευρύτατο μεταρρυθμιστικό έργο του (Σεισάχθεια, ταξική πολιτική, δικαιώματα στους Θήτες, Εκκλησία, Βουλή των Τετρακοσίων, Άρειος Πάγος, Ηλιαία, άρχοντες, πολιτογράφηση, νομισματική πολιτική).

4. Κλεισθένης

Τα βασικά μεταρρυθμιστικά μέτρα του Κλεισθένη: διοικητική αναδιάρθρωση του πληθυσμού (οι δέκα φυλές, οι δήμοι, η πολιτογράφηση), η Εκκλησία του Δήμου (ο κυρίαρχος πολιτειακός θεσμός), η Ηλιαία (ο αναβαθμισμένος δικαστικός φορέας) και η Βουλή των Πεντακοσίων (ο δεύτερος βασικός πολιτειακός θεσμός).

5. Εφιάλτης & Περικλής

Η προσωπικότητα, η ιδεολογία και η δράση του Εφιάλη (οριστικός παροπλισμός

του Αρείου Πάγου). Η κυριαρχία του Περικλή στην ηγεσία της αθηναϊκής πολιτείας και οι μεταρρυθμίσεις του (κληρουχίες, θεωρικά, μισθοφορά).

6. Ο πολίτης στην αθηναϊκή Δημοκρατία

Το στίγμα του Αθηναίου πολίτη στις βασικές εκφάνσεις της δημόσιας ζωής, σε δύο άξονες: εκείνο της πολιτικής συμμετοχής και εκείνο της στρατιωτικής δράσης.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- α) Α. Παπαχρυσόστομου, *Πορεία προς την Αθηναϊκή Δημοκρατία. Η μαρτυρία των αρχαίων πηγών*, Αθήνα 2014 (εκδόσεις Καρδαμίτσα)
- β) R. Brock, *Greek Political Imagery from Homer to Aristotle*, New York 2003.
- γ) S. S. Monoson, *Plato's Democratic Entanglements: Athenian Politics and the Practice of Philosophy*, Princeton 2000.
- δ) J. Ober, *Political Dissent in Democratic Athens. Intellectual Critics of Popular Rule*, Princeton 1998.
- ε) R. Osborne, *Athens and Athenian Democracy*, New York 2010.
- στ) Α. Παπαχρυσόστομου, "Solon's Citizenship Law (Plu. Sol. 24.4)", *Historia* 68.1 (2019), 2-10.
- ζ) Α. Παπαχρυσόστομου, *Θουκυδίδου Περικλέους Επιτάφιος: Ο άγήρωξ έπαινος της Αθηναϊκής Πολιτείας. Μεταφραστική και Ερμηνευτική Προσέγγιση*, Αθήνα 2020 (εκδόσεις Καρδαμίτσα).
- η) L. J. Samons II, *Pericles and the Conquest of History: A Political Biography*, Cambridge 2016 (Cambridge University Press).
- θ) L. J. Samons II (επιμ.), *The Cambridge Companion to the Age of Pericles*, Cambridge 2007 (Cambridge University Press).

ΔΗΜΩΔΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (Π. Μανάφης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα μπορούν να:

1. Να γνωρίζουν τα βασικά λογοτεχνικά είδη σε δημώδη γλώσσα
2. Να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για τη χειρόγραφη παράδοση και την εκδοτική των κειμένων
3. Να εξοικειωθούν με τη δημώδη γλώσσα και τα χαρακτηριστικά της γνωρίσματα

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα στοχεύει στο να παρουσιάσει τη λογοτεχνική παραγωγή σε δημώδη γλώσσα μέσα από τη μελέτη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της και των διαφόρων ειδών της (π.χ., το Ακρτικό έπος και οι διασκευές *Grottaferrata* και *Escorial*, τα βυζαντινά ιπποτικά μυθιστορήματα, η ηθικοδιδασκτική και αλληγορική ποίηση, π.χ. ο *Πουλολόγος*, η διήγηση των τερατόδων ζώων, τα επαιτικά ποιήματα (π.χ., τα Προδρομικά ποιήματα, ο Σπανέας, τα ποιήματα του Μιχαήλ Γλυκά).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- Π. Αγαπητός, *Αφήγησις Λιβίστρου και Ροδάμνης, Κριτική έκδοση της Διασκευής Α΄* (Αθήνα, 2006)
- R. Beaton, *Η ερωτική μυθιστορία του Ελληνικού Μεσαίωνα* (Αθήνα, 1997)
- Η.-G. Beck, *Ιστορία της Βυζαντινής Δημώδους Λογοτεχνίας* (Αθήνα, 2009)
- Κ. Γιαβής, *Ιμπέριος και Μαργαρώνα* (Imperios and Margarona). The rhymed version - Critical Edition with Introduction, Commentary and Index – Glossary (Αθήνα, 2019)
- Η. Eideneier, *Πτωχοπρόδρομος* (Ηράκλειο, 2012)
- Τ. Λεντάρη, *Αφήγησις Λιβίστρου και Ροδάμνης. The Vatican Version* (Αθήνα, 2007)

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ (Κ. Κωστίου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί:

1. Διακρίνει τις βασικές διαφορές μεταξύ των όρων σάτιρα, ειρωνεία, παρωδία, χιούμορ
2. Αναγνωρίζει τα πεδία αλληλοεπικάλυψης και τη δυναμική της συνεργασίας τους.
3. Επιλέγει τα κατάλληλα μεθοδολογικά εργαλεία για την προσέγγιση της λογοτεχνικής σάτιρας.

4. Αναγνωρίζει τους διαφορετικούς τύπους ειρωνείας.
5. Αξιολογεί τη λογοτεχνία και ερμηνεύει μέσα από τις παραπάνω έννοιες.

Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να κατανοεί ουσιώδεις έννοιες, θεωρίες και μεθόδους που σχετίζονται με την Ποιητική της Ανατροπής.
2. Ικανότητα να εφαρμόζει αυτή τη γνώση και κατανόηση στην προσέγγιση της λογοτεχνίας.
3. Ικανότητα να υιοθετεί και να εφαρμόζει την κατάλληλη μεθοδολογία για το κάθε λογοτεχνικό κείμενο.
4. Δεξιότητες μελέτης που χρειάζονται για την κατανόηση της διαρκώς εξελισσόμενης ορολογίας.
5. Ικανότητα να αλληλεπιδρά με άλλους σε προβλήματα διεπιστημονικής φύσης όσον αφορά την Ποιητική της Ανατροπής

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στην Ποιητική της Ανατροπής (Κωμικό, Σάτιρα, Ειρωνεία, Χιούμορ, Παρωδία)
Ζητήματα ορολογίας, κριτικής και θεωρίας.
2. Σάτιρα
Ερωτήματα σχετικά με βασικά ζητήματα που αφορούν τον όρο, όπως η ειδολογική της σύσταση, η λειτουργία της νόρμας, τα κίνητρα, η ηθική της, οι τεχνικές της.
3. Σατιρικό προσωπείο
Η λειτουργία του ιστορικά προσδιορισμένου σατιρικού προσωπείου.
Παραδειγματικές αναγνώσεις λογοτεχνικών έργων.

4. Ειρωνεία

Εξέταση της εξέλιξης του όρου. Οι μεταμορφώσεις του όρου από τον Γερμανικό Ρομαντισμό και εξής. Τεχνικές πραγμάτωσής της.

5. Ειρωνικό προσωπείο

Διερεύνηση του τρόπου συγκρότησης του ειρωνικού προσωπείου. Παραδειγματικές αναγνώσεις λογοτεχνικών έργων.

6. Η μπαρόκ ειρωνεία του Καβάφη

Μελέτη της ιδιότυπης καβαφικής ειρωνείας μέσω συγκεκριμένων εφαρμογών.

7. Παρωδία I

Ζητήματα ορολογίας και ιστορίας του όρου.

9. Παρωδία II

Τυπολογία της λειτουργίας της στα λογοτεχνικά κείμενα. Παραδειγματικές αναγνώσεις.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

ΑΓΓΕΛΑΤΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ, «Η σάτιρα: ένας ειδολογικός χαμαιλέων», *Σύγκριση* 14 (2003) 20-45.

ΒΑΓΕΝΑΣ, ΝΑΣΟΣ, *Η ειρωνική γλώσσα. Κριτικές μελέτες για τη Νεοελληνική Γραμματεία*. Αθήνα, Στιγμή, 1994, 91-104.

<http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/education/european/genres/irony/24.html>

ΒΕΛΟΥΔΗΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ, «Η ειρωνεία στον Καβάφη», *Αναφορές. Έξη νεοελληνικές μελέτες*. Αθήνα, Φιλιππότης, 1983, 44-57.

ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ, ΑΘΗΝΑ, *Συνομιλίες ποιητών.. Μεταπλάσεις, παρωδίες και αντίλογοι στην νεοελληνική ποίηση του 20ού αιώνα*, Αθήνα, Gutenberg 2019.

ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ (επιμ.), *Παρωδίες Καβαφικών Ποιημάτων 1917-1997*, Αθήνα, Πατάκης, 1998.

ΚΩΣΤΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ, *Εισαγωγή στην Ποιητική της Ανατροπής: Σάτιρα, Ειρωνεία, Παρωδία, Χιούμορ*, Νεφέλη, 2005 (12002).

_____, «Ακόμη λίγα για την ειρωνεία του Κ. Π. Καβάφη», *Η ποίηση του κράματος. Μοντερνισμός και Διαπολιτισμικότητα στο έργο του Καβάφη*, Μιχάλης Πιερής (επιμ.), Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2000, 227-244.

_____, «Γιώργος Σεφέρης: από την ειρωνεία στη σάτιρα;», *Νέα Εστία*, 1728 (Νοέμβριος 2000) 642-677.

_____, «Στις παρυφές του ποιητικού έργου: Η παρωδία στο έργο του Σεφέρη», *Γιώργος Σεφέρης. Το ζύγισμα της καλοσύνης*, Μιχάλης Πιερής (επιμ.), Αθήνα, Μεσόγειος, 2004, 127-139.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ, *Όψεις της ρομαντικής ειρωνείας: Schiller, Schlegel, Hoffmann, Baudelaire*. Αθήνα, Ίνδικτος, 2007

BAUDELAIRE, CHARLES, *Περί της Ουσίας του Γέλιου και Γενικά Περί του Κωμικού*

στις Πλαστικές Τέχνες. Μετάφραση Σχόλια-Επίμετρο: Λίζυ Τσιριμώκου, Αθήνα, Άγρα, 2000.

FEINBERG, LEONARD, *Introduction to Satire*. Iowa, The Iowa State University Press, 1967.

FREUD, SIGMUND, *Το ευφρολόγημα και η σχέση του με το ασυνείδητο*, μτφρ. Λίνα Σιπητάνου, Πλέθρον, 2009. (α΄ έκδ. στα γερμανικά: *Der Witz und seine Beziehung zum Unbewussten*, 1905).

FURST, L. R., *Fictions of Romantic Irony in European Literature (1760-1857)*, Cambridge, Harvard University Press, 1984.

HUTCHEON, LINDA, *A Theory of Parody. The teachings of Twentieth-century Art Forms*. New York, Methuen, 1985.

_____, *Irony's edge. The theory and politics of irony*. London, Routledge, 1995 ('1994).

JANK'EL'EVITCH, VLADIMIR, *Η ειρωνεία*, μτφρ.: Μιχάλης Καραχάλιος, Αθήνα, Πλέθρον, 1997. (α΄ έκδ. Στα γαλλικά: *L'Ironie*, 1936).

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (Α. ΡΟΥΣΣΟΥ)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής / η φοιτήτρια θα μπορεί να:

1. Γνωρίζει τις βασικές εφαρμογές της σύγχρονης γλωσσολογίας
2. Γνωρίζει βασικές διαφορές μεταξύ γλωσσικής ικανότητας και γλωσσικής χρήσης
3. Γνωρίζει τη σχέση γλώσσας-ομιλητή και γλώσσας-κοινωνίας
4. Συνεχίσει σε πιο εξειδικευμένα μαθήματα γλωσσολογίας.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής / η φοιτήτρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Να διακρίνει τη σχέση μεταξύ γλωσσολογικής θεωρίας και εφαρμογών.
2. Να διακρίνει τα βασικά πεδία εφαρμογής της γλωσσολογίας
3. Να εξετάζει βασικά εμπειρικά δεδομένα γλωσσολογικής ανάλυσης.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- I. Βασικές αρχές: τι είναι γλώσσα και ποιο είναι το αντικείμενο της γλωσσολογίας
- II. Γλώσσα και νόηση: πρόσληψη και παραγωγή λόγου, γλωσσική κατάκτηση και εκμάθηση, πολυγλωσσία
- III. Γλώσσα και εγκέφαλος

IV. Γλώσσα και υπολογιστές: γλωσσική επεξεργασία

V. Γλώσσα και κοινωνία: μεθοδολογικά ζητήματα, διάλεκτοι, πολυγλωσσία

VI. Γλώσσα, γραφή και ορθογραφία

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Fromkin V., Rodman R. & Hyams N. (2008). *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας*, μτφ. Γ. Ξυδόπουλος κ.ά., επιμ. Γ. Ξυδόπουλος. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκης.
[Προτεινόμενο σύγγραμμα]
2. Akmajian, A., Demers, R.A., Farmer, A.K., Harnish, R. 2001 (5^η έκδοση). *Linguistics. An introduction to language and communication*. Cambridge, MA: MIT Press.
3. Baker, A.E, Hengeveld, K. (Επιμ.) 2012. *Language*. Oxford: Wiley-Blackwell.
4. Fasold, R.W, Connor-Linton, J. (Επιμ.) 2006. *An introduction to language and linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
5. Larson, R. 2010. *Grammar as science*. Cambridge, MA: MIT Press.
6. O'Grady, W., Dobrovolsky, M., Katamba, F. (επιμ.). 2001. *Contemporary linguistics. An introduction*. London: Longman

IV. Περιγράμματα μαθημάτων ειδικεύσεων

ΚΛΑΣΙΚΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ (Γ. Καζαντζίδης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές / φοιτήτριες:

- i. Θα έχουν επισκόπηση των κεντρικών φιλοσοφικών ρευμάτων της ελληνιστικής εποχής (ιδίως Επικουρισμός, Στωικισμός, Σκεπτικισμός) ως προς τις βασικές τους αρχές και επίδραση.
- ii. Θα είναι σε θέση να μελετούν από το πρωτότυπο και από συγκριτική σκοπιά κειμενικές πηγές για την Επικούρεια, Στωική και Σκεπτική φιλοσοφία (τόσο στην αρχαία ελληνική όσο και στη λατινική γλώσσα, πολλές από αυτές αποσπασματικές).
- iii. Θα είναι σε θέση να κατανοούν τις ιδιαιτερότητες και τη συμβολή της ρωμαϊκής φιλοσοφικής σκέψης στην συνέχεια και μετάδοση της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας (μέσα από συγγραφείς όπως ο Κικέρωνας, ο Λουκρήτιος, ο Σενέκας).
- iv. Θα μπορούν να ερευνούν και να ανατρέχουν αυτόνομα σε ελληνικές και αγγλόφωνες έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές (π.χ. εγχειρίδια, μονογραφίες, συλλογικοί τόμοι, εξειδικευμένα επιστημονικά άρθρα, ιστοσελίδες, ψηφιακές βιβλιοθήκες) για τη μελέτη της ελληνιστικής και ρωμαϊκής φιλοσοφίας.
- v. Θα έχουν καλλιεργήσει την ικανότητα να συλλογίζονται και να συζητούν θεμελιώδη φιλοσοφικά προβλήματα που τίθενται από τις πρωτογενείς πηγές με τρόπο μεθοδικό και συγκροτημένο, καθώς και να υποστηρίζουν τις θέσεις τους με επιστημονικά επιχειρήματα.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση νέων τεχνολογιών
2. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
3. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

4. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
5. Εργασία σε διεθνές ή/και σε διεπιστημονικό περιβάλλον
6. Λήψη αποφάσεων
7. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
8. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
9. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- i. Στωική φιλοσοφία: ελληνικές και λατινικές πηγές, ιστορία, αρχές.
- ii. Επικούρεια φιλοσοφία: ελληνικές και λατινικές πηγές, ιστορία, αρχές.
- iii. Άλλα φιλοσοφικά ρεύματα της ελληνιστικής εποχής (ιδίως ο Πυρρώνειος Σκεπτικισμός).
- iv. Κομβικοί φιλοσοφικοί προβληματισμοί της ελληνιστικής και ρωμαϊκής φιλοσοφίας (παραλληλίες και συγκρίσεις μέσα από την προσεκτική μελέτη των πηγών): φυσική, κοσμολογία-θεολογία, επιστημολογία, ηθική (συναισθήματα, αρχές του ευτυχισμένου βίου, αντιμετώπιση της ασθένειας και του θανάτου)
- v. Εξοικείωση των φοιτητών με την χρήση ψηφιακών πηγών για τη μελέτη της ελληνιστικής και ρωμαϊκής φιλοσοφίας (π.χ. Perseus Digital Library, ψηφιακές φιλοσοφικές εγκυκλοπαίδειες).
- vi. Συστηματική μελέτη και κριτική αποτίμηση ελληνόγλωσσης και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας πάνω στην ελληνιστική και ρωμαϊκή φιλοσοφία (μέσω σεμιναριακής συζήτησης στην τάξη).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- B. Inwood (επιμ.) (2003), *The Cambridge Companion to the Stoics*, Cambridge.
- M. Nussbaum (2015), *Η Θεραπεία της Επιθυμίας*, μετάφρ. Γ. Αβραμίδης, Μ. Πανταζή, Αθήνα.
- A.A. Long (2012), *Η Ελληνιστική Φιλοσοφία: Στωικοί, Επικούρειοι, Σκεπτικοί*, μετάφρ. Σ. Δημόπουλος, Αθήνα.
- R.W. Sharples (2011), *Στωικοί, Επικούρειοι και Σκεπτικοί. Μια Εισαγωγή στην Ελληνιστική Φιλοσοφία*, μετάφρ. Μ. Τατσίδη-Λυπουρλή, Θεσσαλονίκη.
- J. Warren (επιμ.) (2009), *The Cambridge Companion to Epicureanism*, Cambridge.

Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΗ (Μ. Χριστόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα:

Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τη δραματική τέχνη του Ευριπίδη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής:

- Θα έχει αποκτήσει πλήρη και λεπτομερή γνώση ολόκληρης της τραγωδίας Μήδεια (ανάγνωση και κατανόηση από το πρωτότυπο αρχαιοελληνικό κείμενο, καθώς και ερμηνευτική ανάλυση).
- Θα έχει αποκτήσει καθολική εποπτεία όλων των σωζόμενων έργων του Ευριπίδη (πλοκή, χαρακτήρες, χρονολογίες διδασκαλίας κλπ.)
- Θα έχει μνηθεί στη δραματική τέχνη του Ευριπίδη (θεματικό ρεπερτόριο, λεξιλόγιο, υφολογία κλπ.)
- Θα έχει μάθει να αναλύει ιαμβικό τρίμετρο στίχο

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Αυτόνομη εργασία,
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών,
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- I. Τραγωδία Μήδεια από το πρωτότυπο,
- II. Συνοπτική παρουσίαση των υπολοίπων έργων του Ευριπίδη,
- III. Μετρική: ιαμβικό τρίμετρο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

D. J. Mastronarde, *Ευριπίδου Μήδεια* (μτφ. Δ. Γιωτοπούλου), Αθήνα 2006 (προτεινόμενο σύγγραμμα από τον Εύδοξο).

D. J. Mastronarde, *The Art of Euripides: Dramatic Technique and Social Context*, Cambridge 2010 (Cambridge University Press)

Μ. Χριστόπουλος, *Μιμήσεις πράξεων*, Αθήνα 2002.

Δ. Λυπουρλής, *Αρχαία Ελληνική Μετρική*, Θεσσαλονίκη.

P. E. Easterling (επιμ.), *The Cambridge Companion to Greek Tragedy*, Cambridge 1997 (Cambridge University Press).

C. Segal, *Euripides and the Poetics of Sorrow: Art, Gender, and Commemoration in Alcestis, Hippolytus, and Hecuba*, Durham 1993.

A. Παπαχρυσόστομου, "Euripides' Heraclids and Pericles' Funeral Oration: Some notes on their ideological affinities", *Ελληνικά* 61.2 (2011) 233-241.

A. Παπαχρυσόστομου, "Ουκ αν δυναίμην: A Euripidean Novelty", *Antichthon* 49 (2015) 1-23.

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ (Α. Γεωργιάδου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Η «Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή βιογραφία» αποτελεί επισκόπηση της βιογραφικής παράδοσης (εθνικής και χριστιανικής) από τον 5ο π.Χ. αι. μέχρι και τον 3ο μ.Χ. αι, με ιδιαίτερη έμφαση στην πολιτική βιογραφία. Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις αρχές και τις θεωρίες της βιογραφίας (αρχαίας, αλλά και σύγχρονης), τους σταθμούς εξέλιξής της, τους σταθερούς και ευμετάβλητους κανόνες που τη διέπουν και τη μελέτη της ρευστότητας των ορίων ανάμεσα στη βιογραφία και συγγενή γραμματειακά είδη (π.χ. αυτοβιογραφία, εγκώμιο, απομνημονεύματα, ιστοριογραφία). Τα βιογραφικά κείμενα αναλύονται με βάση διαφορετικές αναγνωστικές οπτικές και προσεγγίζονται ως φορείς ιδεολογικών τάσεων και δυναμικών. Η χρήση ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων είναι απαραίτητη (TLG, Perseus, The Stoa, The Latin Library).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να:

- Αξιολογήσουν την ρευστότητα των ορίων ανάμεσα στη βιογραφία και συγγενή γραμματειακά είδη (π.χ. ιστοριογραφία, εγκώμιο, απομνημονεύματα).
- Αποτιμήσουν την προνομιακή θέση αυτού του γραμματειακού είδους ανάμεσα στα άλλα είδη.
- Αναλύουν και να αξιολογούν τα κείμενα με βάση διαφορετικές αναγνωστικές οπτικές.
- Προσεγγίζουν τα κείμενα ως φορείς ιδεολογικών τάσεων και δυναμικών.
- Εντάσσουν με ευχέρεια τα αρχαία κείμενα στο πολιτιστικό-πολιτικό-κοινωνικό πλαίσιο της εποχής τους.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1-3: Απαρχές της ελληνικής και ρωμαϊκής βιογραφικής παράδοσης: 5ο π.Χ. αι. έως και 3^ο αι. μ.Χ.

4-5: Η βιογραφία ως γραμματειακό είδος (ορισμοί, όρια βιογραφίας) και η σχέση της με άλλα είδη (ιστοριογραφία, απομνημονεύματα, εγκώμιο, κλπ.). Σύγχρονες θεωρίες βιογραφίας. Video clips με συνεντεύξεις από θεωρητικούς της βιογραφίας. Εφαρμογή των σύγχρονων θεωριών της βιογραφίας στα αρχαία βιογραφικά κείμενα.

6-8: Η βιογραφική παραδοση των Ευαγγελίων. Εγκωμιαστική βιογραφία (Αγησίλαος Ξενοφώντα, Ευαγόρας Ισοκράτη, Agricola Τάκιτου).

9-13: Επιλογή Βίων από τους Παράλληλους Βίους του Πλουτάρχου και του Cornelius Nepos και Suetonius. Τεχνικές βιογραφικές Πλουτάρχου και Νέπωτα. Θεωρίες σύγχρονης Βιογραφίας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. J. Diggle, *Theophrastus: Characters* (Cambridge 2004).
2. P.E. Easterling και B.M.W. Knox, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας* (Αθήνα 2013), κεφ. 20: «Η Λογοτεχνία της Αυτοκρατορίας».
3. A. Georgiadou, *Plutarch's Pelopidas: A Historical and Philological Commentary* (Stuttgart and Leipzig 1997).
4. T. Hägg, *The Art of Biography* (Cambridge 2012).
5. C.P. Jones, *Plutarch and Rome* (Oxford 1971).
6. H. Lee, *Biography: A Very Short Introduction* (Oxford 2009).
7. A. Momigliano, *The Development of Greek Biography*. Expanded Edition (Harvard 1993).
7. D.A. Russell, *Plutarch* (Bristol 1973).
8. B. Scardigli, *Essays on Plutarch's Lives* (Oxford 1995).
9. R. Stem, *The Political Biographies of Cornelius Nepos* (Michigan 2012).
10. S. Swain, *Hellenism and Empire: Language, Classicism, and Power in the Greek World AD 50-250* (Oxford 1996).

ΑΡΧΑΪΚΟ ΕΠΟΣ: ΗΣΙΟΔΟΣ (Α. Ποταμίτη)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

- Γνώση της κοσμογονικής και διδακτικής ποίησης του Ησιόδου.
- Θα έχουν την ικανότητα να αναγνωρίζουν, περιγράφουν και αναλύουν θέματα σχετικά με τη σύνθεση της ησιόδειας ποίησης.
- Θα έχουν την ικανότητα να περιγράφουν και να εξηγούν βασικά ησιόδεια θέματα.
- Θα έχουν την δεξιότητα να αναγνωρίζουν βασικά ησιόδεια θέματα στη μεταγενέστερη γραμματεία.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Εισαγωγή στο έργο του Ησίοδου. Αυτοβιογραφική, διδακτική, κοσμολογική ποίηση. Αιγυπτιακά και ανατολικά παράλληλα κείμενα. Ησιόδειο ζήτημα (προβληματική για τον τρόπο σύνθεσης του έργου και την ταυτότητα του ποιητή). *Θεογονία, Έργα και Ήμέραι.*

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. «Ησίοδος», στο Easterling, P. E. & B.M. W. Knox, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*. Μτφρ. Ν. Κονομή, Χρ. Γριμπά, Μ. Κονομή. Εκδ. Παπαδήμα, 2006, σελίδες 135-152.
2. Lamberton, Robert, *Ησίοδος. Ο Ποιητής και το Έργο του*. Μτφρ. Μ. Τσάτσου, επιμ. Α. Μαρκαντωνάτος. Εκδ. Τυπωθήτω, 2005
3. Μπεζαντάκος, Ν. Π., Τσαγγάλης Χ. Κ., Ράγκος, Σ. Ι., *Μουσάων Αρχώμεθα. Ο Ησίοδος και η Αρχαϊκή Επική Ποίηση*. Εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2006
4. Vernant, J. P., «Ο Ησιοδικός μύθος των γενών», στο *Μύθος και Σκέψη στην Αρχαία Ελλάδα*. Μτφρ. Σ. Γεωργούδη. Εγνατία, χ.χ., σελίδες 29-54.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ (Σ. Ράγκος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Το μάθημα αποτελεί μια περιδιάβαση στις απόψεις για το νόημα, τον σκοπό, τις ωφέλειες και τα μειονεκτήματα της ποίησης για τη ζωή που βρίσκουμε στην αρχαία ελληνική γραμματεία, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους θεωρείται ότι επιτυγχάνει το έργο της.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε

θέση να:

1. Κατανοεί βασικές αντιλήψεις των αρχαίων Ελλήνων για την ποίηση.
2. Αναγνωρίζει τον βαθμό αυτοσυνειδησίας σχετικά με το έργο τους που διέθεταν οι αρχαίοι ποιητές, αρχής γενομένης από τον Όμηρο.
3. Έχει μια συνολική εικόνα του πότε, πώς, με ποιούς στόχους και σε ποιές συνθήκες άρχισαν σοφιστές, ρήτορες και φιλόσοφοι να ασχολούνται θεωρητικά με την ποίηση.
4. Αναγνωρίζει τις ομοιότητες και τις διαφορές ανάμεσα στις κύριες για την ποίηση απόψεις που παρουσιάστηκαν στην αρχαία Ελλάδα.
5. Κατανοεί τους λόγους που οδήγησαν τον Πλάτωνα στην αποπομπή των ποιητών από την ιδανική πολιτεία.
6. Αντιλαμβάνεται τη σημασία της ποίησης σύμφωνα με το Περί Ποητικής σύγγραμμα του Αριστοτέλη.
7. Ερμηνεύει συνολικά την αντίληψη για την τραγωδία και το έπος που παρουσιάζει ο Αριστοτέλης.
8. Εκτιμά την ιστορική αξία και την επικαιρότητα της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνικής κριτικής.

Δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- i. Τι είναι η λογοτεχνική κριτική;
- ii. Η προϊστορία της λογοτεχνικής κριτικής στην ελληνική αρχαιότητα.
  - Όμηρος, Ησίοδος και αρχαϊκή λυρική ποίηση.
  - Οι απόψεις του Γοργία.
  - Οι *Βάτραχοι* του Αριστοφάνη.
  - Ο μικρός διάλογος *Ίων* του Πλάτωνα.
  - Οι πλατωνικές απόψεις για την ποίηση στην *Πολιτεία*.
- iii. Η έναρξη της ιστορίας της λογοτεχνικής κριτικής: Το *Περί ποιητικής* σύγγραμμα του Αριστοτέλη.

- iv. Η ποίηση ως μίμησις: μέσα, αντικείμενα και τρόποι μίμησης.
- v. Οι απόψεις του Αριστοτέλη για την τραγωδία.
  - Η τραγωδία ως μίμησις πράξεως σπουδαίας και τελείας.
  - Τα κατά ποιόν και τα κατά ποσόν μέρη της τραγωδίας.
  - Η σημασία και η καθολικότητα του μύθου.
  - Η οίκεια τῆς τραγωδίας ἡδονή.
- vi. Οι απόψεις του Αριστοτέλη για το έπος.
- vi. Γενικά χαρακτηριστικά της λογοτεχνικής κριτικής στην ελληνική αρχαιότητα: η ιστορική σημασία και η επικαιρότητά τους.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- Ελληνόφωνα εγχειρίδια για το Περί Ποιητικής του Αριστοτέλη
1. Συκουτρής, Ιωάννης, Αριστοτέλης Περί Ποιητικής, Αθήνα: Βιβλιοπωλείο της “Εστίας” 2017 [1936]. (77116089)
  2. Δρομάζος, Στάθης, Αριστοτέλους Ποιητική, Αθήνα: Κέδρος 1982. (12468083)
  3. Grube, G. M. A., Ο Αριστοτέλης για την ποίηση και το ύφος, μτφρ. Γ. Χρυσάφης, Αθήνα: Ινστιτούτο του βιβλίου - Α. Καρδαμίτσα 1995. (24592)
  4. Μελίστα, Α., Μῦθος και τραγωδία στην Ποιητική του Αριστοτέλη, Αθήνα: Σμίλη 2017. (68405428)
  5. Λυπουρλής, Δημήτριος, Αριστοτέλης, Ποιητική, Θεσσαλονίκη: Ζήτρος 2008 (77112485)
  6. Fuhrmann, M., Αρχαία λογοτεχνική θεωρία: Εισαγωγή στον Αριστοτέλη, τον Οράτιο και τον “Λογγίνο”, μτφρ. Μ. Καίσαρ, επιμ. Δ. Ιακώβ, Αθήνα: Παπαδήμας 2010. (86053804)
    - Βιβλιογραφία για την αρχαία ελληνική λογοτεχνική κριτική
    - Ελληνόφωνη
    - 1. Russell, D. A., Λογοτεχνική κριτική στην αρχαιότητα, μτφρ. Α. Παπασυριόπουλος, επιμ. Ο. Μπεζαντάκου, Αθήνα: Καρδαμίτσα 2013.
    - 2. Kennedy, G. A. (επιμ.), Αρχαία ελληνική και ρωμαϊκή κριτική, μτφρ. Φιλίππου, επιμ. Α. Ρεγκάκος, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 2010.
    - Αγγλόφωνη
    - 1. Ford, A., The Origins of Criticism: Literary Culture and Poetic Theory in Classical Greece. Princeton, NJ: Princeton University Press 2002.
    - 2. Grube, G. M. A., The Greek and Roman critics. Toronto: University of Toronto Press 1965.

3. Halliwell, S., *Between Ecstasy and Truth: Interpretations of Greek Poetics from Homer to Longinus*. Oxford and New York: Oxford University Press 2011.
4. Hunter, R., *Critical Moments in Classical Literature*. Cambridge: Cambridge University Press 2009.
5. Kennedy, G. A., (επιμ.), *The Cambridge History of Literary Criticism*. том. 1, *Classical Criticism*. Cambridge: Cambridge University Press. 1989.
6. Russell, D. A.. *Literary Criticism in Antiquity*. In the *Oxford Classical Dictionary*. Digital edition. Edited by S. Goldberg. New York: Oxford University Press 2016.
7. Russell, D.A. & Winterbottom, M. (επιμ.), *Ancient Literary Criticism: The Principal Texts in New Translations*, Oxford: Oxford University Press 1972.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ΣΧΟΛΕΙΟ (Ν. Παπαχριστόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Γνωρίζουν βασικές αρχές ψυχολογίας ψυχανάλυσης
2. Έχουν μία συνολική θεώρηση του θεσμού της οικογένειας και του σχολείου σε ανθρωπολογικό και κοινωνιολογικό επίπεδο
3. Διακρίνουν τις στοιχειώδεις αρχές λειτουργίας της οικογένειας σε ψυχολογικό επίπεδο.
4. Αντιλαμβάνονται τις επιμέρους εκφάνσεις της σχολικής ζωής και των ενδοσχολικών συγκρούσεων
5. Γνωρίζουν κατευθυντήριες αρχές ως προς την παρέμβαση σε επίπεδο των ενδοοικογενειακών και των ενδοσχολικών συγκρούσεων

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αυτόνομη Εργασία
2. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
3. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Βασικές αρχές ψυχολογίας και φροϋδικής ψυχανάλυσης.
2. Ο θεσμός της οικογένειας. Ανθρωπολογική και κοινωνιολογική διάσταση.
3. Η οικογένεια στην ψυχολογία και την ψυχανάλυση. Η έννοια του οιδιποδείου, η έννοια του οικογενειακού μυθιστορήματος, οικογένεια και μορφώματα του ασυνειδήτου.
4. Νέες μορφές γονεϊκότητας.
5. Βασικές αρχές οργάνωσης της σχολικής ζωής. Σχολείο, οικογένεια, μαθητής.
6. Ενδοσχολικές συγκρούσεις, ψυχοπαθολογία της σχολικής ζωής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη

1. *Οικογένεια και σύμπτωμα*, Ν. Παπαχριστόπουλος, (επιμ.), Ορροrtuna, Πάτρα 2018.
2. *Οικογένεια και νέες μορφές γονεϊκότητας*, Ν. Παπαχριστόπουλος, Κ. Σαμαρτζή (επιμ.), Ορροrtuna, Πάτρα 2010.
3. *Το οικογενειακό μυθιστόρημα των νευρωτικών*, Σ. Φρόντ, Ορροrtuna, Πάτρα 2014.
4. *Η πολιτισμική σεξουαλική ηθική και η σύγχρονη νευρική κότητα*, Σ. Φρόντ, Ορροrtuna, Πάτρα 2013.
5. *Οικογένεια, σχολείο, τοπικές κοινωνίες*, Π. Κυπριανός, Ζ.-Π. Πουρτουά (επιμ.), Ορροrtuna, Πάτρα 2016.

ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ Ι (Γ. Μεσσήνης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές θα μπορούν:

1. να γνωρίζουν τη βασική δομή και λειτουργία του Η/Υ
2. να γνωρίζουν τη βασική δομή και λειτουργία του διαδικτύου
3. να αποκτήσουν γνώσεις για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου
4. να γνωρίσουν τις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες (Digital Humanities)
5. να αξιοποιούν με επιστημονικά οφέλη τις Εφαρμογές Κοινωνικής Δικτύωσης
6. να αξιοποιούν λογισμικά Επεξεργασίας Κειμένου
7. να αξιοποιούν λογισμικά Παρουσιάσεων

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις

ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
2. Αυτόνομη εργασία.
3. Ομαδική εργασία
4. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα αποτελείται από θεωρητικό και εργαστηριακό μέρος και είναι μια εισαγωγή στις βασικές γνώσεις και δεξιότητες χρήσης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Καλύπτει τις ανάγκες των φοιτητών, που προκύπτουν από την συνεχή εξέλιξη των Ψηφιακών Ανθρωπιστικών Σπουδών (Digital Humanities), ως επικουρικής επιστήμης στην κλασική επιστήμη της Φιλολογίας

Γενικός σκοπός του μαθήματος:

1. Η απόκτηση βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων χρήσης των ΤΠΕ (πληροφορικός εγγραμματισμός), προσανατολισμένων στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες
2. Να καλύψουν οι φοιτητές τα κενά που ενδεχομένως έχουν από το σχολείο και να προσαρμόσουν τις γνώσεις τους στην ειδικότητά τους
3. Η απόκτηση της κατάλληλης ψηφιακής γνώσης που θα τους βοηθήσει να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των σπουδών τους, αλλά και στην μετέπειτα σταδιοδρομία τους

Βασικές Ενότητες

1. Είδη Υπολογιστών και σύγχρονες Περιφερειακές Μονάδες Εισόδου/Εξόδου
2. Είδη Λειτουργικών Συστημάτων
3. Διαχείριση του Υπολογιστή
4. Είδη σύνδεσης με το Διαδίκτυο
5. Ασφάλεια Διαδικτύου
6. Διαχείριση Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου
7. Αναζήτηση στο Διαδίκτυο
8. Εισαγωγή στις Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες
9. Εφαρμογές Κοινωνικής Δικτύωσης
10. Είδη Λογισμικού Εφαρμογών

11. Δημιουργία και επεξεργασία κειμένου
12. Δημιουργία και επεξεργασία παρουσιάσεων

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Αναρτάται στο e class

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΑ Β' ΣΟΦΙΣΤΙΚΗΣ (Α. Γεωργιάδου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Το μάθημα «Κείμενα της Δεύτερης Σοφιστικής» πραγματεύεται τον ρόλο της επιδεικτικής ρητορικής κατά τους 3 πρώτους μεταχριστιανικούς αιώνες της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, καθώς και την επίδρασή της στη λογοτεχνική παραγωγή αυτής της περιόδου. Μελετά το αποτύπωμα που άφησαν οι κύριοι εκπρόσωποι της ρητορικής-σοφιστικής που έδρασαν κυρίως στις ελληνόφωνες περιοχές της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, και τον διευρυμένο ρόλο που είχε η επιδεικτική ρητορική (μέσω των

δημοσίων ρητορικών παραστάσεων) στον κύκλο των πεπαιδευμένων Ελλήνων. Επίσης, διερευνά τον ρυθμιστικό πολιτικό-κοινωνικό ρόλο που έπαιζαν διακεκριμένοι ρήτορες-σοφιστές στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία, τις σχέσεις τους με την ρωμαϊκή εξουσία, καθώς και την συμβολή της παιδείας στη διαμόρφωση της ταυτότητας των πεπαιδευμένων Ελλήνων στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία.

Τα «Κείμενα της Β Σοφιστικής» αποτελούν υποχρεωτικό μάθημα της Κλασικής Ειδίκευσης και προϋποθέτουν καλή γνώση της Αρχαίας Ελληνικής γλώσσας και γραμματείας. Στοχεύουν: α) στην εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με τους κύριους εκπροσώπους της ρητορικής-σοφιστικής κατά τους 3 πρώτους μεταχριστιανικούς αιώνες, και β) στην κατανόηση του διευρυμένου ρόλου που είχε η επιδεικτική ρητορική στον κύκλο των πεπαιδευμένων Ελλήνων, κυρίως της ανατολικής ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.

Η χρήση ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων είναι απαραίτητη (TLG, Perseus, The Stoa, The Latin Library).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/-τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχουν πιο ολοκληρωμένη κατανόηση της λογοτεχνικής παραγωγής της αυτοκρατορικής περιόδου μέσα από την επίδραση της επιδεικτικής ρητορικής σε άλλα γραμματειακά είδη.
- Αποτιμήσουν την προνομιακή θέση των ελληνόφωνων ρητόρων-σοφιστών εντός και εκτός της Μητροπολιτικής Ελλάδας και τον ρόλο τους στη διαμόρφωση της 'εθνικής' ταυτότητας.
- Αναλύουν και να αξιολογούν τα κείμενα με βάση διαφορετικές αναγνωστικές οπτικές.
- Προσεγγίζουν τα κείμενα ως φορείς ιδεολογικών τάσεων και δυναμικών.
- Εντάσσουν τα κείμενα στο πολιτιστικό- πολιτικό-κοινωνικό πλαίσιο της εποχής τους

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προαγωγή της κριτικής σκέψης
- Εκπόνηση αυτόνομης εργασίας

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Σύντομη εισαγωγή στην Α Σοφιστική (*Ελένης Εγκώμιον* του Γοργία, *Εγκώμιον Ελένης* Ισοκράτη).
2. Διάκριση Α και Β Σοφιστικής κατά τον Φιλόστρατο: *Πρόλογος Βίων Σοφιστών* του Φιλόστρατου.
3. Μελέτη επιλεγμένων βιογραφικών πορτραίτων από το έργο του Φιλόστρατου (*Βίοι Σοφιστών*) και παράλληλη ανάγνωση σωζόμενων ρητορικών λόγων και πραγματειών της περιόδου (Φλάβιος Φιλόστρατος, Φαβωρίνος, Δίων Προυσαίος, Αίλιος Αριστείδης, Λουκιανός).
4. Αποσπάσματα από τα *Προγυμνάσματα* του Θέωνα (εγκώμιον, ψόγος).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. G. Anderson, *The Second Sophistic* (London and New York 1993).
2. G. Anderson, *Philostratus, Biography and Belles Lettres in the 3rd cent. A.D.* (London 1986).
3. G.W. Bowersock, *Approaches to the Second Sophistic* (Pennsylvania 1974).
4. G.W. Bowersock, *Greek Sophists in the Roman Empire* (Oxford 1969).
5. E.L. Bowie, "Greeks and their Past in the Second Sophistic", *Past & Present* 46 (1970) 3-41.
6. E.L. Bowie, J. Elsner (eds), *Philostratus* (Cambridge 2009).
7. T. Whitmarsh, *Η Δεύτερη Σοφιστική* (Αθήνα 2013).
8. S. Swain, *Hellenism and Empire: Language, Classicism and Power in the Greek World AD 50-250* (Oxford 1996).

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ: Η ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΤΗΣ ΙΣΧΥΟΣ, ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΦΥΣΗΣ (Σ. Ράγκος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί τη δεύτερη εστιασμένη πραγμάτευση ενός αρχαίου Έλληνα ιστορικού στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας. Ο φοιτητής έχει υποχρεωτικά διδαχθεί το μάθημα «Αρχαία Ελληνική Ιστοριογραφία: Ηρόδοτος» στο δεύτερο έτος σπουδών.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοεί βασικές αντιλήψεις του Θουκυδίδη για την ιστορία και το νόημά της.
2. Αναγνωρίζει την πνευματική ατμόσφαιρα των προγενέστερων στοχαστών (ιστορικών, σοφιστών, ρητόρων, γιατρών, τραγικών ποιητών) εντός της οποίας συνέγραψε ο Θουκυδίδης την εξιστόρηση του Πελοποννησιακού πολέμου.
3. Έχει μια συνολική εικόνα των μεθόδων έρευνας και καταγραφής του ιστορικού υλικού που ακολούθησε ο Θουκυδίδης.
4. Αναγνωρίζει τις ομοιότητες και τις διαφορές του τρόπου που αντιμετώπισαν την ιστοριογραφία ο Ηρόδοτος και ο Θουκυδίδης.
5. Αντιλαμβάνεται τις διαφορές μεταξύ πολιτικής ιστορίας και πολιτικής φιλοσοφίας.
6. Κατανοεί την θουκυδίδεια αντίληψη για την σημασία της ισχύος στις διακρατικές σχέσεις.
7. Αναγνωρίζει τα κατά Θουκυδίδη αληθινά κίνητρα των ανθρώπινων πράξεων όπως αυτά αναδεικνύονται σε οριακές καταστάσεις (λοιμός, στάσις, πόλεμος).
8. Διαβλέπει τα ποιητικά, λογοτεχνικά, επιστημονικά και φιλοσοφικά στοιχεία του θουκυδίδειου έργου.
9. Προσεγγίζει τον συχνά δυσπαρακολούθητο τρόπο γραφής του Θουκυδίδη.
10. Εκτιμά τη διαχρονικότητα του θουκυδίδειου έργου.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αυτόνομη εργασία
2. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
3. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
4. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
5. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
6. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- i. Τι γνωρίζουμε για τη ζωή του Θουκυδίδη;
- ii. Σχέσεις Θουκυδίδη και Ηροδότου.
- iii. Σχέσεις Θουκυδίδη και σοφιστών, ρητόρων, γιατρών, ποιητών.
- iv. Ζητήματα σχέσεων μορφής και περιεχομένου, προσώπων και λόγων, στο θουκυδίδειο έργο.
- v. Η μέθοδος του Θουκυδίδη: συλλογή υλικού, καταγραφή γεγονότων, δημηγορίες, κρίσεις για πρόσωπα και καταστάσεις.
- vi. Εκτενής ανάλυση και σχολιασμός χαρακτηριστικών χωρίων από το θουκυδίδειο έργο:
  1. Προοίμια (πρώτο και δεύτερο) και μεθοδολογία

2. Η αρχαιολογία
  3. Η σπαρτιατική τετραλογία.
  4. Ο επιτάφιος του Περικλή.
  5. Ο αθηναϊκός λοιμός.
  6. Τα γεγονότα της Κέρκυρας.
  7. Ο διάλογος Αθηναίων και Μηλίων.
- vii. Το πρόβλημα της σχέσης φυσικού και θετού δικαίου: η αξίωση της δύναμης.
- viii. Το ζήτημα της ανθρώπινης φύσης όπως αυτή αποκαλύπτεται σε οριακές καταστάσεις.
- ix. Θουκυδίδης και Πλάτων, Hobbes και Nietzsche.
- x. Η επικαιρότητα του Θουκυδίδη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. De Romilly, Jacqueline, *Ο Θουκυδίδης και ο αθηναϊκός ιμπεριαλισμός*, μτφρ. Λύντια Στεφάνου, Αθήνα: Παπαδήμας 1999 [= Thucydide et l'impérialisme athénien, Paris: Les belles lettres 1961]
2. Finley, J. H., *Θουκυδίδης*, μτφρ. Τ. Κουκουλιός, Αθήνα: Παπαδήμας 1981 [=Thucydides, Cambridge (MA): Harvard University Press 1947].
3. Greenwood, E., *Ο Θουκυδίδης και η διαμόρφωση της ιστορίας*, μτφρ. Π. Χιωτέλλης, Αθήνα: Ινστιτούτο του βιβλίου- Α. Καρδαμίτσα 2012 [Thucydides and the Shaping of History, London: Duckworth 2006].
4. Hornblower, S., *Θουκυδίδης: ο ιστορικός και το έργο του*, μτφρ. Α. Μανιάτη, επιμ. Α. Μαρκαντωνάτος, Αθήνα: Τυπωθήτω 2003 [=Thucydides, London: Duckworth 1987].
5. Hornblower, S., *Θουκυδίδου Ιστορίες* (βιβλία Α-Ε24), μτφρ. Φ. Πέτικα & Φ. Φιλίππου, επιμ. Α. Ρεγκάκος, Θεσσαλονίκη: University Studio Press 2018 [= *A Commentary on Thucydides*, vol. I & II, Oxford: Clarendon Press 1991-1996].
6. Zagorin, P., *Θουκυδίδης: μια πλήρης εισαγωγή για όλους τους αναγνώστες*, μτφρ. Κ. Κολιόπουλος, επιμ. Π. Ήφαιστος, Αθήνα: Ποιότητα 2006 [= Thucydides: An Introduction for the Common Reader, Princeton: Princeton University Press 2005].
7. Κείγκαν, Ντόναλντ, *Θουκυδίδης: ο αναμορφωτής της ιστορίας*, μτφρ. Ε. Παπαϊωάννου, Αθήνα: εκδ. Ωκεανίδα 2011 [= Donald Kagan, Thucydides: The Reinvention of History, New York: Viking Press 2009].
8. Παπαθωμάς, Αμφιλόχιος, *Βίαιος Διδάσκαλος: η παθολογία του πολέμου και της δύναμης στον Θουκυδίδη*, Αθήνα: αυτοέκδοση 2016.
9. Ρεγκάκος, Αντώνιος, & Τσακμάκης, Αντώνιος (επιμ.), *Τριάντα δύο μελέτες για τον Θουκυδίδη*, μτφρ. Ο. Νέσσελερ, Κ. Δημοπούλου, Δ. Μουραδίδη, επιμ. Α. Ρεγκάκος & Χ. Τσαγγάλης, Θεσσαλονίκη: University Studio Press 2010 [= Brill's Companion to Thucydides, Leiden – Boston: Brill 2006].
10. Σκουτερόπουλος, Ν. Μ., *Θουκυδίδη Ιστορία: Εισαγωγή – Μετάφραση – Σημειώσεις*, Αθήνα: Πόλις 2011.

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (Α. Γεωργιάδου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Η «Λογοτεχνία της Αυτοκρατορικής Περιόδου» αποτελεί υποχρεωτικό μάθημα της Κλασικής Ειδίκευσης και προϋποθέτει καλή γνώση της Αρχαίας Ελληνικής γλώσσας και γραμματείας. Το μάθημα εξοικειώνει τους φοιτητές με διαφορετικά λογοτεχνικά είδη (genres) που άνθησαν κατά τους 3 πρώτους μεταχριστιανικούς αιώνες της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και επικεντρώνεται στην ποικιλογραφία και σε εγκυκλοπαιδικής μορφής έργα (Κλαύδιο Αιλιανό, Αρτεμίδωρο, Πλίνιο Πρεσβύτερο), την παραδοξογραφία (Φλέγων Τραλλιανός, Ιάμβουλος) και το ουτοπικό μυθιστόρημα (Λουκιανός). Με άξονα την εγκυκλοπαιδική και ταξινομική μορφή των ποικιλογραφικών κειμένων, το μάθημα διερευνά τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους μεταδίδεται η συσσωρευμένη

γνώση της εποχής (εμπειρική έρευνα, εξαντλητική χρήση παλαιότερης βιβλιογραφίας, συνεχής αναμέτρηση με τους προκατόχους του είδους, έμφαση στην αλήθεια και το ψεύδος), καθώς και την έντονη προσπάθεια κατασκευής μιας ‘αντι-σοφιστικής’ ταυτότητας (κυρίως μέσα από τους Προλόγους και τους Επιλόγους αυτών των κειμένων).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να:

- Αναλύουν και να αξιολογούν τα κείμενα με βάση διαφορετικές αναγνωστικές οπτικές.
- Προσεγγίζουν τα κείμενα ως φορείς ιδεολογικών τάσεων και δυναμικών.
- Εντάσσουν τα κείμενα στο πολιτιστικό- πολιτικο-κοινωνικό πλαίσιο της εποχής τους.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Προαγωγή της κριτικής σκέψης
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων ψηφιακών τεχνολογιών
- Ικανότητα εκπόνησης αυτόνομης εργασίας με χρήση ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στα εγκυκλοπαιδικά εγχειρίδια της Αυτοκρατορικής περιόδου με επισκόπηση της εγκυκλοπαιδικής παραγωγής στην μετα-Αριστοτελική παράδοση.
2. Μελέτη αποσπασμάτων από την *Ποικίλη Ιστορία* και το *Περί ζώων Ιδιότητος* του Κλαύδιου Αιλιανού.
3. Αποσπάσματα από τα *Ονειροκριτικά* του Αρτεμίδωρου και το *Περί μακροβίων και θαυμασίων* του Φλέγοντα Τραλλιανού.
4. Η *Αληθής Ιστορία* του Λουκιανού.

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. B.E. Borg, *Paideia: The World of the Second Sophistic* (Walter de Gruyter: Millenium Studies 2004).
2. S. Freud, *The Interpretation of Dreams*, New York: Bartleby, 2010.
3. J. König and T. Whitmarsh (επιμ.), *Ordering Knowledge in the Roman Empire* (Cambridge: Cambridge University Press 2011).
4. D.E. Harris-McCoy, *Artemidorus' Classification of Dreams. Text, Translation, and Commentary* (Oxford: Oxford University Press 2012).
5. A. Georgiadou and D.H.J. Larmour, *Lucian's Science Fiction Novel, True Histories: Interpretation and Commentary* (Leiden: Brill 1998).
6. W.V. Harris, *Dreams and Experience in Classical Antiquity* (Cambridge: Harvard University Press 2000).
7. ní Mheallaigh, *Reading Fiction with Lucian: Fakes, Freaks and Hyperreality* (Cambridge: Cambridge University Press 2014).
8. S.R.F. Price, "The Future of Dreams: From Freud to Arthemidorus", *Past and Present* 113 (1986) 3-37.
9. S.D. Smith, *Man and Animal in Severan Rome* (Cambridge: Cambridge University Press 2014).
10. C. Stewart, "Erotic Dreams and Nightmares from Antiquity to the Present", *The Journal of the Royal Anthropological Institute*, 8.2 (2002) 273-309.

ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ (Κ. Οικονομοπούλου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες:

- i. Θα είναι σε θέση να μελετούν από το πρωτότυπο και από συγκριτική σκοπιά σωζόμενα έργα της αρχαίας ελληνικής και λατινικής γραμματείας τα οποία χαρακτηρίζονται σήμερα ως μυθιστορήματα.

- ii. Θα έχουν καλλιεργήσει συστηματική κατανόηση σύνθετων θεωρητικών προβλημάτων που αφορούν τον προσδιορισμό και την ερμηνεία του αρχαίου μυθιστορήματος ως αυτόνομου λογοτεχνικού είδους.
- iii. Θα είναι σε θέση να προσεγγίζουν με φιλολογική επάρκεια και οξύνοια αποσπασματικές πηγές (παπυρικά αποσπάσματα) για το αρχαίο μυθιστόρημα.
- iv. Θα έχουν διερευνήσει σε βάθος καίριας σημασίας θεωρητικές προσεγγίσεις πάνω στο αρχαίο μυθιστόρημα (ιδίως διακειμενικότητα, αφηγηματολογία, ψυχολογία, προσεγγίσεις του Μιχαήλ Μπαχτίν, σπουδές φύλου και κοινωνιολογία).
- v. Θα είναι σε θέση να συλλαμβάνουν και να περιγράφουν θεμελιώδεις παραλληλίες και διαφορές ανάμεσα στο αρχαίο και το σύγχρονο μυθιστόρημα.
- vi. Θα είναι σε θέση να αποτιμούν το αρχαίο μυθιστόρημα μέσα στα ιδιαίτερα του κοινωνικοπολιτικά συμφραζόμενα (ελληνορωμαϊκός κόσμος της αυτοκρατορικής εποχής) και να αντιλαμβάνονται το αρχαίο ελληνικό και το λατινικό μυθιστόρημα ως παράλληλες και αλληλοσυνδεόμενες λογοτεχνικές παραδόσεις.
- vii. Θα μπορούν να ερευνούν και να ανατρέχουν αυτόνομα σε ελληνικές και αγγλόφωνες έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές (π.χ. εγχειρίδια, μονογραφίες, συλλογικοί τόμοι, εξειδικευμένα επιστημονικά άρθρα, ιστοσελίδες, ψηφιακές βιβλιοθήκες) για τη μελέτη του αρχαίου μυθιστορήματος.
- viii. Θα έχουν καλλιεργήσει την ικανότητα να επιλύουν ερμηνευτικά προβλήματα με τρόπο μεθοδικό και συγκροτημένο, καθώς και να υποστηρίζουν τις θέσεις τους με επιστημονικά επιχειρήματα.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- i. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση νέων τεχνολογιών
- ii. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- iii. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- iv. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- v. Εργασία σε διεθνές ή/και σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- vi. Λήψη αποφάσεων
- vii. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- viii. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- ix. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- i. Λόγγος, Δάφνις και Χλόη (επιλογές): μελέτη και κριτικός σχολιασμός από το πρωτότυπο.
- ii. Petronius, *Satyricon* (επιλογές): μελέτη και κριτικός σχολιασμός από το πρωτότυπο.
- iii. Παπυρικά αποσπάσματα αρχαίων ελληνικών μυθιστορημάτων (Νίνος, Μητίοχος και Παρθενόπη, Λολλιανός: Φοινικικά): μελέτη και κριτικός σχολιασμός από το πρωτότυπο.
- iv. Θεωρητικές προσεγγίσεις πάνω στο αρχαίο μυθιστόρημα (λογοτεχνικό είδος [genre], διακειμενικότητα, αφηγηματολογία, ψυχολογία, Μιχαήλ Μπαχτίν, σπουδές φύλου, κοινωνιολογία).
- v. Εξοικείωση των φοιτητών με την χρήση ψηφιακών πηγών για τη μελέτη του αρχαίου μυθιστορήματος (π.χ. Perseus Digital Library, Ancient Narrative website).
- vi. Συστηματική μελέτη και κριτική αποτίμηση ελληνόγλωσσης και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας πάνω στο αρχαίο μυθιστόρημα (μέσω σεμιναριακής συζήτησης στην τάξη).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- R. Bracht Branham (2005) (επιμ.) *The Bakhtin Circle and Ancient Narrative. Ancient Narrative Supplementum 3*, Groningen. Πρόσβαση από τον σύνδεσμο: <http://www.ancientnarrative.com/>
- G. B. Conte (1996), *The Hidden Author: An Interpretation of Petronius' Satyricon*, Berkeley.
- E. Courtney (2001) (επιμ.), *A Companion to Petronius*, Oxford.
- P. Grimal (2004), *Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, 27 π.Χ.-476 μ.Χ.*, μετάφρ. Δ. Χορόσκειλης, Θεσσαλονίκη.
- Th. Hägg (2010), *Το Αρχαίο Μυθιστόρημα*, μετάφρ. Τζ. Μαστοράκη, Αθήνα.
- S. J. Harrison (1999) (επιμ.), *Oxford Readings in the Roman Novel*, Oxford.
- J. Henderson (2009), *Longus: Daphnis and Chloe; Xenophon of Ephesus: Anthia and Habrocomes* (Loeb Classical Library), Cambridge Mass.
- A. Καρακάση, Μ. Σπυριδοπούλου, Γ. Κοτελίδης (2015), *Ιστορία και θεωρία των λογοτεχνικών γενών και ειδών*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. [Διαθέσιμο από το ψηφιακό αποθετήριο Κάλλιπος στο: <http://hdl.handle.net/11419/1989>]
- J.R. Morgan (2004), *Longus: Daphnis and Chloe* (μετάφρ. & σχολιασμός), Oxford.
- Μ. Μπαχτίν (1995), *Έπος και Μυθιστόρημα*, μετάφρ. Φ. Κιουρτσάκης, Αθήνα.
- B.P. Reardon (1989: 2008), *Collected Ancient Greek Novels*, Berkeley.
- S.A. Stephens, John J. Winkler (1995), *Ancient Greek Novels: The Fragments*, Princeton.
- S. Swain (1999) (επιμ.), *Oxford Readings in the Greek Novel*, Oxford.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ (Α. Ποταμίτη)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

- Θα είναι σε θέση να περιγράφουν την αρχή της λαογραφικής έρευνας.
- Θα έχουν γνώση λαϊκών κειμενικών ειδών της ελληνικής αρχαιότητας.
- Θα έχουν την ικανότητα να αναγνωρίζουν, περιγράφουν και αναλύουν αρχαία ελληνικά λαϊκά κειμενικά είδη.
- Θα έχουν κατακτήσει ένα σύνολο τεχνικών για την ανάλυση και την επεξεργασία λαϊκών

κειμενικών ειδών στην αρχαία γραμματεία.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παραγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- ιστορική επισκόπηση της έννοιας «λαϊκή παράδοση/κουλτούρα/λαϊκός πολιτισμός» (folklore).
- ιχνηλάτησή της στην αρχαία ελληνική γραμματεία.
- αρχαίες μαρτυρίες, αντιλήψεις και θεωρίες, λειτουργία και λογοτεχνική χρήση των λαϊκών ειδών.
- λαϊκά τραγούδια
- παραμύθια
- αισώπειοι μύθοι
- ευτράπελες διηγήσεις
- παροιμίες,

- αινίγματα
- κατάδεσμοι

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

van Dijk, G. J., *ΑΙΝΟΙ, ΛΟΓΟΙ, ΜΥΘΟΙ. Fables in Archaic, Classical and Hellenistic Greek Literature*, Leiden, 1997

Faraone, A.- D. Obbink, *Magika hiera : ancient Greek magic and religion*, New York :Oxford University Press, 1991

Graf, F., Ι. Πετρόπουλος, Α. Χανιώτης, Α. Αβαγιανού, Α. Βακαλούδη, *Η Μαγεία στην Αρχαία Ελλάδα*, Αθήνα, ΕΙΕ, 2008

Hansen, W.F., "Folklore", in Grant & Kitzinger (eds.), *Civilization of the Ancient Mediterranean II*, New York, 1988

Hansen, W.F., 'Homer and the Folktale', στο I. Morris - B.B. Powell, *A New Companion to Homer*, Brill, 1997

Hansen, W. F., *Ariadne's Thread. A Guide to International Tales Found in Classical Literature*. Ithaca: Cornell University Press, 2002

Κακριδής, Ι. Θ., *Ξαναγυρίζοντας στον Όμηρο*, Βιβλιοπωλείον της ΕΣΤΙΑΣ, Αθήνα, 1992

(Κεφάλαιο ΙΧ: "Όδυσσέως αναγνωρισμός")

Λουκάτος, Σ. Δ., *Εισαγωγή στην ελληνική λαογραφία*. ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1977 (ιδιαίτερα το ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ, ΤΜΗΜΑ Α' : ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ, "Μνημεία του λόγου")

D. L. Page, *Η ομηρική Οδύσσεια*. Μετ. Κ. Πανηγύρης. Εκδ. Παπαδήμα 19995.(Κεφάλαιο 1, "Όδυσσέας και Πολύφημος")

Potamiti, A. " 'γρίφους παίζουν': *Playing at Riddles in Greek.*" GRBS 55 (2015) 133-153

Potamiti, A. "To chase a flying Bird: Aeschylus, *Agamemnon* 394-5". CJ (2015) 303-311

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ (Ν. Παπαχριστόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Σχηματίσουν μία επαρκή εικόνα για την λειτουργία της εκπαίδευσης ως κοινωνικής και ψυχολογικής διεργασίας.
2. Εξοικειωθούν με τις βασικές ψυχαναλυτικές έννοιες οι οποίες ερμηνεύουν το φαινόμενο της εκπαίδευσης.
3. Συνδέσουν την εκπαίδευση με τις ευρύτερες πολιτισμικές πρακτικές.

4. Αντιληφθούν την σχέση τέχνης και εκπαίδευσης.
5. Να ερμηνεύουν το φαινόμενο της εκπαίδευσης μέσω των εννοιών της κοινωνικής αποδοχής και της κοινωνικής αμφισβήτησης.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αυτόνομη Εργασία
2. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
3. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Ψυχανάλυση και πολιτισμικές πρακτικές

Η γένεση της φροϋδικής θεωρίας του πολιτισμού. Η γενεαλογία του πολιτισμού. Οιδιπόδειο σύμπλεγμα και πολιτισμική διαχείριση. Η έννοια του νόμου και της επιθυμίας. Η δυσφορία στον πολιτισμό.

2. Η εκπαίδευση ως πολιτισμική πρακτική

Εκπαίδευση: το «αδύνατο» κατά Φρόυντ επάγγελμα. Η εκπαίδευση υπό το πρίσμα των κοινωνικών επιστημών και της θεωρίας του πολιτισμού. Εκπαίδευση και παιδική σεξουαλικότητα. Ο παιδαγωγός, η θεωρία των νευρώσεων και η δυσφορία στον πολιτισμό.

3. Μεταξύ τέχνης και εκπαίδευσης: το παράδειγμα του μύθου

Μύθος, ασυνείδητο και πολιτισμός. Μύθος και σύμπτωμα. Η χρήση των μύθων από τον Φρόυντ και τον Λακάν: η έννοια του «οικογενειακού μυθιστορήματος» κατά Φρόυντ και του «ατομικού μύθου του νευρωτικού» κατά Λακάν. Η ψυχαναλυτική προσέγγιση των παραμυθιών ως καλλιτεχνικό αλλά και ως εκπαιδευτικό παράδειγμα.

4. Εκπαίδευση και κοινωνική αμφισβήτηση Το εκπαιδευτικό φαινόμενο ως παράδειγμα κοινωνικής αμφισβήτησης και κοινωνικής αποδοχής. Εκπαίδευση και εξέγερση. Το παράδειγμα των ελευθεριακών σχολείων: το εκπαιδευτικό μοντέλο μεταξύ ουτοπίας, φαντασίωσης και κοινωνικής ανατροπής.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη

1. Ν. Παπαχριστόπουλος (επιμ.), *Εκπαίδευση και εξέγερση*, Orportuna, Πάτρα 2018.
2. Ν. Παπαχριστόπουλος, *Η εικόνα και το γράμμα*, Orportuna, Πάτρα 2018.
3. Μ. Δροσινού, *Ειδική αγωγή και εκπαίδευση*, Orportuna, Πάτρα 2016.

4. Π.-Λ. Ασσούν, Ο Φρόνιτ και οι κοινωνικές επιστήμες, Orportuna, Πάτρα 2018.
5. Μ. Πουρκός, Προοπτικές και όρια της διαλογικότητας στον Μιχαήλ Μπαχτίν. Εφαρμογές στην ψυχολογία, την εκπαίδευση, την τέχνη, τον πολιτισμό, Orportuna, Πάτρα 2016.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΙΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (Γ. Μεσσήνης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν τις κατηγορίες του Λογισμικού Εφαρμογών που αναφέρονται στην επιστήμη της Φιλολογίας και της Γλωσσολογίας
- να αναγνωρίζουν τις Κατηγορίες Ελεύθερου και Μη-Ελεύθερου Λογισμικού και τα Προγράμματα Ανοικτού Κώδικα
- να αποκτούν το υπόβαθρο ώστε να διαχειρίζονται και να αξιοποιούν τα απαραίτητα Τεχνολογικά Εργαλεία για την υποστήριξη των σπουδών τους
- να γνωρίζουν τις σύγχρονες μορφές ενσωμάτωσης της χρήσης των ΤΠΕ στη διδασκαλία και τη μάθηση
- να κατανοούν την χρήση Εκπαιδευτικού Λογισμικού στη διδασκαλία των μαθημάτων που εμπίπτουν στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες
- Να αναζητούν και να επιλέγουν Εκπαιδευτικό Υλικό και Λογισμικό στον Παγκόσμιο Ιστό για την διδασκαλία των μαθημάτων που εμπίπτουν στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα αποτελείται από θεωρητικό και εργαστηριακό μέρος και αφορά τη χρήση Λογισμικού Εφαρμογών των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στο επιστημονικό πεδίο της Φιλολογίας και της Γλωσσολογίας

Καλύπτει τις ανάγκες των φοιτητών του Τμήματος οι οποίοι θα κληθούν χρησιμοποιήσουν πακέτα Λογισμικού Εφαρμογών σε μαθήματα του προγράμματος των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών σπουδών τους

Καλύπτει τις ανάγκες των φοιτητών του Τμήματος για την ενσωμάτωση της χρήσης των ΤΠΕ στη διδασκαλία των μαθημάτων που εμπίπτουν στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Γενικός σκοπός του μαθήματος:

Η απόκτηση της κατάλληλης ψηφιακής γνώσης που θα τους βοηθήσει να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των σπουδών τους, αλλά και στην μετέπειτα σταδιοδρομία τους

Η χρήση των Νέων Τεχνολογιών για την ψηφιοποίηση αναλογικών δεδομένων

Η χρήση των Νέων Τεχνολογιών για την αποθήκευση και επεξεργασία ψηφιακών δεδομένων

Η χρήση του Παγκόσμιου Ιστού για την επιλογή και χρήση κατάλληλου Εκπαιδευτικού Υλικού για τη διδασκαλία μαθημάτων που εμπίπτουν στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Βασικές Ενότητες

Είδη Λογισμικού Εφαρμογών

Προγράμματα Ανοικτού Κώδικα

Οπτική Ψηφιοποίηση κειμένου

Λογισμικό Επεξεργασίας ψηφιοποιημένου κειμένου

Λογισμικό Οπτικής Αναγνώρισης Χαρακτήρων

Ψηφιοποίηση Αναλογικού Ήχου

Λογισμικά φωνητικής ανάλυσης

Λογισμικά δημιουργίας και διαχείρισης Βάσεων Δεδομένων

Εκπαιδευτικό Λογισμικό

Αναζήτηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού στον Παγκόσμιο Ιστό

Εκπαιδευτικά Λογισμικά με εφαρμογή στα μαθήματα της Φιλολογίας και της Γλωσσολογίας

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Αναρτάται στο e class

Ζ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΣΑΤΙΡΑ (Μ. Λίπκα)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώση και ειδικές δεξιότητες στους εξής τομείς:

- Λατινική Σάτιρα, Λατινικό εξάμετρο, οι πηγές της Λατινικής Σάτιρας και η επίδρασή της στην Ευρωπαϊκή λογοτεχνία
- χρήση φιλολογικών τραπεζών δεδομένων

Δεξιότητες:

- Ατομική προετοιμασία με έμφαση στην γλωσσική εκμάθηση

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Οράτιος, *Σατ.* Βιβλ. Ι; Σενέκας, *Αποκολοκύνθωσις*, πλήρες Λατινικό κείμενο, χωρισμένο σε

13 μαθήματα

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. M. von Albrecht, *Ιστορία της Ρωμαϊκής Λογοτεχνίας* (σε έναν τόμο) (2012)
2. Γ. Ν. Γιαννάκης, *Εισαγωγή στην ποιητική Ρωμαϊκή Σάτιρα* (2002)
3. Α. Σακελλαρίου, *Lucius Annaeus Seneca. Αποκολοκύνθωσις* (2000)

Ο ΠΛΑΤΩΝ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ
(Σ. Ράγκος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί την πρώτη εστιασμένη πραγμάτευση ενός αρχαίου Έλληνα φιλοσόφου στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας. Ο φοιτητής έχει υποχρεωτικά διδαχθεί μια γενική Εισαγωγή στην Αρχαία

Ελληνική Φιλοσοφία στο πρώτο έτος σπουδών και ένα μάθημα με θέμα την Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Φιλοσοφία στο τρίτο έτος.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοεί βασικές φιλοσοφικές θέσεις του Πλάτωνα καθώς και τα επιχειρήματα που οδήγησαν στην υιοθέτηση αυτών των θέσεων.
2. Αναγνωρίζει την πνευματική ατμόσφαιρα των προπλατωνικών στοχαστών (σοφιστών, φυσικών φιλοσόφων) εντός της οποίας δημιούργησε ο Πλάτων τη φιλοσοφία του.
3. Γνωρίζει τις λογοτεχνικές τεχνικές που χρησιμοποίησε ο Πλάτων στους διαλόγους του.
4. Εκτιμά την άρρηκτη σχέση μορφής και περιεχομένου στο πλατωνικό έργο.
5. Διαβλέπει τις δυσκολίες που θέτει το γραμματειακό είδος του πλατωνικού διαλόγου στους ερμηνευτές του
6. Κατανοεί την εσωτερική ενότητα ενός πλατωνικού διαλόγου
7. Αναλύει και αξιολογεί φιλοσοφικά επιχειρήματα.
8. Συγκρίνει αρχαίες και νεότερες αντιλήψεις και πρακτικές για βασικά ζητήματα της ζωής.
9. Εκτιμά κριτικά την επικαιρότητα ή ανεπικαιρότητα του πλατωνικού στοχασμού.

Δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- i. Το λεγόμενο “σωκρατικό πρόβλημα”.
- ii. Βιογραφικά και εργογραφικά στοιχεία για τον Πλάτωνα.
- iii. Το γραμματειακό είδος του φιλοσοφικού διαλόγου.

- iv. Το πρόβλημα της απουσίας του Πλάτωνα από το έργο του.
- v. Ζητήματα σχέσεων μορφής και περιεχομένου, προσώπων και λόγων, στους πλατωνικούς διαλόγους.
- vi. Βασικές έννοιες και θέσεις της πλατωνικής φιλοσοφίας: Ιδέες, τριμερής ψυχή, άριστη πολιτεία, έρωσ.
- vii. Αυτοτελής ανάλυση και σχολιασμός του Συμποσίου.
- viii. Παρουσίαση θέσεων, επιχειρημάτων και λογοτεχνικής γραφής.
- ix. Προβλήματα κριτικής κειμένου.
- x. Το ερώτημα της ερμηνείας.
- xi. Η πλατωνική αντίληψη για τον έρωτα.
- xii. Συζήτηση περί της επικαιρότητας ή του παρωχημένου χαρακτήρα της πλατωνικής φιλοσοφίας του έρωτα.
- xiii. Ιστορική και ανιστορική προσέγγιση του πλατωνικού έργου.
- xiv. Σύγχρονες προσεγγίσεις στην πλατωνική φιλοσοφία

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Ελληνόφωνα εγχειρίδια για το Συμπόσιο του Πλάτωνα

1. Συκουτρής, Ιωάννης, *Πλάτωνος Συμπόσιον*, Αθήνα: Βιβλιοπωλείο της "Εστίας" 2017 [1934]. (77116085)
2. Συκουτρής, Ιωάννης, *Πλάτωνος Συμπόσιον*, Αθήνα: Κάκτος 2005 [1934]. (23675)
3. Συκουτρής, Ιωάννης, *Πλάτωνος Συμπόσιον*, Αθήνα: Carpe Diem 2020 [1934]. (94700777)
4. Σπυρόπουλος, Ηλίας, *Πλάτων Συμπόσιο*, Θεσσαλονίκη: Ζήτρος 2004. (77113396)
5. Hunter, R., *Το Συμπόσιον του Πλάτωνα*, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 2007. (3191)

Ελληνόφωνα Εγχειρίδια Εισαγωγής στον Πλάτωνα

6. Bormann, Karl, *Πλάτων*, μτφρ. Γιάννης Καλογεράκος, Αθήνα: Καρδαμίτσα 2006. (24501)
7. Szlezák, Thomas, *Πώς να διαβάζουμε τον Πλάτωνα*, μτφρ. Παρασκευή Κοτζιά, Θεσσαλονίκη: Θύραθεν 2004. (756)
8. Taylor, A. E., *Πλάτων: ο άνθρωπος και το έργο του*, μτφρ. Ι. Αρζόγλου, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης 1990. (68377057)

9. White, Nicolas, *Ο Πλάτων για τη γνώση και την πραγματικότητα*, μτφρ. Χρυσ. Γραμμένου, επιμ. Γιώργος Καραμανώλης, Αθήνα: Δαρδανός 2012. (33074385)

Λοιπή Ελληνόφωνη Βιβλιογραφία

10. Γ. Βλαστός, *Πλατωνικές Μελέτες*, μτφρ. Ι. Αρζόγλου, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης 1994.

11. L. Brisson, *Ο Πλάτων, οι λέξεις και οι μύθοι*, μτφρ. Στ. Οικονόμου, Αθήνα: Μεταίχμιο 2006.

12. Α. Κουρέ, *Φιλοσοφία και Πολιτεία. Εισαγωγή στην ανάγνωση του Πλάτωνα*, μτφρ. Λ. Κασίμη, Αθήνα: Αλεξάνδρεια 1990.

13. G. Martin, *Πλάτων*, Αθήνα: Πλέθρον 1991.

14. U. von Wilamowitz-Möllendorff, *Πλάτων*, Αθήνα: Κάκτος 2005.

15. B. Williams, *Πλάτων: η επινόηση της φιλοσοφίας*, Αθήνα: Ενάλιος 2001.

Για την ξενόγλωσση βιβλιογραφία των τελευταίων ετών και άλλα θέματα σχετικά με την

πρόσληψη του Πλάτωνα σήμερα μπορεί ο ενδιαφερόμενος να επισκεφθεί την ιστοσελίδα:

<http://platosociety.org/plato-bibliography/>

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΣΤΕΡΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ (Β. Κουσουλίνη)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την ποικιλόμορφη γραμματειακή παραγωγή της Ύστερης Αρχαιότητας μέσω εισαγωγικών διαλέξεων και επικεντρωμένης μελέτης επιλεγμένων αποσπασμάτων ή/και έργων.

Οι φοιτητές μετά την ολοκλήρωση των παραδόσεων θα:

(i) είναι σε θέση να κατανοούν το περιεχόμενο του όρου Ύστερη Αρχαιότητα και να αντιλαμβάνονται τα προβλήματα γύρω από αυτόν (προβληματικότητα του όρου λόγω της ρευστότητας των ιστορικών συνθηκών και της αποσπασματικότητας των στοιχείων για τις λογοτεχνικές τάσεις).

(ii) έχουν έλθει σε επαφή με κείμενα (πεζά ή ποιητικά, μη λογοτεχνικά κείμενα) τα οποία έχουν γραφτεί κατά την Ύστερη Αρχαιότητα.

(iii) αναγνωρίζουν τα βασικά ειδολογικά χαρακτηριστικά της λογοτεχνικής παραγωγής της Ύστερης Αρχαιότητας και πιο συγκεκριμένα της ποίησης και της πεζογραφίας και να τα εντάσσουν στο ιστορικό τους συγκείμενο

διαχρονικά (μετεξέλιξη παραδεδομένων μορφών - σχηματισμός νέων) και συγχρονικά (περιβάλλον θρησκευτικό, φιλοσοφικό, διοικητικό – προσδοκώμενο κοινό).

(iv) είναι ευαισθητοποιημένοι ως προς τις ιδιαιτερότητες της γραμματειακής παραγωγής αυτής της περιόδου. Πιο συγκεκριμένα, θα είναι σε θέση να παρακολουθήσουν τον διάλογο και τον αντίλογο που αναπτύσσεται μεταξύ των εθνικών και των χριστιανών συγγραφέων. Κατά την Ύστερη Αρχαιότητα ο ελληνορωμαϊκός κόσμος έρχεται αντιμέτωπος με τον αναδυόμενο χριστιανισμό, πυροδοτώντας μια πολιτισμική έκρηξη η οποία αποτυπώνεται στα κείμενα αυτής της περιόδου.

(v) μπορούν να χρησιμοποιούν τη βασική βιβλιογραφία που αφορά στη συγκεκριμένη περίοδο και στη γραμματεία της.

(vi) έρθουν σε επαφή με την πλούσια γραμματειακή αλλά εν πολλοίς άγνωστη παραγωγή της συγκεκριμένης περιόδου, δηλαδή, με μια σειρά μη λογοτεχνικών κειμένων που σώζονται σε παπύρους και περγαμηνές.

(vii) μπορούν να εκτιμήσουν την αξία της γραμματειακής παραγωγής της Ύστερης Αρχαιότητας.

(viii) είναι σε θέση να κατανοήσουν σε ποιο βαθμό η μελέτη της Γραμματείας της Ύστερης Αρχαιότητας είναι απαραίτητη για την αρχαιογνωσία κάθε μελετητή της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας.

(ix) έχουν εξοικειωθεί με τον κόσμο της Μετακλασικής Αρχαιότητας και του πρώιμου Μεσαίωνα μέσα από αυθεντικά κείμενα που παρήγαγε ο ευρύτερος ελληνισμός της ελληνορωμαϊκής και βυζαντινής ανατολικής Μεσογείου.

(x) μπορούν να αντιληφθούν τον ρόλο που έπαιξε η γραμματειακή παραγωγή της Ύστερης Αρχαιότητας στη θεμελίωση της ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα περιλαμβάνει:

Αναλύσεις κειμένων από το πρωτότυπο. Ενδεικτικά, θα μελετηθούν αποσπάσματα από το έργο των: Μουσαίος, Οππιανός, Αρισταίνετος, Ιουλιανός, Νόννος ο Πανοπολίτης, Ευδοκία Αυγούστα, Προκόπιος, Ησύχιος και επιγράμματα της Παλατινής Ανθολογίας.

Απόδοση των κειμένων στα νέα ελληνικά.

Ερμηνευτικός σχολιασμός των κειμένων από το πρωτότυπο και από μετάφραση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Π. Αθανασιάδη, *Ιουλιανός: Μια Βιογραφία*, μτφρ. Δ. Κυρίτσης, Αθήνα 2005.

Π. Αθανασιάδη, *Vers la pensée unique: la montée de l'intolérance dans l'Antiquité tardive*, Paris 2010.

Π. Αθανασιάδη, *Η Άνοδος της Μονοδοξίας στην Ύστερη Αρχαιότητα: Με Φωτογραφικό Ένθετο*, Αθήνα 2017.

Θ. Αντωνοπούλου, Β. Βερτουδακης, Ν. Καναβου, Δ. Καραδημας, Α. Καρβουνη, Γ. Καρλα, Α. Κορολη, Β. Λεντακης, Σ. Ματθαιος, Α. Μπαζου, Α. Παπαθωμας, *Μεταγενεστερη Ελληνικη Γραμματεια. Αυτοκρατορικοι Χρονοι - Ύστερη Αρχαιοτητα - Πρωιμο Βυζαντιο*, Εισαγωγή - Κείμενο - Μετάφραση – Σχολία, Αθήνα 2019.

G. W. Bowersock, *Ο Ελληνισμός στην Ύστερη Αρχαιότητα*, μτφρ. Μ. Γιόση / Α. Φιλιπποπούλου, Αθήνα 1996.

P. Brown, *The Making of Late Antiquity*, Cambridge, MA Harvard 1978.

P. Brown, *Ο Κόσμος της Ύστερης Αρχαιότητας 150-750 μ.Χ.*, μτφρ. Ε. Σταμπόγλη, Αθήνα 1998.

A. Cameron, "The "Long" Late Antiquity: A Late Twentieth-century Model", στο: T. P. Wiseman (επιμ.), *Classics in Progress: Essays on Ancient Greece and Rome*, Oxford 2002, 165-191.

A. Cameron, "Late Antiquity and Byzantium: An Identity Problem", *Byzantine and Modern Greek Studies* 40.1 (2016) 27-37.

G. E. M. de Ste. Croix, *Ο Χριστιανισμός και η Ρώμη: Διωγμοί, Αιρέσεις και Ήθη*, επιμ. Δ. Κυρτάτας, μτφρ. Ι. Κράλλη, Αθήνα 2005.

Γ. Ν. Δεληγιαννάκης (επιμ.), *Τι είναι η Ύστερη Αρχαιότητα*, Αθήνα 2020.

G. Fowden, *Ο Αιγύπτιος Ερμής, Πράξη και Σκέψη στην Ύστερη Αρχαιότητα*, μτφρ. Γ. Κουσουνέλος, Αθήνα 2002.

Β. Λιαπής, *Πού Εχάθηκε ο Σοφός; Οι Θείοι Άνδρες και η Θρησκευτική Πολεμική στους Πρώτους Μεταχριστιανικούς Αιώνες*, Ρέθυμνο 2020.

A. Lefteratou, "From Haimorrhoussa to Veronica? The Weaving Imagery in the Homeric Centos", *GRBS* 57.4 (2017) 1085-1119.

Κ. Σπανουδάκης, Α. Καρβούνη και Ν. Λίτινας, *Ποίηση Ύστερης Αρχαιότητας – Ανθολόγιο*, Kallipos.gr 2015.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Το μάθημα προσφέρει εξειδικευμένη προσέγγιση στην αρχαία ελληνική λυρική ποίηση με βάση το πρωτότυπο κείμενο.

Η ύλη του μαθήματος καλύπτει τα γενικά γραμματολογικά χαρακτηριστικά, την παρουσίαση και την ανάλυση αντιπροσωπευτικών ποιητών και έργων (Ίαμβος, Ελεγεία, Μονωδία, Χορική ποίηση): Σιμωνίδης, Στησίχορος, Ανακρέων, Αλκαίος, Σαπφώ, Πίνδαρος

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει τα βασικά και κρίσιμα χαρακτηριστικά των έργων, την σύνδεση τους με την ιστορική και κοινωνική πραγματικότητα στην οποία δημιουργούνται και την επίδρασή τους στην ιστορία της λογοτεχνίας
- Να έχει σαφή αντίληψη της σχέσης που συνδέει τα έργα με την εποχή τους καθώς και τις επιδράσεις που δέχτηκαν και άσκησαν διαχρονικά

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας
σε θέματα φύλου
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

i. Βασικές Έννοιες. Ιστορικό περίγραμμα. Κοινωνικό περίγραμμα. Δομές και πλαίσιο των έργων

ii. Ανάλυση και σχολιασμός (λεξιλογικός, σημασιολογικός, κοινωνικός, ιστορικός) Στοιχεία επίδρασης και πρόσληψης των έργων

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Αναρτάται στο e-class

ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ (Α. Σύρκου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Γνωρίζει τις φάσεις εξέλιξης της ελληνικής γραφής από τον 8^ο π.Χ. αιώνα έως τον 5^ο μ.Χ.
2. Εξοικειώνεται με την ανάγνωση των επιγραφών και την ερμηνεία τους.
3. Συσχετίζει τις επιγραφές με τα φιλολογικά κείμενα.
4. Αποτυπώνει και μεταγράφει επιγραφές.
5. Μαθαίνει τον τρόπο χρονολόγησης και συμπλήρωσης επιγραφών.
6. Αντιλαμβάνεται τη σπουδαιότητα των επιγραφών για τη μελέτη της αρχαίας ιστορίας.

Δεξιότητες: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Αποτυπώνει επιγραφικά κείμενα και να τα μεταγράφει.
- Εντάσσει τα επιγραφικά κείμενα στο ιστορικό τους πλαίσιο.
- Συσχετίζει τις επιγραφικές μαρτυρίες με τις φιλολογικές πηγές και να ερμηνεύει τα ιστορικά γεγονότα.
- Κατανοεί τη διαχρονικότητα του ελληνικού πολιτισμού.
- Συνειδητοποιεί τον τρόπο οργάνωσης των αρχαίων κοινωνιών και τις σχέσεις αλληλεπίδρασης των λαών του αρχαίου κόσμου.
- Αναζητήσει, ν' αναλύσει και συνθέσει δεδομένα και πληροφορίες, με τη χρήση και της τεχνολογίας (TLG)
- Εκπονήσει αυτόνομη Εργασία
- Εκπονήσει ομαδική Εργασία
- Ασκήσει την κριτική του

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο.
2. Καταγωγή και εξέλιξη του αλφαβήτου.

3. Εξέταση των αρχών και των επιστημονικών μεθόδων προσέγγισης και μελέτης των ελληνικών επιγραφών.
4. Μελέτη βασικών κατηγοριών των ελληνικών επιγραφών δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα από τον 8^ο π.Χ. αιώνα έως τον 5/6^ο μ.Χ..
5. Χρονολόγηση και αποκατάσταση επιγραφικών κειμένων.
6. Διαδικασία λήψης εκτύπων.
7. Βιβλιογραφική ενημέρωση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Στ. Κουμανούδης – Αγ. Ματθαίου, *Αρχαίες Ελληνικές επιγραφές*, Αθήνα 1986
2. Στ. Κουμανούδης, *Αττικά επιγραφαί επιτύμβιοι*, Αθήναι 1871
3. Α.Α. Παπαγιαννόπουλος – Παλαιός, *Αρχαία Ελληνικά Επιγραφαί*, Αθήνα 1939
4. Α. Σιγάλας, *Ιστορία της Ελληνικής Γραφής*, Θεσσαλονίκη 1934
5. G. Klaffenbach, *Ελληνική επιγραφική*, Μτφρ. Αθ. Αντωνίου. 2^η Έκδοση, Αθήνα 1989
6. Marg. Guarducci, *Epigrafia Greca*, Roma 1967 - 1969
7. L.H.Jeffery – A. Johnston, *The Local Scripts of the Archaic Greece*, 2nd ed., London 1990
8. R. Harris, *The origin of writing*, London 1986
9. B.F. Cook, *Greek Inscriptions*, London 1987
10. G. Woodhead, *The study of Greek inscriptions*, Cambridge 1959
11. Marg. Guarducci, *Η Ελληνική Επιγραφική από τις Απαρχές ως την Ύστερη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορική Περίοδο*, Μτφρ. Κ. Κουρεμένος, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2008
12. G. Woodhead, *Η μελέτη των Ελληνικών Επιγραφών*, Μτφρ. Ελένη Κουρίνου και Φλωρεντία Πίκουλα, Αθήνα 2009
13. Josiah Ober, *Μάζες και ελίτ στη δημοκρατική Αθήνα*, Αθήνα 2003
14. Μ.Β. Σακελλαρίου, *Η Αθηναϊκή Δημοκρατία*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2016

ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΛΙΚΩΝ (Ν. Παπαχριστόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Γνωρίζουν βασικές αρχές ψυχολογίας και ψυχοπαθολογίας
2. Διακρίνουν βασικά ψυχολογικά ζητήματα τα οποία σχετίζονται με την εφηβεία

3. Αντιλαμβάνονται ορισμένα χαρακτηριστικά τα οποία διαφοροποιούν την ψυχοπαθολογία της εφηβείας από την αντίστοιχη της ενήλικης ζωής
4. Συνειδητοποιούν την κοινωνική διάσταση της ψυχοπαθολογίας καθώς και την κοινωνικής κατασκευή των συμπτωμάτων, ιδίως των αποκαλούμενων ως «νέα» συμπτώματα.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αυτόνομη Εργασία
2. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
3. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Βασικές αρχές ψυχοπαθολογίας

Κλινική συμπτωματολογία βάσει των εγχειριδίων DSM-V και ICD-X. Κυρίαρχοι ψυχοπαθολογικοί σχηματισμοί.

2. Κλινικές δομές στην ψυχανάλυση

Νευρώσεις, ψυχώσεις, διαστροφές. Συμπτωματολογία και ερμηνεία.

3. Η εφηβεία και τα χαρακτηριστικά της

Ιδιαιτερότητες της εφηβείας και η διαφοροποίηση της συμπτωματολογίας της από την αντίστοιχη των ενηλίκων.

4. Κλινικά συμπτώματα και κοινωνικός δεσμός

Τα «νέα» συμπτώματα και η σχέση τους με τον νέο τρόπο εγγραφής του υποκείμενου στον κοινωνικό δεσμό. Η κοινωνική κατασκευή της έννοιας του συμπτώματος.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη

1. *Υγεία, υποκείμενο, κοινωνία*, Ν. Παπαχριστόπουλος, (επιμ.), Orportuna, Πάτρα 2018.
2. *Υγεία, ασθένεια και κοινωνικός δεσμός*, Ν. Παπαχριστόπουλος, Κ. Σαμαρτζή (επιμ.), Orportuna, Πάτρα 2010.
3. *Κλινικές δομές. Νευρώσεις, ψυχώσεις, διαστροφές*, Jeal-Louis Pardinielli, Pascal Bertagne, Guy Gimenez, Gérard Pirlot, Orportuna, Πάτρα 2008.
4. *DSM-V. Διαγνωστικά Κριτήρια*, Αμερικανική ψυχιατρική εταιρεία, Λίτσας, Αθήνα 2015.

5. ICD-X. Διεθνής Στατιστική Ταξινόμηση Νόσων και Συναφών Προβλημάτων Υγείας, Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, Υπουργείο Υγείας, Αθήνα 2010.

6. Ψυχανάλυση και κοινωνικά συμπτώματα, Ν. Παπαχριστόπουλος (επιμ.), Orportuna, Πάτρα 2015.

Η ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΡΑΜΑ: ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ (Α. Παπαχρυσόστομου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Διακρίνει την Αρχαία Ελληνική Κωμωδία σε Παλαιά, Μέση και Νέα.
2. Γνωρίζει τα βασικά χαρακτηριστικά της ποιητικής τέχνης του Αριστοφάνη αλλά και της Παλαιάς Κωμωδίας γενικότερα.
3. Κατανοεί τη σημασία της Αριστοφανικής Κωμωδίας στη διαμόρφωση και την εξέλιξη της Αρχαίας Ελληνικής Κωμωδίας ως είδους (genre).
4. Διαθέτει μια γενική εποπτεία των έντεκα σωζόμενων κωμωδιών του Αριστοφάνη.
5. Θα μπορεί να μεταδίδει τις αποκτηθείσες γνώσεις σε εύληπτη μορφή στο πλαίσιο σχολικής διδασκαλίας.

Δεξιότητες: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος η/ο φοιτήτρια/ητής θα είναι σε θέση να:

- διακρίνει και να επεξηγεί τα δομικά μέρη της Αριστοφανικής Κωμωδίας,
- κατανοεί την αριστοφανική γλώσσα από το πρωτότυπο αρχαίο ελληνικό κείμενο,
- εντοπίζει και να αποτιμά τους πολιτικούς υπαινιγμούς και τις πολιτικο-κοινωνικές παρεμβάσεις / παραινέσεις του αριστοφανικού corpus,
- να εφαρμόσει / προσαρμόσει το διδακτικό πρότυπο στο σχολικό μάθημα.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα βοηθά τις/τους φοιτήτριες/ητές να αποκτήσουν το εξειδικευμένο γνωστικό υπόβαθρο, που είναι απαραίτητο για την παιδαγωγική προσέγγιση της αρχαίας ελληνικής κωμωδίας (και δη του Αριστοφάνη) σε επίπεδο διδακτικής. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τη διδασκαλία επιλεγμένων αποσπασμάτων από

επτά αριστοφανικές κωμωδίες: Αχαρνής, Ιππής, Νεφέλαι, Σφήκες, Ειρήνη, Όρνιθες, Βάτραχοι.

Στους επιμέρους στόχους του μαθήματος εμπίπτουν:

- I. Η διάκριση της Αρχαίας Ελληνικής Κωμωδίας σε Παλαιά, Μέση και Νέα,
- II. Η εξοικείωση με τα κύρια γνωρίσματα της ποιητικής τέχνης του Αριστοφάνη, καθώς και με την αριστοφανική γλώσσα,
- III. Η απόκτηση μιας γενικής εποπτείας των έντεκα σωζόμενων αριστοφανικών έργων,
- IV. Η κατανόηση της σημασίας της αριστοφανικής κωμωδίας στη διαμόρφωση και την εξέλιξη της Αρχαίας Ελληνικής Κωμωδίας ως λογοτεχνικού είδους.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- *Aristophanes* (English & Greek), edited & translated by J. Henderson, 5 vols., Cambridge MA 1998-2007 (Harvard University Press), LOEB Classical Library Series.
- V. Bers, *Greek Poetic Syntax in the Classical Age*, New Haven 1984.
- K. J. Dover, *Aristophanes Frogs*, Oxford 1993.
- K. J. Dover, *Η Κωμωδία του Αριστοφάνη* (μτφ. Φ. Ι. Κακριδή), Αθήνα 1997, εκδ. ΜΙΕΤ.
- Δ. Λυπουρλής, *Αρχαία Ελληνική Μετρική*, Θεσσαλονίκη.
- S. D. Olson, *Aristophanes Peace*, Oxford 1998.
- S. D. Olson, *Aristophanes Acharnians*, Oxford 2002.
- A. Papachrysostomou, *Six Comic Poets. A Commentary on Selected Fragments of Middle Comedy*, Tübingen 2008.
- Α. Παπαχρυσόστομου, «Καλειδοσκόπιο στη Μέση Κωμωδία: Η Νομοτέλεια της Αλλαγής στο Δράμα», στον συλλογικό τόμο *Αττική Κωμωδία: Πρόσωπα και Προσεγγίσεις* (επιμ. Θ. Παππάς & Α. Μαρκαντωνάτος), Αθήνα 2011 (Gutenberg), 90-102.
- Α. Papachrysostomou, "Continuity and Change in the Comic Genre or How it all ended up with Menander: The Case of Sub-Trends", *Ordia Prima* 11-12 (2012-2013) 165-189.
- Α. Papachrysostomou, *Amphis: Introduction, Translation, Commentary* (Fragmenta Comica 20), Heidelberg 2016 (Verlag Antike).
- Α. Papachrysostomou, *Ephippus: Introduction, Translation, Commentary* (Fragmenta Comica 16.3), Göttingen 2021 (Verlag Antike).
- K. Sidwell, *Aristophanes the Democrat: The Politics of Satirical Comedy during the Peloponnesian War*, Cambridge 2009.

- H. W. Smyth, *Greek Grammar*, Cambridge MA 1956.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (Σ. Ράγκος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί τη δεύτερη εστιασμένη πραγμάτευση ενός αρχαίου Έλληνα φιλοσόφου στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Φιλολογίας. Ο φοιτητής έχει υποχρεωτικά διδαχθεί μια γενική Εισαγωγή στην Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία στο πρώτο έτος σπουδών και ένα μάθημα με θέμα την Ελληνιστική και Ρωμαϊκή Φιλοσοφία στο τρίτο έτος και έχει ενδεχομένως επιλέξει ένα μάθημα εστιασμένο στον Πλάτωνα κατά το προηγούμενο εξάμηνο σπουδών του.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοεί βασικές φιλοσοφικές θέσεις του Αριστοτέλη καθώς και τα επιχειρήματα που οδήγησαν στην υιοθέτηση αυτών των θέσεων.
2. Αναγνωρίζει την πνευματική ατμόσφαιρα των προγενέστερων στοχαστών (σοφιστών, φυσικών φιλοσόφων, Πλάτωνα) εντός της οποίας δημιούργησε ο Αριστοτέλης τη φιλοσοφία του.
3. Κατανοεί την αριστοτελική ταξινόμηση των επιστημών, τη σημασία των τεσσάρων αριστοτελικών αιτίων, καθώς και τα δίπολα καθέκαστον-καθόλου, ύλη-μορφή, δύναμις-ενέργεια.
4. Γνωρίζει τις βασικές μεθόδους επιστημονικής έρευνας και σκέψης που χρησιμοποίησε ο Αριστοτέλης στην ηθική φιλοσοφία του.
5. Αναλύει και αξιολογεί φιλοσοφικά επιχειρήματα.
6. Γνωρίζει το ακριβές περιεχόμενο των όρων “φύσις” και “τέλος” στην αριστοτελική σκέψη.
7. Εκτιμά κριτικά την επικαιρότητα ή μη του αριστοτελικού περί φύσεως στοχασμού.

Δεξιότητες:

1. Αυτόνομη εργασία
2. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
3. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
4. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματική και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας

σε θέματα φύλου

5. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

6. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Βιογραφικά και εργογραφικά στοιχεία για τον Αριστοτέλη.
2. Βασικές έννοιες και θέσεις της αριστοτελικής φιλοσοφίας:
  - τέσσερα αίτια
  - διάκριση επιστημών
  - καθέκαστον και καθόλου
  - ύλη και μορφή
  - δύναμις και ενέργεια
  - άρνηση υπερβατικών Ιδεών
  - κατηγορίες
3. Η αριστοτελική φυσική φιλοσοφία.
4. Αυτοτελής σχολιασμός του δεύτερου βιβλίου των Φυσικών επονομαζόμενου «Περί Φύσεως».
5. Η αριστοτελική έννοια της φύσεως έναντι της τέχνης και της τύχης.
6. Το ζήτημα της τελεολογίας στη φύση
7. Μηχανισμός και σκοπιμότητα.
8. Συζήτηση περί της επικαιρότητας ή του παρωχημένου χαρακτήρα της αριστοτελικής φυσικής φιλοσοφίας.
9. Ιστορική και ανιστορική προσέγγιση του αριστοτελικού έργου.
10. Σύγχρονες προσεγγίσεις στην αριστοτελική φιλοσοφία.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Ackrill, J., *Aristotle the Philosopher*, Oxford: Oxford University Press, 1981.
2. Anagnostopoulos, G. (επιμ.), *The Blackwell Guide to Aristotle*, Oxford: Blackwell, 2007.
3. Barnes, J. (επιμ.), *The Cambridge Companion to Aristotle*, Cambridge: Cambridge University Press, 1995.
4. Düring, I., *Ο Αριστοτέλης: παρουσίαση και ερμηνεία της σκέψης του*, μτφρ. Π. Κοτζιά-Παντελή & Αικ. Γεωργίου-Κατσιβέλα, 2 τόμοι, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης 1994.
5. Jaeger, W., *Aristotle: Fundamentals of the History of his Development*, Oxford:

Oxford University Press, 1934.

6. Κάλφας, Βασίλης, *Αριστοτέλης, Περί Φύσεως: Το δεύτερο βιβλίο των Φυσικών*, Αθήνα: Πόλις 1999.

7. Lear, J., *Aristotle: the Desire to Understand*, Cambridge: Cambridge University Press, 1988.

8. Natali, C., *Aristotle: His Life and School*, D. Hutchinson (ed.), Princeton: Princeton University Press, 2013.

9. Rapp. Christof, *Εισαγωγή στον Αριστοτέλη*, μτφρ. Ηλίας Τσιριγκάκης, επιμ. Παν. Θανασάς, Αθήνα: Οκτώ 2012

10. Ross, W. D., *Αριστοτέλης*, μτφρ. Μ. Μήτσιου, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης 1993.

11. Shields, C., *Aristotle* 2nd edition, London: Routledge, 2014.

12. Shields, C. (επιμ.), *The Oxford Handbook on Aristotle*, Oxford: Oxford University Press, 2012.

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΛΑΣΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ (Ε. Καρακάντζα)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ φοιτήτριες:

1. (γνώση) Θα αποκτήσουν γνώση της σύγχρονης φεμινιστικής κριτικής και θα διαπιστώσουν πώς εφαρμόζεται στα κείμενα της κλασικής γραμματείας.
2. (γνώση και κατανόηση) Θα μάθουν και θα μπορούν να αναγνωρίζουν την βασικά ζητήματα της σύγχρονης έρευνας, και θα διαπιστώσουν την σχετικότητα θεωριών που μέχρι τώρα κυριαρχούσαν στις κλασικές σπουδές.
3. (ανάλυση) Θα αντιληφθούν μια βασική αρχή που διέπει την επιστημονική έρευνα: ότι πολλά από τα 'ευρήματα' του παρελθόντος αναθεωρούνται με βάση σύγχρονες προσεγγίσεις που προέρχονται από περιοχές της κοινωνιολογικής, πολιτικής, και ψυχαναλυτικής επιστήμης, και τις σπουδές φύλου κατά τον 20ό και 21ο αιώνα.
4. Θα έχουν αποκτήσει τις εξής ικανότητες: Θα μπορούν να επαναξιολογούν θεμελιακά κείμενα της κλασικής φιλολογίας με τα θεωρητικά εργαλεία της σύγχρονης εποχής. Θα αντιληφθούν την ιδιαίτερη σημασία που έχουν ορισμένα κλασικά κείμενα για την διαμόρφωση της δυτικής ταυτότητας, άρα θα εισαχθούν επίσης στην έννοια της πρόσληψης της αρχαιότητας από την κριτική σκέψη.

Δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με την χρήση της απαραίτητων τεχνολογιών
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στην διαφορετικότητα και πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας, και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Παραγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- Στόχος του μαθήματος είναι να καταδείξει πώς η φεμινιστική κριτική άλλαξε τον τρόπο ερμηνείας βασικών κειμένων της κλασικής γραμματείας. Η εξέτασή μου στο θεωρητικό πλαίσιο θα ξεκινήσει από την δεκαετία του 70, όταν η Luce Irigaray επανερμηνεύει κλασικά κείμενα και μορφές του ελληνικού μύθου παίρνοντας τις αποστάσεις της από την 'ορθόδοξη' λακανική (και φροϋδική) αντίληψη της γυναίκας ως μη-πολιτικού και κοινωνικού υποκειμένου.
- Στην συνέχεια θα ληφθούν υπόψη ερμηνείες της Judith Butler, Julia Kristeva, και οι συμβολές των Miriam Leonard, Bonnie Honig, Rosi Braidotti, Nancy Rabinowitz, Amy Richlin, Helen Foley κ.ά. στην ερμηνεία κλασικών κειμένων.
- Μελέτες περιπτώσεων από την κλασική γραμματεία θα είναι: από την Οδύσσεια του Ομήρου η μορφή της Πηνελόπης, της Καλυψώς / Κίρκης, Ναυσικάς και της θεάς Αθηνάς. Από τον Αισχύλο, Σοφοκλή και Ευριπίδη οι αποτυπώσεις στα έργα τους των παρακάτω ηρωίδων: Κλυταιμνήστρας, Αντιγόνης, Δηιάνειρας, Ιοκάστης, και Μήδειας.
- Τέλος, αντικείμενο μελέτης θα είναι δύο 'κλασικά' βιβλία της σύγχρονης φεμινιστικής κριτικής σκέψης για την ελληνική και ρωμαϊκή αρχαιότητα: N. Rabinowitz and A. Richlin (eds) *Feminist Theory and the Classics (Thinking Gender)* (1997) και A. Richlin (ed) *Pornography and Representation in Greece and Rome* (1992).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

A. Αθανασίου. 2007. *Η Ζωή στο Όριο. Δοκίμια για το Σώμα, το Φύλο και τη Βιοπολιτική*. Αθήνα.

P. Αστρινάκη, Π. Χαντζαρούλα, Α. Αθανασίου. 2011. *Μελέτες για το Φύλο στην Ανθρωπολογία και την Ιστορία*. Αθήνα. Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 22769186

A. Athanasiou. 2017. *Agonistic Mourning. Political Dissidence and the Women in Black*. Εδιμβούργο.

S. Brodribb. 1992. *Nothing Mat(t)ers: a Feminist Critique of Postmodernism*. (ιδ. κεφάλαιο 5: Lacan and Irigaray.) N. Melbourne.

J. Butler. 2014 [πρωτ. 2000]. *Η διεκδίκηση της Αντιγόνης. Η συγγένεια μεταξύ ζωής και θανάτου*. Αθήνα.

- H. P. Foley. 2001. *Female Acts in Greek Tragedy*. N. Jersey.
- B. Honig. 2013. *Antigone Interrupted*. Cambridge.
- L. Irigaray. 1985 [πρωτ. 1974]. *Speculum of the Other Woman*. N. Y.
- L. Irigaray. 1994 [πρωτ. 1989]. *Thinking the Difference: For a Peaceful Revolution*. Λονδίνο.
- M. A. Katz. 1991. *Penelope's Renown. Meaning and Indeterminacy in the Odyssey*. N. J.
- J. Peradotto and J. P. Sullivan. 1984. *Women in the Ancient World*. The Arethusa Papers. N.Y.
- N. Rabinowitz and A. Richlin (επιμ.). 1997. *Feminist Theory and the Classics (Thinking Gender)*. Λονδίνο.
- A. Richlin (επιμ.). 1992. *Pornography and Representation in Greece and Rome*. Οξφόρδη.
- E. Tzelepis, A. Athanasiou (επιμ.). 2010. *Rewriting Difference: Luce Irigaray and 'the Greeks'*. Albany NY.

ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ (B. Κουσουλίνη)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Ο σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές μια σημαντική περίοδο της αρχαίας ελληνικής γραμματείας, την ελληνιστική περίοδο, μέσω της μελέτης αποσπασμάτων τα οποία προέρχονται από το ποιητικό έργο των κυριότερων εκπροσώπων της.

Οι φοιτητές μετά την ολοκλήρωση των παραδόσεων θα αποκτήσουν την ικανότητα να:

- (i) αναλύουν και να ερμηνεύουν ποιητικά κείμενα τα οποία ανήκουν σε πολλά διαφορετικά είδη (έπος, ύμνοι, επιγράμματα, βουκολικό ειδύλλιο κ.ά.) και έχουν γραφτεί κατά την ελληνιστική περίοδο.
- (ii) αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της ελληνιστικής ποίησης τα οποία την διαφοροποιούν από την ποιητική παραγωγή της αρχαϊκής και της κλασικής περιόδου.
- (iii) συσχετίσουν την ελληνιστική ποίηση με τις ιδιαίτερες κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες κατά τις οποίες δημιουργήθηκε.
- (iv) αφομοιώσουν βασικές γνώσεις της αρχαίας λογοτεχνικής κριτικής της ελληνιστικής περιόδου και της ελληνιστικής φιλολογίας.
- (v) χρησιμοποιούν τη βασική βιβλιογραφία που αφορά στην ελληνιστική ποίηση.
- (vi) κατανοήσουν και να εκτιμήσουν την ποιητική και τις αισθητικές αξίες της ελληνιστικής ποίησης.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/ φοιτήτρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Αποσπάσματα από την ελληνιστική ποίηση. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται εκτενή αποσπάσματα από ποιητές όπως ο Απολλώνιος Ρόδιος, ο Καλλίμαχος και ο Θεόκριτος, καθώς και επιγράμματα από την Παλατινή Ανθολογία, χωρίς να αποκλείονται και ελάσσονες μορφές όπως ο Νίκανδρος, ο Ηρώνδας, ο Ριανός και ο Λυκόφρων.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Acosta-Hughes, B., *Polyeideia, The Iambi of Callimachus and the Archaic Iambic Tradition*, Berkeley 2002.

Acosta-Hughes, B., *Arion's Lyre. Archaic Lyric into Hellenistic Poetry*, Princeton 2010.

Bulloch, A. W., «Ελληνιστική Ποίηση», 712-813, στο: P. E. Easterling / B. M. W. Knox (επιμ.), *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας*, μτφρ. Ν. Κονομής, Αθήνα 1990.

Canfora, L., *Ελληνισμός*, μτφρ. Σ. Μαρκέτος, Αθήνα 1987.

Fantuzzi, M. / R. Hunter, *Ο Ελικώνας και το Μουσείο*, μτφρ. Δ. Κουκουζίκα / Μ. Νούσια, Αθήνα 2005.

Hopkinson, N., *Ανθολογία Ελληνιστικής Ποίησης*, μτφρ. Α. Τάτση, Αθήνα 2005.

Fowler, B. H. *Hellenistic Poetry: An Anthology. Selected and translated*, Madison, WI 1990.

Gutzwiller, K. J., *A Guide to Hellenistic Literature*, Malden, MA 2007.

Hutchinson, G., *Η Ελληνιστική Ποίηση*, μτφρ. Λ. Χατζηκώστα, Αθήνα 2007.

Μανακίδου, Φ. / Κ. Σπανουδάκης (επιμ.), *Αλεξανδρινή Μούσα. Συνέχεια και Νεωτερικισμός στην Ελληνιστική Ποίηση*, Αθήνα 2008.

Sider, D., *Hellenistic Poetry, A Selection*, Ann Arbor 2017.

Sirinelli J., *Τα Παιδιά του Αλεξάνδρου*, μτφρ. Σ. Μπίνη-Σωτηροπούλου, Αθήνα 2001.

ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΕΠΟΣ: ΛΟΥΚΡΗΤΙΟΣ - ΟΒΙΔΙΟΣ (Γ. Καζαντζίδης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώση και ειδικές δεξιότητες στους εξής τομείς:

- Λατινική επική ποίηση, Λατινικό εξάμετρο, οι πηγές του Λουκρητίου και του Οβιδίου καθώς και η επίδρασή τους στην Ευρωπαϊκή λογοτεχνία
- χρήση φιλολογικών τραπεζών δεδομένων

Δεξιότητες:

- Ατομική προετοιμασία με έμφαση στην γλωσσική εκμάθηση.

Περιεχόμενα (ύλη του μαθήματος):

Λουκρήτιος, Περί Φύσεως I και V; Οβίδιος Μεταμ. 10, πλήρες Λατινικό κείμενο, χωρισμένο

σε 13 μαθήματα

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

M. von Albrecht, *Ιστορία της Ρωμαϊκής Λογοτεχνίας* (σε έναν τόμο) (2012)

A. Μέγας, *Λατινική Μετρική* (1973)

Θ. Παπαγγελή, *Σώματα που άλλαξαν τη θωριά τους* (2009)

Λ. Τρομάρας, *Gaius Valerius Catullus* (2001)

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΪΚΟΥ ΕΠΟΥΣ (Μ. Χριστόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Το μάθημα προσφέρει εξειδικευμένη προσέγγιση στο αρχαϊκό έπος με έμφαση στα ερευνητικά ζητήματα που αφορούν τη μελέτη του είδους. Η μελέτη περιλαμβάνει ανάλυση λογοτεχνικών χαρακτήρων (π.χ. Ελένη) σε σχέση με τα κοινωνικά και ιστορικά δεδομένα αλλά και μελέτη εναλλακτικών γραμματειακών μορφών του έπους (π.χ. ομηρικοί ύμνοι).

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανοήσει τα βασικά και κρίσιμα χαρακτηριστικά των έργων, την σύνδεση τους με την ιστορική και κοινωνική πραγματικότητα στην οποία δημιουργούνται και την επίδρασή τους στην ιστορία της λογοτεχνίας
- Να έχει σαφή αντίληψη της σχέσης που συνδέει τα έργα με την εποχή τους καθώς και τις επιδράσεις που δέχτηκαν και άσκησαν διαχρονικά

Δεξιότητες:

- Αυτόνομη Εργασία
- Ομαδική Εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

Περιεχόμενα (ύλη του μαθήματος):

- Βασικές Έννοιες. Ιστορικό περίγραμμα. Κοινωνικό περίγραμμα. Δομές και πλαίσιο των έργων. Λογοτεχνικοί χαρακτήρες και κοινωνία
- Ανάλυση και σχολιασμός (λεξιλογικός, σημασιολογικός, κοινωνικός, ιστορικός) Στοιχεία επίδρασης και πρόσληψης των έργων

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Αναρτάται στο e-class.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ (Ν. Παπαχριστόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

1. Γνωρίζουν τα βασικά σημεία της ψυχαναλυτικής θεωρίας του Φρόυντ και του Λακάν.
2. Επεξεργάζονται τα σημεία της θεωρίας του Φρόυντ και του Λακάν τα οποία αναφέρονται στην ερμηνεία της λογοτεχνίας.
3. Προβαίνουν στην προσέγγιση των λογοτεχνικών κειμένων με βάση τις θεμελιώδεις ψυχαναλυτικές αναφορές, χωρίς να εξαντλούνται στο αδιέξοδο της «εφαρμογής».

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αυτόνομη Εργασία
2. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Βασικές αρχές της φροϋδικής ψυχανάλυσης.

Ο άξονας διαμόρφωσης της φροϋδικής ψυχαναλυτικής σκέψης και οι θεμελιώδεις έννοιες της ψυχαναλυτικής πρακτικής: οιδιπόδειο, ενόρμηση, μορφώματα του ασυνειδήτου, τοπικές.

2. Βασικές αρχές της λακανική ψυχανάλυσης.

Η λακανική ψυχανάλυση και το πρόταγμα της επιστροφής στον Φρόυντ: γλώσσα, Άλλος, φαντασιακό, συμβολικό, αίτημα, επιθυμία, απόλαυση.

3. Ο Φρόυντ και η λογοτεχνία

Συνοπτική παρουσίαση των φροϋδικών αναφορών στην λογοτεχνία: Οιδίπους τύραννος, Άμλετ, Γκραντίβα, Ντοστογιέφσκυ, Γκαίτε...

4. Ο Λακάν και η λογοτεχνία

Οι λακανικές αναφορές στην λογοτεχνία: Ζιντ, Ντυράς, Άμλετ, Πόε, Πλάτων, Τζόυς...

5. Γενικές αρχές της ψυχαναλυτικής ανάγνωσης λογοτεχνικών κειμένων

Ψυχαναλυτική ανάγνωση κειμένων νεοελληνικής και ξένης λογοτεχνίας: Εμπειρικός, Βιζυηνός, Αραγκόν, Μαζώχ.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη

1. Ν. Παπαχριστόπουλος (επιμ.), *Ο Λακάν και η λογοτεχνία*, Orportuna, Πάτρα 2018.
2. Ν. Παπαχριστόπουλος, *Τέχνη και ασυνείδητο. Ψυχαναλυτικά δοκίμια*, Orportuna, Πάτρα 2013.
3. Ν. Παπαχριστόπουλος, *Το ψυχαναλυτικό ίχνος. Κείμενα για την νέα ελληνική λογοτεχνία. Παπαδιαμάντης, Καζαντζάκης, Πεντζίκης, Εμπειρικός*, Orportuna, Πάτρα 2010.
4. Π.-Λ. Ασσούν, *Ο διαστροφικός και η γυναίκα*, Orportuna, Πάτρα 2018.
5. Σ. Κόφμαν, *Το πρωτόλειο της τέχνης*, Κανάκη, Αθήνα 2007.

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΟΙΗΣΗ (Π. ΜΑΝΑΦΗΣ)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Διακρίνει και να κατανοεί τα ποιητικά είδη που καλλιεργήθηκαν κατά τη Βυζαντινή εποχή
2. Διακρίνει τις μετρικές φόρμες που χρησιμοποιήθηκαν από τους ποιητές
3. Κατανοεί τα Βυζαντινά ποιήματα και τη θέση τους στη Βυζαντινή παράδοση
4. Αξιολογεί κριτικά πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές
5. Γνωρίζει τη βιβλιογραφία, ηλεκτρονικές πηγές, βάσεις δεδομένων και διαδικτυακούς τόπους σχετικά με τη Βυζαντινή ποίηση

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Εξοικείωση με τις γραπτές πηγές ποιητικής σύνθεσης
2. Ικανότητα να τις εντάσσει στο ευρύτερο ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο
3. Δεξιότητες μελέτης για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική του ανάπτυξη και εξέλιξη
4. Εξάσκηση της αναλυτικής και συνθετικής του ικανότητας
5. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Κείμενα λόγιας Βυζαντινής Ποίησης, «θύραθεν» και εκκλησιαστικής

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Θ. Αντωνοπούλου κ.α., *Μεταγενέστερη Ελληνική Γραμματεία. Αυτοκρατορικοί Χρόνοι – Ύστερη Αρχαιότητα – Πρώιμο Βυζάντιο* (Αθήνα, 2019)
2. Μ. Αυγερινού-Τζιώγα, *Σύνοψις Χρονική του Κωνσταντίνου Μανασσή. Συμβολή στην υφολογική μελέτη μιας έμμετρης χρονογραφίας* (Θεσ/κη, 2013)
3. Ι. Βάσσης (εκδ.), *Initia carmina Byzantinorum* (Berlin-New York, 2005)
4. Θ. Δετοράκης, *Βυζαντινή Φιλολογία (Τρίτος τόμος). Τα πρόσωπα και τα*

- κείμενα - Η εποχή των Μακεδόνων και των Κομνηνών (867-1204)* (Αθήνα, 2018)
5. W. Hörandner, *Η ποίηση στη βυζαντινή κοινωνία μορφή και λειτουργία* (μτφρ. Ι. Βάσσης, Μ. Λουκάκη) (Αθήνα, 2017)
6. H. Hunger, *Βυζαντινή Λογοτεχνία: η Λόγια Κοσμική Γραμματεία των Βυζαντινών*, τόμ. Β' (Αθήνα, 20095), σσ. 479-611
7. M.D. Lauxtermann, *Οι Απαρχές του ρυθμού: ένα δοκίμιο για τον πολιτικό στίχο και άλλα βυζαντινά μέτρα* (μτφρ. Ε. Καλτσογιάννη) (Θεσ/κη, 2007)
8. Ι. Πολέμης, Ε. Μίνεβα, *Βυζαντινά υμνογραφικά και αγιολογικά κείμενα* (Αθήνα, 2015).

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ: 1670-1830 (Σ. Αθήνη)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών της γραμματειακής παραγωγής, πρωτότυπης και μεταφρασμένης, της περιόδου 1670-1830.
2. Ειδολογική αποτίμηση των κειμένων
3. Περιγραφή της πολιτιστικής κατάστασης του υπό οθωμανική κυριαρχία ελληνόφωνου κόσμου και του ελληνισμού της διασποράς.
4. Γνώση των βασικών ιδεών του νεοελληνικού Διαφωτισμού.
5. Διάκριση των φάσεων του κινήματος, των έργων και των θέσεων των αντιπροσωπευτικών εκπροσώπων του (Βούλγαρης, Μοισιόδαξ, Ρήγας, Κοραΐς).
6. Αναγνώριση της συμβολής του κινήματος του Διαφωτισμού στην τόνωση του αισθήματος της εθνικής ταυτότητας.
7. Αναγνώριση της συμβολής των ιδεών της Γαλλικής Επανάστασης στα ελληνικά περιβάλλοντα.
8. Παρουσίαση των βασικών τάσεων του γλωσσικού ζητήματος μέσα από τα έργα και τις απόψεις των σημαντικότερων εκπροσώπων.
9. Γνώση των ιδιομορφιών που διακρίνουν την παραγωγή και τη διακίνηση του ελληνικού βιβλίου, περιοδικού και ειδησεογραφικού Τύπου.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος η/ο φοιτ/ήτρια/ητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των βασικών χαρακτηριστικών της λογοτεχνικής παραγωγής της περιόδου 1670-1830.
2. Ικανότητα να εντοπίζει τις απαρχές νεωτερικών ειδών (μυθιστόρημα, λυρική ποίηση, θέατρο), του γλωσσικού ζητήματος και της νεοελληνικής κριτικής.

3. Ικανότητα να διακρίνει τα βασικά γνωρίσματα του μπαρόκ, του κλασικισμού και του προρομαντισμού.
4. Ικανότητα κριτικής ανάλυσης και ερμηνείας ποιητικών και πεζογραφικών κειμένων.
5. Ικανότητα να προσεγγίζει κείμενα, χειρόγραφα και δημοσιευμένα, από τη γλωσσική κληρονομιά.
6. Ικανότητα να εκτιμά τη συμβολή της ευρωπαϊκής παιδείας, σκέψης και λογοτεχνίας στη διαμόρφωση της νεοελληνικής.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Τα πολιτισμικά συμφραζόμενα από την κατάληψη του Χάνδακα ως την κήρυξη της Επανάστασης και την ίδρυση του ελληνικού κράτους.
2. Η κινητικότητα των ιδεών στο περιβάλλον των πρώτων Φαναριωτών ηγεμόνων.
3. Το κίνημα του νεοελληνικού Διαφωτισμού: η εμβέλεια, οι βασικοί εκπρόσωποι, οι αντιδράσεις.
4. Η κομβική θέση της μετάφρασης.
5. Η ανάδυση του γλωσσικού ζητήματος.
6. Η στροφή προς την ελληνική αρχαιότητα.
7. Τα γραμματειακά είδη: ρητορική, ποίηση, πεζογραφία, θέατρο.
8. Η «λογοτεχνική σχολή» του κύκλου του Ρήγα.
9. Οι πρώτες εφημερίδες και τα φιλολογικά περιοδικά.
10. Η ανάδυση του κριτικού λόγου
11. Η αναζήτηση ορολογίας για τα νεωτερικά είδη και η συμβολή του Αδαμάντιου Κοραή.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη

1. Στέση Αθήνη – Γιάννης Ξούριας, *Νεοελληνική Γραμματεία 1670-1830*, Αθήνα, 2015, Ελληνικά ακαδημαϊκά συγγράμματα και βοηθήματα
www.kallipos.gr, <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/3325>
2. Κ. Θ. Δημαράς, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, Αθήνα, Ερμής,³1983.
3. Π. Μ. Κιτρομηλίδης, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, μετ. Στέλλα Νικολούδη, Αθήνα, ΜΙΕΤ, ²2009.
4. Άλκης Αγγέλου, *Των Φώτων*, Αθήνα, Ερμής, 1988.
5. Άλκης Αγγέλου, *Των Φώτων Β΄: Όψεις του νεοελληνικού διαφωτισμού*, Αθήνα,

ΜΙΕΤ, 1999.

6. Άννα Ταμπάκη, *Περί νεοελληνικού διαφωτισμού*, Αθήνα, Ergo, 2004.

7. Γιώργος Κεχαγιόγλου (εισαγ.-επιμ.-ανθολ.), *Η Παλαιότερη Πεζογραφία μας*, Αθήνα, Σοκόλης, τ. Β1, Β2, 1999.

8. Γιώργος Κεχαγιόγλου (εισαγ.-επιμ.-ανθολ.), *Πεζογραφική ανθολογία. Αφηγηματικός γραπτός νεοελληνικός λόγος, τ. 1: Από το τέλος του Βυζαντίου ως τη Γαλλική Επανάσταση, τ. 2: Από τη Γαλλική Επανάσταση ως τη δημιουργία του ελληνικού κράτους*, Θεσσαλονίκη, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], 2001.

9. *Φαναριώτες – Άνθη Ευλαβείας – Επτανήσιοι*, εισαγ.-επιμ.: Μ. Μ. Παπαϊωάννου – Κ. Ιορδανίδης, στη σειρά: *Η Ελληνική Ποίηση. Ανθολογία-Γραμματολογία*, Αθήνα, Σοκόλης, 1980.

10. Στέση Αθήνη, *Όψεις της νεοελληνικής αφηγηματικής πεζογραφίας (1700-1830). Ο διάλογος με τις ελληνικές και ξένες παραδόσεις στη θεωρία και την πράξη*, Αθήνα, ΙΝΕ/ΕΙΕ, 2010.

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ: 19^{ος} – 20^{ος} αι. (Γ. Γκότση)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στα κεντρικά λογοτεχνικά ρεύματα και κινήματα του 19^{ου} και του 20^{ού} αιώνα. Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές:

1. Θα έχουν αποκτήσει γνώση των βασικών χαρακτηριστικών του ρομαντισμού, του ρεαλισμού, του νατουραλισμού, του συμβολισμού, των κινήματων της πρωτοπορίας και του μοντερνισμού.
2. Θα μπορούν να περιγράψουν τη συμβολή κοινωνικών και επιστημονικών εξελίξεων στη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής καλλιτεχνικής ευαισθησίας του 19ου και του 20ού αι.
3. Θα μπορούν να εξηγήσουν γιατί ο Σαρλ Μπωντλαίρ θεωρείται πρόδρομος της νεωτερικής τέχνης.
4. Θα γνωρίζουν σημαντικούς συγγραφείς και αντιπροσωπευτικά έργα της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας του 19ου και του 20ού αιώνα.
5. Θα μπορούν να αναλύσουν κριτικά και να ερμηνεύσουν λογοτεχνικά κείμενα του δυτικού κανόνα

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει:

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Καλλιέργεια του σεβασμού στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Ικανότητα για αυτόνομη εργασία
- Ικανότητα για ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές ή/και διεπιστημονικό περιβάλλον

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Ρομαντισμός
2. Ρεαλισμός
3. Νατουραλισμός
4. Η ποίηση του Καρόλου Μπωντλαίρ
5. Συμβολισμός
6. Πρωτοπορίες
7. Μοντερνισμός
8. Κριτική ανάλυση και ερμηνείας αντιπροσωπευτικών λογοτεχνικών

κειμένων

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Martin Travers. *An Introduction to Modern European Literature. From Romanticism to Postmodernism*. St. Martin's Press 1998.
2. C.W.E. Bigsby. *Dada and Surrealism*. Methuen 1972.
3. Chadwick Charles. *Symbolism*. Methuen 1978.
4. Michael Ferber (ed). *A Companion to European Romanticism*. Blackwell 2006.
5. Lilian R. Furst, Peter N. Skrine. *Naturalism*. Routledge 1971.
6. Lilian R. Furst. *Romanticism in Perspective*. Macmillan, 2nd edition 1979.
7. Pericles Lewis (ed.) *The Cambridge Companion to European Modernism* Cambridge 2011.
8. Stephen Prickett (general ed.); Simon Haines (ed.) *European Romanticism. A Reader*. Continuum 2010.
9. Εύη Βογιατζάκη, *Τα αισθητικά ρεύματα στην ευρωπαϊκή και τη νεοελληνική λογοτεχνία του 19ου και του 20ού αιώνα*. Αθήνα: Gutenberg 2016
10. Επιλογή αντιπροσωπευτικών λογοτεχνικών & κριτικών κειμένων εκπροσώπων των διαφόρων ευρωπαϊκών λογοτεχνικών κινημάτων. Τα περισσότερα κείμενα βρίσκονται αναρτημένα στην πλατφόρμα ασύγχρονης τηλε-εκπαίδευσης "eclass" του μαθήματος.

ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ (Ε. Παπαργυρίου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Γνώση των ιστορικών γεγονότων και των πολιτικοκοινωνικών αλλαγών κατά το διάστημα 1918-1940.
2. Γνώση της πεζογραφικής παραγωγής της περιόδου 1918-1940 και των κύριων εκπροσώπων της.
3. Ικανότητα διάκρισης πεζογραφικών ειδών (μυθιστόρημα, νουβέλα, διήγημα)
4. Κριτική κατανόηση της ανόδου του μυθιστορήματος.
5. Ικανότητα συζήτησης του ηγεμονικού ρόλου της γενιάς του '30.
6. Γνώση της ευρωπαϊκής λογοτεχνικής παραγωγής κατά την περίοδο 1918-1940, ρευμάτων και διακειμενικών αναφορών της πεζογραφικής παραγωγής του Μεσοπολέμου.

7. Κατανόηση των πολιτικών και ιδεολογικών ζητημάτων που επηρέασαν την πεζογραφία.
8. Κατανόηση των όρων *ρεαλισμός, νατουραλισμός, συμβολισμός, μοντερνισμός* και *υπερρεαλισμός* και ανίχνευσή τους στα κείμενα.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει:

1. Ιστορική γνώση της περιόδου 1918-1940.
2. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των βασικών χαρακτηριστικών της λογοτεχνικής παραγωγής της περιόδου 1918-1940.
3. Ικανότητα να αναγνωρίζει ρεύματα και να τα τοποθετεί στην ιστορική τους συνέχεια.
4. Ικανότητα κριτικής ανάλυσης και ερμηνείας πεζογραφικών κειμένων.
5. Ικανότητα να εντοπίζει τις επιρροές της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας στην ελληνική πεζογραφική παραγωγή.
6. Ικανότητα να συσχετίζει πολιτικές εξελίξεις και ιδεολογικές ζυμώσεις με την εξέλιξη της λογοτεχνίας.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Τα ιστορικά, ιδεολογικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα του Μεσοπολέμου
2. Βασικά ρεύματα, ευρωπαϊκή διάσταση και διακειμενικές αναφορές της μεσοπολεμικής πεζογραφίας
3. Τα μυθιστορήματα *Οι σκλάβοι στα δεσμά τους* του Κωνσταντίνου Θεοτόκη (1922) και *Eroica* του Κοσμά Πολίτη (1938)
4. Το δοκίμιο *Ελεύθερο Πνεύμα* του Γιώργου Θεοτοκά (1929)
5. Αποσπάσματα πεζογραφικών κειμένων των Πέτρου Πικρού, Φώτη Κόντογλου, Στρατή Δούκα, Μ. Καραγάτση, Γιάννη Σκαρίμπα, Μέλπως Αξιώτη
6. Κριτικά κείμενα

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Καγιαλής, Τάκης, *Η επιθυμία για το Μοντέρνο: δεσμεύσεις και αξιώσεις της λογοτεχνικής διάνοησης στην Ελλάδα του 1930*, Αθήνα: Βιβλιόραμα 2007
2. Κοτζιά, Ελισάβετ, *Ιδέες και αισθητική: μεσοπολεμικοί και μεταπολεμικοί πεζογράφοι*, Αθήνα: Πόλις 2006
3. Μουλλάς, Παν., «Εισαγωγή», τόμος Α΄ στη σειρά *Η μεσοπολεμική πεζογραφία*, Αθήνα: Σοκόλης 1993, 17-157.

4. Τζιόβας, Δημήτρης, *Ο μύθος της γενιάς του Τριάντα: νεοτερικότητα, ελληνικότητα και πολιτισμική ιδεολογία*, Αθήνα: Πόλις 2011.
5. Vitti, Mario, *Η 'γενιά του τριάντα': ιδεολογία και μορφή*, Αθήνα: Ερμής 1995
6. Beaton, Roderick, *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία*, μετάφραση Ευαγγελία Ζουργού-Μαριάννα Σπανάκη, Αθήνα: Νεφέλη 1996, 137-152, 174-198 και 220-232
7. Vitti, Mario, *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Αθήνα: Οδυσσεάς 1987, 321-330 και 367-392
8. Σβωρώνος, Νίκος, *Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας*, Αθήνα: Θεμέλιο 1994, 119- 136
9. Κωστής, Κώστας, *«Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας»: η διαμόρφωση του νεοελληνικού κράτους 18^{ος}-21^{ος} αιώνας*, Αθήνα: Πόλις 2013, 593-645

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ (19^{ος}-20^{ός} αι.) ΟΙ ΔΙΑΜΑΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗ «ΔΕΚΑΤΗ ΜΟΥΣΑ» (Γ. Παπαθεοδώρου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια θα μπορεί:

1. Να γνωρίζει το επιστημονικό πεδίο της Λογοτεχνικής Κριτικής στην ιστορική διάστασή της (19^{ος}-20^{ός} αιώνας).
2. Να αντιλαμβάνεται βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά (αισθητική θεωρία, ιστορία των ιδεών, θεωρία της πρόσληψης, λογοτεχνικό πεδίο, ρητορικές στρατηγικές και επιχειρηματολογία).
3. Να εφαρμόζει θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία για την ανάλυση του κριτικού λόγου.
4. Να συνθέτει ατομικές ή ομαδικές εργασίες γύρω από διαφορετικά ρεύματα της νεοελληνικής κριτικής σκέψης.
5. Να εμπλουτίζει τις ικανότητες του γύρω από την ερμηνεία των κριτικών συστημάτων σκέψης της Νεωτερικότητας, στην ευρωπαϊκή διάστασή τους.

Δεξιότητες:

1. Αυτόνομη εργασία.
2. Ομαδική εργασία.
3. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
4. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
5. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΩΣ (ΔΙΕ)ΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ
2. ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΕΝΝΟΙΕΣ-ΚΛΕΙΔΙΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
3. ΣΠ. ΖΑΜΠΕΛΙΟΣ – ΙΑΚ. ΠΟΛΥΛΑΣ: Η ΔΙΑΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ»
4. ΕΜΜ. ΡΟΙΔΗΣ-ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ: ΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
5. Η «ΒΑΡΙΑ ΣΚΙΑ» ΤΟΥ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ: Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ
6. ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ –ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΝΑΛΗΣ: «Η ΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ» ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ ΩΣ «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΗΡΩΑΣ».
7. ΟΙ «ΝΙΚΗΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ», Ο «ΚΑΡΥΩΤΑΚΙΣΜΟΣ» ΚΑΙ Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΜΗΣ
8. ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ – ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΑΤΣΟΣ : ΕΝΑΣ «ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ»
9. ΤΟ «ΥΠΕΡΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟ» : Η ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΤΩΝ ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΩΝ
10. Η ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ Η «ΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΗΤΤΑΣ»
11. ΤΙΜΟΣ ΜΑΛΑΝΟΣ – ΣΤΡΑΤΗΣ ΤΣΙΡΚΑΣ : Ο ΚΑΒΑΦΗΣ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ
12. Ο «ΜΕΓΑΛΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ» ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΥ : ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΦΑΙΡΑ
13. ΤΟ ΕΜΦΥΛΙΟ ΤΡΑΥΜΑ ΚΑΙ Η ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΘΑΝ. ΒΑΛΤΙΝΟΥ

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Εγχειρίδιο : Παν. Μουλλάς, *Η Δέκατη Μούσα. Μελέτες για την κριτική*, Σοκόλη, Αθήνα, 2001.

Γιώργος Αράγης, *Νεοελληνική κριτική της λογοτεχνίας. Αξιολογικές διακρίσεις*, Σοκόλη, Αθήνα, 2015.

Γιώργος Αράγης, *Ανθολογία της Νεοελληνικής Λογοτεχνικής Κριτικής*, Σοκόλη, Αθήνα 2019.

Νάσος Βαγενάς, *Η ειρωνική γλώσσα, Κριτικές μελέτες για τη νεοελληνική γραμματεία*, Στιγμή, Αθήνα, 2004.

Νάσος Βαγενάς, *Γκίστρα. Κείμενα κριτικής διαμάχης*, Μικρή άρκτος, Αθήνα, 2012.

- Γ. Βελουδής, *Γραμματολογία. Θεωρία Λογοτεχνίας*, Πατάκης, Αθήνα, 2011.
- Ευριπίδης Γαραντουδης, *Οι Επτανήσιοι και ο Σολωμός. Όψεις μιας σύνθετης σχέσης (1820-1950)*, Καστανιώτης, Αθήνα, 2001.
- Η κριτική στη νεότερη Ελλάδα* (σύμμεικτος τόμος), Εταιρεία Σπουδών Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, Ίδρυμα Μωραΐτη, Αθήνα, 1981.
- Τάκης Καγιαλής-Γιάννης Παπαθεοδώρου (επιμ.), «Ο Καβάφης και οι εποχές του», *Ποιητική* 22 (2018)
- Αντώνης Καρτσάκης, *Μεταπολεμική κριτική και ποίηση. Ζητήματα αισθητικής και ιδεολογίας*, Εστία, Αθήνα, 2009.
- Χριστίνα Ντουσιά, *Κ. Γ. Καρυωτάκης. Η αντοχή μιας αδέσποτης τέχνης*, Καστανιώτης, Αθήνα, 2001.
- Δημήτρης Παϊβανάς, *Βία και αφήγηση. Ιστορία, ιδεολογία και εθνικός πολιτισμός στην πεζογραφία του Θανάση Βαλτινού*, Εστία, Αθήνα, 2012.
- Δημήτρης Ραυτόπουλος, *Αναθεώρηση Τέχνης. Η Επιθεώρηση Τέχνης και οι άνθρωποί της*, Σοκόλης, Αθήνα, 2006.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΟΙ (Ε. Κιαπίδου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Αναγνωρίζει και να διακρίνει τα είδη της βυζαντινής ιστοριογραφίας.
2. Κατανοεί την εξέλιξή τους, καθώς και τη θέση της ιστοριογραφίας στη βυζαντινή γραμματεία.
3. Γνωρίζει και να αξιολογεί κριτικά τους βασικούς ιστορικούς συγγραφείς της βυζαντινής περιόδου και τα έργα τους μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της εποχής του καθενός.
4. Κατανοεί τις ιδιαιτερότητες της βυζαντινής ιστοριογραφίας σε σύγκριση με τους κλασικούς ιστορικούς της αρχαιότητας, αλλά και τη σύγχρονη ιστοριογραφία..
5. Είναι εξοικειωμένος με ζητήματα εκδοτικής κειμένων.
6. Είναι εξοικειωμένος με ερευνητικά ζητήματα και φιλολογικές μεθόδους ανάλυσης των βυζαντινών ιστοριογραφικών κειμένων.

7. Γνωρίζει εγχειρίδια και διαδικτυακούς τόπους της Βυζαντινής Φιλολογίας σχετικά με τη βυζαντινή ιστοριογραφία.
8. Αποδίδει βυζαντινά ιστοριογραφικά κείμενα στα νέα ελληνικά.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων, με τη χρήση κατάλληλων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Εξάσκηση της αναλυτικής και συνθετικής ικανότητας
- Ικανότητα για ολοκλήρωση αυτόνομης ατομικής εργασίας

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Κείμενα βυζαντινής ιστοριογραφίας (ιστορίες, χρονογραφίες) από την πρώιμη, μέση και ύστερη περίοδο.
2. Θεωρία της βυζαντινής ιστοριογραφίας.
3. Ορθή απόδοση βυζαντινού κειμένου καθ' υπαγόρευση

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Α. Καρπόζηλος, *Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι I-III*, Αθήνα 1997/2009.
2. Η. Hunger, *Βυζαντινή Λογοτεχνία: η Λόγια Κοσμική Γραμματεία των Βυζαντινών*, II, Αθήνα 1992.
3. J.O. Rosenqvist, *Η Βυζαντινή Λογοτεχνία. Από τον 6^ο αιώνα έως την Άλωση της Κωνσταντινούπολης*, Αθήνα 2008.
4. *Αγαθίου Σχολαστικού Ιστορίαι*, κείμενο, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια Α. Αλεξάκη, Αθήνα 2008.
5. F.H. Tinnfeld, *Kategorien der Kaiserkritik in der byzantinischen Historiographie. Von Prokop bis Niketas Choniates*, Μόναχο 1971.

ΠΑΛΑΜΑΣ – ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ (Α. Κατσιγιάννη)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Παρουσιάζει τους βασικούς εκπροσώπους της Νέας Αθηναϊκής Σχολής, με ηγετική μορφή τον Παλαμά. Αναλύει τους στόχους (γλωσσικά, επιστημονικά και πολιτισμικά επιτεύγματα) της γενιάς του 1880.
2. Αναφέρει τα βασικά ιστορικά γεγονότα της εποχής του Παλαμά και τα συνδυάζει με τις μείζονες επικολυρικές συνθέσεις του ποιητή.
3. Περιγράφει την επιρροή της δυτικής λογοτεχνικής παραγωγής και σκέψης στη διαμόρφωση της παλαμικής ποίησης και κριτικής (ρομαντισμός, παρνασσισμός, συμβολισμός).
4. Παρουσιάζει τα βασικά -θεματικά και μορφολογικά- χαρακτηριστικά της παλαμικής και της σικελιανικής ποίησης ως παράδοσης του μείζονος λυρισμού.
5. Διακρίνει τα βασικά στάδια εξέλιξης της παλαμικής και της σικελιανικής ποίησης και να αναλύει τη θεματική και τη στιχουργία της.
6. Παρουσιάζει τους τρόπους αξιοποίησης της παλαμικής κληρονομιάς από τον Σικελιανό, επισημαίνοντας όχι μόνο τις ομοιότητες αλλά και τις θεμελιώδεις διαφορές των δύο ποιητών.
7. Παρουσιάζει την πρόσληψη του Παλαμά και του Σικελιανού από τους μεταπολεμικούς και τους συγχρόνους μας ποιητές.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Αυτόνομη εργασία
2. Ομαδική εργασία
3. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
4. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Επιλογή έργων, ερμηνευτική προσέγγιση με εκ του σύνεγγυς ανάγνωση ποιημάτων, διηγημάτων και κριτικών κειμένων του Παλαμά και του Σικελιανού.
2. Το ποιητικό και κριτικό έργο τους (συνοπτική επισκόπηση).
3. Θέσεις του Παλαμά για τη λογοτεχνική γλώσσα, τη στιχουργία, την έννοια του έθνους και της πατρίδας.
4. Αξιοποίηση της παλαμικής ποιητικής και στιχουργίας στην ποίηση του Σικελιανού.
5. Πρόσληψη του Παλαμά και του Σικελιανού από τους μεταπολεμικούς και τους συγχρόνους μας ποιητές.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Ρίτσα Φράγκου-Κικίλια, Άγγελος Σικελιανός. *Βαθμίδες μύησης*, Καστανιώτης, Αθήνα 2002.
2. Ανθολογία Κωστή Παλαμά, επιμέλεια Κ. Κασίνης, Νεφέλη, Αθήνα, 2003.
3. Ευριπίδης Γαραντούδης, *Ο Παλαμάς από τη σημερινή σκοπιά. Όψεις της ποίησής του και της σύγχρονης πρόσληψής της*, Καστανιώτης, Αθήνα 2005.
4. Αλεξάνδρα Σαμουήλ, *Ο Παλαμάς και η κρίση του στίχου*, Νεφέλη, Αθήνα 2007.
5. *Εισαγωγή στην ποίηση του Σικελιανού*, επιλογή κριτικών κειμένων Ερατοσθένης Καψωμένος, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2011.
6. *Εισαγωγή στην ποίηση του Παλαμά*, επιλογή κριτικών κειμένων Ευριπίδης Γαραντούδης, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2016.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (Γ. Παπαθεοδώρου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί:

1. Να εξηγήσει το πεδίο μελέτης της λογοτεχνίας στο πλαίσιο της επικοινωνίας.
2. Να χειρίζεται τις έννοιες της θεωρίας της πρόσληψης και της αναγνωστικής ανταπόκρισης,
3. Να αναλύει ζητήματα που αφορούν τη σημασία της λογοτεχνίας στη δημόσια σφαίρα.
4. Να γνωρίζει τις ιδιαιτερότητες των ερμηνευτικών κοινοτήτων.
5. Να εφαρμόζει έναν συνδυασμό μεθόδων ανάλυσης γύρω από την επικοινωνιακή διάσταση των λογοτεχνικών κειμένων.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Να αναλύει διάφορα είδη λογοτεχνικών κειμένων μέσα στα ιστορικά συμφραζόμενά τους.
2. Να πραγματοποιεί ποιοτική επεξεργασία της αναγνωστικής ανταπόκρισης.
3. Να αξιολογεί κριτικά τα δεδομένα των λογοτεχνικών κειμένων μέσα στα επικοινωνιακά τους δίκτυα.
4. Να αναλύει και να συνθέτει διαφορετικού είδους πληροφορίες γύρω από την κυκλοφορία των πολιτισμικών νοημάτων.
5. Να εφαρμόζει τεχνικές επεξεργασίας και ανάλυσης της κουλτούρας.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1.Εισαγωγή και Θεωρητικό Πλαίσιο:

Λογοτεχνία, διαλογικότητα και επικοινωνία.

Η κατασκευή της «δημόσιας σφαίρας»

Η ανάλυση της κουλτούρας.

2. Η Θεωρία της Πρόσληψης και οι «ερμηνευτικές κοινότητες»

Από την Αισθητική της πρόληψης στην Ιστορία της Ανάγνωσης

3. Λογοτεχνία και Γλώσσα

«Γινώσκω σ' εκ της κόψεως»: γλωσσικές και ιδεολογικές διαμάχες γύρω από τον Εθνικό Ύμνο.

Το «Φιλί» του Γ. Ψυχάρη: το γλωσσικό ζήτημα και η γλώσσα των συναισθημάτων.

«Η δίκη των τόνων»: η γλώσσα στο εδύλιο.

4. Η επινόηση της παράδοσης

Το «Κρυφό Σχολειό»: Το Εικοσιένα και η ρητορική της εικόνας.

«Δελφική εορτή»: η αναπαράσταση της Αρχαιότητας στους μοντέρνους καιρούς.

Ο «λαϊκός ζωγράφος Θεόφιλος»: η κατασκευή του λαϊκού πολιτισμού.

5. Λογοκρισία και Ηθικός Πανικός

Η Πάπισσα Ιωάννα και ο αφορισμός της: σάτιρα και πολιτική στον 19ο αιώνα.

Το «σουρεαλιστικό σκάνδαλο»: δημοσιογραφικές αντιδράσεις απέναντι στην υπερρεαλιστική πρωτοπορία.

«Ελογοκρίθη»: η καταστολή του λόγου στα χρόνια της δικτατορίας.

6. Η λογοτεχνική «δημόσια σφαίρα»

Λογοτεχνία, Τύπος και δημοσιογραφία.

7. Νέες κατευθύνσεις της έρευνας

Το αναγνωστικό «κοινό» στην εποχή της μαζικής κουλτούρας

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Hans Robert Jauss, *Η θεωρία της πρόσληψης. Τρία μελετήματα*, μτφρ. Μίλτος Πεχλιβάνος, Εστία, Αθήνα, 1995.

Robert C. Holub, *Θεωρία της πρόσληψης. Μια κριτική εισαγωγή*, επιμ. Άννα Τζούμα, μτφρ. Κωνσταντίνα Τσακοπούλου, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2004.

K. M. Newton (επιμ.) *Η λογοτεχνική θεωρία του εικοστού αιώνα*, επιμ., μτφρ. Αθανάσιος Κατσικερός-Κώστας Σπαθαράκης, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2013, σ. 332-336.

Raman Selman (ed.), *Από τον φορμαλισμό στον μεταδομισμό*, θεώρηση μτφρ. Μίλτος Πεχλιβάνος-Μιχάλης Χρυσανθόπουλος, Α.Π.Θ, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη], Θεσσαλονίκη, 2004, σ. 361-562.

Jürgen Habermas, *Αλλαγή δομής της δημοσιότητας. Έρευνες πάνω σε μια κατηγορία της αστικής κοινωνίας*, μτφρ. Λευτέρης Αναγνώστου, Νήσος, Αθήνα, 1997.

Ρολάν Μπαρτ, *Μυθολογίες. Μάθημα*, μτφρ. Κ. Χατζηδήμου-Ι, Ράλλη, Ράππα-Κέδρος, Αθήνα, 1979.

Raymond Williams, *Κουλτούρα και Ιστορία*, εισαγ.-μτφρ. Βενετία Αποστολίδου, Γνώστη, Αθήνα, 1994.

John Fiske, *Εισαγωγή στην επικοινωνία*, μτφρ. Βέρα Μεσσίνη, Αιγόκερως, Αθήνα, 2010.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ (Π. Μανάφης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια θα μπορεί:

1. Αναγνωρίζει τα διαφορετικά είδη και στυλ/ύφη της Ελληνικής μεγαλογράμματης και μικρογράμματης γραφής
2. Διαβάζει και να μεταγράφει κείμενα από τα χειρόγραφα
3. Κατανοεί τον τρόπο με τον οποίο έχει μεταγραφεί ένα κείμενο από ένα επαγγελματία (ή μη) γραφέα και τη διαδικασία και τεχνικές της σύγχρονης εκδοτικής κειμένων
4. Γνωρίζει τη βιβλιογραφία και ηλεκτρονικές πηγές, βάσεις δεδομένων και διαδικτυακούς τόπους σχετικά με την Ελληνική Παλαιογραφία.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει δεξιότητες για:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών
2. Ικανότητα να προσεγγίζει πρωτογενείς πηγές
3. Γνώση πώς να τις χρησιμοποιεί
4. Δεξιότητες μελέτης για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική του ανάπτυξη και εξέλιξη

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Ιστορία της ελληνικής γραφής, υλικά γραφής, λάθη γραφένων, στυλ/ύφη της Ελληνικής μεγαλογράμματης και μικρογράμματης γραφής, αντιγραφή κώδικα και ανάγνωσή του (συντομογραφίες, συμπλέγματα), περιγραφή χειρογράφου και άσκηση στην ανάγνωση και μεταγραφή κειμένων σε Ελληνική μικρογράμματη γραφή.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. D. Arnesano et al., *La scrittura greca dall'antichità all'epoca della stampa* (Roma, 2011)
2. H. Hunger, *Ο Κόσμος του Βυζαντινού Βιβλίου. Γραφή και ανάγνωση στο Βυζάντιο* (μτφρ. Γ. Βασίλαρος) (Αθήνα, 1995)
3. Ε. Λίτσας, *Σύντομη εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία*, τόμ. 2 (Θεσ/κη, 2001)
4. Ε. Mioni, *Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία* (Αθήνα, 1998)
5. Γ.Κ. Παπάζογλου, *Βυζαντινή Βιβλιολογία. Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία και κωδικολογία* (Κομοτηνή, 2019)
6. L. Perria, *Οι γραφές των ελληνικών χειρογράφων. Εισαγωγή στην ιστορία της ελληνικής βιβλιακής γραφής (4ος αιώνας π.Χ. - 16ος αιώνας μ.Χ.)* (μτφρ. Ε. Λίτσας, Α. Τριάντου) (Θεσ/κη, 2019)

**ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ: ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΟΡΜΑΛΙΣΜΟ ΣΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
ΦΥΛΟΥ (Γ. Γκότση)**

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές σε έννοιες και ζητήματα της θεωρίας της λογοτεχνίας του 20ού αιώνα. Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές:

1. Θα έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές θεωρητικές θέσεις που χαρακτήρισαν τον στοχασμό του 20ού αιώνα.
2. Θα μπορούν να εξηγήσουν γιατί η γλωσσολογική θεωρία του Ferdinand de Saussure άσκησε μεγάλη επίδραση στο σύγχρονο θεωρητικό στοχασμό.
3. Θα μπορούν να σχολιάζουν τις βασικές αρχές του ρώσικου φορμαλισμού και να τους κύριους εκπροσώπους του.
4. Θα μπορούν να περιγράψουν τις βασικές αρχές του τσέχικου δορισμού και να αναφέρουν τους κύριους εκπροσώπους του.
5. Θα μπορούν να περιγράψουν τις βασικές αρχές του γαλλικού δορισμού, να διακρίνουν τις διάφορες τάσεις του και να αναφέρουν τους κύριους εκπροσώπους τους.
6. Θα έχουν εξοικειωθεί με τις βασικές απόψεις των Marx και Engels για τη λογοτεχνία.
7. Θα είναι σε θέση να αξιολογήσουν το δόγμα του «σοσιαλιστικού ρεαλισμού».
8. Θα γνωρίζουν βασικές απόψεις του Antonio Gramsci και του Louis Althusser.
9. Θα μπορούν να περιγράψουν κεντρικές διαφορές μεταξύ δορισμού και μεταδορισμού.
10. Θα γνωρίζουν ποιο είναι το αντικείμενο μελέτης της φεμινιστικής κριτικής της λογοτεχνίας και σε τι στοχεύουν οι πολιτικές ταυτότητας.
11. Θα έχουν την ικανότητα να οργανώνουν ομαδικές προφορικές παρουσιάσεις (2 έως 4 ατόμων) με χρήση powerpoint πάνω σε διάφορα θέματα (π.χ. παρουσίαση και κριτική αποτίμηση επιστημονικών άρθρων, εφαρμογή θεωρητικών προσεγγίσεων σε συγκεκριμένα λογοτεχνικά κείμενα).

Δεξιότητες: Το μάθημα στοχεύει στην ανάπτυξη των παρακάτω ικανοτήτων:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Άσκηση στην εκ του σύνεγγυς ανάγνωση και στην κριτική ανάλυση
- Εργασία σε διεθνές ή / και σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Επίδειξη ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

- Αυτόνομη εργασία

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Ορισμός της Θεωρίας της Λογοτεχνίας ως επιστημονικού αντικειμένου
2. Η έννοια του σημείου κατά τον F. Saussure
3. Ρωσικός Φορμαλισμός
4. Τσέχικος Δομισμός
5. Γαλλικός Δομισμός - Αφηγηματολογία
6. Μεταδομισμός και Αποδόμηση
7. Μαρξιστική κριτική
8. Ψυχαναλυτική κριτική
9. Φεμινιστική κριτική
10. Η θεωρία της επιτελεστικότητας του έμφυλου υποκειμένου της Judith Butler
11. Πολιτικές ταυτότητας
12. Συστηματική μελέτη και κριτική αποτίμηση θεωρητικών κειμένων και της σχετικής με αυτά βιβλιογραφίας

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. *Ιστορία της Θεωρίας της Λογοτεχνίας. Από τον φορμαλισμό στον μεταδομισμό.* Επιμέλεια Radam Selden. Θεώρηση μετάφρασης Μ. Πεχλιβάνος, Μιχ. Χρυσανθόπουλος. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών 2004.
2. Angenot, Marc, Bessière Jean, Fokkema Douwe, Kushner, Eva. *Θεωρία της λογοτεχνίας. Προβλήματα και προοπτικές.* Μετάφραση Τίτικα Δημητρούλια. Gutenberg 2010.
3. Barry, Peter. *Γνωριμία με τη Θεωρία. Μια εισαγωγή στη λογοτεχνική και πολιτισμική θεωρία.* Μτφρ. Αναστασία Νάτσινα. Βιβλιόραμα 2013.
4. Culler, Jonathan. *Λογοτεχνική θεωρία.* Μτφρ. Καίτη Διαμαντάκου. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2000.
5. Douwe Fokkema, Elroud Ibsch, *Θεωρίες Λογοτεχνίας του Εικοστού Αιώνα.* Πατάκης, 2003.
6. Ήγκλετον, Τέρι. *Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας.* Εισαγωγή, θεώρηση μετάφρασης Δημήτρης Τζιόβας. Μτφρ. Μιχάλης Μαυρωνάς. Οδυσσέας 19964 .
7. Newton, K.M. (επιμ.) *Η Λογοτεχνική Θεωρία του 20ού αιώνα.* Ανθολόγιο κειμένων. ΠΕΚ 2013.
8. Ευγενία Σηφάκη. *Σπουδές φύλου και λογοτεχνία.* Ελληνικά Ακαδημαϊκά Συγγράμματα και Βοηθήματα (www.kallipos.gr). ΣΕΑΒ 2015.
9. Επιλογή κειμένων των Saussure, Jakobson, Tynjanov, Sklovskij, Mukarovsky,

Todorov, Lévi-Strauss, Barthes, Genette, Marx, Engels, Foucault, Elaine Showalter, Josephine Donovan & Judith Butler, τα οποία είναι αναρτημένα στην πλατφόρμα ασύγχρονης τηλε-εκπαίδευσης “e-class” του μαθήματος.

**ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
(Σ. Αθήνη)**

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Γνωρίσματα των βασικών κλάδων της νεοελληνικής φιλολογίας (Ιστορία/ιστοριογραφία της νεοελληνικής λογοτεχνίας, βιβλιογραφία, ιστορία των μεταφράσεων, μετρική, εκδοτικά ζητήματα, βιβλιολογία).
2. Χειρισμός βασικών μεθόδων έρευνας.
3. Εφαρμογή επιστημονικού τρόπου γραφής σύμφωνα με τη μεθοδολογία της νεοελληνικής φιλολογικής επιστήμης.
4. Συλλογή, ανάλυση, σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.
5. Χρήση έντυπης και ηλεκτρονικής βιβλιογραφίας και νέων τεχνολογιών.
6. Γνώση της κατάλληλης και έγκυρης ιστοτοπογραφίας στην περιοχή της νεοελληνικής, ευρωπαϊκής και συγκριτικής φιλολογίας.
7. Χρήση και εφαρμογή βιβλιογραφικών συστημάτων.
8. Τήρηση της επιστημονικής δεοντολογίας.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος η/ο φοιτ/ήτρια/ητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
2. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
3. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
4. Λήψη αποφάσεων.
5. Αυτόνομη εργασία.
6. Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
7. Χειρισμός βασικών μεθόδων έρευνας.
8. Εφαρμογή επιστημονικού τρόπου γραφής.
9. Άνεση στη χρήση της έντυπης και ηλεκτρονικής βιβλιογραφίας.
10. Γνώση και χρήση της κατάλληλης και έγκυρης ιστοτοπογραφίας στις

περιοχές της νεοελληνικής, ευρωπαϊκής και συγκριτικής φιλολογίας.
10. Εφαρμογή βιβλιογραφικών συστημάτων.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Η νεοελληνική φιλολογία και οι κλάδοι της.
2. Η νεοελληνική ιστοτοπογραφία.
3. Τα βιβλιογραφικά συστήματα.
4. Η συγγραφή της επιστημονικής εργασίας: παραθέματα, υποσημειώσεις, παραπομπές.
5. Το ύφος του επιστημονικού λόγου.
6. Η επιστημονική δεοντολογία

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Δημήτρης, Αγγελάτος, *Η Άλφα Βήτα του νεοελληνιστή: Οδηγός για το εισαγωγικό μάθημα στην επιστήμη της νεοελληνικής φιλολογίας*, Αθήνα, Gutenberg, 2011.
2. Ελισάβετ Αρσενίου, *Πρακτική εισαγωγή στη μελέτη της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Ορολογία, μεθοδολογία, θεωρία*, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2012.
3. J. Bell, *Πώς να συντάξετε μια επιστημονική εργασία: Οδηγός ερευνητικής μεθοδολογίας*, μετ. Ε. Πανάγου, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2007.
4. Umberto Eco, *Πώς γίνεται μία διπλωματική εργασία*, μετ. Μαριάννα Κονδύλη, Αθήνα, Νήσος, 1994.
5. Άννα Ιορδανίδου, (επιμ.), *Οδηγός της νεοελληνικής γλώσσας*, Αθήνα, Πατάκης, 2004.
6. *Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Πρόσωπα - Έργα - Ρεύματα - Όροι*, Αθήνα, Πατάκης, 2007.
7. Ανδρέας Παππάς, *Υπο-γλώσσα. 50+1 κείμενα για τη γλώσσα*, Αθήνα, Κριτική, 2010.
8. Θεόδωρος Γ. Παππάς, *Η Μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες*, Αθήνα, Καρδαμίτσα, 2002.
9. Φίλιππος Παππάς-Αλέξανδρος Κατσιγιάννης-Λίλια Διαμαντοπούλου, *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία. Εγχειρίδιο Μελέτης*, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, 2015 <http://www.kallipos.gr/>
10. Αλέξης, Πολίτης, *Υποσημειώσεις και παραπομπές*, Ηράκλειο, ΠΕΚ, 1998.
11. Αλέξης Πολίτης, *Εγχειρίδιο του Νεοελληνιστή. Βιβλιογραφίες, λεξικά, εγχειρίδια, κατάλογοι, ευρετήρια, χρονολόγια κ.ά.*, Ηράκλειο, ΠΕΚ, 2008.
12. Π.Δ. Μαστροδημήτρης, *Εισαγωγή στη νεοελληνική φιλολογία*, Αθήνα, Δόμος, 7

2005.

**ΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΙΣΟΥ ΤΟΥ 20^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ
(Α. Βασιλείου)**

Οι λεπτομέρειες του μαθήματος είναι διαθέσιμες στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ: Ο Μ. ΨΕΛΛΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΚΟΜΗΝΩΝ (Ε. Κιαπίδου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Κατανοεί το ιστορικοπολιτικό και πνευματικό πλαίσιο της βυζαντινής περιόδου 11ος-12ος αιώνας σε σχέση και με την παράλληλη πορεία της Δύσης.
2. Γνωρίζει την προσωπικότητα και το έργο του Μιχαήλ Ψελλού, της κυρίαρχης προσωπικότητας την εν λόγω εποχή.
3. Γνωρίζει και να αξιολογεί κριτικά τους διακεκριμένους συγγραφείς της εν λόγω περιόδου και τα έργα τους μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της εποχής τους.
4. Γνωρίζει τα γραμματειακά είδη που καλλιεργήθηκαν την εν λόγω περίοδο και τα βασικά χαρακτηριστικά τους.
5. Είναι εξοικειωμένος με ζητήματα εκδοτικής κειμένων.
6. Γνωρίζει βασικά εγχειρίδια και διαδικτυακούς τόπους της Βυζαντινής Φιλολογίας και ειδικότερα της ιστορίας και γραμματείας της μέσης βυζαντινής περιόδου.
7. Αποδίδει κείμενα της βυζαντινής γραμματείας στα νέα ελληνικά.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων, με τη χρήση κατάλληλων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Εξάσκηση της αναλυτικής και συνθετικής ικανότητας
- Ικανότητα για ολοκλήρωση αυτόνομης ατομικής εργασίας

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Επισκόπηση της βυζαντινής ιστορίας και γραμματείας κατά τον 11ο-12ο αιώνα.
2. Βίος και ποικίλα κείμενα του Μιχαήλ Ψελλού.

3. Βίος και ποικίλα κείμενα άλλων διακεκριμένων συγγραφέων του 11ου-12ου αιώνα.

3. Ορθή απόδοση βυζαντινού κειμένου καθ' υπαγόρευση.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. A.P. Kazhdan, A.-W. Epstein, *Αλλαγές στον βυζαντινό πολιτισμό κατά τον 11 ο και 12 ο αιώνα*, Αθήνα 1997.

2. J.N. Ljubarskij, *Η προσωπικότητα και το έργο του Μιχαήλ Ψελλού*, Αθήνα 2004.

3. P. Magdalino, *Η αυτοκρατορία του Μανουήλ Α΄ Κομνηνού (1143-1180)*, Αθήνα 2008.

4. Α. Καρπόζηλος, *Βυζαντινοί ιστορικοί και χρονογράφοι*, III, Αθήνα 2009.

5. Κωνσταντίνου Μανασσή *Σύνοψις Χρονική*, κείμενο, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια Ο. Λαμψίδη, Αθήνα 2008.

6. Ε.-Σ. Κιαπίδου, *Η Σύνοψη Ιστοριών του Ιωάννη Σκυλίτζη και οι πηγές της (811-1057). Συμβολή στη βυζαντινή ιστοριογραφία κατά τον ΙΑ΄ αιώνα*, Αθήνα 2010.

7. Στρ. Παπαϊωάννου, *ΜΙΧΑΗΛ ΨΕΛΛΟΣ. Η ρητορική και ο λογοτέχνης στο Βυζάντιο*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2021.

Κ. Π. ΚΑΒΑΦΗΣ (Κ. Κωστίου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Διακρίνει το καβαφικό έργο από την πρωτόλεια φάση του έως την ωριμότητα.
2. Γνωρίζει την ιδιότυπη Ποιητική του Καβάφη: τη μυθική μέθοδο, την πορεία προς το ρεαλισμό, την οικουμενική προοπτική.
3. Προσεγγίζει τα σημαντικότερα καβαφικά ποιήματα.
4. Ελέγχει ένα βασικό μέρος της εκτενέστατης καβαφικής βιβλιογραφίας.
5. Εφαρμόζει τα κατάλληλα μεθοδολογικά εργαλεία για την προσέγγιση όλων των ποιημάτων του Καβάφη.
6. Αναγνωρίζει τη «διαβρωτική» επίδραση της καβαφικής ποιητικής στη μεταγενέστερη ποίηση.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να γνωρίζει και να κατανοεί ουσιώδεις έννοιες, θεωρίες και μεθόδους που σχετίζονται με το πολύσημο και πρωτεύικό καβαφικό έργο.
2. Ικανότητα να εφαρμόζει αυτή τη γνώση και κατανόηση στην προσέγγιση συνθετικών ζητούμενων.
3. Ικανότητα να υιοθετεί και να εφαρμόζει την κατάλληλη μεθοδολογία στην προσέγγιση μη οικείων κειμένων.
4. Δεξιότητες μελέτης που χρειάζονται για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη.
5. Ικανότητα να αλληλεπιδρά με άλλους σε προβλήματα διεπιστημονικής φύσης.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Προϋποθέσεις εμφάνισης του καβαφικού έργου

Χωροχρονικό πλαίσιο: Εισαγωγή στην εποχή, πολιτισμικό περιβάλλον, ιστορικές συνθήκες, της Ελλάδας και της πολυπολιτισμικής διασποράς.

Συνθήκες ενηλικίωσης του ποιητή, γεωγραφικό στίγμα, πνευματική πορεία, προϋποθέσεις της βιοτής του που επηρέασαν την πνευματική του συγκρότηση και την ποιητική δημιουργία.

2. Οι βασικοί κύκλοι της καβαφικής ποίησης

Πρωτόλεια ποίηση και Φαναριώτικες επιδράσεις, η πρώτη φάση της συμβολιστικής επιρροής, η πορεία προς τη «μυθική μέθοδο», η κατάκτηση του ρεαλισμού, η ποιητική ιδιοπροσωπία. Ο αυτοπροσδιορισμός του έργου του και η ποιητική ώσμωση: Ερωτικά ποιήματα, Φιλοσοφικά ποιήματα, Ιστορικά ποιήματα.

3. Βασικά θέματα της καβαφικής ποίησης

Φύση-Τέχνη, Ποιητική, Μέσα-Έξω, Ατομικό-Συλλογικό, Άνοδος-Πτώση, Νίκη-Ήττα, Άνθρωπος-Μοίρα/Θεός. Θεωρητική, ιστοριογραφματολογική και κειμενοκεντρική προσέγγιση των επιμέρους θεμάτων.

4. Ο ποιητής και η Ιστορία

Σφαιρική προσέγγιση και συνδυαστική μελέτη των σημαντικότερων ιστορικών ποιημάτων του.

5. Η ειρωνική γλώσσα

Εισαγωγή στην έννοια της Ειρωνείας. Θεωρητική και ιστορική προσέγγιση. Μελέτη των ποικίλων εκφάνσεων του φαινομένου μέσω αντιπροσωπευτικών καβαφικών κειμένων. Τεχνικές της ειρωνικής γλώσσας, σταθμοί της καβαφικής ποιητικής σε σχέση με την ειρωνεία.

6. Η «μυθική μέθοδος»

Μελέτη της ιδιότυπης καβαφικής ποιητικής μέσω της προσέγγισης των σημαντικότερων ποιημάτων της ωριμότητας. Ανίχνευση της πορείας προς την κατάκτηση της καβαφικής ιδιοπροσωπίας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. *Εισαγωγή στην ποίηση του Καβάφη*. Φιλολογική επιμέλεια Μιχάλης Πιερής, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1994.
2. Γ. Λεχωνίτης, *Καβαφικά αυτοσχόλια*, εισαγωγικό σημείωμα Τίμος Μαλάνος, Αθήνα 2^η1977 (1942).
3. Γ. Π. Σαββίδης, *Βασικά θέματα της ποίησης του Καβάφη*, Ίκαρος, Αθήνα 1993.
4. Κατερίνα Κωστίου, «Ακόμη λίγα για την ειρωνεία του Καβάφη», *Η ποίηση του κράματος: Μοντερνισμός και διαπολιτισμικότητα στο έργο του Καβάφη*, επιμέλεια: Μ. Πιερής, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2000, 227-244.
5. Κατερίνα Κωστίου, «Ο Οροφέρνης, οι Λακεδαιμόνιοι και ο αμφίθυμος αφηγητής», *Ο λόγος της παρουσίας. Τιμητικός τόμος για τον Πάν. Μουλλά*, Σοκόλης, Αθήνα 2005, 143-162.
6. Κατερίνα Κωστίου, «Ο Μυρτίας, ο Αιμιλιανός και ο αμφίθυμος σχολιαστής», *Κονδυλοφόρος* 4 (2005) 109-128.
7. «Ειρωνικές αποκλίσεις του ρυθμού από το μέτρο στη καβαφική στιχουργία» *Κονδυλοφόρος* 4 (2005) 57-107.
8. Δ. Ν. Μαρωνίτης, *Καβάφης. Μελετήματα*. Πατάκης, Αθήνα 2007.
9. Κατερίνα Κωστίου, «Ανάμεσα στη μίμηση και την αυτοσυνειδησία: η συγκρότηση του προσωπείου στο ποίημα Φιλέλλην», *Νεοελληνική Λογοτεχνία και Κριτική από το Διαφωτισμό έως σήμερα. Πρακτικά ΙΓ΄ Διεθνούς Επιστημονικής Συνάντησης, 3-6 Νοεμβρίου 2011, Μνήμη Πάνου Μουλλά*, Εκδόσεις, ΣοκόληΚουλεδάκη, Αθήνα 2014, 636-643.
10. Κατερίνα Κωστίου, «Ο γλύπτης, ο τεχνίτης, το αισθητικό ιδεώδες και η αγορά στην καβαφική πολιτεία», *Κονδυλοφόρος* 17 (2014) 77-109.
11. Κατερίνα Κωστίου, «Καλλιτεχνικές ωσμώσεις στην ποίηση του Καβάφη. Ζωγραφική: "Του πλοίου"», Θανάσης Αγάθος κ.ά. (επιμ.), *Λογοτεχνικές διαδρομές. Ιστορία-Θεωρία-Κριτική*, Αθήνα, εκδόσεις Καστανιώτη, 2015, 280-293.
12. Κατερίνα Κωστίου, «Ο Καβάφης και η (μετα)ποίηση της Ιστορίας: από την Αλεξιάδα στην "Άννα Κομνηνή" και στην "Άννα Δαλασσηνή"», *Κονδυλοφόρος* 14 (2015) 147-170.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

**ΓΡΑΦΕΣ ΤΟ ΕΦΗΜΕΡΟΥ: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ, ΚΡΙΤΙΚΗ
(Σ. Αθήνη)**

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Να γνωρίζουν τους σταθμούς στην ιστορία του ελληνικού Τύπου
2. Να διακρίνουν και να αποτιμούν τα είδη που καλλιεργούνται στις εφημερίδες και τα περιοδικά
3. Να ασκούνται στην έρευνα των πηγών (εφημερίδες-περιοδικά)
4. Να μπορούν να συντάσσουν ένα βιβλιοκριτικό σημείωμα

Δεξιότητες:

1. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
2. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
3. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
4. Λήψη αποφάσεων.
5. Αυτόνομη εργασία.
6. Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
7. Χειρισμός βασικών μεθόδων έρευνας.
8. Εφαρμογή επιστημονικού τρόπου γραφής (βιβλιοπαρουσίαση).
9. Άνεση στη χρήση της έντυπης και ηλεκτρονικής βιβλιογραφίας.
10. Γνώση και χρήση της κατάλληλης και έγκυρης ιστοτοπογραφίας στις περιοχές του ειδησεογραφικού και περιοδικού τύπου
11. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή: εφημερίδες και περιοδικά: ζητήματα ορολογίας και μεθόδου. Οι Σπουδές του Τύπου.
2. Οι βασικοί σταθμοί στην ιστορία του ελληνικού ειδησεογραφικού και περιοδικού Τύπου (από τις απαρχές μέχρι τη μεταπολιτευτική περίοδο)
2. Ειδολογικές διακρίσεις: πολιτικός, ενημερωτικός, κομματικός Τύπος· αλλόφωνος/διασπορικός Τύπος· ελληνικός ξενόγλωσσος τύπος· οικογενειακά-φιλολογικά περιοδικά· περιοδικά Λόγου και Τέχνης· εικονογραφημένα περιοδικά· δημοφιλή περιοδικά· γυναικεία περιοδικά· περιοδικά της Αριστεράς· λαϊκά περιοδικά· τα μικρά περιοδικά· λογοτεχνικά και φιλολογικά περιοδικά· ηλεκτρονικά περιοδικά
3. Γραφές του εφήμερου: μυθιστόρημα σε συνέχειες (απόκρυφο, αστυνομικό,

- αισθηματικό)· χρονογράφημα· φωτορομάντσο· οι στήλες της αλληλογραφίας
4. Η προβολή του βιβλίου: από την αγγελία, στη βιβλιοπαρουσίαση και τη βιβλιοκριτική.
  5. Λογοτεχνία και δημοσιογραφία: η αμφίδρομη διάχυση των ειδών (τέλος 19ου -αρχές 20ού αιώνα)
  6. Δημοσιογράφος, μεταφραστής, λογοτέχνης και ρεπόρτερ (Μιχ. Μητσάκης, Αλ. Παπαδιαμάντης, Π. Νιρβάνας, κ.ά.)
  7. Από το εφήμερο στο ευπώλητο: Γρ. Ξενόπουλος και Γιάννης Μαρής

Μέσω αυτής της διαδρομής, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα παρακολουθήσουν την πορεία των διαφορετικών ειδών που αναπτύσσονται στον Τύπο και θα κληθούν αναδείξουν τη συμβολή του στην ενθάρρυνση της λογοτεχνίας και στην

ώθηση της κριτικής. Θα κληθούν επίσης να ασκηθούν στη συγγραφή βιβλιοπαρουσίασης ή στην έρευνα των περιοδικών μέσα από γραπτή εργασία.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Αρσενίου, Ελισάβετ, «Ο λογοτεχνικός Τύπος», «Οι νέες δυνατότητες του λογοτεχνικού Τύπου συνέχεια», *Νοσταλγοί και πλαστοουργοί: Έντυπα, κείμενα και κινήματα στη μεταπολεμική λογοτεχνία*, Αθήνα, Τυπωθήτω, 2003, 49-114, 371-403
2. Δασκαλόπουλος, Δημήτρης, «Η “Στήλη αλληλογραφίας” των λογοτεχνικών περιοδικών: ένα πρώτο δείγμα», *Διαβάζω*, 63 (23 Φεβρ. 1983), 14-20
3. *Εγκυκλοπαίδεια του ελληνικού τύπου 1784-1974*, επιμ. Λουκία Δρούλια–Γιούλα Κουτσοπανάγου, Αθήνα, ΙΝΕ/ ΕΙΕ, 2008, 4 τόμοι
4. Καγιαλής, Τάκης, «Τα περιοδικά και η κίνηση των ιδεών», *Η επιθυμία για το μοντέρνο. Δεσμεύσεις και αξιώσεις της λογοτεχνικής διανοήσης στην Ελλάδα του 1930*, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2007, 109-180.
5. Καράογλου, Χ. Λ. (εποπτεία) -ερευνητική ομάδα, *Περιοδικά Λόγου και Τέχνης. Τόμος Α΄ Αθηναϊκά περιοδικά (1901-1925)*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 1996
6. Καράογλου, Χ. Λ. (εποπτεία)-ερευνητική ομάδα, *Περιοδικά Λόγου και Τέχνης (1901-1940). Αναλυτική βιβλιογραφία και παρουσίαση. Τόμοι Β1΄-Β2΄: Αθηναϊκά περιοδικά (1926-1933)*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 2002
7. Καράογλου, Χ. Λ. (εποπτεία)-ερευνητική ομάδα, *Περιοδικά Λόγου και Τέχνης (1901-1940). Αναλυτική βιβλιογραφία και παρουσίαση. Τόμοι Γ1΄-Γ2΄: Αθηναϊκά περιοδικά (1933-1940)*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 2007
8. Καρπόζηλου, Μάρθα, *Τα ελληνικά οικογενειακά φιλολογικά περιοδικά (1847-1900)*, Ιωάννινα, 1991

9. Καρπόζηλου, Μάρθα, *Τεύχη-αφιέρωματα των ελληνικών περιοδικών (1879-1997)*, Αθήνα, Τυπωθήτω, 1999
10. Μπακουνάκης, Νίκος, *Δημοσιογράφος ή ρεπόρτερ*. Αθήνα, Πόλις, 2014
11. Ντενίση, Σοφία (επιμ.), *Η γυναικεία εικαστική και λογοτεχνική παρουσία στα περιοδικά λόγου και τέχνης (1900-1940)*. Πρακτικά ημερίδας, Αθήνα, Gutenberg, 2008
12. Ντουινιά, Χριστίνα, *Λογοτεχνία και πολιτική. Τα περιοδικά της Αριστεράς στο Μεσοπόλεμο*, Αθήνα, Καστανιώτης, 1996
13. *Ο Ελληνικός Τύπος, 1784 έως σήμερα. Ιστορικές και Θεωρητικές Προσεγγίσεις*. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Αθήνα, 23-25 Μαΐου 2002, επιμ. Λουκία Δρούλια, Αθήνα, ΙΝΕ/ΕΙΕ, 2005
14. *Ο περιοδικός Τύπος στον Μεσοπόλεμο. Επιστημονικό συμπόσιο (26-27.3.1999)*, Αθήνα, Εταιρεία Σπουδών/Σχολή Μωραΐτη, 2001
15. Παπαδημητρίου, Δέσποινα - Μπάλτα, Νάση, *Σημειώσεις για την ιστορία του τύπου. Η ελληνική και η ευρωπαϊκή διάσταση*, Αθήνα, Οδυσσέας, 1993
16. Πατίλης, Γιάννης, *Μικρός Τύπος: Το λογοτεχνικό περιοδικό. Θεωρία και ασκήσεις. Κείμενα 1978-2013*, Αθήνα, Ύψιλον/βιβλία, 2013

**ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ 20^{ου} αι.
(Α. Κατσιγιάννη)**

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Αναγνωρίζει τα βασικά χαρακτηριστικά των κινημάτων της ευρωπαϊκής avant-garde, του φουτουρισμού, του ντανταϊσμού, του υπερρεαλισμού σε όλες τις καλές τέχνες.
2. Συσχετίζει τα ρεύματα της πρωτοπορίας με τους σταθμούς της πολιτικής και πολιτισμικής ιστορίας της Ευρώπης του πρώτου μισού του 20ού αι. (1909-1945).
3. Προσεγγίζει ερμηνευτικά έργα του φουτουρισμού, του ντανταϊσμού, του υπερρεαλισμού και να γνωρίζει τα ειδοποιά χαρακτηριστικά της πρωτοπορίας και τους κύριους εκπροσώπους της.
4. Γνωρίζει την επίδραση της ψυχαναλυτικής θεωρίας και των μεθόδων της ψυχανάλυσης στη διαμόρφωση του υπερρεαλισμού.
5. Γνωρίζει τα βασικά στοιχεία της λογοτεχνικής (επιπλέον εικαστικής, κινηματογραφικής, κλπ.) παραγωγής, καθώς και της φιλοσοφίας του γαλλικού υπερρεαλισμού (ουτοπία, χιούμορ, κλπ.).
6. Συγκρίνει και να διακρίνει τις ιδιοτυπίες του ελληνικού υπερρεαλισμού.
7. Αναλύει τη θεματική, το ιδεολογικό περιεχόμενο, τη μορφολογία της ελληνικής

υπερρεαλιστικής γραφής (υβρίδια, πεζά ποιήματα, κλπ.) σε σύγκριση με τη γαλλική.

8. Παρουσιάζει τους τρόπους αξιοποίησης της υπερρεαλιστικής κληρονομιάς από τους επιγόνους.

Δεξιότητες: Βλ. επάνω

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Πρωτοπορία και μοντερνισμός.
2. Μανιφέστα του φουτουρισμού. Αντιπροσωπευτικά έργα.
3. Μανιφέστα του ντανταϊσμού. Αντιπροσωπευτικά έργα.
4. Μανιφέστα του υπερρεαλισμού. Αντιπροσωπευτικά έργα (Λογοτεχνία, γλυπτική, ζωγραφική, κολλάζ, μουσική, αρχιτεκτονική, κινηματογράφος).
5. Φιλοσοφικό – ιδεολογικό πλαίσιο. Νίτσε, ουτοπία, χιούμορ.
6. Θέματα ορολογίας («νταντά», «σουρρεαλισμός», «αυτόματη γραφή», «ασύνειδο», κ.ο.κ.).
7. Θέσεις των υπερρεαλιστών για την ποιητική, την πολιτική και την ιδεώδη κοινωνία.
8. Κοινωνικά αιτήματα της πρωτοπορίας. Εμπλοκή της τέχνης με την πολιτική, Σύνδεση της τέχνης με τη ζωή.
9. Ερμηνευτική προσέγγιση αντιπροσωπευτικών έργων.
10. Κριτικά κείμενα. Η πρόσληψη των ρευμάτων της πρωτοπορίας - η ιδιότυπη πρόσληψη του υπερρεαλισμού στην Ελλάδα (1935-1945).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. C.W.E. Bigsby. *Νταντά και Σουρρεαλισμός*, Μετ. Ελένη Μοσχονά. Ερμής, 1974.
2. Maurice Nadeau, *Η Ιστορία του σουρρεαλισμού*, μετ. Αλεξάνδρα Παπαθανασοπούλου, Πλέθρον, 1978.
3. Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου, *...δεν άνθησαν ματαίως, Ανθολογία Υπερρεαλισμού*, Νεφέλη, 1980.
4. Γιώργης Γιατρομανωλάκης, *Ανδρέας Εμπειρικός. Ο ποιητής του έρωτα και του νόστου*, Κέδρος, 1983.
5. *Εισαγωγή στην ποίηση του Νίκου Εγγονόπουλου*, επιμ. Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2008.
6. Μιχάλης Χρυσανθόπουλος, *Εκατό χρόνια πέρασαν κι ένα καράβι. Ο ελληνικός υπερρεαλισμός και η κατασκευή της παράδοσης*, Άγρα, 2012.

7. Βλ. και Ανοιχτά Ψηφιακά Μαθήματα στο e-class.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (Ε. Ιερωνυμάκη)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. Αξιοποιεί τη θεωρία της λογοτεχνίας και τη θεωρία της διδακτικής στη διδακτική πράξη.
2. Σχεδιάζει διδακτικά σενάρια λογοτεχνίας Γυμνασίου και Λυκείου
3. Εφαρμόζει στην πράξη τα διδακτικά σενάρια και να διδάσκει λογοτεχνία στο σχολείο
4. Συνδυάζει τη λογοτεχνία με άλλες τέχνες σχεδιάζοντας λογοτεχνικά πρότζεκτ

Δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
2. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
3. Λήψη αποφάσεων
4. Ομαδική εργασία
5. Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
6. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
7. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Το περιεχόμενο του μαθήματος βοηθά τους φοιτητές να αποκτήσουν το υπόβαθρο για τη λογοτεχνία σε επίπεδο διδακτικής. Στόχος είναι η απόκτηση γνώσεων για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο με βάση τη θεωρία της λογοτεχνίας, τη θεωρία της διδακτικής και με υλικό τα κείμενα λογοτεχνίας των σχολικών εγχειριδίων και με τις οδηγίες των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών. Οι φοιτητές ασκούνται στην εκπόνηση σχεδίων διδασκαλίας, στον τρόπο διδασκαλίας λογοτεχνικών κειμένων, ποιημάτων και πεζών, και στον σχεδιασμό διαθεματικών πρότζεκτ.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Βενετία Αποστολίδου – Δημήτρης Κόκορης – Μιχάλης Μπακογιάννης – Ελένη Χοντολίδου (επιμ.), *Λογοτεχνική Ανάγνωση στο σχολείο και την κοινωνία*, Αθήνα, Gutenberg, 2018.
2. Κιοσσές Σπύρος – Χατζημαυρουδή Ελένη, *Η Λογοτεχνία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Ερμηνευτική, κριτική και δημιουργική προσέγγιση των λογοτεχνικών κειμένων*, (πρόλ.: Μαρίτα Παπαρούση), Αθήνα, Κριτική, 2020.
3. Βίκυ Πάτσιου – Τζίνα Καλογήρου (επιμ.), *Η δύναμη της λογοτεχνίας. Διδακτικές προσεγγίσεις - Αξιοποίηση διδακτικού υλικού* (Δημοτικό - Γυμνάσιο - Λύκειο), Αθήνα, Gutenberg, 2013.
4. Ευαγγελία Φρυδάκη, *Η θεωρία της λογοτεχνίας στην πράξη της διδασκαλίας*, Αθήνα, Κριτική, 2003.
5. Robert E. Scholes Robert, *Η δύναμη του κειμένου. Λογοτεχνική θεωρία και διδασκαλία των γραμμάτων*, (μετάφρ.: Ζωή Κ. Μπέλλα), Αθήνα, Gutenberg, 2005.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
(Χ. Σωτηροπούλου)

Οι λεπτομέρειες του μαθήματος είναι διαθέσιμες στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ: ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οι λεπτομέρειες του μαθήματος είναι διαθέσιμες στον Οδηγό Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΣΤΕΡΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (Φ. Νούσια)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί:

1. Επιδεικνύει γνώση των πηγών των τελευταίων αιώνων της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας
2. Αξιολογεί κριτικά τους συγγραφείς και τα γραπτά τους κείμενα και να τα εντάσσει στο γενικότερο ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο της εποχής τους
3. Γνωρίζει τη βιβλιογραφία, ηλεκτρονικές πηγές, βάσεις δεδομένων και διαδικτυακούς τόπους σχετικά με την ύστερη βυζαντινή περίοδο

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των κειμένων
2. Κριτική ικανότητα προσέγγισης, ανάγνωσης, ανάλυσης και ερμηνείας των πηγών
3. Δεξιότητες μελέτης για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική του ανάπτυξη και εξέλιξη
4. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογιών

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Επισκόπηση της Βυζαντινής Ιστορίας και Λογοτεχνίας κατά την Παλαιολόγεια εποχή. Μελετώνται κείμενα Παλαιολόγειων λογίων και ιστορικών της Άλωσης

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. D. M. Nicol, *Οι τελευταίοι αιώνες του Βυζαντίου, 1261-1453*, μτφ. Σ. Κομνηνός, Αθήνα 2012.
2. Α. Καρπόζηλος, *Βυζαντινοί και Χρονογράφοι*, τόμ. 4 (Αθήνα, 2015)
3. Θεόδωρος Μετοχίτης. *Ἠθικός ἢ περὶ παιδείας* (έκδ.-εισ.-μτφρ.-σημ., Ι. Πολέμης) (Αθήνα, 2002)
4. Μ. Αυγερινού-Τζιώγα, *Η Χρονική Συγγραφή του Γεωργίου Ακροπολίτη: Η Αττικιστική Διαχείριση ενός Γλωσσικού Κεφαλαίου* (Θεσ/κη, 2012)

Γ. ΣΕΦΕΡΗΣ (Κ. Κωστίου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Το μάθημα αποτελεί μια αναλυτική εξέταση της ποίησης του Γ. Σεφέρη. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

1. Αναλύει τα σημαντικότερα ποιήματα του Γιώργου Σεφέρη ως προς τη θεματική, τα σύμβολα, το ύφος και το μέτρο.
2. Αναγνωρίζει τα κύρια χαρακτηριστικά των ποιητικών συλλογών του Σεφέρη.
3. Διακρίνει τις διαφορετικές περιόδους της σεφερικής ποίησης και τη σχέση τους με την ιστορική πραγματικότητα του ελληνικού και ευρωπαϊκού εικοστού αιώνα.
4. Αναγνωρίζει την εξέλιξη συγκεκριμένων θεμάτων και μοτίβων μέσα στην σεφερική ποίηση.
5. Εντάσσει τη σεφερική ποίηση τόσο στην ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας όσο και στην ιστορία των ευρωπαϊκών λογοτεχνικών ρευμάτων του μετασυμβολισμού και του μοντερνισμού.
6. Παρουσιάζει τα βασικά πορίσματα της έρευνας για την ποίηση και την ποιητική του Γιώργου Σεφέρη και τους κυριότερους σταθμούς της πρόσληψης του σεφερικού έργου.
7. Αναγνωρίζει τη σχέση του ποιητικού έργου του Σεφέρη με τα δοκίμια, τις μεταφράσεις και το μυθιστόρημά του, όπως και με ενδεικτικά αποσπάσματα από την αλληλογραφία και τα ημερολόγια του.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να προσεγγίζει την ποίηση του εικοστού αιώνα.
2. Ικανότητα να αναγνωρίζει μετρικές μορφές όπως η κοντραρίμα, το χαικού, το verset, το ποίημα σε πεζό κ.ά.
3. Ικανότητα αναγνώρισης διαφορετικών εκδοχών διακειμενικότητας (παράθεμα, έμμεση μνεία, παρωδία κ.ά.).
4. Ικανότητα αξιοποίησης κατά την ερμηνευτική προσέγγιση της ποίησης των παρακειμενικών στοιχείων (τίτλος, επιγραφή, τόπος και χρόνος γραφής, σημειώσεων του συγγραφέα κ.ά.)
5. Ικανότητα κριτικής ανάγνωσης και αποτίμησης επιστημονικών κειμένων που αφορούν την ποίηση.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Η γενιά του τριάντα και η Στροφή.

Ένταξη της ποίησης του Σεφέρη στα συμφραζόμενα της ελληνικής ποίησης των αρχών του εικοστού αιώνα και η ηγετική του θέση στην γενιά του τριάντα. Η σημασία της *Στροφής*. Τα παραδοσιακά μέτρα και η σχέση με την παράδοση («Ρίμα», «Δημοτικό τραγούδι», «Ερωτικός Λόγος», «Άρνηση»), η επίδραση του Καρυωτάκη («Το ύφος μιας μέρας») και η ανάγνωση της *Οδύσσειας* («Οι σύντροφοι στον Άδη»).

2. Από τον συμβολισμό της Στέρνας στο μοντερνιστικό *Μυθιστόρημα*.

Η επίδραση της γαλλικής ποίησης στο έργο του Σεφέρη. Το αίτημα της «κάθαρης ποίησης», ο Paul Valéry και η κρυπτική *Στέρνα*. Ο ελεύθερος στίχος και η σύζευξη μύθου και ιστορίας στο *Μυθιστόρημα*. Πρόσωπα και προσωπεία από τον Αισχύλο και τον Όμηρο.

3. Το υλικό του *Τετραδίου Γυμνασμάτων* και ο χρόνος του *Ημερολογίου Καταστρώματος Α΄*.

Η μορφική ποικιλία των πειραματισμών του *Τετραδίου Γυμνασμάτων* και η λειτουργία της επιφάνειας στην «Επιφάνια, 1937». Ο ρόλος της ποίησης στους

«μικρόψυχους καιρούς» του *Ημερολογίου Καταστρώματος Α΄*. Η χρήση της διακειμενικής αλληγορίας («Ο γυρισμός του ξενιτεμένου»), της δυστοπίας («Διάλειμμα χαράς»), του συμβόλου («Ο βασιλιάς της Ασίνης», «Αφήγηση») και παρουσία της προφητικής φωνής («Η τελευταία μέρα»).

4. Από την ποίηση του πολέμου του *Ημερολογίου Καταστρώματος Β΄* στην *λύτρωση*

της «Κίχλης»

Η μετωνυμική παρουσία του πολέμου («Μέρες του Ιουνίου '41»), η σάτιρα της ανεπάρκειας των πολιτικών («Τελευταίος σταθμός», «Θεατρίνοι Μ.Α.») και οι μεταμορφώσεις του ηρωισμού («Τελευταίος σταθμός», «Ο Στράτης Θαλασσινός ανάμεσα στους αγάπανθους»). Η «αποστράτευση» του Σεφέρη, η νεκριομαντεία και η βιβλική εικονοποιία στην «Κίχλη».

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Δημήτρης Δασκαλόπουλος (επιμ.), *Εισαγωγή στην ποίηση του Σεφέρη. Επιλογή κριτικών κειμένων*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, ²1999 (1996).
2. Mario Vitti, *Φθορά και λόγος. Εισαγωγή στην ποίηση του Γιώργου Σεφέρη*, Αθήνα, Εστία, ³1994 (1978).
3. Νάσος Βαγενάς, *Ο ποιητής και ο χορευτής. Μια εξέταση της ποίησης και της ποιητικής του Σεφέρη*, Αθήνα, Κέδρος, ⁷1996 (1979).
4. Δ. Ν. Μαρωνίτης, *Γιώργος Σεφέρης. Μελετήματα*, Αθήνα, Πατάκης, 2008.

5. Αλέξανδρος Αργυρίου, *Δεκαεπτά κείμενα για τον Γ. Σεφέρη*, Αθήνα, Καστανιώτης, ²1990 (1986).
6. Roderick Beaton, *George Seferis*, Λονδίνο, Bristol Classical Press, ²2001 (1991).

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ (Γ. Γκότση)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Εντοπίζει τα σημαντικά γεγονότα της κοινωνικής και πολιτικής Ιστορίας τα οποία διαμορφώνουν τη νεοελληνική λογοτεχνική παραγωγή της περιόδου.
2. Παρουσιάζει την εξέλιξη της νεοελληνικής μεταπολεμικής πεζογραφίας από το τέλος του του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου ως τη μεταπολίτευση.
3. Παρακολουθεί τις ιδιαίτερες μορφές που έλαβε το διήγημα και το μυθιστόρημα την περίοδο αυτή.
4. Γνωρίζει τους σημαντικότερους εκπροσώπους της ελληνικής μεταπολεμικής πεζογραφίας.
5. Προχωρά σε ερμηνευτικές αναλύσεις και αφηγηματολογικό σχολιασμό των έργων.
6. Αξιολογεί την ανάδυση του γυναικείου υποκειμένου τόσο ως συγγραφέα όσο και ως λογοτεχνικής ηρωίδας την περίοδο αυτή.
7. Οικοδομεί και διαχειρίζεται επιχειρηματολογία.
8. Ερευνά αυτόνομα σε ένα βασικό μέρος της εκτενούς έντυπης και ηλεκτρονικής σχετικής βιβλιογραφίας.
9. Οργανώνει ατομικές ή ομαδικές παρουσιάσεις λογοτεχνικών θεμάτων με χρήση power-point.

Δεξιότητες:

1. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
2. Άσκηση ικανοτήτων κριτικής αποτίμησης δεδομένων
3. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
4. Ικανότητα για αυτόνομη εργασία
5. Ικανότητα να αλληλεπιδρά με άλλους

6. Λήψη αποφάσεων

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στο χωροχρονικό πλαίσιο: Ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες στην Ελλάδα από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι τη μεταπολίτευση.
2. Γραμματολογική παρουσίαση της ιστορικής εξέλιξης της μεταπολεμικής πεζογραφίας και της ποικιλίας των έργων της.
3. Μελέτη ειδών (μαρτυρία, μυθιστόρημα διαμόρφωσης, αντι-μυθιστο ρημα, κύκλος διηγημάτων, κ.α .) και αφηγηματικών τρόπων.
4. Μελέτη της προβληματικής που αναπτύσσει η μεταπολεμική πεζογραφία γύρω από τη σχέση του ανθρώπου με τις ιστορικές δυνάμεις και τις κοινωνικές αλλαγές
5. Μελέτη των μορφών λογοτεχνικής διαχείρισης του Εμφυλίου πολέμου.
6. Κριτική αποτίμηση του φαινομένου της ανάδυσης γυναικείων υποκειμένων ως συγγραφέων και ως ηρωίδων της μεταπολεμικής πεζογραφίας.
7. Ερμηνευτική ανάλυση, αφηγηματολογική ανάλυση και κριτική κατανόηση αντιπροσωπευτικών κειμένων των Σ. Πατατζή, Στ. Τσίρκα, Δ. Χατζή, Τ. Γκρίτση-Μιλλιέξ, Γ. Ιωάννου, Θ. Βαλτινού, Β. Βασιλικού, κ.ά

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Αλέξανδρος Αργυρίου, «Εισαγωγή» στον Α΄ τόμο της σειράς *Η μεταπολεμική πεζογραφία. Από τον πόλεμο του '40 ως τη δικτατορία του '67*, Σοκόλης, Αθήνα 1988.
2. Αλέξανδρος Κοτζιάς, *Μεταπολεμικοί πεζογράφοι*, Κέδρος, Αθήνα 1982.
3. Ελισάβετ Κοτζιά, *Ιδέες και αισθητική: μεσοπολεμικοί και μεταπολεμικοί πεζογράφοι (1930-1974)*, Πόλις, Αθήνα 2006.
4. Παν. Μουλλάς, *Για τη μεταπολεμική μας πεζογραφία. Κριτικές καταθέσεις*, Στιγμή, Αθήνα 1989.
5. Δημήτρης Ραυτόπουλος, *Οι ιδέες και τα έργα*, Δίφρος, Αθήνα 1965.
6. Απόστολος Σαχίνης, *Μεσοπολεμικοί και μεταπολεμικοί πεζογράφοι*, Κωνσταντινίδης, Θεσσαλονίκη 1979
7. Τζιόβας, Δημήτρης, *Η πολιτισμική ποιητική της ελληνικής πεζογραφίας*, Ηράκλειο: ΠΕΚ 2017 (κεφάλαια για τον Χατζή και το Βασιλικό).
8. -----, *Το παλίμψηστο της ελληνικής αφήγησης. Από την αφηγηματολογία στη διαλογικότητα*, Οδυσσέας, Αθήνα 1993.
9. Μαίρη Μικέ – Λένα Γκανά, «Εσωτερικός μονόλογος (Αναδρομική περιδιάβαση και σύγχρονη προβληματική μιας αφηγηματικής τεχνικής)», *Φιλολόγος* 48 (Καλοκαίρι 1987) 136-160.
10. *Ιστορική πραγματικότητα και νεοελληνική πεζογραφία (1945-1995)*, Εταιρεία

Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας (Ιδρυτής: Σχολή Μωραΐτη), Αθήνα 1997.

11. Νάτια Χαραλαμπίδου, «Αφηγηματική τεχνική και ιδεολογία: οι λογοτεχνικές προσδοκίες της Αριστεράς (1945-1955) και η περίπτωση του Δημ. Χατζή», *Σπείρα*, τχ. 2 (Φθιν. 1991) 113-145
12. Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου, *Ο άλλος εν διωγμώ. Η εικόνα του Εβραίου στη λογοτεχνία. Ζητήματα ιστορίας και μυθοπλασίας*, Θεμέλιο, Αθήνα 1998.
13. Γιάννης Παπαθεοδώρου, «Διανόηση και κομματική στράτευση. Ο Μάνος Σιμωνίδης στις *Ακυβέρνητες πολιτείες* του Στρατή Τσίρκα», *Νέα Εστία*, αφιέρωμα *Λογοτεχνία και αριστερά 1940-1980*, τχ. 1743 (Μάρτιος 2002) 367-386.
14. Ντάνιελ Μπλο, *Χρονικές δομές στις Ακυβέρνητες πολιτείες*, μτφρ. Σεραφεΐμ Βελέντζας, Κέδρος, Αθήνα 1980.
15. Χρύσα Προκοπάκη, *Οι Ακυβέρνητες πολιτείες και η κριτική (1960-1966)*, Κέδρος, Αθήνα 1980.
16. -----, *Στα ίχνη του Στρατή Τσίρκα. Σχεδιάγραμμα χρονολογίου*, Κέδρος, Αθήνα 1985.
17. -----, «Η αφηγηματική πορεία του Θανάση Βαλτινού. Ο Λόγος και η Ιστορία», στον τόμο *Τίνα Κροντήρη – Κατερίνα Κίτση-Μυτάκου (επιμ.), Η λογοτεχνία και οι προϋποθέσεις της. Τιμητικό αφιέρωμα στην Τζίνα Πολίτη*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1999, 227-249.
18. *Για τον Βαλτινό. Κριτικά κείμενα*, εισαγωγή, επιλογή κειμένων Θεοδόσης Πυλαρινός, εκδόσεις Αιγαίον, Λευκωσία 2002.
19. Μαρία Νικολοπούλου, «Η μαρτυρία στο έργο του Θανάση Βαλτινού», *Πόρφυρας* 103, (Απρίλιος-Ιούνιος 2002), 95-103.
20. Πατερίδου, Γεωργία, «Γιώργος Ιωάννου. Ζητήματα επαρχιακής λογοτεχνίας», στο *Νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική από το Διαφωτισμό ως σήμερα* [Μνήμη Παν. Μουλλά], Σοκόλης, Αθήνα 2014, 543-552.
21. Αφιέρωμα στον Βασίλη Βασιλικό, *Περιοδικό Διαβάζω*, 517 (2011).
22. Αφιέρωμα στον Αντρέα Φραγκιά, *Περιοδικό Διαβάζω*, 426 (2002).
23. Έρη Σταυροπούλου, *Προτάσεις ανάγνωσης για την πεζογραφία μιας εποχής. Μ. Αλεξανδρόπουλος, Σπ. Πλασκοβίτης, Α. Φραγκιάς, Μ. Χάκκας, Δ. Χατζής*, Σοκόλης, Αθήνα 2001.
24. Μαίρη Μικέ, *Δοκιμασίες. Όψεις του οικογενειακού πλέγματος στο νεοελληνικό μυθιστόρημα 1922-1974*, Gutenberg, Αθήνα 2019.

**ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ: ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ
ΜΝΗΜΗ
(Γ. Παπαθεοδώρου)**

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή

ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Γνώση της πεζογραφικής παραγωγής της περιόδου 1974-2000 και των κύριων εκπροσώπων της.
2. Γνώση των ιστορικών και πολιτικών γεγονότων της περιόδου καθώς και της σύνδεσης τους με τη λογοτεχνική παραγωγή της περιόδου.
3. Κριτική κατανόηση της ανόδου του ιστορικού μυθιστορήματος και της αναπαράστασης της συλλογικής μνήμης στην περίοδο της μεταπολίτευσης.
4. Ικανότητα προσέγγισης της έννοιας του «αρχείου» στην ιστορία και τη λογοτεχνία.
5. Γνώση των πολιτισμικών ρευμάτων του μοντερνισμού και του μεταμοντερνισμού.

Δεξιότητες:

Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Να αναλύει τα λογοτεχνικά κείμενα της πεζογραφίας μέσα στα ιστορικά συμφραζόμενά τους.
2. Να αναγνωρίζει τη σημασία της λογοτεχνίας στη διαμόρφωση της ιστορίας και της μνήμης.
3. Να αξιολογεί κριτικά την πεζογραφική παραγωγή της Μεταπολίτευσης.
4. Να αναλύει και να συνθέτει πληροφορίες γύρω από τα αφηγηματικά είδη.
5. Να εφαρμόζει μεθόδους ανάλυσης και ερμηνείας των αρχειακών τεκμηρίων.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 : ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ

Στην ενότητα αυτή γίνεται μια εισαγωγική περιδιάβαση στην πεζογραφική παραγωγή της Μεταπολίτευσης, με ειδικές αναφορές στα ιστορικά, ιδεολογικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα της περιόδου. Εξετάζονται ζητήματα περιοδολόγησης, ιστοριογραφικά σχήματα, τομές και συνέχειες, στα χρόνια 1974-2000.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 : ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Στην ενότητα αυτή εξετάζονται τρεις κεντρικές έννοιες που ορίζουν το θεωρητικό πλαίσιο του μαθήματος : η έννοια της πολιτισμικής μνήμης (Jan Assman) η έννοια της πολυφωνίας και της διαλογικότητας (Mikhail Bakhtin) και η έννοια του αρχείου (Walter Benjamin, Michel DeCerteau, Arlette Farge).

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 : ΕΦΗΜΕΡΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ

ΣΦΑΙΡΑ

Στην ενότητα αυτή, αναλύονται παραδειγματικές περιπτώσεις λογοτεχνικών κειμένων που ενσωματώνουν στην αφήγηση τεκμήρια από τις εφημερίδες και τον Τύπο της εποχής. Μέσα από το στοιχείο της πολιτικής επικαιρότητας και των «εφήμερων ειδήσεων», περιγράφονται οι αφηγηματικές τεχνικές του ρεαλισμού αλλά και η στροφή της μυθοπλασίας στην καθημερινότητα.

(Στρατής Τσίρκας, *Χαμένη Άνοιξη* / Θανάσης Βαλτινός, *Στοιχεία για τη δεκαετία του '60*)

ΕΝΟΤΗΤΑ 4 : Ο ΕΑΥΤΟΣ ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Στην ενότητα αυτή, αναλύονται αφηγηματικά κείμενα που ενσωματώνουν επιστολικά και ημερολογιακά τεκμήρια καθώς και προσωπικές μαρτυρίες. Μέσα από τις διαφορετικές «αφηγήσεις εαυτού» εξετάζεται η αναπαράσταση της βιωμένης εμπειρίας και ο αυτοβιογραφικός λόγος, ιδιαίτερα στις όψεις που συνδέουν την ιδιωτική με τη δημόσια σφαίρα.

(Άρης Αλεξάνδρου, *Κιβώτιο* / Γιώργος Ιωάννου, *Η πρωτεύουσα των προσφύγων*, Θανάσης Βαλτινός, *Στοιχεία για τη δεκαετία του '60* / Ρέα Γαλανάκη, *Θα υπογράψω Λουί*, Νίκος Μπακόλας, *Η Κεφαλή*)

ΕΝΟΤΗΤΑ 5 : ΗΧΟΤΟΠΙΑ

Στην ενότητα αυτή, μελετώνται χαρακτηριστικά πεζογραφήματα που εξετάζουν αρχεία ήχου, ραδιοφώνου καθώς και αστικά «ηχο-τοπία» της καθημερινότητας. Η σύζευξη ήχου και λόγου ως ιδιαίτερη εκδοχή της πολιτισμικής μνήμης και της «προφορικής ιστορίας» αναλύεται με κύρια έμφαση στην αισθητηριακή διάσταση της λογοτεχνίας.

(Αλέξ. Κοτζιάς, *Αντιποίησης Αρχής*, Θανάσης Βαλτινός, *Στοιχεία για τη δεκαετία του '60*, Πάνος Θεοδωρίδης, *Το ηχομυθιστόρημα του Καπετάν Άγρα*).

ΕΝΟΤΗΤΑ 6 : ΑΦΗΓΗΣΗ, ΕΙΡΩΝΕΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ

Στην ενότητα αυτή, εξετάζεται η υπέρβαση του «ιστορικού» μυθιστορήματος μέσα από εκδοχές μεταμυθοπλασίας που αναδεικνύουν προγραμματικά την αρχειακή στροφή της πεζογραφίας. Παράλληλα, εξετάζεται η ειρωνική τροπικότητα της αφήγησης και η μυθοπλαστική διάσταση των τεκμηρίων.

(Θανάσης Βαλτινός, *Τρία ελληνικά μονόπρακτα*)

ΕΝΟΤΗΤΑ 7 : Η ΜΥΘΟΠΛΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΡΧΕΙΟ

Στην ενότητα αυτή, εξετάζονται τα ζητήματα ποιητικής του «αρχειακού μυθιστορήματος» ως μιας νέας λογοτεχνικής εκδοχής για τις σχέσεις ανάμεσα στη συλλογή υλικού, την τεκμηρίωση, την αφήγηση και τη μνήμη. Παράλληλα, τονίζεται η αλλαγή στο ρόλο του συγγραφέα («συγγραφέας-συλλέκτης») καθώς και στη δομή της αφήγησης, η οποία ακολουθεί την οργάνωση και την ταξινόμηση του «αρχείου». Ιδιαίτερος λόγος γίνεται για τις μειονοτικές, περιθωριακές ή περιφερειακές «φωνές» του παρελθόντος καθώς και για την αναπαράσταση κοινωνικών ομάδων και υποκειμένων, που, για καιρό, ανήκαν στα «βουβά πρόσωπα» της ιστορίας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Αργυρίου Αλέξανδρος, *Ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας και η πρόσληψή της όταν η δημοκρατία δοκιμάζεται, υπονομεύεται και καταλύεται. 1964-1974 και μέχρι τις ημέρες*

μας, Καστανιώτη, Αθήνα, 2017.

Assman Jan, *Η πολιτισμική μνήμη. Γραφή, ανάμνηση και πολιτική ταυτότητα στους πρώιμους ανώτερους πολιτισμούς*, μτφρ. Διαμαντής Παναγιωτόπουλος, ΠΕΚ, Ηράκλειο, 2017.

Βούλγαρης Γιάννης, *Η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης. Σταθερή δημοκρατία, σημαδεμένη από τη μεταπολεμική ιστορία*, Θεμέλιο, Αθήνα, 2008.

Βούλγαρης Κώστας (επιμ.), *Η μεταμυθοπλασία στη νεοελληνική πεζογραφία*, Βιβλιόραμα, 2017.

Beaton Roderick, *Εισαγωγή στη νεότερη ελληνική λογοτεχνία*, (μτφρ. Ευαγγελία Ζουργού-Μαριάννα Σπανάκη), Νεφέλη, Αθήνα, 1996.

Farge Arlette, *Η γεύση του αρχείου*, μτφρ. Ρίκα Μπενβενίστε, Νεφέλη, Αθήνα, 1994.

Καλλιβρετάκης Λεωνίδα, *Δικτατορία και Μεταπολίτευση*, Θεμέλιο, Αθήνα, 2017.

Κορνέτης Κωστής, *Τα παιδιά της δικτατορίας. Φοιτητική αντίσταση, πολιτισμικές πολιτικές και η μακρά δεκαετία του εξήντα στην Ελλάδα*, Πόλις, Αθήνα, 2015.

Κοτζιά Ελισάβετ, *Ιδέες και αισθητική: μεσοπολεμικοί και μεταπολεμικοί πεζογράφοι*, Πόλις, Αθήνα, 2006.

Soethaert Bart, *Η στροφή προς το παρελθόν. Ορίζοντες του ιστορικού μυθιστορήματος 1935-1950*, Romiosini, 2018.

Τζιόβας Δημήτρης, *Η πολιτισμική ποιητική της νεοελληνικής πεζογραφίας. Από την ερμηνεία στην ηθική*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2017.

Χατζηβασιλείου Βαγγέλης, *Η κίνηση του εκκρεμούς. Άτομα και κοινωνία στη μεταπολιτευτική πεζογραφία (1974-2017)*, Πόλις, Αθήνα, 2018.

**ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΗ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ
ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑΣ (Ε. Παπαργυρίου)**

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Γνώση των ιστορικών γεγονότων και των πολιτικοκοινωνικών αλλαγών κατά το διάστημα 1930-2020.
2. Κριτική κατανόηση της γενικής έννοιας της νεωτερικότητας.
3. Γνώση των νεωτερικών μορφωμάτων του αστικού πεδίου.
4. Ικανότητα εκ του σύνεγγυς ανάγνωσης πεζογραφικών κειμένων.
5. Κριτική κατανόηση της πεζογραφίας της κρίσης (2010-2020).
6. Κατανόηση των πολιτικών και ιδεολογικών ζητημάτων που επηρέασαν την πεζογραφία.
7. Κατανόηση κριτικής και πολιτισμικής θεωρίας

Δεξιότητες:

1. Ιστορική γνώση της περιόδου 1930-2020.
2. Ικανότητα εξέτασης κοινωνικών φαινομένων μέσα στα λογοτεχνικά κείμενα.
3. Ικανότητα διαθεματικής και διεπιστημονικής προσέγγισης της λογοτεχνίας.
4. Ικανότητα κριτικής ανάλυσης και ερμηνείας πεζογραφικών κειμένων.
5. Ικανότητα εντοπισμού επιρροών της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας στην ελληνική πεζογραφική παραγωγή.
6. Ικανότητα συσχετισμού πολιτικών εξελίξεων και ιδεολογικών ζυμώσεων με την εξέλιξη της λογοτεχνίας.
7. Ικανότητα εκπόνησης μιας ερευνητικής εργασίας.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή: μοντερνισμός και πόλη, πόλεις του μοντερνισμού
2. Εκσυγχρονίζοντας την πρωτεύουσα: Γενιά του '30 και αστικό βίωμα
3. Εκσυγχρονισμός και αριστερά: Δημήτρης Χατζής, «Σιούλας ο ταμπάκος» (από τη συλλογή διηγημάτων *Το τέλος της μικρής μας πόλης*) (1953)
4. Πολυκατοικία και αντιπαροχή: Μάριος Χάκκας, «Ο μπιντές» (1970)
5. Η πόλη ως σώμα: Ν.Γ. Πεντζίκης, *Μητέρα Θεσσαλονίκη* (1970)
6. Η πλατεία ήταν γεμάτη: πλήθος και πολιτική διεκδίκηση στην πόλη (Στρατής Τσίρκας, Αλέξανδρος Κοτζιάς, Μάρω Δούκα)
7. *Queer cities*: Γιώργος Ιωάννου, *Ομόνοια 1980* (1980)
8. Η γλώσσα της πόλης: Βασίλης Αλεξάκης, *Παρίσι-Αθήνα* (1989)
9. Παγκοσμιοποιημένη πόλη και ποπ κουλτούρα, Σώτη Τριανταφύλλου, *Σάββατο βράδυ στην άκρη της πόλης* (1996), Άντζελα Δημητρακάκη, *Ανταρκτική* (1997)
10. Το σώμα του μετανάστη: Σωτήρης Δημητρίου, *Η φλέβα του λαιμού* (1998) και Γιάννης Τσίρμπας, *Η Βικτώρια δεν υπάρχει* (2013)
11. Η πόλη σε κρίση: Χρήστος Χρυσόπουλος, *Φακός στο στόμα* (2012)
12. Παρουσιάσεις φοιτητών

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Αράγης, Γιώργος, *Αστική εμπειρία και αστική ιθαγένεια της νεοελληνικής λογοτεχνίας* (Αθήνα: Σοκόλης 2001), σ. 45-90.

Γκότση, Γεωργία, «Ο flâneur: θεωρητικές μεταμορφώσεις μιας παρισινής φιγούρας», *Σύγκριση* 13 (2002), 120-138.

_____, *Η ζωή εν τη πρωτεύουσα: θέματα αστικής πεζογραφίας από το τέλος του 19^{ου} αιώνα* (Αθήνα: Νεφέλη 2004).

Benjamin, Walter, «Παρίσι, η πρωτεύουσα του 19^{ου} αιώνα», μετ. Γιώργος Γκονζούλης, στο *Κείμενα 1934-1940* (Αθήνα: Άγρα 2019), σ. 675-700.

Μπασκόζος, Γιάννης, «Στις απαρχές του αστικού μυθιστορήματος», *Διαβάζω* 338 (22 Ιουνίου 1994), σ. 36-45.

Ρέντζος, Γιάννης, *Ανθρωπογεωγραφίες της πόλης: διεπιστημονική, διαθεματική*

και διαπολιτισμική προσέγγιση του αστικού φαινομένου (Αθήνα: Τυπωθήτω 2006). [Σύγγραμμα από τον Εύδοξο]

Ροζάνης, Στέφανος, *Εκδοχές της πόλης: Simmel, Benjamin, Cacciari, Adorno*, (Αθήνα: Έρμα 2019).

Σβορώνος, Νίκος, «Η συγκρότηση του αστικού χώρου», στο *Επισκόπηση της νεοελληνικής ιστορίας* (Αθήνα: Θεμέλιο), σ. 65-159.

Τσιριμώκου, Λίζυ, «Λογοτεχνία της πόλης/πόλεις της λογοτεχνίας», στο *Εσωτερική ταχύτητα: δοκίμια για τη λογοτεχνία* (Αθήνα: Άγρα 2000), σ. 71-112.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ (Α. Κατσιγιάννη)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Παρουσιάζει τις βασικές θεωρίες για τα αφηγηματικά γένη και είδη.
2. Αναγνωρίζει και να διακρίνει τα βασικά χαρακτηριστικά, την ποιητική θεωρία και τον τρόπο με τον οποίο καλλιιεργήθηκαν τα αφηγηματικά είδη και οι λογοτεχνικές μορφές στα ευρωπαϊκά λογοτεχνικά ρεύματα (διαφωτισμός, ρομαντισμός, αισθητισμός, παρνασσιτισμός, συμβολισμός και μοντερνισμός).
3. Παρουσιάζει –επιλεκτικά- τον μετασχηματισμό των λογοτεχνικών ειδών στη διαχρονία.
4. Επισημαίνει τη συμβολή των κοινωνικών και επιστημονικών εξελίξεων στη διαμόρφωση της καλλιτεχνικής ευαισθησίας και της προσωδιακής μεταρρύθμισης του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ού αι.
5. Παρουσιάζει συγκριτικά τις ειδολογικές αναζητήσεις των νεοελλήνων λογοτεχνών σε σχέση με τα δυτικά λογοτεχνικά πρότυπα.
6. Παρουσιάζει –επιλεκτικά- ευρωπαϊούς και νεοέλληνες λογοτέχνες, οι οποίοι δημιούργησαν νεότερικές μορφές έκφρασης (υβρίδια, κλπ.) στην ποίηση και την πεζογραφία.

Δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
2. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
3. Λήψη αποφάσεων
4. Αυτόνομη εργασία
5. Συλλογική εργασία

6. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
7. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
8. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου και μειονοτήτων
9. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
10. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στην έννοια της ειδολογίας ως κλάδου της συγκριτικής φιλολογίας.
2. Θεωρία των ειδών (παρουσίαση των βασικών θεωριών).
3. Η μορφή ως περιεχόμενο. Επιλογή λογοτεχνικών κειμένων (από τον Πετράρχη ως σήμερα), τα οποία αναδεικνύουν τους μετασχηματισμούς της λογοτεχνικής μορφής στη διαχρονία.
4. Εμβληματικά δοκίμια ευρωπαϊών και νεοελλήνων συγγραφέων για την ποιητική και τη στιχουργική τέχνη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. *Νεοελληνικά μετρικά*, επιμ. Νάσος Βαγενάς, Ρέθυμνο 1991.
2. *Η ελευθέρωση των μορφών*, επιμ. Νάσος Βαγενάς, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1996.
3. Δημήτρης Αγγελάτος, *Η 'φωνή' της μνήμης. Δοκίμιο για τα λογοτεχνικά είδη*, Νέα Σύνορα-Α. Α. Λιβάνη, Αθήνα 1997.
4. Γεράσιμος Σπαταλάς, *Η στιχουργική τέχνη. Μελέτες για τη νεοελληνική μετρική*, επιμέλεια Ευριπίδης Γαραντούδης- Άννα Κατσιγιάννη, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1997.
5. *Βιβλιογραφία Νεοελληνικής Μετρικής*, επιμ. Ευριπίδης Γαραντούδης, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2000.
6. Στρατής Πασχάλης, *Όταν οι άγγελοι περπατούν. Ανθολογία πεζού ποιήματος*, Νεφέλη 2007.
7. Alastair Fowler, *Kinds of Literature. An Introduction to the Theory of Genres and Modes*, Clarendon Press, Oxford, 1982.
8. Dominique Combe, *Les genres littéraires*, Hachette, Paris 1992.
9. Jean – Marie Schaeffer, *Τι είναι λογοτεχνικό είδος*, μτφρ. Αλέξανδρος Ν. Ακριτόπουλος, Ηρόδοτος, Ιδέες και έρευνα, Αθήνα 2000.
10. *Théorie et pratique du fragment, Actes du Colloque international de la Societ  Universitaria per gli Studi di Lingua e Letteratura Francese (SUSLLF) (Venise 28-30 novembre 2002)*, Etudes réunies par Lucia Omacini et Laura Este Bellini, Slatkine Erudition, Genève 2004.

11. *Τα όρια των ειδών στην τέχνη σήμερα*, Επιστημονικό συμπόσιο (31 Μαρτίου και 1 Απριλίου 2006), Εταιρεία Σπουδών Σχολής Μωραΐτη, Αθήνα 2009.
12. Κατερίνα Καρακάση, Μαρία Σπυριδοπούλου, Γιώργος Κοτελίδης, *Ιστορία και θεωρία των λογοτεχνικών γενών και ειδών. Παραδείγματα και εφαρμογές*, ηλεκτρονικό εγχειρίδιο www.kallipos.gr

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
(Γ. Νικολάου)

Οι λεπτομέρειες του μαθήματος είναι διαθέσιμες στον Οδηγό Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΦΩΝΗΤΙΚΗ – ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ (Δ. Παπαζαχαρίου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

- Διάκριση Φωνητικής – Φωνολογίας
- Αρθρωτική Φωνητική
- Κατανόηση της σημαντικότητας της γλωσσικής λειτουργίας για τον προσδιορισμό των φωνολογικών μονάδων και των διαφορετικών πραγματώσεών τους
- Κατάκτηση των μεθοδολογικών εργαλείων και κριτηρίων για τον ορισμό των φωνολογικών μονάδων
- Κατάκτηση της συστηματικής προσέγγισης των γλωσσικών φαινομένων και της συμβολής των θεωριών στην κατανόησή τους
- Κατανόηση των λόγων ύπαρξης διαφορετικών φωνολογικών θεωριών.

Δεξιότητες:

- Ικανότητα φωνητικής καταγραφής λέξεων και φράσεων
- Κατάκτηση της παρουσίαση φωνολογικών δεδομένων και των αντίστοιχων αναλύσεων με τη χρήση αλγορίθμων και διαγραμμάτων
- Ικανότητα ανάλυσης και σύνθεσης πληροφοριών
- Ικανότητα οικοδόμησης και διαχείρισης επιχειρηματολογίας
- Ικανότητα κριτικής
- Ικανότητα για κριτική αξιολόγηση δεδομένων, και κατ' επέκτασιν για ανεξέρτητη και κριτική σκέψη
- Ικανότητα για ολοκλήρωση αυτόνομης ατομικής εργασίας

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- Είδη Φωνητικής – Αρθρωτική Φωνητική

- Λειτουργίες ήχων, κωδικοποίηση ήχων σύμφωνα με τις γλωσσικές λειτουργίες που επιτελούν σε φωνολογικές μονάδες, αλλόφωνα κι ελεύθερες ποικιλίες
- Διαφοροποιητικά χαρακτηριστικά
- Περιγραφή και ορισμοί των τεμαχιακών φωνολογικών μονάδων της Νέας Ελληνικής γλώσσας στο πλαίσιο της Γενετικής Γλωσσολογίας
- Φωνολογικά Φαινόμενα
- Φωνολογικοί κανόνες
- Αυτοτεμαχιακή Φωνολογία. Περιγραφή και ορισμοί των τεμαχιακών φωνολογικών μονάδων της Νέας Ελληνικής γλώσσας, στο πλαίσιο της προσωδιακής φωνολογίας
- Παρουσίαση της σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στη Μορφολογία και τη Φωνολογία, στο πλαίσιο της λεξικής Φωνολογίας

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- Nespor, Marina. 1999. *Φωνολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη
- Ρεβυθιάδου, Ανθή. 2007. *Η Φωνολογία της Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ (Ν. Κουτσούκος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο θεωρητικό επίπεδο, στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να περιγράφουν τη μορφολογία ως τομέα της Γραμματικής αλλά και ως κλάδο της γλωσσολογικής επιστήμης και να μπορούν να διακρίνουν τη Μορφολογία από άλλους συναφείς επιστημονικούς κλάδους (π.χ. Λεξικολογία, Ετυμολογία κ.ά.).
- Να είναι εξοικειωμένοι με τις βασικές αρχές, τους βασικούς σταθμούς στην εξέλιξη αλλά και τα μοντέλα του συγκεκριμένου επιστημονικού κλάδου.
- Να ορίζουν βασικές έννοιες της μορφολογίας που σχετίζονται με τα μορφολογικά συστατικά, τις μορφολογικές διαδικασίες και το νοητικό λεξικό.
- Να προβληματιστούν σε σχέση με τη μορφολογία και άλλες εκφάνσεις του γλωσσικού φαινομένου, όπως η μορφολογική κατάκτηση, η μορφολογική ποικιλία και η μορφολογική τυπολογία.
- Να γνωρίζουν τα βασικά μορφολογικά συστατικά και τις βασικές διαδικασίες του συστήματος της Νέας Ελληνικής.

- Να είναι σε θέση να περιγράψουν τον τρόπο δόμησης των λεξικών σχηματισμών της Ελληνικής.
- Να προβληματιστούν σχετικά με τα βασικά ερωτήματα της κλιτικής μορφολογίας.
- Να είναι σε θέση να περιγράψουν βασικές κατηγορίες που σχετίζονται με την κλιτική μορφολογία, όπως οι κλιτικές τάξεις, το γένος, και η αλλομορφία.
- Να είναι σε θέση να αναλύσουν τις βασικές αρχές δόμησης του κλιτικού συστήματος της Νέας Ελληνικής.
- Να προβληματιστούν σε σχέση με το μορφολογικό «λάθος» (με έμφαση στα λάθη της κλιτικής μορφολογίας), τους λόγους για τους οποίους εμφανίζονται τα λάθη και πώς σχετίζονται με μία επικείμενη αλλαγή.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές/ φοιτήτριες θα έχουν περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Να κάνουν ανάλυση λεξικών σχηματισμών βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας.
- Να κάνουν ανάλυση μορφολογικών σχηματισμών της Νέας Ελληνικής.
- Να μπορούν να σχολιάσουν μορφολογικά «λάθη» (κυρίως κλιτικής μορφολογίας) βάσει τεκμηριωμένης άποψης.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Η μορφολογία ορίζεται ως ο κλάδος της γλωσσολογίας που ασχολείται με τη μελέτη της δόμησης των λέξεων αλλά και ως ο τομέας της ανθρώπινης Γραμματικής που είναι υπεύθυνος τόσο για την παραγωγή όσο και για την κατανόηση των λεξικών σχηματισμών μιας γλώσσας. Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στις βασικές έννοιες που χρησιμοποιούνται στον κλάδο της μορφολογίας, όπως τα μορφολογικά συστατικά (μόρφημα, προσφύματα, ρίζα, θέμα), η αλλομορφία, οι παραδειγματικές/συνταγματικές σχέσεις και τα μορφολογικά χαρακτηριστικά (γένος και η κλιτική τάξη). Στη διάρκεια του μαθήματος, θα παρουσιαστούν και κάποια γενικότερα ζητήματα, όπως η κατάκτηση ενός μορφολογικού συστήματος, η δόμηση των λέξεων στις διαφορετικές γλώσσες του κόσμου (μορφολογική τυπολογία) και η δόμηση του νοητικού λεξικού. Στο τελευταίο μέρος του μαθήματος, θα γίνει παρουσίαση των βασικών αρχών και προβλημάτων της κλιτικής μορφολογίας, θα συζητηθεί η σχέση δημιουργίας νέων λέξεων (παραγωγή και σύνθεση) με την κλίση (σχηματισμός τύπων λέξεων) και θα παρουσιαστεί αναλυτικά η δόμηση του ονοματικού και ρηματικού κλιτικού συστήματος της Νέας Ελληνικής. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, γίνεται πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων με πλήθος ασκήσεων που στοχεύουν στη βαθύτερη κατανόηση της ύλης. Τα δεδομένα που εξετάζονται προέρχονται κυρίως από τη Νέα Ελληνική αλλά και άλλες γλώσσες.

Θεματολογία

- Ιστορία της μορφολογικής θεωρίας
- Μορφολογικές κατηγορίες - μορφήματα (βασικές κατηγορίες μορφημάτων και προσφυσμάτων με βάση τη δεσμευτικότητα, τη θέση στο σχηματισμό και τη λειτουργία)
- Αλλομορφία/Αλλόμορφα
- Διαδικασίες χωρισμού μορφημάτων (παραδειγματικές και συνταγματικές σχέσεις)
- Μορφήματα και εγγενή μορφολογικά χαρακτηριστικά
- Νοητικό λεξικό
- Μορφολογικά μοντέλα και αρχιτεκτονική της γραμματικής
- Μορφολογικές κατηγορίες (γένος και κλιτικές τάξεις)
- Κλιτική μορφολογία (ονοματικό και ρηματικό σύστημα)
- Ανάλυση μορφολογικών λαθών (έμφαση στην κλιτική μορφολογία)

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Ελληνόγλωσση

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 1986. *Η Νεολογία στην Κοινή Νεοελληνική*. Θεσσαλονίκη: ΑΠΘ.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. 1994. *Νεολογικός δανεισμός-Άμεσα δάνεια από τη Γαλλική και την Αγγλοαμερικανική-Μορφολογική ανάλυση*. Θεσσαλονίκη.

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α., Ράλλη, Α. & Δ. Χειλά-Μαρκοπούλου (Επιμ.). 2003. *Το Γένος*. Αθήνα: Πατάκης.

Βάζου, Έ., Παπαδοπούλου, Φ., Ξυδόπουλος Ι. Γ. & Α. Τσαγγαλίδης. 2008. *Εισαγωγή στη μελέτη της γλώσσας* (μετάφραση και μερική προσαρμογή στα Ελληνικά και επιστημονική επιμέλεια του *An Introduction to Language* των V. Fromkin, R. Rodman & N. Hyams (7^η έκδοση), εκδόσεις Thomson), Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Μωυσιάδης, Θ. 2005. *Ετυμολογία-Εισαγωγή στη Μεσαιωνική και Νεοελληνική Ετυμολογία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ξυδόπουλος, Ι. Γ. 2008. *Λεξικολογία: Εισαγωγή στην ανάλυση της λέξης και του λεξικού*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Παυλίδου, Θ.-Σ. 2013. *Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών/ Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

Ράλλη, Α. 2005. *Μορφολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Ράλλη, Α. 2007. *Η σύνθεση λέξεων. Διαγλωσσική μορφολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη

Ξενόγλωσση

Aronoff M. & K. Fudeman. 2011. *What is Morphology?* (2nd Edition). UK: Wiley-Blackwell.

Bauer L., Lieber, R. & I. Plag 2013. *The Oxford reference guide to English Morphology*. Oxford: Oxford University Press.

Booij, G. 2013. *The grammar of words: an introduction to linguistic morphology* [3rd edition]. NY: Oxford University Press.

Dixon, R. W. 2014. *Making new words. Morphological derivation in English*. Oxford: Oxford University Press.

Haspelmath, Martin & Andrea D. Sims. 2010. *Understanding morphology*. Oxon & New York: Routledge.

Lieber, R. 2016. *Introducing Morphology* [2nd edition]. Cambridge: Cambridge University Press.

Ralli, A. 2013. *Compounding in Modern Greek* (Studies in Morphology 2). Dordrecht: Springer.

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Α. Φτερνιάτη)

Οι λεπτομέρειες του μαθήματος είναι διαθέσιμες στον Οδηγό Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ (Τζωρτζάτου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Το μάθημα προσφέρει βασικές γνώσεις σχετικά με την Αρχαία Ελληνική ώστε ο φοιτητής να μπορεί να:

1. Κατανοεί το κοινωνιογλωσσικό πλαίσιο της Αρχαίας Ελληνικής
2. Γνωρίζει τις κυριότερες ιδιαιτερότητες των διαλεκτικών ομάδων της Αρχαίας Ελληνικής
3. Γνωρίζει τα βασικά χαρακτηριστικά της Αττικής διαλέκτου στο επίπεδο της φωνολογίας και της μορφολογίας
4. Γνωρίζει την ύπαρξη πηγών για διάφορες κοινωνικές ποικιλίες της Αττικής διαλέκτου
5. Κατανοεί την ποικιλία που παρατηρείται στο φωνολογικό και μορφολογικό επίπεδο

της Αττικής διαλέκτου

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις παρακάτω ικανότητες:

1. Ικανότητα να αναλύει γλωσσολογικά τα βασικότερα φαινόμενα της Αττικής διαλέκτου
2. Ικανότητα να επισημαίνει τις διαλεκτικές ιδιαιτερότητες σε κείμενα της περιόδου
3. Ικανότητα να συγκρίνει το φωνολογικό και το μορφολογικό σύστημα της Αττικής διαλέκτου και της Νέας Ελληνικής
4. Ικανότητα να επισημαίνει στοιχεία κοινωνιογλωσσικής ποικιλίας στα κείμενα της Αττικής διαλέκτου
5. Δεξιότητες γλωσσολογικού σχολιασμού αρχαίων ελληνικών κειμένων (επιγραφών κ.ά.)

Δεξιότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Η θέση της Αρχαίας Ελληνικής στην Ινδο-ευρωπαϊκή οικογένεια γλωσσών
2. Το αρχαίο ελληνικό αλφάβητο
3. Ποικιλία και συστηματικότητα στην Αττική διάλεκτο (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη)
4. Κοινωνιογλωσσικά ζητήματα της Αττικής διαλέκτου (γλωσσική επαφή, «χαμηλά» επίπεδα χρήσης κλπ.)
5. Γεωγραφική ποικιλία της Αρχαίας Ελληνικής (Αρχαίες Ελληνικές διαλέκτοι)

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Χριστίδης, Α.Φ. (εκδ.) 2001. *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας: Από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
2. Bakker, E.J.(ed.) 2010. *A companion to the Ancient Greek language*. Oxford: Wiley-Blackwell.

3. Μπαμπινιώτης, Γ. 1977-1985. *Ιστορική Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας. I: Φωνολογία. II: Μορφολογία*. Αθήνα.

ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΑ (Α. Ρούσσου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει την ικανότητα:

1. να κατανοούν τις βασικές σημασιολογικές σχέσεις που αφορούν τον ορισμό της σημασίας,
2. να γνωρίζουν τις σημασιολογικές σχέσεις λέξεων και προτάσεων,
3. να γνωρίζουν τη διαφοροποίηση της σημασιολογίας από την πραγματολογία.

Δεξιότητες:

Σε επίπεδο δεξιοτήτων θα μπορούν:

1. να αναλύουν γλωσσικά φαινόμενα με βάση τη σημασία,
2. να συσχετίζουν τις αναλύσεις με τα εμπειρικά δεδομένα,
3. να θέτουν ερωτήματα και να επιλύουν προβλήματα.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Τι είναι σημασιολογία; Ορισμός
2. Πώς ορίζεται η σημασία; Έννοια και αναφορά
3. Λεξική σημασία και λεξικές σχέσεις
4. Προτασιακή σημασία και προτασιακές σχέσεις
5. Προτασιακή σημασιολογία: περιστάσεις και συμμετέχοντες
6. Σημασιολογία και προτασιακή λογική: πίνακες αληθείας
7. Σημασιολογία και κατηγορηματική λογική: κατηγορήματα και ποσοδείκτες

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

- Βελούδης, Γιάννης. 2005. *Η σημασία πριν, κατά και μετά τη γλώσσα*. Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα
- Lyons, John. 1995. *Γλωσσολογική Σημασιολογία* [μετάφραση Γ. Ανδρουλάκης]. Εκδόσεις Πατάκη: Αθήνα.
- Saeed, John. 2017. *Σημασιολογία* [μετάφραση Ε. Δημελά]. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Chierchia, Gennaro & McConnell-Ginet, Sally. 2002. *Meaning and*

Grammar: An Introduction to Semantics. Cambridge, MA: MIT Press.

- Cruse, Alan. 2000. *Meaning in Language: An Introduction to Semantics and Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Hurford, James R., Heasley, Brendan, & Smith, Michael, B. 2007. *Semantics: A Coursebook*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Portner, Paul. 2005. *What is meaning? Fundamentals of Formal Semantics*. Malden: Blackwell.
- Riemer, Nick. 2010. *Introducing Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- de Swart, Henriette. 1998. *Introduction to Natural Language Semantics*. CLSI Lecture Notes, Number 80. CLSI Publications: Stanford, California.

ΚΕΙΜΕΝΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ (Α. Αρχάκης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί:

1. Να γνωρίζει τους τρόπους σύστασης των κειμένων
2. Να αναλύει ποικίλα κείμενα και κυρίως μαθητικά γραπτά βάσει κριτηρίων κειμενικότητας
3. Να αναγνωρίζει σε ποιο βαθμό τα εκπαιδευτικά προγράμματα γλωσσικής εκπαίδευσης λαμβάνουν υπόψη τους την κειμενογλωσσολογική προσέγγιση
4. Να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις υποδομής στην κειμενογλωσσολογία για εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο σχολείο

Δεξιότητες:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των βασικών εννοιών της Κειμενογλωσσολογίας
2. Ικανότητα να εφαρμόζει αυτή τη γνώση σε εκπαιδευτικά ζητήματα
3. Να παρουσιάζει την ανάλυση των κειμενογλωσσολογικών φαινομένων με στόχο εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο γλωσσικό μάθημα.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

- i. Προφορικός και γραπτός λόγος.
- ii. Κριτήρια διάκρισης ενός κειμένου από ένα άθροισμα προτάσεων: Συνοχή,

συνεκτικότητα, προθετικότητα, περιστασιακότητα, διακειμενικότητα, αποδεκτικότητα.

- iii. Έννοιες κειμενικής ανάλυσης: Συνοχικοί μηχανισμοί, συνεκτικότητα, επίπεδα ύφους, ομοιοαναφορικότητα, ομοιοταξινόμηση, ομοιοεκτατικότητα, ενδοφορική και εξωφορική αναφορά, θέμα-σχόλιο, μικρο- και μακρο- λειτουργίες, γνωστικά σχήματα.
- iv. Χαρακτηριστικά βασικών κειμενικών ειδών (περιγραφή, αφήγηση, επιχειρηματολογία).
- v. Παραγωγή κειμένων και σχολική πράξη με βάση τη θεωρία των κωδίκων.
- vi. Κριτική επισκόπηση της γλωσσικής διδασκαλίας στο Γυμνάσιο: Προς ένα επικοινωνιακό-κειμενοκεντρικό πλαίσιο γλωσσικής διδασκαλίας.
- vii. Αξιοποίηση κειμενογλωσσολογικών εννοιών στην εκπαιδευτική πράξη.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Adam, J.-M. (1999). *Τα κείμενα: Τύποι και πρότυπα. Αφήγηση, περιγραφή, επιχειρηματολογία, εξήγηση και διάλογος*, μτφρ. Γ. Παρίσης, επιμ. Ε. Καψωμένος. Αθήνα: Πατάκης.

Αρχάκης Α. (2005). *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.

Beaugrande R. & W. Dressler (1981). *Introduction to Textlinguistics*. London: Longman.

Bernstein B. (1971). *Class, Codes and Control*, I. London: Routledge and Kegan Paul.

Bernstein B. (1990). *Class, Codes and Control*, IV. London: Routledge.

Γεωργακοπούλου Α. και Δ. Γούτσος (1999). *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Halliday M. A. K. & R. Hasan (1985). *Language, Context and Text: Aspect of Language in a Social Semiotic Perspective*. Oxford: Oxford University Press.

Knapp P. & M. Watkins (1994). *Context — Text — Grammar: Teaching the Genres and Grammar of School Writing in Infants and Primary Classrooms*. Australia: Text Productions.

Ματσαγγούρας Η. Γ. (2001). *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου. Η αφού*

σκέπτονται γιατί δεν γράφουν;. Αθήνα: Γρηγόρης.

Μπαμπινιώτης Γ. (1991). *Γλωσσολογία και λογοτεχνία: Από την τεχνική στην τέχνη του λόγου*. Αθήνα.

Πολίτης Π. (2001). «Προφορικός και γραπτός λόγος». Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ., σε συνεργασία με τη Μ. Θεοδωροπούλου), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 58-62 (βλ. επίσης www.komvos.edu.gr).

Πολίτης Π. (2001). «Γένη και είδη λόγου». Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.), *Λόγος και κείμενο*. Δράση 1 του Ηλεκτρονικού Κόμβου του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (ΥΠΕΠΘ), www.komvos.edu.gr. Θεσσαλονίκη.

Renkema J. (1993). *Discourse Studies: An Introductory Textbook*. Amsterdam: Benjamins Publishing Company.

Χαραλαμπάκης Χ. (1992). *Νεοελληνικός λόγος: Μελέτες για την γλώσσα, τη λογοτεχνία και το ύφος*. Αθήνα: Νεφέλη.

Χαραλαμπόπουλος, Α. και Σ. Χατζησαββίδης (1997). *Η διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: Θεωρία και πρακτική εφαρμογή*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΑΞΗ (Χ. Βλάχος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Αναγνωρίζει τα συστατικά μια φράσης και τη λειτουργία της στην πρόταση.
2. Αναπαριστά τη δομή μιας φράσης με τη μορφή δένδροδιαγράμματος.
3. Εφαρμόζει τους βασικούς κανόνες της Συγχώνευσης και τη Συμφωνίας για τη συντακτική ανάλυση της πρότασης.
4. Αναγνωρίζει τα κατηγορήματα και τις ιδιότητές τους ως προς τον αριθμό και την έκφραση των ορισμάτων τους.
4. Συσχετίζει συντακτικές δομές με βάση την εναλλαγή ορισμάτων και γραμματικών λειτουργιών.
5. Συνδυάζει τη συντακτική θεωρία με τα εμπειρικά δεδομένα.

Δεξιότητες:

1. Αυτόνομη Εργασία
2. Ομαδική εργασία
3. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
4. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και παραγωγικής σκέψης
5. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα αυτό είναι μια εισαγωγή στη συντακτική θεωρία, στο πλαίσιο της Γενετικής Γραμματικής. Εξετάζει την παραγωγή της φραστικής δομής, τη σχέση σύνταξης-λεξικού, καθώς και τις βασικές συντακτικές διεργασίες.

1. Βασικές έννοιες: τι είναι «γλώσσα» και πώς ορίζεται η «γραμματική».
2. Η ιεραρχική δομή της πρότασης: συστατικά και διαγνωστικά κριτήρια αναγνώρισής τους, μια πρώτη προσέγγιση στους κανόνες φραστικής δομής.
3. Συντακτικές κατηγορίες: «τα μέρη του λόγου», ο διαχωρισμός σε λεξικές και

λειτουργικές κατηγορίες και η οργάνωση του λεξικού.

4. Φραστική Δομή: από ένα σύστημα κανόνων σε ένα σύστημα αρχών – η πρωτογενής διαδικασία της Συγχώνευσης.

5. Η σχέση Σύνταξης και Λεξικού: κατηγορήματα και ορίσματα. Η προβολή τους στη συντακτική δομή και το ρηματικό κέλυφος.

6. Ορίσματα και γραμματικές λειτουργίες: η αντιστοίχιση των ορισμάτων με τις γραμματικές λειτουργίες του υποκειμένου και του αντικειμένου, μέσα από τη διαδικασία της «Συμφωνίας». Περιπτώσεις παράλειψης του υποκειμένου και η παρουσία του *pro*. Περιπτώσεις παράλειψης του αντικειμένου και ο ρόλος του κατηγορήματος.

7. Εναλλαγές στη δομή ορισμάτων: παθητική σύνταξη, μεταβιβαστικές και αντιμεταβιβαστικές δομές. Αποκοπή του εξωτερικού ορίσματος και λειτουργία του εσωτερικού ορίσματος ως υποκειμένου.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Ρούσσου, Α. 2015. *Σύνταξη. Γραμματική και Μινιμαλισμός*. [Ηλεκτρονικό σύγγραμμα]. Αθήνα: ΣΕΑΒ. <http://repository.kallipos.gr/handle/11419/581>.
2. Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. (2002) *Γενετική Σύνταξη: Το πρότυπο της Κυβέρνησης και Αναφορικής Δέσμευσης*. Αθήνα, Εκδόσεις Καρδαμίτσα.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

3. Adger, D. 2003. *Core Syntax: A Minimalist Approach*. Oxford University Press: Oxford.
4. Carnie, A. 2013³. *Syntax. A Generative Introduction*. Oxford: Blackwell.
5. Freidin, R. 2012. *Syntax. Basic Concepts and Applications*. Cambridge University Press: Cambridge.
6. Haegeman, L. 2006. *Thinking Syntactically. A Guide o Argumentation and Analysis*. Oxford: Blackwell.
7. Larson, R. 2010. *Grammar as Science*. Cambridge, MA: MIT Press.
8. Radford, A. 1997. *Syntactic Theory and the Structure of English: A Minimalist Approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
9. Radford, A. 2004. *Minimalist Syntax. Exploring the structure of English*. Cambridge: Cambridge University Press.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΟΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ (Α. Αρχάκης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί:

1. Να διακρίνει τις βασικές παραδοχές της δομικής και γενετικής γλωσσολογίας από αυτές της λειτουργικής γλωσσολογίας
2. Να αναγνωρίζει τις βασικές διαστάσεις κοινωνιογλωσσολογικής ποικιλότητας
3. Να γνωρίζει τους λόγους της κοινωνιογλωσσολογικής ανισότητας
4. Να εκπονεί συσχετιστική κοινωνιογλωσσολογική έρευνα
5. Να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις υποδομής στην κοινωνιογλωσσολογία για εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο σχολείο

Δεξιότητες:

Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των βασικών εννοιών της Κοινωνιογλωσσολογίας
2. Ικανότητα να συλλέγει και να αναλύει κοινωνιογλωσσολογικό υλικό
3. Ικανότητα να επιδεικνύει ευαισθησία στη γλωσσική διαφορά ως εκπαιδευτικός στην τάξη
4. Δεξιότητες μελέτης που χρειάζονται για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη
5. Να παρουσιάζει την ανάλυση των κοινωνιογλωσσολογικών φαινομένων με στόχο εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο γλωσσικό μάθημα.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Αμφισβήτηση της θέσης περί αυτονομίας και ομοιογένειας του γλωσσικού συστήματος.

ii. Περιοχές και κλάδοι της κοινωνιογλωσσολογίας.

iii. Διατάσεις γλωσσικής ποικιλότητας: Γεωγραφική διαφοροποίηση και διάλεκτοι, κοινωνική διαστρωμάτωση και κοινωνιόλεκτοι, περιστάσεις επικοινωνίας και λειτουργικές ποικιλίες, συνύπαρξη-επαφή γλωσσών και φαινόμενα κοινωνικής διγλωσσίας, διπλογλωσσίας και γλωσσικής μετατόπισης.

iv. Γλώσσες pidgin, κρεολές και lingua francas.

v. Πλειονοτικές και μειονοτικές γλώσσες.

vi. Γλωσσική διατήρηση και γλωσσικός θάνατος

vii. Ποικιλότητα και γλωσσική αλλαγή.

viii. Κοινωνιογλωσσική ανισότητα. Η περίπτωση του γλωσσικού σεξισμού.

- ix. Κοινωνιογλωσσολογικές στάσεις.
- x. Μεθοδολογικά ζητήματα κοινωνιογλωσσολογικής έρευνας.
- xi. Αξιοποίηση κοινωνιογλωσσολογικών εννοιών στην εκπαιδευτική πράξη

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- Αρχάκης Α. & Μ. Κονδύλη (2011). *Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας*. Αθήνα: Νήσος.
- Boutet J. (1984). *Εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία* (μτφρ. Α. Ιορδανίδου, Ει. Τσαμαδού). Αθήνα: Γρηγόρη.
- Coulmas F. (ed) (1997). *The Handbook of Sociolinguistics*. Oxford: Blackwell.
- Coupland N. & A. Jaworski (eds) (1997). *Sociolinguistics: A Reader and Coursebook*. NY: St.Martin.s Press.
- Fasold R. (1984). *The Sociolinguistics of Society: Introduction to Sociolinguistics*. Oxford: Blackwell.
- Fasold R. (1990). *The Sociolinguistics of Language*. Oxford: Blackwell.
- Halliday M. A. K. (1978). *Language as Social Semiotic*. London: Edward Arnold.
- Holmes J. (1992). *An Introduction to Sociolinguistics*. London: Longman.
- Hudson R. A. (1996). *Sociolinguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hymes D. A. (1974). *Foundation in Sociolinguistics: An ethnographic approach*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Κακριδή-Φερράρι Μ. (2005). *Γλώσσα και κοινωνικό περιβάλλον: Ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας*. Α΄ μέρος. Αθήνα: Παρουσία.
- Κωστούλα-Μακράκη Ν. (2001). *Γλώσσα και κοινωνία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Labov W. (1972). *Sociolinguistic Patterns*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Labov W. (1972). *Language in the Inner City*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Mesthrie R. J. Swann, A. Deumert & W. L. Leap (2000). *Introducing Sociolinguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Μικρός Γ. Κ. (2009). *Η ποσοτική ανάλυση της κοινωνιογλωσσολογικής ποικιλίας. Θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Milroy L. (1980). *Language and Social Networks*. Oxford: Blackwell.
- Μπασλής Γ. (2000). *Κοινωνιογλωσσολογία: Μικρή εισαγωγή*. Αθήνα: Εκδ. Γρηγόρη.
- Ντάλτας Π. (1997). *Κοινωνιογλωσσική μεταβλητότητα: Θεωρητικά υποδείγματα και μεθοδολογία της έρευνας*. Αθήνα: Επικαιρότητα.
- Παυλίδου Θ.-Σ. (επιμ.) (2006). *Γλώσσα-γένος-φύλο*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο

Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].

Πετρούνιας Ευ. (1984). *Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση*. Θεσσαλονίκη: University studio Press.

Romaine S. (1994). *Language in Society*. Oxford: Oxford University Press.

Saville-Troike M. (1989). *The Ethnography of Communication*. Oxford: Blackwell.

Trudgill P. (1974). *Sociolinguistics*. Penguin Books.

Wardhaugh R. (1986). *An introduction to Sociolinguistics*. Oxford: Blackwell.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ (Ν. Κουτσούκος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Σε θεωρητικό επίπεδο, στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση:

(α) Να αναλύουν τις βασικές μορφολογικές διαδικασίες σχηματισμού νέων λεξημάτων (λέξεων) στη Νέα Ελληνική με έμφαση στην παραγωγή και τη σύνθεση και να μπορούν να συγκρίνουν τη Νέα Ελληνική με άλλες γλώσσες (κυρίως ευρωπαϊκές).

(β) Να αναλύουν συγκεκριμένα φαινόμενα που σχετίζονται με τη διαδικασία της παραγωγής (derivation), όπως τα είδη των επιλογικών περιορισμών, η παραγωγικότητα, η βάση εφαρμογής μίας παραγωγικής διαδικασίας και η αλλομορφία.

(γ) Να κάνουν μία περιγραφή των συνθέτων τόσο στην Ελληνική όσο και σε άλλες γλώσσες με βάση συγκεκριμένα κριτήρια.

(δ) Να αναλύουν συγκεκριμένα φαινόμενα που σχετίζονται με τη διαδικασία της σύνθεσης, όπως η κεφαλή του σχηματισμού, ο δείκτης σύνθεσης, η σημασιοσυντακτική σχέση των συστατικών, η επαναδρομή, η αντιστροφή των δύο συνθετικών μερών και η ενδοκεντρικότητα/εξωκεντρικότητα.

(ε) Να σχολιάσουν μορφολογικά «λάθη» σε όλα τα επίπεδα της μορφολογίας (παραγωγή, σύνθεση) βάσει τεκμηριωμένης άποψης.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Να είναι σε θέση να αναλύσουν τα στάδια παραγωγής ενός μορφολογικού σχηματισμού βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας.
- Να μπορούν να σχολιάσουν μορφολογικά «λάθη» βάσει τεκμηριωμένης άποψης.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Στο μάθημα της συγκριτικής μορφολογίας, οι φοιτητές εμβαθύνουν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει κατά το Ε΄ εξάμηνο δίνοντας έμφαση στις διαδικασίες σχηματισμού λέξεων. Οι βασικές διαδικασίες σχηματισμού λέξεων στη Νέα Ελληνική είναι η παραγωγή (σχηματισμός με παραγωγικά προσφύματα) και η σύνθεση (σχηματισμός με συνδυασμό λεξημάτων). Ωστόσο, θα συζητηθούν και λιγότερο συχνές διαδικασίες σχηματισμού λέξεων, όπως η σύμφυση (blending), η ετεροίωση (ablaut), η μετάπλαση (conversion), ο αναδιπλασιασμός κ.ά. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος οι διδασκόμενοι εμβαθύνουν σε έννοιες της μορφολογικής ανάλυσης, όπως η παραγωγικότητα, ο ανταγωνισμός, οι περιορισμοί των μορφολογικών διαδικασιών και η αλλομορφία στην παραγωγή και τη σύνθεση.

Στο μάθημα θα γίνει διεξοδική παρουσίαση της Νέας Ελληνικής, ωστόσο θα γίνει και εκτενής παρουσίαση και σύγκριση με τις διαδικασίες σχηματισμού λέξεων σε άλλες γλώσσες (με έμφαση στις ευρωπαϊκές γλώσσες). Θα συζητηθούν οι ομοιότητες που εμφανίζονται σε διάφορα επίπεδα, όπως για παράδειγμα ο σχηματισμός συνθέτων (θέση κεφαλής, δείκτης σύνθεσης) και η επιθηματοποίηση, αλλά θα τονιστούν και οι πιθανές διαφορές, όπως για παράδειγμα στη διαδικασία της μετάπλασης (βλ. διαφορές Ελληνικής και Αγγλικής).

Θεματολογία (επιγραμματικά)

- Βασικές έννοιες μορφολογικής ανάλυσης δόμησης λέξεων
- Τυπολογία διαδικασιών σχηματισμού λέξεων
- Σχηματική αναπαράσταση μορφολογικών δομών – Μοντέλα ανάλυσης
- Γραμματικότητα/αντιγραμματικότητα - Περιορισμοί μορφολογικών διαδικασιών
- Ζητήματα παραγωγής (Ανταγωνιστικότητα, παραγωγικότητα, λεξικοποίηση/παγίωση)
- Σχέση παραγωγής και σύνθεσης
- Κεφαλή και δείκτης σύνθεσης
- Τυπολογία των συνθέτων
- Η έννοια του γλωσσικού και του μορφολογικού «λάθους»: Παραγωγή και σύνθεση

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Γενικά έργα αναφοράς

- Lieber R. and P. Štekauer (Eds.) 2009. *The Oxford handbook of compounding*. Oxford/New York: Oxford University Press.
- Audring J. and F. Masini (Eds.) 2019. *The Handbook of Morphological Theory*. Oxford: Oxford University Press.
- R. Lieber and P. Štekauer (Eds.) 2014. *The Oxford handbook of derivational morphology*. Oxford: Oxford University Press.

Ελληνόγλωσσα

- Γιαννουλοπούλου, Γ. 2000. *Μορφοσημασιολογική Σύγκριση Παραθημάτων και Συμφυμάτων στα Νέα Ελληνικά και τα Ιταλικά*. Θεσσαλονίκη: Ενυάλειο Κληροδότημα.
- Δημελά, Ε. 2010. *Η προθηματοποίηση στις νεοελληνικές διαλέκτους: συγχρονική και διαχρονική προσέγγιση*. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Πατρών.
https://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/bitstream/10889/4018/1/PhD_Dimela.pdf
- Πετροπούλου, Ε. 2012. *Σύνθεση με δεσμευμένο θέμα στην Αγγλική και τη νέα Ελληνική: θεωρητική ανάλυση και υπολογιστική επεξεργασία*. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Πατρών.
https://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/bitstream/10889/5122/1/PhDThesis_Petropoulou.pdf
- Ράλλη, Α. 2007. *Η σύνθεση λέξεων. Διαγλωσσική Μορφολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Πατάκης.

Ξενόγλωσσα

- Andreou, M. 2014. *Headedness in Word-Formation and lexical semantics. Evidence from Italo- and Cypriot*. PhD Thesis. University of Patras.
- Bauer, L. 2008a. *Dvandva*. *Word Structure* 1(1): 1-20.
- Bauer, L. 2008b. *Exocentric compounds*. *Morphology* 18: 51-74.
- Bauer, L. 2009. *Typology of compounds*. In R. Lieber & P. Štekauer (Eds.), *The Oxford handbook of compounding*. Oxford: Oxford University Press, 343-356.
- Bauer, L. 2010. *The typology of exocentric compounding*. In S. Scalise & I. Vogel (Eds.), *Crossdisciplinary Issues in Compounding*. Amsterdam: John Benjamins, 167-176.
- Bloomfield, L. 1933. *Language*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Di Sciullo, A. M. & A. Ralli 1999. *Theta-role saturation in Greek deverbal compounds*. In A. Alexiadou, G. Horrocks, & M. Stavrou (Eds.), *Issues of Greek generative syntax*. Dordrecht: Kluwer, 175-189.
- Lieber, R. 1983. *Argument linking and compounding in English*. *Linguistic Inquiry* 14: 251-286.
- Nespor M. & A. Ralli 1996. *Morphology-Phonology Interface: Stress Domains in Greek Compounds*. *The Linguistic Review* 16: 357-382.
- Ralli, A. 2003. *Prefixation vs. Compounding: The Case of Greek Preverbs*. 2003. In A.M. Di Sciullo (ed.), *Asymmetry in Grammar: Morphology, Phonology and Language Acquisition*. John Amsterdam: John Benjamins, 37-65.
- Ralli, A. 2004. *Stem-based vs. Word-based Morphological Configurations: The Case of Modern Greek Preverbs*. *Lingue e Linguaggio* 2: 241-275.
- Ralli, A. 2008α. *Compound markers and parametric variation*. *Language Typology and Universals (STUF)* 61: 19-38.
- Ralli, A. 2008β. *Greek Deverbal Compounds with Bound Stems: A Case of Neoclassical Formations in Modern Greek*. *Southern Journal of Linguistics (SjL)*

29(1/2): 150-173.

- Ralli, A. 2009. *Modern Greek VV dvandva compounds: a linguistic innovation in the history of the Indo-European languages*. *Word Structure* 2(1): 48-67.
- Ralli, A. 2010. *Compounding versus Derivation*. In S. Scalise & I. Vogel (eds.), *Cross Disciplinary Issues in Compounding*. Amsterdam: John Benjamins, 57-76.
- Ralli, A. 2013. *Compounding in Modern Greek*. Dordrecht: Springer.
- Ralli, A. 2019. *Coordination in Compounding*. In *The Oxford Research Encyclopedia in Linguistics*. Oxford: Oxford University Press. Publication link: <https://oxfordre.com/linguistics/view/10.1093/acrefore/9780199384655.001.0001/acrefore9780199384655-e-564>
- Ralli, A. & M. Andreou 2012. Revisiting exocentricity in compounding: evidence from Greek and Cypriot. In F. Kiefer, M. Ladányi, & P. Siptár (Eds.), *Current issues in morphological theory: (ir)regularity, analogy and frequency*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 65-81.
- Ralli, A. & M. Stavrou 1998. Morphology-Syntax Interface: A/N Compounds versus A/N Constructs in *Modern Greek Yearbook of Morphology* 1997: 243-264.
- Scalise, S. & A. Bisetto 2009. The classification of compounds. In R. Lieber & P. Štekauer (Eds.), *The Oxford handbook of compounding*. Oxford/New York: Oxford University Press, 34-53.
- Van Goethem K. & N. Koutsoukos 2018. "Morphological transposition" as the onset of recategorization: the case of luxe in Dutch. *Linguistics* 56(6): 1369-1412.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ (Δ. Παπαζαχαρίου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Κατάκτηση μίας γκάμας τεχνικών ηχογράφησης και παρατήρησης ομιλίας
2. Κατανόηση της σημαντικότητας της αλληλεπίδρασης της γλωσσολογικής θεωρίας, του γλωσσολογικού επίπεδου προς μελέτη, καθώς και των διαφορετικών μεθοδολογιών συλλογής και ανάλυσης γλωσσικών δεδομένων.
3. Κατανόηση της σημαντικότητας της σωστής επιλογής του μεθοδολογικού πλαισίου και των μεθοδολογικών εργαλείων που ταιριάζουν για το κάθε είδος γλωσσικής έρευνας
4. Γνώση πειραματικού σχεδιασμού, καθώς και της οργάνωσης ερευνητικών projects
5. Ικανότητα για εφαρμογή των βασικών τεχνικών συλλογής, μεταγραφής και επισημείωσης γλωσσικών δεδομένων, σε διαφορετικούς κλάδους της

Γλωσσολογίας, συμπεριλαμβανομένων και των Βάσεων Δεδομένων, Μεθόδων εκμαίευσης Δεδομένων, ελεγχόμενων πειραματικών διαδικασιών, ερωτηματολογίων, συνεντεύξεων και εθνογραφικών μεθόδων συλλογής υλικού.

6. Ικανότητα κατανόησης των ιδιαιτεροτήτων κάθε ενός ερευνητικού πεδίου, και σεβασμού των ηθικών και νομικών ζητημάτων που εγείρονται από τη συλλογή και αποθήκευση του γλωσσικού υλικού.

7. Ικανότητα κριτικού ελέγχου των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων κάθε ενός μεθοδολογικού πλαισίου

Δεξιότητες:

1. Ικανότητα αναλυτικής σκέψης, μέσα από τη σύγκριση της καταλληλότητας των διαφορετικών μεθοδολογικών πλαισίων και εργαλείων για τα διάφορα είδη Γλωσσολογικής έρευνας

2. Ικανότητα χρήσης των κατάλληλων υπολογιστικών εργαλείων και λογισμικών, για την ανάλυση δεδομένων

3. Ικανότητα προσαρμογής σε νέες καταστάσεις

4. Ικανότητα κριτικής σκέψης

5. Ικανότητα για αυτόνομη εργασία

6. Ικανότητα για συλλογική εργασία

7. Επίδειξη δεοντολογικής υπευθυνότητας στη συλλογή και διαχείριση γλωσσικού υλικού, καθώς και σεβασμού των ιδιαιτεροτήτων των πληροφορητών

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Πώς γράφουμε ένα επιστημονικό κείμενο. Βασική δομή

2. Βιβλιογραφικές αναφορές

3. Αλληλεπίδραση ανάμεσα σε: i. Γλωσσολογικές Θεωρίες, ii. Γλωσσικά Επίπεδα,

4. Γλωσσικά δεδομένα, iv. Μεθοδολογικά πλαίσια και εργαλεία συλλογής και ανάλυσης δεδομένων

5. Μέθοδοι συλλογής γλωσσικού υλικού: Δειγματοληψία πληθυσμού, ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, εθνογραφικές μέθοδοι συλλογής υλικού, εργαστηριακά πειράματα, Μελέτες Μεμονωμένων Περιπτώσεων, Μελέτες Στάσεων, Μελέτες Αντίληψης.

6. Δεοντολογικά και νομικά ζητήματα συλλογής, χρήσης και αποθήκευσης γλωσσικού υλικού

7. Ποιοτικές και Ποσοτικές μέθοδοι Ανάλυσης

8. Πολυτροπικές βάσεις δεδομένων: i.Είδη δεδομένων (κείμενο, ήχος, εικόνα – κινητή & ακίνητη- , πρωτογενή & επεξεργασμένα, είδη μεταγραφής, είδη

επισημείωσης), ii. Μεταδεδομένα (είδη μεταδεδομένων ως προς το γλωσσικό σύστημα, την επικοινωνιακή περίσταση, τους πληροφορητές και τη δομή της (συν)-ομιλίας), iii. Λογισμικά εργαλεία (ELAN, Praat, Cat-Labb, Exmaralda, EMU)

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ (Τζωρτζάτου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Το μάθημα προσφέρει βασικές γνώσεις σχετικά με την Ινδο-Ευρωπαϊκή Γλωσσολογία ώστε ο φοιτητής να μπορεί να:

1. Κατανοεί της έννοια της γλωσσικής οικογένειας
2. Γνωρίζει την ιδιαίτερη θέση της Ινδο-ευρωπαϊκής γλωσσολογίας στην επιστήμη της γλωσσολογίας
3. Εφαρμόζει την συγκριτική μέθοδο για την ανεύρεση γλωσσικής συγγένειας
4. Εφαρμόζει σε απλές περιπτώσεις την επανασύνθεση για την ανεύρεση / δημιουργία τύπων πρωτο-γλώσσας
5. Γνωρίζει την έκταση της Ινδο-ευρωπαϊκής οικογένειας και τις υπο-ομάδες που την αποτελούν
6. Κατανοεί τις προεκτάσεις της Ινδο-ευρωπαϊκής γλωσσολογίας στο κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο διαχρονικά

Δεξιότητες: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις παρακάτω ικανότητες:

1. Ικανότητα να εφαρμόζει την συγκριτική μέθοδο σε δεδομένα άγνωστων γλωσσών
2. Ικανότητα να ελέγχει κριτικά επανασυνθέσεις που έχουν προταθεί στην βιβλιογραφία
3. Ικανότητα να προσεγγίζει κριτικά τις διάφορες απόψεις για την Ινδο-ευρωπαϊκή οικογένεια (π.χ. όσον αφορά την κοιτίδα)
4. Δεξιότητες επεξεργασίας διαχρονικών γλωσσικών δεδομένων

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Οι γλωσσικές οικογένειες του πλανήτη και η Ινδο-ευρωπαϊκή οικογένεια
2. Ινδο-ευρωπαϊκή γλωσσολογία: ιστορική επισκόπηση
3. Συγκριτική μέθοδος
4. Επανασύνθεση
5. Η κοιτίδα των Ινδο-ευρωπαίων: ιστορία και σύγχρονοι προβληματισμοί

6. Ινδο-ευρωπαϊκή γλωσσολογία και πολιτική

Συνοιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Γιαννάκης, Γ. 2005. *Οι Ινδοευρωπαίοι: Γλώσσα και Πολιτισμός*. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
2. Beekes, R.S.P. 2004. *Εισαγωγή στη Συγκριτική Ινδοευρωπαϊκή Γλωσσολογία*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών
3. Clackson, J. 2007. *Indo-European Linguistics*. Cambridge: CUP.
4. Renfrew, C. 1987. *Archaeology and Language*. London: Jonathan Cape.
5. Anthony, D. 2007. *The horse, the wheel and the language*. Princeton: Princeton University Press.
6. Campbell, L. 1999. *Historical Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ (Α. Τερζή)

Οι λεπτομέρειες του μαθήματος είναι διαθέσιμες στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος Λογοθεραπείας

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΑ (Γ. Ευδόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα μπορεί:

1. Να εξηγήσει το πεδίο μελέτης της λεξικογραφίας στο πλαίσιο της σύγχρονης γλωσσολογίας και τη σχέση του με τη λεξικολογία.
2. Να είναι σε θέση να συλλέξει τις κατάλληλες γλωσσολογικές πληροφορίες για τη συγκρότηση ενός λήμματος.
3. Να χειρίζεται με άνεση τις έννοιες και τις μεθόδους της λεξικογραφίας που αφορούν τη δημιουργία, την αξιολόγηση και τη χρήση των λεξικών.
4. Να γνωρίζει την ιστορία της λεξικογραφίας από τις απαρχές της έως σήμερα.
5. Να γνωρίζει τις διαφορές στη συγκρότηση εντύπων και ηλεκτρονικών λεξικών.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Να συλλέγει, να οργανώνει, να αναλύει και να χειρίζεται αξιόπιστα γλωσσικά δεδομένα διαφόρων ειδών.
2. Να πραγματοποιεί ποσοτική και ποιοτική επεξεργασία γλωσσικών δεδομένων.
3. Να αξιολογεί κριτικά τα γλωσσικά δεδομένα.
4. Να αναλύει και να συνθέτει διαφορετικού είδους πληροφορίες.
5. Να εφαρμόζει τεχνικές συλλογής, επεξεργασίας και παρουσίασης γλωσσικών δεδομένων (π.χ. ηλεκτρονικά σώματα κειμένων, μικροδομή)

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Εισαγωγή στη Λεξικογραφία: Λεξικογραφία και γλωσσολογία. Λεξικογραφία και λεξικολογία. Τομείς και εξειδικεύσεις

Το λεξικό – Χρήστες – Χρήση: ορισμός, είδη χρήσης, ανάγκες χρηστών

Τυπολογία λεξικών: Είδη λεξικών

Δομή και περιεχόμενο – οργάνωση λεξικών: Λήμμα, μεγαδομή, μικροδομή και μακροδομή

Γλωσσικό υλικό και δημιουργία λεξικών: Κωδικοποίηση των γλωσσικών πληροφοριών. Η σχέση γλωσσολογίας και λεξικογραφίας

Χειρισμός της γλωσσικής σημασίας: Ορισμοί, παραδείγματα, εννοιακές σχέσεις

Ειδικά λεξικά: Τύποι, βασικά χαρακτηριστικά, δομή και περιεχόμενο

Δίγλωσσα λεξικά: Βασικά χαρακτηριστικά, δομή και περιεχόμενο

Ηλεκτρονικά λεξικά: Διαφοροποιήσεις από τα έντυπα λεξικά, μακροδομή και μικροδομή

Παιδαγωγικά λεξικά: Βασικά χαρακτηριστικά, δομή και περιεχόμενο

Αξιολόγηση λεξικών: σύγχρονα ελληνικά λεξικά

Ιστορία της λεξικογραφίας: Απαρχές της λεξικογραφίας σε Ευρώπη, Αμερική και Ελλάδα

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

- Atkins, B. T. S. & M. Rundell. 2008. *The Oxford Guide to Practical Lexicography*. Oxford: Oxford University Press.
- Béjoint, H. 1994. *Modern lexicography: An introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Hartmann, R. R. K. & G. James. 1998. *Dictionary of Lexicography*. London: Routledge.
- Jackson, H. 2002. *Lexicography: An introduction*. London: Routledge.
- Κατσογιάννου, Μ. & Α. Βακαλοπούλου. 2021. *Λεξικογραφία για όλους*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Landau, S.I. 1984. *Dictionaries: the Art and Craft of Lexicography*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Μπαμπινιώτης, Γ. 2002. *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
- Ξυδόπουλος, Γ. 2008. *Λεξικολογία: Εισαγωγή στην ανάλυση της λέξης και του λεξικού*. Αθήνα: Πατάκης.
- Sterkenburg, P. van (ed.). 2003. *A practical guide to lexicography*. Amsterdam: John Benjamins.

-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- International Journal of Lexicography (Oxford University Press)
- Lexicography - Journal of ASIALEX (Springer)
- Euralex Proceedings

ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑ (Ν. Κουτσούκος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του

μαθήματος ο φοιτητής/φοιτήτρια θα μπορεί να:

1. Εξηγήσει το πεδίο μελέτης της λεξικολογίας στο πλαίσιο της σύγχρονης γλωσσολογίας και τη σχέση του με τη λεξικογραφία.
2. Χειρίζεται με άνεση τις έννοιες και τις μεθόδους των επιπέδων ανάλυσης και να αντιλαμβάνεται πώς αυτές μπορούν να συνδυάζονται με στόχο την ανάλυση της λέξης.
3. Αναλύει ζητήματα που αφορούν το σχηματισμό, τη σημασία και τη χρήση των λέξεων.
4. Γνωρίζει τις τυπικές και άλλες ιδιαιτερότητες του λεξικού αποθέματος της Νέας Ελληνικής.
5. Εφαρμόζει έναν συνδυασμό μικρογλωσσολογικής και μακρογλωσσολογικής ανάλυσης στη λέξη και στο λεξικό απόθεμα.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Να συλλέγει, να οργανώνει, να αναλύει και να χειρίζεται γλωσσικά δεδομένα διαφόρων ειδών.
2. Να πραγματοποιεί ποσοτική και ποιοτική επεξεργασία γλωσσικών δεδομένων.
3. Να αξιολογεί κριτικά τα γλωσσικά δεδομένα.
4. Να αναλύει και να συνθέτει διαφορετικού είδους πληροφορίες.
5. Να εφαρμόζει τεχνικές συλλογής, επεξεργασίας και παρουσίασης γλωσσικών δεδομένων (π.χ. ηλεκτρονικά σώματα κειμένων, μικροδομή)

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Εισαγωγικά: Η Λεξικολογία ως Κλάδος της Γλωσσολογίας. Ορισμός της Λεξικολογίας. Η Σχέση της Λεξικολογίας με τη Μορφολογία. Η Σχέση της Λεξικολογίας με τη Σημασιολογία, τη Φωνητική και Φωνολογία και τη Σύνταξη. Λεξικολογία και Λεξικογραφία. Λεξικολογία και Ετυμολογία.

Φύση των λέξεων: Έννοια και Ορισμός της Λέξης, Προφορικός – Γραπτός Λόγος, Ορθογραφία και Προφορά. Λέξημα, Λεξικές και Γραμματικές (Λειτουργικές) Λέξεις. Τάξεις λέξεων.

Λεξικό και λεξιλόγια: Το λεξικό απόθεμα, είδη λεξιλογίων. Κατηγοριοποίηση του λεξικού αποθέματος της ΝΕ.

Λεξική σημασία: Η σημασία της λέξης, Σημασία, δήλωση, αναφορά. Εννοιακές σχέσεις: συνωνυμία, ομωνυμία, πολυσημία, αντίθεση, παλαιωνυμία. Επέκταση της σημασίας: μεταφορά, μετωνυμία, κ.τ.λ.

Μορφή των λέξεων: Διεργασίες Σχηματισμού Λέξεων: κλίση, παραγωγή, σύνθεση. Άλλοι μηχανισμοί λεξικής παραγωγής.

Λεξιλογική ποικιλία: Περιθωριακά λεξιλόγια. Ειδικά λεξιλόγια. Το «διπλό

λεξιλόγιο».

Στοιχεία λεξικογραφίας: Λεξικογραφία: τυπολογία, δομή και οργάνωση, δημιουργία λεξικών. Ιστορία της λεξικογραφίας στην Ελλάδα και τον κόσμο.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Crystal, D. (1997) *The Cambridge Encyclopedia of Language* (2nd Edition). Cambridge: Cambridge University Press.
2. Crystal, D. (1997) *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Jackson, H. (1988) *Words and Their Meaning*. London: Longman.
4. Jackson, H. & E. Z. Amvela (2000) *Words, Meaning and Vocabulary: An Introduction to Modern English Lexicology*. London: Continuum.
5. Κρύσταλ, Ντ. (2003) *Λεξικό Γλωσσολογίας και Φωνητικής* (Μετ. Γ. Ξυδόπουλος). Αθήνα: Πατάκης.
6. Lyons, J. (1995) *Γλωσσολογική Σημασιολογία* (Μετ. Γ. Ανδρουλάκης). Αθήνα: Πατάκης.
7. Μότσιου, Β. (1994) *Στοιχεία Λεξικολογίας: Εισαγωγή στη νεοελληνική λεξικολογία*. Αθήνα: Νεφέλη. **[Προτεινόμενο σύγγραμμα]**
8. Μπαμπινιώτης, Γ. (1998) «Λεξικογραφικό Επίμετρο». Στο *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.
9. Ξυδόπουλος, Γ. (2008) *Λεξικολογία: Εισαγωγή στην ανάλυση της λέξης και του λεξικού*. Αθήνα: Πατάκης **[Προτεινόμενο σύγγραμμα]**
10. Πετρούνιας Ευ. (2002). *Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση*. Μέρος Α': Θεωρία, Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
11. Ράλλη, Α. (2005) *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης
12. Singleton, D. (2000) *Language and the Lexicon: An Introduction*. London: Arnold.
13. Yule, G. (2010). *The Study of Language* (4th Edition). Cambridge: Cambridge University Press.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ (Α. Ρούσσου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/ η φοιτήτρια θα μπορεί να:

- κατανοεί τις συντακτικές διεργασίες,
- αναλύει φαινόμενα που αφορούν εξαρτήσεις ορισμάτων και τελεστών,

- συγκρίνει διαγλωσσικά δεδομένα,
- κρίνει θεωρητικές αναλύσεις.

Δεξιότητες: Στο τέλος αυτού του μαθήματος οι φοιτητές/ φοιτήτριες θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Θα έχουν αποκτήσει τις ακόλουθες δεξιότητες:
- να αναγνωρίζουν συστηματικότητες,
- να προβαίνουν σε γενικεύσεις,
- να οργανώνουν την επιχειρηματολογία τους.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Θεωρητικό πλαίσιο: διαγλωσσικές διαφορές και παραμετρικές επιλογές
2. Εξαρτήσεις ονοματικών φράσεων I: αναφορική δέσμευση
3. Εξαρτήσεις ονοματικών φράσεων ανάμεσα σε δύο προτάσεις II: δομές ελέγχου και ανύψωσης
4. Η αριστερή περιφέρεια της πρότασης I: Ερωτηματικές προτάσεις
5. Η αριστερή περιφέρεια της πρότασης II: Αναφορικές προτάσεις: σχηματισμός, αναφορικές αντωνυμίες και ΣΔ
6. Σύνοψη – συμπεράσματα

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Adger, D. 2003. *Core Syntax*. Oxford University Press: Oxford.
2. Chomsky, N. 2002. *On Nature and Language*. Edited by A. Belletti & L. Rizzi. Cambridge: Cambridge University Press. [Chomsky, N. (2004) *Για τη φύση και τη γλώσσα* (μτφρ. Γ. Κοτζόγλου). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδήμα].
3. Hornstein, N., J. Nunes and K. Grohmann. 2005. *Understanding Minimalism*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. 2002. *Γενετική Σύνταξη: Το πρότυπο της κυβέρνησης και αναφορικής δέσμευσης*. Εκδόσεις Καρδαμίτσα: Αθήνα. [Κεφάλαια 6, 8, 9, 10, 11].
5. Lasnik, H. and J. Uriagereka. 2005. *A Course in Minimalist Syntax. Foundations and Prospects*. Oxford: Blackwell.
6. Radford, A. 2004. *Minimalist Syntax. Exploring the Structure of English*. Cambridge: Cambridge University Press.
7. Roberts, I. 1997. *Comparative Syntax*. London: Arnold
8. Ρούσσου, Α. 2015. *Σύνταξη. Γραμματική και Μινιμαλισμός*. [Ηλεκτρονικό

σύγγραμμα]. Αθήνα: ΣΕΑΒ. <http://repository.kallipos.gr/handle/11419/581>.

ΔΙΑΛΕΚΤΟΛΟΓΙΑ (Δ. Παπαζαχαρίου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

- Γνώσεις των φιλοσοφικών πλαισίων τα οποία έχουν καθορίσει τη συμβολική βαρύτητα των όρων «Γλώσσα» και «Διάλεκτος» στη σημερινή κοινωνία
- Κατάκτηση των διάφορων διαλεκτικών θεωριών, των μεθόδων τους, των ευρημάτων τους, των πλεονεκτημάτων τους και των αδυναμιών τους
- Κατανόηση των μηχανισμών που ρυθμίζουν τη γλωσσική ποικιλία
- Κατανόηση των μηχανισμών που καθορίζουν τη γλωσσική αλλαγή
- Γνώση μεθόδων περιγραφής και ανάλυσης μη-μελετημένων γλωσσικών συστημάτων
- Κατανόηση θεμάτων γλωσσικής πολιτικής, δημιουργίας νέων διαλέκτων, γλωσσικής διατήρησης, γλωσσικής μεταβολής, γλωσσικών μειονοτήτων και γλωσσικού θανάτου.

Δεξιότητες: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής /τρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

Ικανότητα αναλυτικής και συνθετικής σκέψης, μέσα από τη σύγκριση των διαφόρων Διαλεκτικών θεωριών, των μεθοδολογικών τους εργαλείων και των ευρημάτων τους

Ικανότητα χρήσης των κατάλληλων υπολογιστικών εργαλείων και λογισμικών

Ικανότητα προσαρμογής σε νέες καταστάσεις

Ικανότητα λήψης αποφάσεων

Ικανότητα κριτικής σκέψης

Ικανότητα σχεδιασμού και διαχείρισης έργων

Ικανότητα για αυτόνομη εργασία

Ικανότητα για συλλογική εργασία

Προαγωγή της δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Ορισμοί: «Γλώσσα» - «Διάλεκτος», Φιλοσοφικό πλαίσιο νοηματοδότησης των παραπάνω ορισμών. Κριτήρια προσδιορισμού των παραπάνω όρων (Ιστορική καταβολή, Αλληλοκατανόηση, Πολιτικές επιλογές, Αυτονομία – Ετερονομία)

Διαλεκτική Γεωγραφία: Απαρχές, μέθοδοι, κωδικοποίηση γλωσσικού υλικού, ευρήματα,

Σχέση διαλεκτολογίας και θεωρητικής Γλωσσολογίας (Δομική Γλωσσολογία, Γενετική Γλωσσολογία)

Αστική διαλεκτολογία: Διαφορές από την Γεωγραφική Διαλεκτολογία (Στην αντίληψη του γλωσσικού συστήματος, του ρόλου των ομιλητών και της γλωσσικής κοινότητας, στις μεθόδους, στα ευρήματα, στην ερμηνεία τους)

Ποσοτική Διαλεκτολογία – Διαλεκτομετρία: Διαφορές από την Αστική Διαλεκτολογία ως προς το γλωσσικό υλικό, την ποσοτική επεξεργασία του, τα αποτελέσματα)

Αντιληπτική Διαλεκτολογία: Πού βασίζεται, ποια τα μεθοδολογικά εργαλεία της Γλωσσική ποικιλία – γλωσσική αλλαγή.

Δημιουργία νέων γλωσσικών συστημάτων (pidgin, creoles, νέων διαλέκτων)

Επαφή διαλέκτων / γλωσσική απομόνωση. Αποτελέσματα στα γλωσσικά συστήματα

Θάνατος διαλέκτων (κοινωνικές και γλωσσικές παράμετροι, semi-speakers, passive speakers).

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

Chambers, K.J. & P. Trudgill. (2011). *Διαλεκτολογία*. Μπφρ: Στέλλα Λαμπροπούλου, Επιμέλεια: Δημήτρης Παπαζαχαρίου, Αθήνα: εκδ. Πατάκη.

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (Θ. Μαρκόπουλος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Το μάθημα προσφέρει βασικές γνώσεις σχετικά με την Γλωσσική Μεταβολή ώστε ο φοιτητής να μπορεί να:

1. Κατανοεί την αναγκαιότητα της γλωσσικής αλλαγής και τις διάφορες αντιλήψεις για αυτήν
2. Γνωρίζει τα είδη της γλωσσικής μεταβολής σε όλα τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης (φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη και σημασιολογία)
3. Γνωρίζει την σχέση μεταξύ νεωτερισμού και διάδοσης μιας μεταβολής στην γλωσσική κοινότητα
4. Εξηγήσει γνωστές ή πολύ συχνές γλωσσικές μεταβολές

Δεξιότητες: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα έχει αναπτύξει τις παρακάτω ικανότητες:

1. Ικανότητα να αναγνωρίζει περιπτώσεις γλωσσικής μεταβολής στα γλωσσικά δεδομένα
2. Ικανότητα να ερμηνεύει γλωσσικές μεταβολές με σύγχρονα γλωσσολογικά εργαλεία
3. Ικανότητα κριτικής προσέγγισης αρνητικών αντιλήψεων για την γλωσσική μεταβολή
4. Δεξιότητες μελέτης παλαιότερων κειμένων και εύρεσης περιπτώσεων γλωσσικής μεταβολής

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Εισαγωγή στη γλωσσική μεταβολή: έννοια της γλωσσικής αλλαγής, αντιλήψεις για την γλωσσική αλλαγή
2. Γλωσσική μεταβολή και γλωσσική ποικιλία
3. Είδη γλωσσικής μεταβολής: I. Φωνολογία, II. Μορφολογία, III. Σύνταξη, IV. Σημασιολογία
4. Γλωσσική επαφή
5. Επισκόπηση της Ιστορικής Γλωσσολογίας

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. McMahon, A. 2003. Ιστορική Γλωσσολογία: Η θεωρία της γλωσσικής μεταβολής. Αθήνα: Μεταίχμιο.
2. Aitchison, J. 2006. Γιατί αλλάζει η γλώσσα: Πρόοδος ή παρακμή; Αθήνα: Πατάκης.
3. Bower, C. & B. Evans. 2014. The Routledge Handbook of Historical Linguistics. London: Routledge.
4. Campbell, L. 2004². Historical Linguistics. An Introduction. Cambridge Massachusetts: The MIT Press.
5. Hock, H.H. 1991². Principles of Historical Linguistics. Berlin: Mouton de Gruyter.
6. Joseph, B. & R. Janda (eds.) 2004. The Handbook of Historical Linguistics. Oxford: Wiley-Blackwell.

Οι λεπτομέρειες του μαθήματος είναι διαθέσιμες στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ (Α. Ρούσσου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος:

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν αποκτήσει την ικανότητα να κατανοούν τον καταμερισμό εργασίας ανάμεσα στη σύνταξη και στο λεξικό και να αναλύουν συντακτικές δομές με βάση διαγλωσσικά δεδομένα. Σε επίπεδο δεξιοτήτων θα μπορούν να περιγράφουν τα εμπειρικά δεδομένα, να προβαίνουν σε συσχετισμούς δομών και δεδομένων, να θέτουν θεωρητικά και εμπειρικά ερωτήματα, να οργανώνουν την επιχειρηματολογία τους.

Δεξιότητες:

Αυτόνομη Εργασία

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και παραγωγικής σκέψης

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα επιλέγει και εστιάζει σε σύγχρονα ερευνητικά ερωτήματα στην αιχμή της έρευνας. Αφορούν τη σχέση σύνταξης και λεξικού καθώς και σύνταξης και σημασιολογίας. Σχετικά θέματα: σχέσεις μεταξύ ορισμάτων, εξαρτήσεις τελεστή-μεταβλητής, σειρά των όρων και γραμματικές λειτουργίες.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Adger, D. 2003. *Core Syntax*. Oxford University Press: Oxford.

2 Chomsky, N. 2002. *On Nature and Language*. Edited by A. Belletti & L. Rizzi. Cambridge: Cambridge University Press.

[Chomsky, N. (2004) *Για τη φύση και τη γλώσσα* (μτφρ. Γ. Κοτζόγλου). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδήμα].

3. Hornstein, N., J. Nunes and K. Grohmann. 2005. *Understanding Minimalism*. Cambridge: Cambridge University Press.

4. Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. 2002. *Γενετική Σύνταξη: Το πρότυπο της κυβέρνησης*

και αναφορικής δέσμευσης. Εκδόσεις Καρδαμίτσα: Αθήνα. [Κεφάλαια 6, 8, 9, 10, 11].

5. Lasnik, H. and J. Uriagereka. 2005. *A Course in Minimalist Syntax*. Foundations and Prospects. Oxford: Blackwell.

6. Radford, A. 2004. *Minimalist Syntax. Exploring the Structure of English*. Cambridge: Cambridge University Press.

7. Roberts, I. 1997. *Comparative Syntax*. London: Arnold

8. Ρούσσου, Α. 2015. *Σύνταξη. Γραμματική και Μινιμαλισμός*. [Ηλεκτρονικό σύγγραμμα]. Αθήνα: ΣΕΑΒ. <http://repository.kallipos.gr/handle/11419/581>.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ (Α. Αρχάκης)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος αυτού του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα μπορεί:

1. Να γνωρίζει τις βασικότερες θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση φυσικού λόγου, προφορικού ή γραπτού.
2. Να αναγνωρίζει τα δεικτικά στοιχεία ενός εκφωνήματος, τα υπονοήματά του, τις γλωσσικές πράξεις που επιτελεί, την απειλητικότητα του και το ρόλο του στη συνομιλία.
3. Να εμβαθύνει στο φαινόμενο του πραγματωμένου λόγου.

Δεξιότητες: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής /τρια θα έχει περαιτέρω αναπτύξει τις ακόλουθες δεξιότητες:

1. Ικανότητα να επιδεικνύει γνώση και κατανόηση των βασικών εννοιών της Ανάλυσης του Λόγου.
2. Ικανότητα να αντιμετωπίζει προβλήματα γλωσσολογικής ή διεπιστημονικής φύσης.
3. Ικανότητα να προσεγγίζει με κριτικό πνεύμα τις διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις.
4. Δεξιότητες μελέτης που χρειάζονται για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος: Το μάθημα εξετάζει τις ακόλουθες έννοιες και φαινόμενα:

1. Γλωσσική χρήση
2. Πρόταση και εκφώνημα

3. Σημασίες εκφωνημάτων και συμφραζόμενα
4. Συνομιλιακές αρχές
5. Δείξη, υπονόημα, συνάφεια
6. Βασικές έννοιες της θεωρίας των γλωσσικών πράξεων
7. Ευθείες και πλάγιες γλωσσικές πράξεις
8. Η έννοια του προσώπου και θεωρίες ευγένειας & αγένειας
9. Ανάλυση της συνομιλίας: δομές εναλλαγής των ομιλητών, μοντέλα διαδοχής των συνεισφορών και γειτνιαστικά ζεύγη, μηχανισμοί διόρθωσης, επικαλύψεις, διακοπές
10. Συνομιλιακές αφηγήσεις.
11. Συστήματα απομαγνητοφώνησης

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Αρχάκης Α. (2011). *Γλωσσική διδασκαλία και σύσταση των κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.
2. Austin J. L. (1962). *How to Do Things with Words*. Oxford: Clarendon press.
3. Blakemore D. (1992). *Understanding Utterances: An introduction to pragmatics*. Oxford: Blackwell.
4. Brown P. & S. Levinson (1987). *Politeness. Some Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
5. Γεωργακοπούλου Α. και Δ. Γούτσος (1999). *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
6. Grice P. (1975). "Logic and Conversation". Στο Cole & Morgan (επιμ.), *Syntax and Semantics 3*. New York: Academic Press, 41-58.
7. Leech G. 1983. *Principles of Pragmatics*. London: Longman.
8. Levinson S. C. (1983). *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.
9. Marmaridou S. (2000). *Pragmatic Meaning and Cognition*. Amsterdam: John Benjamins.
10. Mey J. L. (1993), *Pragmatics: An introduction*. Oxford: Blackwell.
11. Johnstone B. (2002). *Discourse Analysis*. Oxford: Blackwell.
12. Κανάκης Κ. (2007). *Εισαγωγή στην πραγματολογία. Γνωστικές και κοινωνικές όψεις της γλωσσικής χρήσης*. Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.
13. Ντάλτας Π. (2003). *Πραγματολογία και επικοινωνία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
14. Παυλίδου Θ.-Σ. (επιμ.) (2006). *Γλώσσα-γένος-φύλο*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη].
15. Sacks H., Schegloff, E. A. & Jefferson, G. (1974). "A simplest systematics for the organisation of turn-taking for conversation". *Language*, 50: 696-735.

16. Searle J. R. (1969). *Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
17. Searle J. R. (1975). "Indirect speech acts". Στο Cole, P. & Morgan, J. (επιμ.), *Syntax and semantics: Speech acts*, 3. New York: Academic Press, 59-82.
18. Searle J. R. (1976). "A classification of illocutionary acts". *Language in Society*, 5(1): 1-23.
19. Sifianou M. (1992). *Politeness Phenomena in England and Greece. A Cross-Cultural Perspective*. Oxford: Oxford University Press.
20. Sifianou, M. (1999), *Discourse analysis: An Introduction*. Παρουσία, 48. Αθήνα (Β' έκδοση: Hillside Press, 2006). → κύριο βοήθημα
21. Sperber D. & Wilson, D. (1986/1995), *Relevance: Communication and cognition*. Oxford: B. Blackwell.
22. Yule G. (2006), *Πραγματολογία*. Μτφρ. Α. Αλβανούδη & Χ. Καπελλίδη, επιμ. Θ.-Σ. Παυλίδου. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών [Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη]. → προτεινόμενο βοήθημα

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ ΦΩΝΗΤΙΚΗ (Δ. Παπαζαχαρίου)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα έχουν αποκτήσει γνώσεις και ικανότητες στις παρακάτω περιοχές:

1. Θα συνδέουν τις νοητικές αναπαραστάσεις των ανθρώπινων ήχων με τις φυσικές ιδιότητες τους, όπως αυτές εμφανίζονται μέσα από κυματομορφές, φασματογραφήματα και φάσματα
2. Θα έχουν την ικανότητα να αναγνωρίζουν, περιγράφουν και αναλύουν τους ήχους της ανθρώπινης φωνής
3. Θα καταλαβαίνουν τη διαφορά ανάμεσα στην παραγωγή και αντίληψη φωνής.
4. Θα έχουν κατακτήσει ένα σύνολο τεχνικών για την ανάλυση και την επεξεργασία του ηχητικού σήματος

Δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων, με τη χρήση κατάλληλων τεχνολογιών
2. Ικανότητα κατανόησης των βασικών τεχνικών ανάλυσης δεδομένων.
3. Ικανότητα χειρισμού εξειδικευμένου λογισμικού (για ανάλυση φωνής)
4. Ικανότητα για ολοκλήρωση αυτόνομης ατομικής εργασίας

5. Ικανότητα επιτυχημένης συμμετοχής σε ομαδική εργασία.

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

1. Φυσικές ιδιότητες της ανθρώπινης φωνής
2. Κυματομορφές: Είδη κυματομορφών. Κατηγοριοποίηση των ήχων της ανθρώπινης φωνής σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση των κυματομορφών.
3. Φασματογραφήματα: είδη φασματογραφημάτων. Κατηγοριοποίηση των ήχων της ανθρώπινης φωνής σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση των φασματογραφημάτων. Φάσματα
4. Περιγραφή του φωνηεντικού χώρου
5. Μονοφθόγγοι / δίφθογγοι και τα ακουστικά τους χαρακτηριστικά
6. Χρόνος Έναρξης Φώνησης (Χ.Ε.Φ.) και τα ακουστικά χαρακτηριστικά των κλειστών ήχων
7. Ακουστικά χαρακτηριστικά των τριβόμενων ήχων
8. Ακουστικά χαρακτηριστικά των υγρών και έρρηνων
9. Ακουστικά χαρακτηριστικά των ουρανικών ήχων της Ελληνικής γλώσσας.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Ladefoged, P. (2010) *Εισαγωγή στη Φωνητική*. Αθήνα: Πατάκης
2. Μποτίνης, Α. (2011) *Φωνητική της Ελληνικής*. Αθήνα: ISEL Editions
3. Παπαζαχαρίου, Δημήτρης (2004). Σημειώσεις μαθήματος Εργαστηριακής Φωνητικής

ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΓΛΩΣΣΩΝ (Χ. Βλάχος)

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος: Στο τέλος του μαθήματος ο φοιτητής θα μπορεί να:

1. Αναγνωρίζει τις οικογένειες γλωσσών που ομιλούνται σε κάθε μέρος του πλανήτη.
2. Αναγνωρίζει τις σχέσεις μεταξύ των γλωσσικών οικογενειών και την καταγωγή τους.
3. Χρησιμοποιεί τη μεθοδολογία της τυπολογικής έρευνας.
4. Γνωρίζει τις θεμελιώδεις αρχές της φωνολογικής, μορφολογικής και

συντακτικής τυπολογίας.

5. Γνωρίζει τα βασικά επίπεδα γλωσσολογικής ανάλυσης υπό το πρίσμα της τυπολογίας.

Δεξιότητες:

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
2. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
3. Αυτόνομη εργασία
4. Ομαδική εργασία
4. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
5. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
6. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
7. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Περιεχόμενα (ύλη) του μαθήματος:

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στο χώρο της Τυπολογίας και της αρχές της Τυπολογικής Σχολής, καθώς και των διαφορών της με τη Σχολή της Γενετικής Γραμματικής:

1. Γλωσσικές ομοιότητες και γλωσσικοί τύποι
2. Οι γλώσσες του κόσμου: Ευρασία, Αφρική, Ειρηνικός, Αυστραλία, Αμερική
3. Μεθοδολογία τυπολογικής έρευνας
4. Τυπολογία και λεξιλόγιο
5. Μορφολογική τυπολογία
6. Συντακτική τυπολογία
7. Φωνολογική τυπολογία
8. Κρεολές και Πίντζιν γλώσσες
9. Υπόθεση Sapir-Whorf
10. Γλωσσικά καθολικά και Καθολική Γραμματική

Συνιστώμενη βιβλιογραφία προς μελέτη:

1. Chomsky, N. 1986. *Knowledge of Language*. New York: Praeger

2. Chomsky, N. 1981. *Lectures on Government and Binding*. Dordrecht: Foris Publications
3. Comrie, B. 1981. *Language Universal and Linguistic Typology. Syntax and Morphology*. Oxford: Blackwell
4. Croft, W. 2003. *Typology and Universals*. Cambridge: Cambridge University Press
5. Greenberg, J. 1966a. Some Universals of Language with particular reference to the order of meaningful elements. In J. Greenberg (ed.), *Universals of Language*. 2nd. Edition. Cambridge MA: MIT Press
6. Greenberg, J. 1966b. Chapter 3. Grammar and Lexicon. In J. Greenberg (ed.), *Language Universals with Special Reference to Feature Hierarchies*. The Hague: Mouton.
7. Haspelmath, M. 2005. Explaining syntactic universals. Handouts from the 2005 LSA Institute, MIT, 27 June - 5 August 2005
8. Haspelmath, M., M. Dryer, D. Gil, and B. Comrie (eds.) 2005. *The World Atlas of Language Structures*. Oxford: Oxford University Press
9. Hawkins J.A. 1983. *Word Order Universals*. New York: Academic Press
10. Hawkins J.A. (ed.) 1992. *Explaining Language Universals*. Oxford: Basil Blackwell Ltd
11. McCloskey, J. 1997. Subjecthood and Subject Positions. In L. Haegeman (ed.) *Elements of Grammar*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers
12. Polinsky, M. 2006. Language Universals and Grammatical Theory: From Generalizations to Explanations. LSA Lectures, MIT
13. Shibatani, M. and T. Bynon (eds). 1995. *Approaches to Language Typology*. Oxford: Oxford University Press
14. Τοπιντζή, Νίνα. *Τυπολογία Γλωσσών: Βασικές αρχές, θεωρητικές προσεγγίσεις και φαινόμενα*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΟΜΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ (Κ. Σγάμπας -Ε. Δερματάς)

Οι λεπτομέρειες του μαθήματος είναι διαθέσιμες στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Τεχνολογίας Υπολογιστών

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

τίτλος ΠΜΣ: «**Σύγχρονες προσεγγίσεις στα κείμενα: αναγνώσεις και ερμηνείες**»

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), το οποίο ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.). Τα ΠΜΣ εντάσσονται στο στρατηγικό σχεδιασμό των Α.Ε.Ι., διέπονται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπούν:

α) στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας,
β) στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των οικείων Τμημάτων, καθώς και στην παραγωγή και μετάδοση γνώσεων, τεχνογνωσίας, μεθοδολογιών, εργαλείων και ερευνητικών αποτελεσμάτων στον επιστημονικό χώρο που δραστηριοποιείται το κάθε Τμήμα.

Το σχέδιο Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών συμπληρώνει τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ του Ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/τ. Α΄/4.8.2017): "Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις" και έχει ως στόχο να συμβάλει σε ένα είδος εναρμόνισης όλων των μεταπτυχιακών σπουδών του Πανεπιστημίου, στο πλαίσιο των κατευθύνσεών του, με παράλληλη διατήρηση των βαθμών ελευθερίας και των δυνατοτήτων καινοτομίας τους, που προκύπτουν εξαιτίας ιδιαιτεροτήτων κάθε μεταπτυχιακού προγράμματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 1. Εισαγωγή

Άρθρο 2. Σκοπός
Άρθρο 3. Όργανα και Μέλη του ΠΜΣ
Άρθρο 4. Εισαγωγή Μεταπτυχιακών Φοιτητών
Άρθρο 5. Εγγραφές-Δηλώσεις μαθημάτων/ασκήσεων-
Κατεύθυνση Άρθρο 6. Εκπαιδευτική Δομή του ΠΜΣ
Άρθρο 7. Διπλωματική εργασία
Άρθρο 8. Λοιπές υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών
Φοιτητών Άρθρο 9. Απονομή και βαθμός ΔΜΣ
Άρθρο 10. Δεοντολογία
Άρθρο 11. Φοιτητικές Παροχές
Άρθρο 12. Θέματα του Παραρτήματος Διπλώματος
Άρθρο 13. Διοικητική Υποστήριξη – Υλικοτεχνική
Υποδομή Άρθρο 14. Θέματα χρηματοδότησης του
ΠΜΣ
Άρθρο 15. Αξιολόγηση
Άρθρο 16. Μεταβατικές
ρυθμίσεις Άρθρο 17.
Συντμήσεις
Άρθρο 18. Παραρτήματα

Άρθρο 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ιδρύθηκε/επανιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. 1365/20836 **απόφαση (ΦΕΚ 2951/20.7.2018 τ. Β')** και ισχύει, όπως ενεκρίθη από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πατρών (αρ. συνεδρ. 134/20.04.2018) και τη Συνέλευση του Τμήματος Φιλολογίας (αρ. συνεδρ. 318/21.3.2018). Διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 4485/2017, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές καθώς και του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 2. ΣΚΟΠΟΣ

Το ΠΜΣ αποσκοπεί στην ανάπτυξη της έρευνας, βασικής και εφαρμοσμένης, στα αντίστοιχα πεδία ειδίκευσης που προσφέρει (Κλασικές Σπουδές, Βυζαντινή Φιλολογία, Νεοελληνική Φιλολογία), στην προαγωγή και προώθηση της διεπιστημονικής συζήτησης, στην ανάπτυξη και δημιουργική αξιοποίηση του ακαδημαϊκού δυναμικού του Τμήματος και στη διεύρυνση των ικανοτήτων των νέων επιστημόνων για βελτιστοποίηση της επαγγελματικής απόδοσής τους. Το ΠΜΣ αποσκοπεί, επίσης, στην ανάπτυξη επιστημονικού διαλόγου και συνεργασίας με αναγνωρισμένα ομοταγή Ιδρύματα, Κέντρα και Ινστιτούτα της Ελλάδας, χωρών-μελών της Ε.Ε. και άλλων χωρών του εξωτερικού.

Στόχος του προγράμματος είναι:

- α. Η παραγωγή επιστημόνων ικανών να ακολουθήσουν διδακτορικές σπουδές σε συναφείς επιστημονικές περιοχές,
- β. Η δημιουργία στελεχών με ισχυρό θεωρητικό υπόβαθρο και αναβαθμισμένες

δεξιότητες, ικανών να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του σύγχρονου ερευνητικού περιβάλλοντος στο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών,
γ. Ο εφοδιασμός των φοιτητών με γνώσεις και αναλυτικά ερευνητικά εργαλεία που θα τους επιτρέψουν να εργαστούν ως επαγγελματικά στελέχη σε θέσεις αυξημένης ευθύνης, μεταξύ άλλων, στους τομείς της φιλολογικής έρευνας, της διδασκαλίας, των πολιτιστικών φορέων, των εκδοτικών φορέων, του δημοσίου, του τουρισμού, των ΜΜΕ.

Περισσότερες πληροφορίες για το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ παρέχονται στην ιστοσελίδα: <http://www.philology.upatras.gr>

Το ΠΜΣ «Σύγχρονες προσεγγίσεις στα κείμενα: αναγνώσεις και ερμηνείες» οδηγεί αποκλειστικά στην απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εξειδίκευσης (ΜΔΕ) στις εξής ειδικεύσεις:

- Κλασικών Σπουδών
- Βυζαντινής Φιλολογίας
- Νεοελληνικής Φιλολογίας

Άρθρο 3. ΟΡΓΑΝΑ και ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

3.1. Στα διοικητικά όργανα συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Πατρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 4485/2017 καθώς και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Πατρών. Για την οργάνωση και λειτουργία του ΠΜΣ, αρμόδια όργανα είναι τα εξής:

α) **Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Πατρών** είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του ΠΜΣ.

β) **Η Συνέλευση του Τμήματος** για το ΠΜΣ (ΣΤ) απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και δύο (2) εκπροσώπους μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος.

Η Συνέλευση έχει τις κατωτέρω αρμοδιότητες, αλλά αποφασίζει και για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από τις επί μέρους διατάξεις:

- ▶ Εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών για την αναγκαιότητα ίδρυσης ΠΜΣ
- ▶ Εκλέγει για διετή θητεία τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ «Σύγχρονες προσεγγίσεις στα κείμενα: αναγνώσεις και ερμηνείες»
- ▶ Ορίζει τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών
- ▶ Επιλέγει τους εισακτέους μεταπτυχιακούς φοιτητές μετά από σχετική εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του ΠΜΣ

- ▶ Κατανέμει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες των μεταπτυχιακών μαθημάτων
- ▶ Καλεί από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, ως επισκέπτες, καταξιωμένους επιστήμονες σύμφωνα με το άρθρο 36, παράγραφος 5 του Ν. 4485/2017 και το άρθρο 101, παράγραφος 1 του Ν.4547/2018

γ) **Η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ (ΣΕ)** είναι επταμελής και απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της ΣΕ. Όλα τα μέλη της ΣΕ ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος.

Η Συντονιστική Επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό λειτουργίας του προγράμματος και ειδικότερα:

- ▶ Εισηγείται στη ΣΤ τη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης Υποψηφίων και των Τριμελών Εξεταστικών Επιτροπών.
- ▶ Ορίζει τον επιβλέποντα της διπλωματικής εργασίας
- ▶ Προτείνει στη ΣΤ τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων
- ▶ Ενημερώνει για όλα τα θέματα που άπτονται του ΠΜΣ
- ▶ Επιλέγει με βάση τις ορισθείσες διαδικασίες τους επιτυχόντες του ΠΜΣ

δ) **Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΕΜΣ):** αποτελείται από τον/την Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, ο/η οποίος/α εκτελεί χρέη προέδρου και τους Κοσμήτορες ως μέλη και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 32 του Ν. 4485/2017.

ε) **Ο/Η Διευθυντής/ρια Σπουδών του ΠΜΣ (ΔΜΣ)** προεδρεύει της Συντονιστικής Επιτροπής και ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία. Ο ΔΜΣ:

- Εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος κάθε θέμα που αφορά την αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΜΣ
- Έχει την ευθύνη της ομαλής λειτουργίας του ΠΜΣ
- Έχει την ευθύνη σύνταξης αναλυτικού απολογισμού του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΠΜΣ, τον οποίο υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος
- Παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού και την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών και είναι υπεύθυνος ώστε να τηρούνται οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων όσον αφορά τις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών, όπως αυτές προβλέπονται στο ΦΕΚ λειτουργίας του ΠΜΣ

στ) **Ο/Η Αναπληρωτής/τρια Πρυτάνεως Ακαδημαϊκών και Διεθνών Θεμάτων** του Πανεπιστημίου Πατρών έχει την εποπτεία και τον γενικότερο συντονισμό των μεταπτυχιακών σπουδών, σε επίπεδο Ιδρύματος.

Άρθρο 4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

4.1 Για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών διενεργείται προκήρυξη (Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος) με εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της ΣΤ του ΠΜΣ κάθε δυο χρόνια. Η δημοσίευση της προκήρυξης γίνεται από το Πανεπιστήμιο Πατρών με ευθύνη του Τμήματος, ενώ το σχετικό κόστος βαρύνει το ΠΜΣ.

Με εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της ΣΤ ορίζεται κάθε έτος η Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων (ΕΑΥ), η οποία απαρτίζεται από τον/την Πρόεδρο της ΣΕ, τέσσερα (4) τακτικά και τέσσερα (4) αναπληρωματικά μέλη (μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φιλολογίας). Στην ΕΑΥ πρέπει να αντιπροσωπεύονται όλες οι ειδικεύσεις του ΠΜΣ.

Η επιλογή ολοκληρώνεται μέχρι τις 20 Οκτωβρίου του έτους εισαγωγής. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας https://matrix.upatras.gr/sap/bc/webdynpro/sap/zups_pg_adm# και είναι τα εξής:

- 1) Αίτηση (υπάρχει στην πλατφόρμα) στην οποία οι υποψήφιοι θα δηλώνουν απαραίτητα την ειδίκευση που τους ενδιαφέρει (μόνο μια από τις τρεις προσφερόμενες ειδικεύσεις του ΠΜΣ).
- 2) Περιγραφή στόχων: Υπόμνημα μιας σελίδας, στο οποίο να δικαιολογείται και να τεκμηριώνεται η πρόθεση του υποψηφίου για εγγραφή στη συγκεκριμένη ειδίκευση του ΠΜΣ.
- 3) Βιογραφικό σημείωμα.
- 4) Δύο Συστατικές Επιστολές. Εάν ο υποψήφιος προέρχεται από το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών θα πρέπει να δηλώσει τα ονόματα των καθηγητών του Τμήματος που έχουν συμφωνήσει να δώσουν συστατική επιστολή, εφόσον τους ζητηθεί.
- 5) Αντίγραφο Πτυχίου (με αναγνώριση από Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π, όπου απαιτείται).
- 6) Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας.
- 7) Αντίτυπο πτυχιακής εργασίας (εάν υπάρχει) και πιθανών δημοσιευμάτων σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.
- 8) Πιστοποιητικά ξένων γλωσσών επιπέδου τουλάχιστον Β2 (αν δεν διατίθεται, οι υποψήφιοι είναι δυνατό να κληθούν να αποδείξουν το επίπεδο γλωσσομάθειάς τους με γραπτή ή προφορική εξέταση).

9) Αντίγραφο Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Φιλολογίας: www.philology-upatras.gr ή από την Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Τ.Κ. 26504 Πανεπιστημιούπολη, Ρίο, Πάτρα. Τηλ.: 2610-997546 fax: 2610-996197, e-mail: philsec@upatras.gr.

4.2 Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων των Φιλοσοφικών Σχολών και σχετικών τμημάτων άλλων σχολών Ανθρωπιστικών, Κοινωνικών και Ιστορικών Σπουδών (π.χ. του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών και του Τμήματος Φιλοσοφίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών, του Τμήματος Ιστορίας και Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κ.λπ.) των ελληνικών Α.Ε.Ι. και ομοταγών αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων του εξωτερικού, καθώς και απόφοιτοι τμημάτων Τ.Ε.Ι.

Αίτηση μπορούν να υποβάλουν οι τελειόφοιτοι των ανωτέρω τμημάτων, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν προσκομίσει Βεβαίωση Περάτωσης των Σπουδών τους το αργότερο μέχρι την ημερομηνία συνεδρίασης της Συνέλευσης για επικύρωση του πίνακα των επιτυχόντων. Αντίγραφο του πτυχίου ή του διπλώματός τους προσκομίζεται εν ευθέτω χρόνω. Σε κάθε περίπτωση, οι επιλεγέντες θα πρέπει να προσκομίσουν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά μέχρι τη λήξη του Α' εξαμήνου.

4.3 Ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται κατά ανώτατο όριο σε πενήντα (50) με την εξής κατανομή: έως είκοσι πέντε (25) στις **Κλασικές Σπουδές**, έως δέκα (10) στη **Βυζαντινή Φιλολογία**, και έως δέκα πέντε (15) στη **Νεοελληνική Φιλολογία**.

Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., καθώς και Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. που πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 34 του Ν.4485/2017, μπορούν μετά από αίτησή τους να εγγραφούν ως υπεράριθμοι, και μόνο ένας κατ' έτος και ανά ΠΜΣ, μόνο σε ΠΜΣ που οργανώνεται σε Τμήμα του Ιδρύματος όπου υπηρετούν, το οποίο είναι συναφές με το αντικείμενο του τίτλου σπουδών και το έργο που επιτελούν στο οικείο Ίδρυμα.

4.4 Η επιλογή γίνεται κυρίως με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων: τον γενικό βαθμό του πτυχίου/διπλώματος, τη βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα που είναι σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, την επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο και την τυχούσα ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υποψηφίου.

Κριτήρια επιλογής – Συντελεστές βαρύτητας

Ο πίνακας επιτυχόντων καταρτίζεται με βάση τα εξής:

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γραπτές εξετάσεις: 30%

Βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων ειδίκευσης: 20%

1. Ως μαθήματα ειδίκευσης ορίζονται όσα αφορούν την Βυζαντινή και Μεσαιωνική Φιλολογία και τον Βυζαντινό Πολιτισμό.

Προφορική συνέντευξη: 20%

Ξένες γλώσσες: 15% [Αγγλικά άνω του Β2: 5%, δεύτερη/ τρίτη/ τέταρτη γλώσσα 10%] Γενικός βαθμός πτυχίου: 10%

Συγγραφική/ερευνητική δραστηριότητα: 5%

- Ως συγγραφική/ερευνητική δραστηριότητα λογίζεται η επίδοση σε διπλωματική εργασία ή άλλες προπτυχιακές εργασίες, η εν γένει ερευνητική δραστηριότητα και άλλα ειδικά προσόντα όπως η συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, η συμμετοχή σε Summer Schools, τυχόν δημοσιεύσεις, η συμμετοχή σε προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus κ.ά.

Συνολικός κατώτερος βαθμός επιτυχίας: 60%

ΚΛΑΣΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων ειδίκευσης: 20%

- Ως μαθήματα ειδίκευσης ορίζονται όσα αφορούν την Αρχαία Ελληνική και Λατινική Γραμματεία, την Αρχαία Ελληνική και Ρωμαϊκή Ιστορία και τον Αρχαίο Ελληνικό και Ρωμαϊκό Πολιτισμό μέχρι την περίοδο της Ύστερης Αρχαιότητας.

Προφορική συνέντευξη – εξέταση: 50%

- Εκτός των γραμματολογικών δεδομένων της κλασικής γραμματείας, όπως ορίζεται στην Ύλη Εξετάσεων (βλ. κατωτέρω), στη συνέντευξη ενδέχεται να εξεταστεί η γνώση των υποψηφίων στην κατανόηση της αρχαίας ελληνικής και της λατινικής γλώσσας.

Ξένες γλώσσες: 15% [Αγγλικά άνω του Β2: 5%, δεύτερη/ τρίτη/ τέταρτη γλώσσα: 10%]

Γενικός βαθμός πτυχίου: 10%

Συγγραφική/ερευνητική δραστηριότητα: 5%

1. Ως συγγραφική/ερευνητική δραστηριότητα λογίζεται η επίδοση σε διπλωματική εργασία ή άλλες προπτυχιακές εργασίες, η εν γένει ερευνητική δραστηριότητα και άλλα ειδικά προσόντα όπως η συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, η συμμετοχή σε Summer Schools, τυχόν δημοσιεύσεις, η συμμετοχή σε προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus κ.ά.

Συνολικός κατώτερος βαθμός επιτυχίας: 60%

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γραπτές εξετάσεις: 30%

Βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων ειδίκευσης: 20%

- Ως μαθήματα ειδίκευσης ορίζονται όσα αφορούν τη Νεοελληνική και Ευρωπαϊκή Φιλολογία, τον Νεοελληνικό και Ευρωπαϊκό Πολιτισμό, τη Θεωρία λογοτεχνίας και τη Συγκριτική Γραμματολογία.

Προφορική συνέντευξη: 20%

Ξένες γλώσσες: 15% [Αγγλικά άνω του Β2: 5%, δεύτερη/ τρίτη/ τέταρτη γλώσσα: 10%]

Γενικός βαθμός πτυχίου: 10%

Συγγραφική/ερευνητική δραστηριότητα: 5%

- Ως συγγραφική/ερευνητική δραστηριότητα λογίζεται η επίδοση σε διπλωματική εργασία ή άλλες προπτυχιακές εργασίες, η εν γένει ερευνητική δραστηριότητα και άλλα ειδικά προσόντα, όπως η συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, η συμμετοχή σε Summer Schools, τυχόν δημοσιεύσεις, η συμμετοχή σε προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus κ.ά.

Συνολικός κατώτερος βαθμός επιτυχίας: 60%

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν περιστασιακά ως υπεράριθμοι και φοιτητές του εξωτερικού μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων (π.χ. ERASMUS+).

Αν η ειδίκευση κρίνει ότι κάποιος επιτυχών χρειάζεται ενίσχυση των γνώσεων υποδομής, μπορεί να ζητήσει την παρακολούθηση των απαιτούμενων προπτυχιακών μαθημάτων, με τη σύμφωνη γνώμη και έγκριση της ΣΕ.

- 4.5 Η ΕΑΥ καταρτίζει πίνακα αξιολογικής σειράς των επιτυχόντων, ο οποίος (με τη σύμφωνη γνώμη της ΣΕ) επικυρώνεται από την ΣΤ, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια επιλογής όπως περιγράφηκαν στην παράγραφο 4.4.

Επιλέγονται οι υποψήφιοι που θα συγκεντρώνουν συνολική βαθμολογία τουλάχιστον 60%.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας δυο ή περισσότερων υποψηφίων, γίνονται δεκτοί όλοι οι ισοβαθμούντες.

Εάν κάποιος φοιτητής γίνει δεκτός και εγκαταλείψει το πρόγραμμα, η θέση του δεν συμπληρώνεται.

Άρθρο 5. ΕΓΓΡΑΦΕΣ – ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ/ΑΣΚΗΣΕΩΝ - ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

5.1 Η εγγραφή των εισακτέων μεταπτυχιακών φοιτητών κάθε έτους γίνεται σε προθεσμίες που ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος (βλ. και άρθρο 68 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου

Πατρών).

Για περισσότερες πληροφορίες οι εισακτέοι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Φιλολογίας: www.philology-upatras.gr ή από τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Τ.Κ. 26504 Πανεπιστημιούπολη, Ρίο, Πάτρα. Τηλ.: 2610-969312, 2610-969324 fax: 2610-996197, e-mail: philsec@upatras.gr.

Για λόγους εξαιρετικής ανάγκης, είναι εφικτή η εγγραφή εντός μηνός από τη λήξη της προθεσμίας, με απόφαση της ΣΤ, μετά από αιτιολογημένη αίτηση του ενδιαφερομένου.

5.2 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να ανανεώνουν την εγγραφή τους ανά εξάμηνο. Η ανανέωση εγγραφής γίνεται ηλεκτρονικά στην εξής διεύθυνση <https://idp.upnet.gr/idp/Authn/UserPassword> στην αρχή κάθε εξαμήνου, μέσα σε προθεσμίες που ορίζονται από τη Γραμματεία του Τμήματος, που έχει τη διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος. Φοιτητής, που δεν ανανέωσε την εγγραφή του και δεν παρακολούθησε μαθήματα ή δεν διεξήγαγε έρευνα για δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα, χάνει την ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του ΠΜΣ.

5.3 Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί, με σχετική αίτησή του στη Γραμματεία του Τμήματος, να ζητήσει την αναστολή της φοίτησής του για διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος (ήτοι δύο συνεχόμενα εξάμηνα), για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους. Το διάστημα αναστολής της φοίτησης δεν συνυπολογίζεται στο ανώτατο όριο διάρκειας της φοίτησης για την απόκτηση του ΜΔΕ.

Την αίτηση αναστολής φοίτησης εξετάζει η ΣΕ, η οποία και εισηγείται στη ΣΤ την αποδοχή ή την απόρριψή της. Η αίτηση αναστολής δεν μπορεί να υποβληθεί μετά τη λήξη του τέταρτου εξαμήνου φοίτησης.

5.4 Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο (ενδεικτικά: ασθένεια, στράτευση, σοβαρές οικογενειακές υποχρεώσεις, λόγοι ανωτέρας βίας), κατόπιν ειδικής αίτησης του

ενδιαφερομένου και αιτιολογημένης σχετικής εισήγησης της ΣΕ, η ΣΤ μπορεί να χορηγήσει σε μεταπτυχιακό φοιτητή παράταση σπουδών και μέχρι και ένα έτος.

5.5 Φοιτητής, που δεν ανανέωσε την εγγραφή του και δεν παρακολούθησε μαθήματα ή δεν διεξήγαγε έρευνα για δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα, χάνει αυτομάτως την ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του ΠΜΣ.

5.6 Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές στο πρώτο εξάμηνο φοίτησης οφείλουν μέσα σε οριζόμενες από το τμήμα ημερομηνίες και μέσω της ηλεκτρονικής

διεύθυνσης <https://idp.upnet.gr/idp/Authn/UserPassword> να κάνουν δήλωση των μαθημάτων που θα παρακολουθήσουν. Δήλωση μαθημάτων οφείλουν να κάνουν οι φοιτητές και κατά την έναρξη όλων των επομένων εξαμήνων της φοίτησής τους.

Φοιτητής που δεν έκανε δήλωση μαθημάτων στις οριζόμενες προθεσμίες χάνει τη δυνατότητα εξέτασης στα μαθήματα και άρα χάνει την ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του ΠΜΣ.

5.7 Οι όροι φοίτησης που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Σπουδών του ΠΜΣ γίνονται αποδεκτοί από κάθε υποψήφιο με την εγγραφή του. Ο υποψήφιος, πριν εγγραφεί, λαμβάνει γνώση αυτού του Κανονισμού.

Άρθρο 6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

6.1 Διάρκεια και διάρθρωση Σπουδών – Διδακτικό ημερολόγιο

Η **ελάχιστη διάρκεια** σπουδών είναι τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου εκπόνησης της Διπλωματικής Εργασίας (ΔΕ), όπως ορίζει ο νόμος.

Η **ανώτατη διάρκεια** φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του χρόνου της κανονικής διάρκειας φοίτησης, όπως αυτή ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης εκάστου ΠΜΣ. Ως εκ τούτου, η **ανώτατη διάρκεια** φοίτησης στο ΠΜΣ ανέρχεται στα οκτώ (8) εξάμηνα.

Τα όρια των εξαμήνων ορίζονται ως εξής και περιλαμβάνουν 13 εβδομάδες διδασκαλίας και τις εξετάσεις των μαθημάτων:

Χειμερινό εξάμηνο: Οκτώβριος – Φεβρουάριος

Εαρινό εξάμηνο: Μάρτιος – Ιούνιος

Με την έναρξη κάθε εξαμήνου καθορίζεται ο τρόπος αξιολόγησης που έχει επιλέξει ο διδάσκων (προφορικές ή γραπτές εξετάσεις, εκπόνηση ερευνητικών εργασιών ή συνδυασμός των παραπάνω). Εφόσον υπάρχουν εξετάσεις, η εξεταστική περίοδος δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μια εβδομάδα.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων/ασκήσεων, το πρόγραμμα των εξετάσεων, εφόσον υπάρχουν, και η καταληκτική ημερομηνία παράδοσης των εργασιών κάθε

εξαμήνου καταρτίζεται και ανακοινώνεται από τη ΣΕ τουλάχιστον ένα δεκαήμερο πριν από την έναρξη του εξαμήνου. Για τις εργασίες που εκπονούνται στο πλαίσιο των μαθημάτων του ΠΜΣ ισχύουν πλήρως όσα γράφονται σχετικά με την κάθε είδους λογοκλοπή όσον αφορά τη Διπλωματική Εργασία (βλ. Παράγραφος 7.2 κατωτέρω).

6.2 Μαθήματα

- Το κάθε μάθημα του Μ.Δ.Ε. αντιστοιχεί σε 3 διδακτικές μονάδες και δεκαπέντε (15) πιστωτικές μονάδες στο σύστημα ECTS.
- Η κατανομή των προσφερόμενων μαθημάτων ανά εξάμηνο (και για τις τρεις ειδικεύσεις) είναι δυνατόν να αλλάξει με εισήγηση της ΕΣ και κατόπιν έγκρισης της ΣΤ.
- Η αξιολόγηση του κάθε μαθήματος και του/της διδάσκοντος γίνεται στο τέλος κάθε εξαμήνου με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους φοιτητές.
- Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων αναρτάται κάθε εξάμηνο στον ιστότοπο του Τμήματος.

Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων ECTS που απαιτούνται για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ανέρχεται σε 120. Η διδασκαλία των μαθημάτων μπορεί να γίνεται στην Ελληνική και/ή στην Αγγλική Γλώσσα. Για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε συνολικά 6 εξαμηνιαία μαθήματα κατά τα 3 πρώτα εξάμηνα (δηλ. 2 μαθήματα στο Α' εξάμηνο, 2 στο Β' εξάμηνο και 2 στο Γ' εξάμηνο) και να εκπονήσουν επιτυχώς Διπλωματική Εργασία (ΔΕ) ειδίκευσης κατά το 4ο εξάμηνο. Τα μαθήματα πιστώνονται με συνολικό φόρτο εργασίας 90 ECTS και η ΔΕ με συνολικό φόρτο εργασίας 30 ECTS. Τα μαθήματα του Μ.Δ.Ε. είναι επιλογής εφόσον προσφέρονται περισσότερα από δύο ανά εξάμηνο. **Τα προσφερόμενα μαθήματα του Μ.Δ.Ε.** ανά ειδίκευση και ανά εξάμηνο σπουδών είναι τα εξής:

Κατεύθυνση: Βυζαντινή Φιλολογία με θέμα «Βυζαντινή Φιλολογία: κειμενικές, διακειμενικές, εκδοτικές και γραμματολογικές προσεγγίσεις»

Α' εξάμηνο		Β' εξάμηνο	
Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS	Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS
Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας	15	Λόγια Βυζαντινή Γραμματεία II	15
Λόγια Βυζαντινή Γραμματεία I	15	Παλαιογραφία, Εκδοτική και Κριτική κειμένων II	15
Παλαιογραφία, Εκδοτική και Κριτική κειμένων I	15	Ερευνητικά Ζητήματα της Βυζαντινής Φιλολογίας I	15
Θέματα Μεσαιωνικής Ελληνικής Γλώσσας	15	Βυζαντινή Αγιολογία	15
Θεωρία της Λογοτεχνίας	15	Γραμματειακά Είδη και Θέματα I	15
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30	ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30
Γ' εξάμηνο		Δ' εξάμηνο	

Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS	Μαθήματα	ECTS
Δημώδης Βυζαντινή Γραμματεία	15	Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	30
Ερευνητικά Ζητήματα της Βυζαντινής Φιλολογίας II	15		
Γραμματειακά Είδη και Θέματα II			
Βυζαντινή Ρητορική και Επιστολογραφία	15		
Ύστερη Αρχαιότητα και Βυζάντιο	15		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30	ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Δ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30

Κατεύθυνση: Κλασικές Σπουδές με θέμα «Αρχαίες και σύγχρονες αναγνώσεις της αρχαιότητας: κατοπλισμοί και προσλήψεις»

A' εξάμηνο		B' εξάμηνο	
Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS	Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS
Ερευνητικά θέματα κλασικής φιλολογίας I	15	Έπος, λυρική ποίηση και δράμα I	15
Πεζογραφία I	15	Ερευνητικά θέματα κλασικής φιλολογίας II	15
Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας	15	Κριτική και σχολιασμός κειμένων (χειρόγραφα, πάπυροι, επιγραφές) I	15
Έπος, λυρική ποίηση και δράμα II	15	Μύθος και θρησκεία I	15
Λατινική Φιλολογία I	15	Λατινική Φιλολογία II	15
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ A' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30	ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ B' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30
Γ' εξάμηνο		Δ' εξάμηνο	
Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS	Μαθήματα	ECTS
Ερευνητικά θέματα κλασικής φιλολογίας III	15	Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	30
Λατινική Φιλολογία III	15		
Κριτική και σχολιασμός κειμένου (χειρόγραφα, πάπυροι, επιγραφές) II	15		
Μύθος και θρησκεία II	15		
Πεζογραφία II	15		

ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30	ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Δ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30
--	-----------	--	-----------

Κατεύθυνση: Νεοελληνική Φιλολογία με θέμα «Νεοελληνική φιλολογία: ιστορικές, θεωρητικές, συγκριτολογικές προσεγγίσεις»

Α' εξάμηνο			Β' εξάμηνο		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS
MALT_B101	Κριτική και θεωρία της λογοτεχνίας	15	MALT_B103	Συγκριτική Φιλολογία Ι	15
MALT_B102	Ζητήματα νεοελληνικής φιλολογίας	15	MALT_B203	Ρεύματα και κινήματα της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας	15
MALT_B104	Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας	15	MALT_B204	Νεοελληνική κριτική	15
MALT_B305	Μετάφραση: Ιστορία και θεωρία	15	MALT_B205	Ζητήματα ποιητικής και θεωρίας	15
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ		30	ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ		30
Γ' εξάμηνο			Δ' εξάμηνο		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μαθήματα	ECTS
MALT_B201	Συγκριτική φιλολογία II	15	MALT_401	Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	30
MALT_B202	Λογοτεχνικά είδη και θέματα	15			
MALT_B304	Έκδοτική κειμένων	15			
MALT_B105	Λογοτεχνία και τύπος	15			

MALT_B301	Ερευνητικά θέματα της νεοελληνικής φιλολογίας	15			
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Γ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ		30	ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Δ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ		30

Όπου τα ομότιπλα μαθήματα διαφοροποιούνται με αρίθμηση (π.χ. Πεζογραφία I, Πεζογραφία 2) η αρίθμηση δηλώνει διαφορετικό περιεχόμενο μέσα στην ίδια θεματική κατηγορία (π.χ. Ιστοριογραφία, Ρητορική, Φιλοσοφία, Μυθιστόρημα) και όχι ότι το I

είναι προαπαιτούμενο για το II.

Με πρόταση της ΣΕ και έγκριση της ΣΤ και της Συγκλήτου μπορεί να γίνεται τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων.

Διδάσκοντες στο ΠΜΣ δύνανται να είναι σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 1, 2, 5 και 6 του άρθρου 36 του Ν.4485/2017 και τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 101 του Ν.4547/2018.

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η επαρκής περιγραφή του μαθήματος ή των διαλέξεων, η παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, η ενημέρωση των φοιτητών/τριών για τον τρόπο εξέτασης του μαθήματος, η εν γένει καθοδήγηση των φοιτητών/τριών και η επικοινωνία μαζί τους για την επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο μάθημα.

Η διδασκαλία των μαθημάτων μπορεί να γίνεται στην Ελληνική και/ή στην Αγγλική Γλώσσα.

6.3 Παρακολούθηση μαθημάτων

Τα μαθήματα έχουν τη μορφή σεμιναρίων ή και παραδόσεων και είναι δυνατόν να πλαισιώνονται με σεμινάρια και διαλέξεις προσκεκλημένων επιστημόνων της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι **υποχρεωτική** και θα πρέπει να αποφεύγεται η καθυστερημένη προσέλευση ή πρόωρη αποχώρηση των φοιτητών. Οι φοιτητές διαγράφονται από μάθημα, εάν ο αριθμός των αδικαιολόγητων απουσιών τους υπερβεί τις δύο (2). Για τη δικαιολόγηση των απουσιών απαιτείται προσκόμιση επίσημων πιστοποιητικών. Σε ειδικές περιπτώσεις και μόνον αν συντρέχουν ειδικοί λόγοι, η ΓΤ, μετά από σχετική εισήγηση της ΣΕ, μπορεί να κάνει δεκτό αίτημα φοιτητή για δικαιολόγηση απουσίας του χωρίς προσκόμιση επίσημου πιστοποιητικού. Υπεύθυνοι για την τήρηση του παρουσιολογίου των φοιτητών σε κάθε μάθημα είναι οι διδάσκοντες

του μαθήματος.

Τα μαθήματα – εργαστήρια πραγματοποιούνται στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

6.4 Βαθμολογία - Εξετάσεις – Ορισμός Συμβούλου Καθηγητή και Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής

Η επίδοση σε κάθε μάθημα αξιολογείται από τον/την διδάσκοντα/ουσα και βαθμολογείται με την ισχύουσα, για τους προπτυχιακούς φοιτητές, κλίμακα βαθμολογίας. Συγκεκριμένα, οι βαθμοί που δίδονται κυμαίνονται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10) με διαβαθμίσεις της ακέραιης ή μισής μονάδας. Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το 5 και οι μεγαλύτεροί του.

Σε περίπτωση μη προβιβάσιμου βαθμού σε μάθημα του Α' ή Β' ή Γ' εξαμήνου ο μεταπτυχιακός φοιτητής δύναται να εξεταστεί εκ νέου με τον τρόπο που ορίζει ο διδάσκων πριν από την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Εάν το μάθημα στο οποίο απέτυχε είναι του Γ' εξαμήνου, τότε η διπλωματική εργασία του, εφόσον έχει εκπονηθεί, θα πιστώνεται μόνο σε περίπτωση επιτυχίας στο

μάθημα. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας στο ίδιο μάθημα ή αποτυχίας και σε δεύτερο μάθημα, ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται αυτομάτως από το ΠΜΣ. Σε περίπτωση που η δεύτερη αποτυχία στο ίδιο μάθημα αφορά το τελευταίο μάθημα με το οποίο ο φοιτητής ολοκληρώνει πλήρως τις υποχρεώσεις του στο ΠΜΣ, μετά από αίτηση του φοιτητή, δίνεται η δυνατότητα επανεξέτασής του από Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή (ΤΕΕ), η οποία ορίζεται με απόφαση της ΣΤ μετά από σχετική πρόταση της ΣΕ. Από την ΤΕΕ εξαιρείται ο διδάσκων του συγκεκριμένου μαθήματος.

Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ορίζεται από τη ΣΤ, μετά από πρόταση της ΣΕ, ένα μέλος ΔΕΠ ως Σύμβουλος Καθηγητής (ΣΚ). Η ΣΕ και ο ΣΚ έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Για την απονομή του Δ.Μ.Σ., απαιτείται προβιβάσιμος βαθμός (βλ. 6.4) σε όλα τα μεταπτυχιακά μαθήματα και στη Διπλωματική Εργασία. Αν η εν λόγω προϋπόθεση δεν επιτευχθεί μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δικαιούται απλού πιστοποιητικού επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων, στα οποία έλαβε προβιβάσιμο βαθμό και αποχωρεί από το ΠΜΣ.

Άρθρο 7. ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

7.1 Καθορισμός θέματος της Διπλωματικής Εργασίας (ΔΕ) και Επιβλέποντος Καθηγητή

Για τον καθορισμό του θέματος της ΔΕ και τον ορισμό του Επιβλέποντος Καθηγητή (ΕΚ) ο ενδιαφερόμενος φοιτητής έρχεται, προς το τέλος του Γ' εξαμήνου, σε συνεννόηση με μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, το οποίο δέχεται να επιβλέψει την εν λόγω ΔΕ. Κατόπιν, ο ΕΚ ενημερώνει την ΣΕ για την πρόθεσή του να αναλάβει την επίβλεψη της συγκεκριμένης ΔΕ. Η έγκριση των θεμάτων των ΔΕ και των ΕΚ γίνεται από τη ΣΤ, μετά από σχετική εισήγηση της ΣΕ.

7.2 Εκπόνηση, συγγραφή και παράδοση της ΔΕ

Για την εκπόνηση και συγγραφή της ΔΕ, ισχύουν οι οδηγίες συγγραφής (βλ. Παράρτημα 2 του παρόντος κανονισμού) και οι όροι δημοσίευσης και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών του Πανεπιστημίου Πατρών (βλ. Παράρτημα 3 του παρόντος κανονισμού).

Η έκτασή της ΔΕ περιορίζεται στις 20.000 με 25.000 λέξεις. Στα όρια αυτά συμπεριλαμβάνονται οι υποσημειώσεις και η βιβλιογραφία, αλλά εξαιρούνται τα παραρτήματα που περιλαμβάνουν σώματα δεδομένων, κείμενα, εικονογράφηση κ.ά., εκτός εάν πρόκειται για βιβλιογραφικού τύπου εργασία, οπότε η έκταση καθορίζεται από τον ΕΚ. Εργασίες που υπερβαίνουν το προκαθορισμένο όριο λέξεων δεν γίνονται δεκτές. Η συγγραφή της ΔΕ μπορεί να γίνει στην ελληνική ή στην αγγλική.

Θέματα που αφορούν τη συγγραφή της ΔΕ, όπως π.χ. γλώσσα, γραμματοσειρά, οδηγίες για την περίληψη, το περιεχόμενο, τη διάρθρωση και τον τρόπο παρουσίασης της εργασίας, ζητήματα βιβλιογραφίας, κ.λπ., παρατίθενται στο Παράρτημα 2 του παρόντος κανονισμού.

Στη ΔΕ δηλώνεται ρητά από τον υποψήφιο ότι είναι συγγραφέας αυτής της πρωτότυπης μεταπτυχιακής εργασίας και ότι έχει αναφέρει όλες τις πηγές από τις οποίες έκανε χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες.

Οι ΕΚ οφείλουν να παρακολουθούν συστηματικά τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες κατά τη διάρκεια εκπόνησης της ΔΕ και αναλαμβάνουν να ενημερώνουν τη ΣΕ για την πρόοδο των φοιτητών που εποπτεύουν.

Η ΔΕ, όταν ολοκληρωθεί, παραδίδεται σε τρία αντίτυπα στη Γραμματεία του Τμήματος.

7.3 Εξέταση της ΔΕ

Για την εξέταση της ΔΕ, ορίζεται από τη ΣΤ, μετά από σχετική πρόταση της ΣΕ, Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή (ΤΕΕ), στην οποία συμμετέχουν ο ΕΚ και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και ανήκουν στην ίδια ή συγγενή ειδικότητα με αυτήν στην οποία εκπονήθηκε η εργασία. Στην ΤΕΕ συμμετέχει υποχρεωτικά ο ΕΚ. Τα άλλα δύο μέλη της ενδέχεται, αλλά δεν είναι υποχρεωτικό, να προέρχονται από άλλα Τμήματα του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου ή Ερευνητικού Κέντρου της ημεδαπής ή αλλοδαπής. Μετά την ολοκλήρωση και επίσημη κατάθεση της ΔΕ από τον ενδιαφερόμενο φοιτητή, ο ΕΚ, σε συνεννόηση με τα άλλα δύο μέλη της ΤΕΕ, ορίζει τον χρόνο εξέτασής της, που δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από ένα

μήνα από τον χρόνο κατάθεσής της, και ενημερώνει σχετικά τον φοιτητή.

Η εξέταση της ΔΕ γίνεται με παρουσία και των τριών μελών της ΤΕΕ. Σε περίπτωση που κάποιο από τα μέλη της ΤΕΕ προέρχεται από άλλο Πανεπιστήμιο ή Ερευνητικό Κέντρο της ημεδαπής ή αλλοδαπής, παρέχεται η δυνατότητα συμμετοχής του στην εξέταση μέσω τηλεδιάσκεψης. Αν κάποιο μέλος αδυνατήσει να παρευρεθεί με φυσική ή εικονική παρουσία, η εξέταση αναβάλλεται και ορίζεται νέα ημερομηνία εξέτασης.

Η έγκριση της ΔΕ γίνεται εφόσον ο μέσος όρος των βαθμών των τριών μελών της ΤΕΕ είναι προβιβάσιμος. Για να θεωρηθεί η ΔΕ προβιβάσιμη δεν είναι αναγκαίο να είναι προβιβάσιμοι και οι τρεις βαθμοί των μελών της ΤΕΕ. Η βαθμολογία κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος με σχετικό πρακτικό που υπογράφουν τα μέλη της ΤΕΕ.

Σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση της ΔΕ, ο φοιτητής μπορεί να επανεξετασθεί για μια ακόμη φορά, όχι νωρίτερα από τρεις μήνες, ούτε αργότερα από έξι, από την προηγούμενη εξέταση και εφόσον έχει βελτιώσει τη ΔΕ σύμφωνα με τις υποδείξεις της ΤΕΕ. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της ΣΤ κατόπιν σχετικής εισήγησης της ΣΕ.

Οι προθεσμίες παράδοσης και εξέτασης της ΔΕ καθορίζονται ως εξής: Παράδοση:

1 Σεπτεμβρίου

Εξέταση: 30 Σεπτεμβρίου

Η τελική παράδοση της ΔΕ μπορεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να παραταθεί έως και δυο ακαδημαϊκά εξάμηνα, μετά από τη σύμφωνη γνώμη του ΕΚ, σχετική εισήγηση της ΣΕ και έγκριση της ΣΤ. Ο συνολικός χρόνος σπουδών (μαζί με την παράταση) δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει το ανώτατο όριο διάρκειας της φοίτησης για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε.

Μετά την έγκριση της ΔΕ και την καταχώριση των διορθώσεων, αλλά πριν από την καθομολόγηση, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να καταθέσουν στην οικεία βιβλιοθήκη ένα τυπωμένο αντίτυπο καθώς και ένα αντίτυπο σε ηλεκτρονική μορφή (CD-ROM) σε μορφή αρχείου που δεν επιδέχεται επεμβάσεις (pdf).

Άρθρο 8. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οφείλουν να συμμετέχουν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Τμήματος, να επικουρούν τα μέλη ΔΕΠ και να συμμετέχουν στην εποπτεία των εξετάσεων.

Άρθρο 9. ΑΠΟΝΟΜΗ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΜΔΕ

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ολοκλήρωσαν με επιτυχία τις υποχρεώσεις τους απονέμεται Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε). Η αποφοίτηση των φοιτητών και ο τελικός βαθμός που συγκέντρωσαν στο Μ.Δ.Ε. εγκρίνονται από τη ΣΤ.

9.1 Προϋποθέσεις Απονομής ΜΔΕ

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και λαμβάνει το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών, όταν εκπληρώσει όλες τις, υπό του Προγράμματος και του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Πατρών, προβλεπόμενες υποχρεώσεις. Ειδικότερα:

Οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε συνολικά 6 εξαμηνιαία μαθήματα κατά τα 3 πρώτα εξάμηνα (δηλ. 2 μαθήματα στο Α' εξάμηνο, 2 στο Β' εξάμηνο και 2 στο Γ' εξάμηνο) και να εκπονήσουν επιτυχώς Διπλωματική Εργασία (ΔΕ) ειδίκευσης κατά το 4ο εξάμηνο.

9.2 Υπολογισμός βαθμού ΜΔΕ

Ο τελικός βαθμός του ΜΔΕ προκύπτει από τον βαθμό των μεταπτυχιακών μαθημάτων και τον βαθμό της ΔΕ, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ως ακολούθως:

Ο βαθμός του ΜΔΕ προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του ΠΜΣ και της ΔΕ (η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της διπλωματικής εργασίας) και υπολογίζεται, με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου, με τον ακόλουθο τρόπο:

Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της διπλωματικής εργασίας (όπου προβλέπεται), πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο βαθμό πιστωτικών μονάδων ECTS και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΜΔΕ.

Ο **βαθμός** του ΜΔΕ πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Στα απονεμόμενα ΜΔΕ αναγράφεται ο χαρακτηρισμός "Καλώς", "Λίαν Καλώς", ή "Άριστα" που αντιστοιχεί σε:

- ▶ «Άριστα» από 8,50 έως 10
- ▶ «Λίαν Καλώς» από 6,50 έως 8,49
- ▶ «Καλώς» από 5 έως 6,49

Η απονομή των τίτλων ΜΔΕ εγκρίνεται από τη ΣΤ.

9.3 Απαραίτητα δικαιολογητικά

Αφού ολοκληρωθεί η έγκριση απονομής από τη ΣΤ ο μεταπτυχιακός φοιτητής θα πρέπει να καταθέσει στη Γραμματεία του Τμήματος:

α) Βεβαίωση από το «Νημερτής» (είναι το ιδρυματικό αποθετήριο του Πανεπιστημίου Πατρών που φιλοξενεί όλη την πνευματική παραγωγή του ιδρύματος και λειτουργεί ως βάση για τις διδακτορικές διατριβές και τις μεταπτυχιακές εργασίες που έχουν εκπονηθεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών) ότι έχει κατατεθεί η ΔΕ.

β) Υπεύθυνη δήλωση (άρθρο 8 Ν.1599/1986) η οποία περιλαμβάνει τα εξής:

- «Το σύνολο της εργασίας αποτελεί πρωτότυπο έργο, παραχθέν από

- εμένα, και δεν παραβιάζει δικαιώματα τρίτων καθ' οιονδήποτε τρόπο».
- «Φέρω αποκλειστικά την ευθύνη της δίκαιης χρήσης του υλικού που χρησιμοποίησα και τίθεμαι αποκλειστικός υπεύθυνος των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής. Αναγνωρίζω δε ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν φέρει ούτε αναλαμβάνει οιαδήποτε ευθύνη που τυχόν προκύψει από πλημμελή εκκαθάριση πνευματικών δικαιωμάτων».
  - «Έχω λάβει γνώση των συνεπειών του νόμου και όσων ορίζονται στον Κανονισμό Σπουδών του Τμήματος και στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών, και δηλώνω ότι η εργασία που καταθέτω έχει εκπονηθεί με δική μου ευθύνη τηρουμένων των προϋποθέσεων που ορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις και στον Κανονισμό για τα πνευματικά δικαιώματα».
  - «Δεν έχω εκκρεμότητες με τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Πατρών, (Φοιτητική Λέσχη, Φοιτητική Εστία, Κεντρική Βιβλιοθήκη), δεν έχω ειδική ταυτότητα δωρεάν σίτισης για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος και δεν διαθέτω δωμάτιο στη Φοιτητική Εστία».

γ) Ένα αντίτυπο της ΔΕ σε ηλεκτρονική μορφή (CD-ROM) σε μορφή αρχείου που δεν επιδέχεται επεμβάσεις (pdf).

9.4 Τελετουργικό Απονομής ΜΔΕ

Η απονομή των ΜΔΕ γίνεται τουλάχιστον δύο φορές κατ' έτος, ενιαία για όλα τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα, σε ειδική δημόσια τελετή, στην οποία παρίστανται ο/η Πρύτανης/ις, οι Πρόεδροι των Τμημάτων και όλοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, που έχουν εκπληρώσει τις προϋποθέσεις απονομής ΜΔΕ.

Κατά το μέχρι της απονομής του διπλώματος χρονικό διάστημα χορηγείται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ πιστοποιητικό ολοκλήρωσης των σπουδών στο οποίο αναφέρεται η ημερομηνία αποφοίτησης.

Άρθρο 10. ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

Ο/Η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει με τον ενδεδειγμένο τρόπο αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης – δημοσιευμένης ή μη – χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η αντιγραφή οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ας του/της υποψηφίου/ας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος

για διαγραφή του/της. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της, αφού προηγουμένως του δοθεί η δυνατότητα να εκθέσει, προφορικώς ή γραπτώς, τις απόψεις του επί του θέματος.

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας (απόφαση Συγκλήτου συνεδρίαση 115/25.4.2017, έγγραφο με αριθμό 318/11394/27.4.2017, με θέμα "Επί του θέματος της υποχρεωτικής χρήσης της εφαρμογής Erhorus". Η εφαρμογή αυτή έχει αντικατασταθεί από το Turnitin).

Άρθρο 11. ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

11.1 Γενικά

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.).

11.2 Τέλη Φοίτησης

Τα τέλη φοίτησης για την παρακολούθηση του ΜΔΕ ορίζονται σε 1.500 ευρώ και επιμερίζονται σε τέσσερις δόσεις, τρεις δόσεις των 400 Ευρώ και μια δόση των 300 ευρώ. Η πρώτη δόση καταβάλλεται με την εγγραφή στο πρόγραμμα. Οι υπόλοιπες τρεις δόσεις καταβάλλονται κατά το πρώτο εικοσαήμερο κάθε εξαμήνου. Η διαδικασία καταβολής των διδάκτρων γίνεται μέσω του ΕΛΚΕ. Η οποιαδήποτε δαπάνη γίνεται με βάση τη σχετική απόφαση της ΣΤ.

Σε περίπτωση αναμονής για λήψη υποτροφίας απαλλαγής διδάκτρων, ο υποψήφιος μπορεί να μην καταβάλει διδάκτρα μέχρι την κοινοποίηση της απόφασης κατανομής των υποτροφιών.

Φοιτητές που δεν έχουν καταβάλει τα διδάκτρα για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών του ΠΜΣ και δεν έχουν απαλλαγεί νόμιμα από αυτά δεν δικαιούνται την απονομή του Μ.Δ.Ε. Οι ανωτέρω μεταπτυχιακοί φοιτητές δικαιούνται απλού πιστοποιητικού επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων, όπου έλαβαν προαγωγικό βαθμό.

Σε περίπτωση διαγραφής του φοιτητή από το ΠΜΣ δεν επιστρέφονται διδάκτρα που καταβλήθηκαν.

11.3 Δωρεάν Φοίτηση

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης οι μεταπτυχιακοί φοιτητές των οποίων το ατομικό εισόδημα, εφόσον διαθέτουν ίδιο εισόδημα, και το οικογενειακό διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα δεν υπερβαίνουν αυτοτελώς, το μὲν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κάθε φορά δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο ΠΜΣ. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο ΠΜΣ. Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα.

Η αίτηση απαλλαγής τελών φοίτησης υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο στο Τμήμα ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών στο ΠΜΣ. Σε καμία περίπτωση η οικονομική αδυναμία δεν αποτελεί λόγο μη επιλογής σε ΠΜΣ.

Δεν δικαιούνται απαλλαγή όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή.

11.4 Φοιτητικές υποτροφίες

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να χορηγεί υποτροφίες, ανταποδοτικές ή μη, ή βραβεία αριστείας σε μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες, σύμφωνα με απόφαση της ΣΤ και τις διατάξεις του Νόμου 4547/2018. Οι υποτροφίες δίνονται με βάση ακαδημαϊκά, αντικειμενικά κριτήρια (ενδεικτικά: αφορούν φοιτητές κανονικής φοίτησης, μέσος όρος βαθμολογίας προηγούμενου εξαμήνου) ή προσφορά υπηρεσιών και πρέπει να εγγράφονται στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του ΠΜΣ. Οι όροι χορήγησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποτρόφων καθορίζονται με απόφαση της ΣΤ μετά από σχετική εισήγηση της ΣΕ.

Άρθρο 12. ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ (άρθρο 15 του Ν.3374/2005)

Το ΠΜΣ συνοδεύεται από παράρτημα διπλώματος στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, το οποίο, μεταξύ άλλων, περιέχει πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τη διάρκεια και το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών, τα προσόντα και την εξειδίκευση που απέκτησε ο πτυχιούχος και τη βαθμολογία του σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων (ECTS).

Άρθρο 13. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ – ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Για τα θέματα του ΠΜΣ οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Τ.Κ. 26504 Πανεπιστημιούπολη, Ρίο, Πάτρα. Τηλ.: 2610-969312, 2610-969324 fax: 2610-996197, e-mail: philsec@upatras.gr.

Ωράριο λειτουργίας και εξυπηρέτησης κοινού: Δευτέρα – Τετάρτη – Πέμπτη
10.00- 12.00

Οι Μ.Φ. που επιθυμούν να λάβουν πιστοποιητικά / βεβαιώσεις μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης <https://idp.upnet.gr/idp/Authn/UserPassword> κάνουν ηλεκτρονική αίτηση και την επόμενη ημέρα που θα είναι ανοιχτή η γραμματεία μπορούν να παραλαμβάνουν το πιστοποιητικό / βεβαίωση.

Άρθρο 14. ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΜΣ

Η χρηματοδότηση του ΠΜΣ καλύπτεται από τα τέλη φοίτησης.

Η διαχείριση των εσόδων των ΠΜΣ γίνεται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. και κατανέμεται κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) σε λειτουργικά έξοδα του προγράμματος και κατά τριάντα τοις εκατό (30%) σε λειτουργικά έξοδα του Ιδρύματος.

Τα Α.Ε.Ι. οφείλουν να δημοσιεύουν ετησίως, με ανάρτηση στην ιστοσελίδα τους, απολογισμό εσόδων-εξόδων, με αναγραφή της κατανομής των δαπανών ανά κατηγορία, και ιδίως του ύψους των τελών φοίτησης, των αμοιβών των διδασκόντων στα ΠΜΣ και του αριθμού των διδασκόντων που τις εισέπραξαν.

Άρθρο 15. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Άρθρο 16. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Οι φοιτητές που έχουν ήδη εγγραφεί σε ΠΜΣ, κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 4485/2017, καθώς και οι φοιτητές που εγγράφονται και αρχίζουν τη φοίτηση το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 σε ΠΜΣ ιδρυθέν έως τη δημοσίευση του Ν. 4485/2017, συνεχίζουν και ολοκληρώνουν το πρόγραμμα, σύμφωνα με τις ισχύουσες, έως την έναρξη ισχύος του Ν. 4485/2017, διατάξεις (άρθρο 85 παρ. 2 του Ν. 4485/2017).

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται στον παρόντα Κανονισμό, θα ρυθμίζονται από τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 17. ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

ΣΤ = Συνέλευση Τμήματος

ΔΕ = Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

ΔΜΣ = Διευθυντής Μεταπτυχιακών

Σπουδών **ΕΑΥ** = Επιτροπή Αξιολόγησης

Υποψηφίων

ΕΚ = Επιβλέπων Καθηγητής

ΜΔΕ = Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης
ΠΜΣ = Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών
Σπουδών **ΣΕ** = Συντονιστική Επιτροπή
ΕΔΕ = Ειδική Διατμηματική Επιτροπή
ΤΕΕ = Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή
Α.Ε.Ι. = Ανώτατα Εκπαιδευτικά
Ιδρύματα
Ε.Λ.Κ.Ε. = Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας
Ε.Ε.Π. = Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό
Ε.ΔΙ.Π. = Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό
Ε.Τ.Ε.Π. = Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό

Άρθρο 18. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Δικαιολογητικά υποψηφιότητας σε ΠΜΣ (το Τμήμα καθορίζει τα δικαιολογητικά των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Οδηγίες συγγραφής ΔΕ (καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευση του Τμήματος)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών εργασιών και διδακτορικών διατριβών στο Πανεπιστήμιο Πατρών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Δικαιολογητικά υποψηφιότητας σε ΠΜΣ

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας https://matrix.upatras.gr/sap/bc/webdynpro/sap/zups_pg_adm# και είναι τα εξής:

1) Αίτηση (υπάρχει στην πλατφόρμα) στην οποία οι υποψήφιοι θα δηλώνουν απαραίτητα την ειδίκευση που τους ενδιαφέρει (μόνο μια από τις τρεις προσφερόμενες ειδικεύσεις του ΠΜΣ).

2) Περιγραφή στόχων: Υπόμνημα μιας σελίδας, στο οποίο να δικαιολογείται και να τεκμηριώνεται η πρόθεση του υποψηφίου για εγγραφή στη συγκεκριμένη ειδίκευση του ΠΜΣ.

3) Βιογραφικό σημείωμα.

4) Δύο Συστατικές Επιστολές. Εάν ο υποψήφιος προέρχεται από το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών θα πρέπει να δηλώσει τα ονόματα των καθηγητών του Τμήματος που έχουν συμφωνήσει να δώσουν συστατική επιστολή, εφόσον τους ζητηθεί.

5) Αντίγραφο Πτυχίου (με αναγνώριση από Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π, όπου απαιτείται).

6) Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας.

7) Αντίτυπο πτυχιακής εργασίας (εάν υπάρχει) και πιθανών δημοσιευμάτων σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

8) Πιστοποιητικά ξένων γλωσσών επιπέδου τουλάχιστον Β2 (αν δεν διατίθεται, οι υποψήφιοι είναι δυνατό να κληθούν να αποδείξουν το επίπεδο γλωσσομάθειάς τους με γραπτή ή προφορική εξέταση).

9) Αντίγραφο Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Φιλολογίας: www.philology-upatras.gr ή από την Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Τ.Κ. 26504 Πανεπιστημιούπολη, Ρίο, Πάτρα. Τηλ.: 2610-997546 fax: 2610-996197, e-mail: philsec@upatras.gr.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Οδηγίες συγγραφής Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

(ΜΔΕ) Ι. Γενικές Οδηγίες – Δομή ΜΔΕ

- Η ΜΔΕ τυπώνεται σε χαρτί Α4, σε διπλή όψη (μπρος-πίσω) και δένεται με θερμοκόλληση.

Το αρχείο της διατριβής θα πρέπει να είναι τόσο σε μορφή **Word doc** ή **Word.docx**, όσο και σε μορφή **pdf** (χρησιμοποιώντας το πρόγραμμα Adobe Acrobat). Η μορφή pdf επιτρέπει να διαβάζονται κείμενα στα οποία χρησιμοποιούνται αρχαίες γραμματοσειρές Unicode.

- Το εξώφυλλο είναι λευκό και περιλαμβάνει τον τίτλο της ΜΔΕ, το ονοματεπώνυμο του φοιτητή/τριας, Αριθμό Μητρώου, Τίτλο Μεταπτυχιακού Προγράμματος, Τμήμα, Πανεπιστήμιο και ημερομηνία.
- Η σελίδα του τίτλου δεν έχει αρίθμηση. Οι σελίδες μετά τον τίτλο (Αφιέρωση, Περίληψη, Συνοτμεύσεις, Πίνακες) αριθμούνται με λατινικούς αριθμούς. Οι

σελίδες όλου του υπόλοιπου κειμένου αριθμούνται με αραβικούς χαρακτήρες (1, 2, 3, ...)

- Μετά το εξώφυλλο ακολουθούν:
- Η Αφιέρωση (αν υπάρχει)
- Η Περίληψη (συνοπτική παρουσίαση της μελέτης και παράθεση βασικών λέξεων- κλειδιών. Δεν πρέπει να ξεπερνά τις 200-250 λέξεις)
- Ο Πίνακας Συντομεύσεων-Βραχυγραφιών
- ο Οι συντομογραφίες που χρησιμοποιούνται ή το σύστημα που ακολουθείται θα πρέπει να εξηγούνται στον Πίνακα Συντομεύσεων-Βραχυγραφιών
- Ο Πίνακας Περιεχομένων και Παραρτημάτων (αναγράφονται οι τίτλοι των Κεφαλαίων/Ενοτήτων, Υποκεφαλαίων/Υποενοτήτων και Παραρτημάτων, εφόσον υπάρχουν, και τα οποία συμφωνούν με την αντίστοιχη σελίδα του κειμένου της ΜΔΕ)
- Η αρίθμηση των Κεφαλαίων/Ενοτήτων, Υποκεφαλαίων/Υποενοτήτων, Βιβλιογραφίας και Παραρτημάτων πρέπει να είναι συνεχής.
- Ο Κατάλογος Πινάκων, Εικόνων, Σχημάτων, Διαγραμμάτων και Χαρτών (εφόσον υπάρχουν). Οι Εικόνες και οι Πίνακες πρέπει να συνοδεύονται από αριθμημένη λεζάντα στο κάτω μέρος και με στοίχιση στη μέση. Γραμματοσειρά λεζάντας: **Times New Roman 10 pts**. Πριν και μετά τη λίστα των Πινάκων, Εικόνων, Σχημάτων, Διαγραμμάτων, Χαρτών πρέπει να υπάρχει μια κενή γραμμή.
- Κύριο σώμα μελέτης:

1. Πρόλογος

Δεν είναι υποχρεωτικός και έχει συνήθως προσωπικό χαρακτήρα (π.χ. μπορεί να περιλαμβάνει τις ευχαριστίες προς τους ανθρώπους που συνέβαλαν στην ολοκλήρωση της μελέτης, τα κέντρα έρευνας και τα αρχεία/συλλογές που χρησιμοποιήθηκαν)

2. Εισαγωγή

Στην Εισαγωγή ενημερώνεται ο αναγνώστης για το κύριο θέμα (πρόβλημα/ερώτημα) της εργασίας, την αιτιολόγηση της επιλογής και σημασίας του θέματος, την υπόθεση εργασίας βάσει της οποίας έχει διεξαχθεί η έρευνα, τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε και τα προβλήματα και προκλήσεις που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της μελέτης. Η Εισαγωγή περιλαμβάνει σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση (ελληνική και ξενόγλωσση), με την οποία ο αναγνώστης ενημερώνεται για τις πρόσφατες εξελίξεις στο πεδίο και καταλήγει με τους στόχους της συγκεκριμένης εργασίας. Ακολουθεί μια συνοπτική παρουσίαση της δομής της μελέτης. Η εισαγωγή δεν μπορεί να ξεπερνά το 1/3 της συνολικής έκτασης της ΜΔΕ.

3. Κυρίως Μέρος

Το κύριο σώμα της εργασίας χωρίζεται σε Κεφάλαια/Ενότητες και υποκεφάλαια/υποενοότητες ακολουθώντας τη δομή που έχει ήδη ορισθεί στην Εισαγωγή. Στο μέρος αυτό διερευνώνται οι πτυχές του ερευνητικού θέματος, αποτιμάται η βιβλιογραφία που αφορά το συγκεκριμένο θέμα και τις πτυχές του και επιχειρείται η συνθετική ανάλυση των δεδομένων ανά Κεφάλαιο/Ενότητα, με άξονα τη μεθοδολογία που υιοθετείται. Η παρουσίαση των δεδομένων πρέπει να είναι πλήρης και ακριβής. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη λογική αλληλουχία των επιχειρημάτων, στην αποφυγή λογικών αλμάτων και αοριστολογίας, στην εύστοχη επιλογή παραδειγμάτων και στη γλωσσική επιμέλεια του κειμένου (π.χ. αποφυγή μακροσκελών περιόδων, υπερβολικών

εκφράσεων, εξεζητημένης και σύνθετης σύνταξης, επαναλήψεων).

4. Επίλογος - Συμπεράσματα

Παρουσιάζονται συνοπτικά και αξιολογούνται τα αποτελέσματα της μελέτης με βάση τα ερωτήματα και τους στόχους, όπως έχουν τεθεί στην Εισαγωγή, χωρίς να εισάγονται νέες ιδέες, παρά μόνον όταν αυτές προτείνονται ως ερωτήματα για μελλοντική ερευνητική εργασία. Δεν πρέπει να επαναλαμβάνονται αυτολεξεί οι σκέψεις και τα επιχειρήματα που έχουν ήδη ειπωθεί στην Εισαγωγή και στο κύριο σώμα της μελέτης. Θα πρέπει να δηλωθεί η ιδιαίτερη συμβολή της εργασίας στην επίλυση/προώθηση του/των ερευνητικού/ών προβλήματος/ων που έχει/ουν τεθεί στην Εισαγωγή.

5. Πρωτογενείς Πηγές

Οι Πρωτογενείς πηγές παρέχουν πρωτογενή πληροφόρηση, της οποίας το περιεχόμενο βασίζεται στον συγγραφέα και τα στοιχεία της δεν έχουν υποστεί επεξεργασία ή αξιολόγηση. Σε αυτή την κατηγορία αναγράφονται οι αρχαίοι συγγραφείς και τα έργα τους που έχουν μνημονευθεί στο κύριο σώμα της εργασίας, περιοδικά, εφημερίδες, ημερολόγια, συνεντεύξεις, αρχειακό ή στατιστικό υλικό, χειρόγραφα, διοικητικά έγγραφα, φωτογραφίες, κ.λπ.).

6. Βιβλιογραφία

Η Βιβλιογραφία περιλαμβάνει τα πλήρη στοιχεία μόνον των βιβλιογραφικών παραπομπών που υπάρχουν στο κύριο σώμα της μελέτης και στις υποσημειώσεις (συγγραφείς, τίτλος περιοδικού, τίτλος εργασίας ή βιβλίου, εκδότης, τόπος και έτος έκδοσης, ακριβείς σελίδες, εάν πρόκειται για άρθρο). Τα ονόματα στη Βιβλιογραφία δίνονται με αλφαβητική σειρά. Οι βιβλιογραφικές αναφορές πρέπει να είναι έγκυρες, ομοιόμορφες και συνεπείς. Υπενθυμίζεται ότι η Wikipedia δεν συνιστά αξιόπιστη επιστημονική πηγή, ούτε και τυχαίες ιστοσελίδες. Για πληροφορίες που έχουν εντοπισθεί στο διαδίκτυο πρέπει να δηλώνεται η ακριβής ηλεκτρονική τους διεύθυνση, καθώς και η ημερομηνία κατά την οποία αντλήθηκε η πληροφορία (π.χ.

<https://www.theparisreview.org/interviews/6231/hermione-lee-the-art-of-biography-no-4-hermione-lee>, 30.6.2018).

Οι βιβλιογραφικές αναφορές που εμφανίζονται στο κείμενο θα πρέπει να εμφανίζονται και στην τελική βιβλιογραφία (για τον τρόπο παράθεσης των βιβλιογραφικών πηγών, βλ. 8.3).

7. Παραρτήματα

Η ύπαρξη Παραρτημάτων είναι προαιρετική και αυτά τοποθετούνται μετά τη Βιβλιογραφία. Στα Παραρτήματα περιλαμβάνονται δεδομένα που δεν εμφανίστηκαν στα αποτελέσματα ή την προηγηθείσα συζήτηση. Αυτά πρέπει να έχουν συνεχή αρίθμηση και να γίνεται αναφορά σε αυτά μέσα στο κείμενο.

II. Διάταξη Σελίδας - Γραμματοσειρές - Μορφοποίηση κειμένου –Στίξη – Σύμβολα - Παράθεση κειμένου – Παράθεση Βιβλιογραφίας

1. Διάταξη Σελίδας

Μέγεθος σελίδας

A4 του Word (21 εκ. X 29.7 εκ.)

Περιθώρια σελίδας

2.54 εκ. επάνω-κάτω, 3.00 εκ. αριστερά-δεξιά

2. Γραμματοσειρές

- Κυρίως κείμενο (συμπεριλαμβανομένων των σελίδων που ακολουθούν το εξώφυλλο): **Times New Roman 12 pts**

- Παραθέματα εντός του κειμένου που υπερβαίνουν τις 2 σειρές: **Times New Roman 11 pts**
- Υποσημειώσεις: **Times New Roman 10 pts**

Οι Υποσημειώσεις πρέπει να εμφανίζονται στο κάτω μέρος της σελίδας και όχι στο τέλος του κειμένου (όχι, δηλαδή, ως σημειώσεις τέλους)

- Σε περίπτωση χρήσης κάποιων ειδικών γραμματοσειρών (π.χ. πολυτονικό σύστημα) θα πρέπει να ενημερώνεται ο επόπτης
- Για όρους από τα αρχαία ελληνικά που αναφέρονται μέσα στο κείμενο: γραμματοσειρά **Unicode**, κατά προτίμηση η **Palatino Linotype 12 pts**. Για πιο εκτεταμένα παραθέματα από αρχαία κείμενα: **11pts**
- Επικεφαλίδες πρώτου επιπέδου (headings): **Times New Roman 12 pts, έντονα και όχι πλάγια**
- Επικεφαλίδες δεύτερου και τρίτου επιπέδου (sub-headings και sub-sub-headings): **Times New Roman 12 pts, πλάγια και όχι έντονα**

3. Μορφοποίηση κειμένου

- **Διάστιχο: 1,5** (σε όλο το κείμενο).
- **Πλάγια γραμματοσειρά** θα πρέπει να χρησιμοποιείται για:
  - Τίτλους μονογραφιών, περιοδικών, εφημερίδων, έργων, ή μεμονωμένους στίχους έργων (εντός ή μη παρενθέσεως)
  - ξενόγλωσσες εκφράσεις, π.χ. *vs, et al., fl., fr., repr., etc.*
  - όρους-κλειδιά
  - να δοθεί έμφαση σε μια λέξη ή φράση αποσπάσματος κειμένου που βρίσκεται ήδη μέσα σε εισαγωγικά. Θα πρέπει να ακολουθείται από την υπόδειξη [η έμφαση δική μου].
- **Έντονη γραφή ή υπογράμμιση** μπορεί να χρησιμοποιηθεί, με φειδώ, για να εστιαστεί η προσοχή σε ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, **κυρίως μέσα σε αριθμημένα παραδείγματα** (όχι στο τρέχον κείμενο).
- **Κεφαλαία:** Τα ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ και τα μικρά κεφαλαία δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για έμφαση. Χρησιμοποιήστε κεφαλαία γράμματα μόνο για το πρώτο γράμμα της πρώτης λέξης σε μια πρόταση και για κύρια ονόματα και επίθετα: «Τα κεφαλαία γράμματα στους τίτλους της Ελληνικής» (και όχι «Τα Κεφαλαία Γράμματα στους Τίτλους της Ελληνικής»).
- **Επικεφαλίδες**
  - **Αρίθμηση**
1., 2., 3. για τις επικεφαλίδες,
1.1, 1.2, 1.3 για τις επικεφαλίδες δεύτερου επιπέδου και
1.1.1, 1.1.2 για τις επικεφαλίδες τρίτου επιπέδου.

Η αρίθμηση δεν ξεκινάει από το 0 και πρέπει να περιορίζεται σε έως και τρίτου επιπέδου επικεφαλίδες.

- Γραμματοσειρά: βλ. 3.1
- Στοιχίση: **αριστερή**.
- Κενό: Μια γραμμή κενή πριν και μετά την επικεφαλίδα.

• Ρυθμίσεις Παραγράφου

- Αφήνετε **εσοχή στην πρώτη γραμμή** για κάθε παράγραφο ίση με **0,5 εκ.** Μην αφήνετε εσοχή στην πρώτη γραμμή παραγράφων αμέσως μετά τις

επικεφαλίδες, τους πίνακες, τις εικόνες, τα διαγράμματα κ.λπ.

- Στοιχίση: **πλήρης**

4. Στίξη

- **Εισαγωγικά**

Τα μονά αγγλικά εισαγωγικά (καμπυλωτά) (") πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη μετάφραση μη ελληνικών λέξεων, π.χ. *cogito* 'νομίζω', ή παραδειγμάτων. Χρησιμοποιήστε τα καμπυλωτά εισαγωγικά ('. . .') και όχι τα ίσια ('...'). **Τα διπλά αγγλικά εισαγωγικά δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται.** Τα ελληνικά εισαγωγικά («») να χρησιμοποιούνται για την παράθεση μικρών αποσπασμάτων στο τρέχον κείμενο από κάποια άλλη πηγή, και για τίτλους ή όρους στους οποίους θέλει να δώσει έμφαση ο συγγραφέας ή για μεταφορική χρήση λέξεων.

- **Παύλα/ενωτικό:** Να χρησιμοποιείται κυρίως το ενωτικό (-) (hyphen) και όχι η παύλα (–) (dash). Η παύλα να χρησιμοποιείται για παράθεση πληροφοριών που είναι συμπληρωματικές στο κείμενο.
- Χρησιμοποιήστε την ελληνική **άνω τελεία** για να ξεχωρίσετε τους διαφορετικούς συγγραφείς και κόμμα για τις διαφορετικές συνεισφορές του ίδιου συγγραφέα.

5. Σύμβολα

- Το σύμβολο των **υποσημειώσεων** μπαίνει μετά το σημείο στίξης (κόμμα ή τελεία) όταν συναντώνται.
- Θα πρέπει να αποφεύγεται η εκτεταμένη χρήση συμβόλων (όπως τόξα, κουκκίδες)
- Χρησιμοποιήστε το **συμπλεκτικό σύμβολο ampersand (&)** μεταξύ των δύο τελευταίων συγγραφέων στην παράθεση αναφορών **μόνον** εντός παρενθέσεων και στη Βιβλιογραφία (λίστα αναφορών στο τέλος): <https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/03/>. Εντός κειμένου να χρησιμοποιείται το «και».

Υπόδειγμα: «Οι Cadot και Voisine (1964) υποστηρίζουν...», **ή, όταν οι συγγραφείς βρίσκονται εντός παρενθέσεως**, «όπως υποστηρίζεται συχνά (Cadot & Voisine 1964)»

6. Παράθεση κειμένου

Το παράθεμα δεν αποτελεί παράφραση, και γι' αυτό πρέπει να διατηρείται η φρασεολογία της πηγής με απόλυτη ακρίβεια. Σε περίπτωση που παραλείπονται κάποιες λέξεις ή φράσεις από το παράθεμα, πρέπει να δηλωθεί με τρεις τελείες μέσα σε αγκύλες [...]. Εάν ο συγγραφέας θέλει να παραθέσει αυτούσιο κείμενο από κάποια πηγή (πρωτογενή ή δευτερογενή), το οποίο υπερβαίνει τις δύο σειρές, πρέπει να το τοποθετήσει σε ξεχωριστή θέση μετά το κυρίως κείμενο με μια γραμμή κενή πριν και μετά το απόσπασμα και να βάλει **εσοχή 0,5 στα αριστερά**. Η παράθεση πρέπει να γίνεται με φειδώ και με συγκεκριμένη στόχευση.

7. Παράθεση Βιβλιογραφίας

7.1 Γενικές οδηγίες

- Μεταφράσεις ξενόγλωσσων τίτλων δεν

απαιτούνται. Δεν παραλείπονται:

- ψηφία των συμπεριλαμβανομένων αριθμών σελίδων, π.χ., όχι 170-8, αλλά 170- 178
- συντομογραφίες ονόματα περιοδικών, σειράς βιβλίων, εκδοτών ή συνεδρίων αν δεν έχει δοθεί και ο πλήρης τίτλος, π.χ. *Transactions of the American Philological Association (TAPhA)*
- τα ονόματα των συγγραφέων/επιμελητών.

Δεν χρησιμοποιούνται παύλες για να αντικατασταθούν επαναλαμβανόμενα ονόματα συγγραφέων/επιμελητών.

7.2 Αναφορές εντός

κειμένου Whitmarsh (2004: 125) (Whitmarsh 2004: 121, 2013: 20)

Cadot και Voisine (1964), αλλά (Cadot & Voisine 1964)

7.3 Βιβλιογραφία (Λίστα βιβλιογραφικών αναφορών) Βιβλίο/Μονογραφία

Whitmarsh, T. (2015), *Battling the Gods: Atheism in the Ancient World*. New York: Knopf.

- **Συλλογικός τόμος**
- Easterling, P.E. και Knox, B. (επιμ.) (1989), *The Cambridge History of Classical Literature, Volume 1, Greek Literature, Part 2, Greek Drama*. Cambridge: Cambridge University Press.

Συκουτρής, Ι. (1936/2016), «Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου: Δύο Διαλέξεις [αποσπάσματα]». Στο Ε. Γαραντούδης (επιμ.), *Εισαγωγή στην Ποίηση του Παλαμά, Επιλογή κριτικών κειμένων*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 121-138.

Περιοδικό

Stadter, P.A. (1992), «Fictional narrative in the *Cyropaedia*», *AJP* 112: 461-91.

Πρακτικά συνεδρίων

- Χρυσανθόπουλος, Μ. (2016), «'Λάφυρα ελληνικά', 'βιβλία ελληνικά', 'ελληνική φρασιολογία', 'ελληνικός ρυθμός'. Η κατασκευή της έννοιας 'ελληνικός, -ή, -ό' στην ποίηση του Καβάφη». Στο *Ζητήματα Νεοελληνικής Φιλολογίας. Μετρικά, Υφολογικά, Κριτικά, Μεταφραστικά, Πρακτικά της 14^{ης} Επιστημονικής Συνάντησης του Τομέα ΜΝΕΣ 27-30 Μαρτίου 2014*, Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 437-447.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΟΡΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ & ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

1. Κάθε τόμος με το κείμενο της εργασίας φέρει ευδιάκριτα στο πίσω μέρος της σελίδας τίτλου του τα ακόλουθα:

Πανεπιστήμιο Πατρών,

[Τμήμα] [Όνομα Συγγραφέα]

© [έτος] – Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος

2. Ο/Η Προπτυχιακός Φοιτητής (ΠΦ), Μεταπτυχιακός Φοιτητής (ΜΦ) ή Υποψήφιος Διδάκτορας (ΥΔ) -μέσα από τη σχετική φόρμα κατάθεσης της εργασίας στο Ιδρυματικό Αποθετήριο Νημερτής- εκχωρεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών και στη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης το μη αποκλειστικό δικαίωμα διάθεσής της μέσα από το διαδίκτυο για σκοπούς συστηματικής και πλήρους συλλογής της ερευνητικής παραγωγής του Πανεπιστημίου Πατρών, καταγραφής, διαφάνειας και προαγωγής της έρευνας.
3. Κάθε ΠΦ, ΜΦ ή ΥΔ που εκπονεί τη διπλωματική, μεταπτυχιακή εργασία του ή τη διδακτορική διατριβή του σε Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών, θεωρείται ότι έχει λάβει γνώση και αποδέχεται τα ακόλουθα:
  - Το σύνολο της εργασίας αποτελεί πρωτότυπο έργο, παραχθέν από τον/ην ίδιο/α, και δεν παραβιάζει δικαιώματα τρίτων καθ' οιονδήποτε τρόπο,
  - Εάν η εργασία περιέχει υλικό, το οποίο δεν έχει παραχθεί από τον/ην ίδιο/α, αυτό πρέπει να είναι ευδιάκριτο και να αναφέρεται ρητώς εντός του κειμένου της εργασίας ως προϊόν εργασίας τρίτου, σημειώνοντας με παρομοίως σαφή τρόπο τα στοιχεία ταυτοποίησής του, ενώ παράλληλα βεβαιώνει πως στην περίπτωση χρήσης αυτούσιων γραφικών αναπαραστάσεων, εικόνων, γραφημάτων κλπ., έχει λάβει τη χωρίς περιορισμούς άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων για την συμπερίληψη και επακόλουθη δημοσίευση του υλικού αυτού.
  - Ο/Η ΠΦ, ΜΦ ή ΥΔ φέρει αποκλειστικά την ευθύνη της δίκαιης χρήσης του υλικού που χρησιμοποίησε και τίθεται αποκλειστικός υπεύθυνος των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής. Αναγνωρίζει δε ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν φέρει, ούτε αναλαμβάνει οιαδήποτε ευθύνη που τυχόν προκύψει από πλημμελή εκκαθάριση πνευματικών δικαιωμάτων.
  - Η σύνταξη, κατάθεση και διάθεση της εργασίας δεν κωλύεται από οποιαδήποτε παραχώρηση των πνευματικών δικαιωμάτων του συγγραφέα σε τρίτους, π.χ. σε εκδότες μονογραφιών ή επιστημονικών περιοδικών, σε οποιοδήποτε διάστημα, πριν ή μετά τη δημοσίευση της εργασίας, και πως ο συγγραφέας αναγνωρίζει ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν απεμπολεί τα δικαιώματα διάθεσης του περιεχομένου της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής σύμφωνα με τα μέσα που το ίδιο επιλέγει.
  - Για τους παραπάνω λόγους κατά την υποβολή της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής ο/η ΠΦ/ΜΦ/ΥΔ υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνει ότι έχει λάβει γνώση και γνωρίζει τις συνέπειες του νόμου και των οριζόμενων στους Κανονισμούς Σπουδών του ΠΜΣ και του Τμήματος και στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και ότι η εργασία που καταθέτει με θέμα «.....» έχει εκπονηθεί με δική του ευθύνη τηρουμένων των προϋποθέσεων που ορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις και στον παρόντα Κανονισμό.
4. Οι εργασίες δημοσιεύονται στο Ιδρυματικό Αποθετήριο το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών. Η Συντονιστική Επιτροπή ενός ΜΠΣ ή η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί να ζητήσει, μετά από επαρκώς τεκμηριωμένη αίτηση του Επιβλέποντος καθηγητή και του/της ΠΦ/ΜΦ/ΥΔ, την προσωρινή εξαίρεση

της δημοσιοποίησης της εργασίας/διατριβής στο Ιδρυματικό Αποθετήριο, για σοβαρούς λόγους που σχετίζονται με την περαιτέρω πρόοδο και εξέλιξη της ερευνητικής δραστηριότητας, εάν θίγονται συμφέροντα του ιδίου ή άλλων φυσικών προσώπων, φορέων, εταιριών κλπ. Η περίοδος εξαίρεσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριανταέξι μήνες (36) μήνες, εφόσον δεν συντρέχουν άλλα νομικά κωλύματα. Επισημαίνεται ότι η κατάθεση της εργασίας γίνεται μετά την επιτυχή παρουσίασή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και πριν την απονομή του τίτλου σπουδών, αλλά η διάθεσή της ρυθμίζεται από τη Βιβλιοθήκη ανάλογα με το σχετικό αίτημα.

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΗΜΕΡΤΗ

Η κατάθεση της εργασίας στις δομές της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης (ΒΚΠ), σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης (Συνεδρίαση Συγκλήτου 382/20.04.05, αναθεώρηση 59/04.06.15), είναι υποχρεωτική για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές ή Υποψήφιους Διδάκτορες του Πανεπιστημίου Πατρών σε ηλεκτρονική μορφή, ενώ για τους Υποψήφιους Διδάκτορες και σε έντυπη. Με την κατάθεση της εργασίας η ΒΚΠ χορηγεί τις απαραίτητες βεβαιώσεις για τις Γραμματείες των Τμημάτων τους.

ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Τίτλος ΠΜΣ: **«Γλωσσολογία: Γλώσσα και Επικοινωνία»**

Ο δεύτερος κύκλος σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.), το οποίο ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Τα Π.Μ.Σ. εντάσσονται στο στρατηγικό σχεδιασμό των Α.Ε.Ι., διέπονται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπούν:

α) στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας,

β) στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των οικείων Τμημάτων, καθώς και στην παραγωγή και μετάδοση γνώσεων, τεχνογνωσίας, μεθοδολογιών εργαλείων και ερευνητικών αποτελεσμάτων στον επιστημονικό χώρο που δραστηριοποιείται το κάθε Τμήμα.

Το σχέδιο Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών συμπληρώνει τις διατάξεις του

Κεφαλαίου ΣΤ του Ν. 4485/2017 (ΦΕΚ 114/τ. Α'/4.8.2017): "Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις" και έχει ως στόχο να συμβάλει σε ένα είδος εναρμόνισης όλων των μεταπτυχιακών σπουδών του Πανεπιστημίου, στο πλαίσιο των κατευθύνσεών του, με παράλληλη διατήρηση των βαθμών ελευθερίας και των δυνατοτήτων καινοτομίας τους, που προκύπτουν εξαιτίας ιδιαιτεροτήτων κάθε μεταπτυχιακού προγράμματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Άρθρο 1. Εισαγωγή
- Άρθρο 2. Σκοπός
- Άρθρο 3. Όργανα και Μέλη του ΠΜΣ
- Άρθρο 4. Εισαγωγή Μεταπτυχιακών Φοιτητών
- Άρθρο 5. Εγγραφές-Δηλώσεις μαθημάτων/ασκήσεων-Κατεύθυνση Άρθρο 6. Εκπαιδευτική Δομή του ΠΜΣ
- Άρθρο 7. Διπλωματική εργασία
- Άρθρο 8. Λοιπές υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών Φοιτητών Άρθρο 9. Απονομή και βαθμός ΔΜΣ
- Άρθρο 10. Λογοκλοπή
- Άρθρο 11. Φοιτητικές Παροχές
- Άρθρο 12. Θέματα του Παραρτήματος Διπλώματος
- Άρθρο 13. Διοικητική Υποστήριξη – Υλικοτεχνική Υποδομή Άρθρο 14. Θέματα χρηματοδότησης του ΠΜΣ
- Άρθρο 15. Αξιολόγηση
- Άρθρο 16. Μεταβατικές ρυθμίσεις
- Άρθρο 17. Συντμήσεις
- Άρθρο 18. Παραρτήματα

Άρθρο 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ιδρύθηκε με την υπ' αριθμ. 817/12748 απόφαση (ΦΕΚ 1715/17.05.2018 τ. Β') και ισχύει, όπως ενεκρίθη από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Πατρών (αρ. συνεδρ. 134/20.04.2018) και τη Συνέλευση του Τμήματος Φιλολογίας (αρ. συνεδρ. 316/21.02.2018). Διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 4485/2017, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές καθώς και του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 2. ΣΚΟΠΟΣ

Το ΠΜΣ αποσκοπεί στην ανάπτυξη της έρευνας, βασικής και εφαρμοσμένης, στα αντίστοιχα πεδία ειδίκευσης που προσφέρει (Γλωσσολογία), στην προαγωγή και προώθηση της διεπιστημονικής συζήτησης, στην ανάπτυξη και

δημιουργική αξιοποίηση του ακαδημαϊκού δυναμικού του Τμήματος και στη διεύρυνση των ικανοτήτων των νέων επιστημόνων για βελτιστοποίηση της επαγγελματικής απόδοσής τους. Το ΠΜΣ αποσκοπεί, επίσης, στην ανάπτυξη επιστημονικού διαλόγου και συνεργασίας με αναγνωρισμένα ομοταγή Ιδρύματα, Κέντρα και Ινστιτούτα της Ελλάδας, χωρών-μελών της Ε.Ε. και άλλων χωρών του εξωτερικού.

Συγκεκριμένα, το αντικείμενο του ΠΜΣ είναι η μελέτη της γλώσσας ως δομής και ως επικοινωνίας, ενός συστήματος δηλαδή που τίθεται σε χρήση από τους ομιλητές μιας γλωσσικής κοινότητας. Στόχος του είναι να εξειδικεύσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στην επιστήμη της γλωσσολογίας, προσφέροντας μια συνολική θεώρηση του τι είναι γλώσσα, τι είναι γραμματική, πώς προκύπτει η διαγλωσσική διαφοροποίηση (σε επίπεδο γλωσσών και διαλέκτων) αλλά και η ενδογλωσσική ποικιλία, πώς αλλάζει η γλώσσα και γιατί, πώς εφαρμόζεται η γνώση αυτή σε εκπαιδευτικό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο γραμματικής περιγραφής και λεξικολογικής προσέγγισης, και τέλος πώς χρησιμοποιείται η γλώσσα από τους ομιλητές της ανάλογα με το κοινωνικό περιβάλλον.

Σκοπός του ΠΜΣ είναι να παρέχει στους απόφοιτους του γνώσεις και δεξιότητες στο πλαίσιο της σύγχρονης γλωσσολογίας. Συγκεκριμένα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που θα παρακολουθήσουν το πρόγραμμα θα εκπαιδευθούν ως γλωσσολόγοι στην κατανόηση του πώς λειτουργεί η γλώσσα, πώς χρησιμοποιείται από τους ομιλητές της και πώς η χρήση αυτή καθορίζει τη στάση των ομιλητών και τη διαμόρφωση ταυτότητας και ιδεολογίας, πώς τα γλωσσικά συστήματα διαφοροποιούνται μεταξύ τους σε επίπεδο τυπολογικό, διαλεκτικό, διαγλωσσικό, πώς αντιλαμβάνονται διαφορετικές κατηγορίες ομιλητών (παιδιά, ενήλικες, κλπ.) τη γλώσσα, πώς αλλάζει η γλώσσα, αλλά και πώς κωδικοποιείται η γνώση της γλώσσας σε γραμματικές περιγραφές και λεξικά.

Ο διδακτικός στόχος του προγράμματος είναι:

α. η παραγωγή επιστημόνων ικανών να ακολουθήσουν διδακτορικές σπουδές σε συναφείς επιστημονικές περιοχές,

β. η δημιουργία στελεχών με ισχυρό θεωρητικό υπόβαθρο και αναβαθμισμένες δεξιότητες, ικανών να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του σύγχρονου ερευνητικού περιβάλλοντος στο χώρο της Γλωσσολογίας και των εφαρμογών της,

γ. ο εφοδιασμός των φοιτητών με γνώσεις και αναλυτικά ερευνητικά εργαλεία που θα τους επιτρέψουν να εργαστούν ως επαγγελματικά στελέχη σε θέσεις αυξημένης ευθύνης, μεταξύ άλλων, στους τομείς της γλωσσολογικής έρευνας, της διδασκαλίας της γλώσσας ως πρώτης και ως δεύτερης, της υπολογιστικής επεξεργασίας της γλώσσας και της ομιλίας, της Λογοθεραπείας, των γενικών και λεξικογραφικών Εκδόσεων, της Μετάφρασης και Διερμηνείας, ακόμη και σε επιχειρήσεις και οργανισμούς που ειδικεύονται σε ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων οργάνωσης, ανάλυσης και επεξεργασίας στοιχείων κ.τ.ό.

Γενικότερα, με την απόκτηση του ΔΜΣ, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα

κατέχουν την θεωρητική εξειδίκευση (τι είναι γλώσσα, τι είναι γραμματική, ποια η σχέση γλώσσας- επικοινωνίας) και την εξοικείωση με τα εμπειρικά (γλωσσικά) δεδομένα.

Πιο συγκεκριμένα, οι απόφοιτοι θα είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τις βασικές γλωσσολογικές έννοιες και να χειρίζονται τους αντίστοιχους όρους.
- Διακρίνουν τα κατάλληλα γλωσσικά δεδομένα, να τα περιγράφουν και να τα αναλύουν στοχεύοντας στην ερμηνεία τους.
- Κατανοούν τις έννοιες της συγκριτικής ανάλυσης και της γλωσσικής ποικιλίας.
- Κατανοούν τη διάκριση ανάμεσα στη γλωσσική δομή και τη γλωσσική επικοινωνία.
- Θέτουν ερωτήματα σε σχέση με τα εμπειρικά δεδομένα και να σχεδιάζουν απαντήσεις.
- Οργανώνουν την έρευνά τους, ακολουθώντας την απαιτούμενη μεθοδολογία.
- Ασκούν την κριτική τους ικανότητα σε επίπεδο εμπειρικών δεδομένων και βιβλιογραφικής μελέτης.
- Γράφουν ακαδημαϊκές εργασίες, τηρώντας την ακαδημαϊκή δεοντολογία ως προς τις πηγές.
- Συντάσσουν κείμενα με οργανωμένη και εμπειριστατωμένη επιχειρηματολογία.

Περισσότερες πληροφορίες για το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ παρέχονται στον ιστότοπο: <http://www.philology.upatras.gr>

Το ΠΜΣ «Γλωσσολογία: Γλώσσα και Επικοινωνία» οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) στη «Γλωσσολογία: Γλώσσα και Επικοινωνία».

Άρθρο 3. ΟΡΓΑΝΑ & ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

3.1. Στα διοικητικά όργανα συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ (Καθηγητές και Λέκτορες) του Πανεπιστημίου Πατρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 4485/2017 καθώς και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Πατρών. Για την οργάνωση και λειτουργία του ΠΜΣ, αρμόδια όργανα είναι τα εξής:

α) **Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Πατρών (ΣΠΠ)** είναι το αρμόδιο όργανο για τα θέματα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα του ΠΜΣ.

β) **Η Συνέλευση του Τμήματος (ΣΤ)** απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τα μέλη ΔΕΠ της Συνέλευσης του Τμήματος και δύο (2) εκπροσώπους μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος. Η Συνέλευση έχει τις κατωτέρω αρμοδιότητες, αλλά αποφασίζει και για κάθε άλλο

θέμα που προβλέπεται από επί μέρους διατάξεις:

- Εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών για την αναγκαιότητα ίδρυσης ΠΜΣ
- Εκλέγει για διετή θητεία τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ «Γλωσσολογία: Γλώσσα και επικοινωνία»
- Ορίζει τη διαδικασία επιλογής των εισακτέων Μεταπτυχιακών Φοιτητών (ΜΦ)
- Επιλέγει τους εισακτέους ΜΦ μετά από σχετική εισήγηση της ΣΕ
- Κατανέμει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες των μεταπτυχιακών μαθημάτων
- Καλεί από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, ως επισκέπτες, καταξιωμένους επιστήμονες σύμφωνα με το άρθρο 36, παράγραφος 5 του Ν. 4485/2017

γ) **Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του Π Μ Σ** απαρτίζεται από πέντε (5) μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος Φιλολογίας με ειδίκευση Γλωσσολογία, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο, και εκλέγονται από τη ΣΤ.

Η Συντονιστική Επιτροπή είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό λειτουργίας του προγράμματος και ειδικότερα:

- Εισηγείται στη Συνέλευση τη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης Υποψηφίων (ΕΑΥ) και των Τριμελών Εξεταστικών Επιτροπών (ΤΕΕ)
- Ορίζει τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής εργασίας
- Προτείνει στη Συνέλευση τη διαδικασία επιλογής των υποψηφίων
- Ενημερώνει για όλα τα θέματα που άπτονται του ΠΜΣ.
- Επιλέγει με βάση τις ορισθείσες διαδικασίες τους επιτυχόντες του ΠΜΣ.

δ) **Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΕΜΣ):** αποτελείται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου και τους Κοσμήτορες ως μέλη και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 32 του Ν. 4485/2017.

ε) **Ο Διευθυντής Σπουδών του ΠΜΣ (ΔΣ)** προεδρεύει της Συντονιστικής Επιτροπής και ορίζεται μαζί με τον Αναπληρωτή του με απόφαση της Συνέλευσης για διετή θητεία. Ο ΔΣ εισηγείται στη Συνέλευση κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΜΣ και ειδικότερα ασκεί τα κατωτέρω καθήκοντα :

- Εισηγείται στη Συνέλευση για όλα τα θέματα που άπτονται του ΠΜΣ.
- Έχει την ευθύνη της ομαλής λειτουργίας του ΠΜΣ.
- Έχει την ευθύνη σύνταξης αναλυτικού απολογισμού του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του ΠΜΣ τους οποίους υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος, παρακολουθεί την εκτέλεση του προϋπολογισμού και την έκδοση των εντολών πληρωμής των σχετικών δαπανών και είναι υπεύθυνος ώστε να τηρούνται οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων, κατά το μέρος που αφορά στις επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών όπως αυτές προβλέπονται στο ΦΕΚ λειτουργίας του ΠΜΣ

στ) **Ο Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων** του Πανεπιστημίου Πατρών έχει την εποπτεία και τον γενικότερο συντονισμό των μεταπτυχιακών σπουδών, σε επίπεδο Ιδρύματος.

3.2 Τη διδασκαλία του ΠΜΣ μπορούν να αναλαμβάνουν οι αναφερόμενοι στις διατάξεις του άρθρου 36 του Ν. 4485/2017

Άρθρο 4. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

4.1 Για την εισαγωγή Μεταπτυχιακών Φοιτητών (ΜΦ) διενεργείται προκήρυξη (Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος) με εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της ΣΤ του ΠΜΣ κάθε δυο χρόνια. Η δημοσίευση της προκήρυξης γίνεται από το Πανεπιστήμιο Πατρών με ευθύνη του Τμήματος, ενώ το σχετικό κόστος βαρύνει το ΠΜΣ.

Με εισήγηση της ΣΕ και απόφαση της ΣΤ ορίζεται κάθε έτος η Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων (ΕΑΥ), η οποία απαρτίζεται από το πρόεδρο της Σ.Ε. και δύο τακτικά και τρία αναπληρωματικά μέλη ΔΕΠ με ειδικευση Γλωσσολογία.

Η επιλογή ολοκληρώνεται μέχρι τις 15 Οκτωβρίου του έτους εισαγωγής.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας

https://matrix.upatras.gr/sap/bc/webdynpro/sap/zups_pg_adm# και είναι τα εξής:

1. Αίτηση (υπάρχει στην πλατφόρμα).
2. Περιγραφή στόχων: Υπόμνημα μίας σελίδας, στο οποίο να δικαιολογείται και να τεκμηριώνεται η πρόθεση για εγγραφή στο συγκεκριμένο Π.Μ.Σ
3. Βιογραφικό σημείωμα.
4. Δύο Συστατικές Επιστολές. Εάν ο υποψήφιος προέρχεται από το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, θα πρέπει να δηλώσει τα ονόματα των καθηγητών του Τμήματος που έχουν συμφωνήσει να δώσουν συστατική επιστολή.
5. Αντίγραφο Πτυχίου (με αναγνώριση από Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π, όπου απαιτείται).
6. Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας.
7. Αντίτυπο πτυχιακής εργασίας (εάν υπάρχει) και πιθανών δημοσιευμάτων σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

8. Πιστοποιητικά γνώσης της Αγγλικής επιπέδου τουλάχιστον B2 (αν δεν διατίθεται, οι υποψήφιοι είναι δυνατό να κληθούν να αποδείξουν το επίπεδο γλωσσομάθειάς τους με γραπτή εξέταση), καθώς και πιστοποιητικά γνώσης άλλων ξένων γλωσσών.

9. Αντίγραφο Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Φιλολογίας: www.philology-upatras.gr ή από τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Τ.Κ. 26504 Πανεπιστημιούπολη, Ρίο, Πάτρα. Τηλ.: 2610- 997546 fax: 2610-996197, e-mail: philsec@upatras.gr.

4.2 Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί κατεξοχήν πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων των Φιλοσοφικών Σχολών και σχετικών τμημάτων άλλων σχολών Ανθρωπιστικών, Κοινωνικών και Ιστορικών Σπουδών (π.χ. του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών και του Τμήματος Φιλοσοφίας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών, του Τμήματος Ιστορίας και Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας κ.λπ.) των ελληνικών Πανεπιστημίων και ομοταγών αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων του εξωτερικού, καθώς και απόφοιτοι τμημάτων Α.Τ.Ε.Ι. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να γίνουν δεκτοί και απόφοιτοι άλλων Τμημάτων εφόσον συντρέχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις (κυρίως επαρκής γνώση Γλωσσολογίας).

Αίτηση μπορούν να υποβάλουν οι τελειόφοιτοι των ανωτέρω τμημάτων, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν προσκομίσει Βεβαίωση Περάτωσης των Σπουδών τους το αργότερο μέχρι την ημερομηνία συνεδρίασης της Συνέλευσης για επικύρωση του πίνακα των επιτυχόντων. Στην περίπτωση αυτή αντίγραφο του πτυχίου ή του διπλώματός τους προσκομίζεται αμέσως μόλις αποκτηθεί.

Σε κάθε περίπτωση, οι επιλεγέντες για να εγγραφούν θα πρέπει να προσκομίσουν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά μέχρι την ημερομηνία λήξης των εγγραφών.

4.3 Ο μέγιστος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών ανά διδάσκοντα ορίζεται σε 5 (πέντε) (βλέπε άρθρο 45, παράγραφος 1β του Ν. 4485/2017)

Ο αριθμός εισακτέων στο πρόγραμμα ορίζεται κατά ανώτατο όριο σε δεκαοκτώ (18). Τα μέλη των κατηγοριών Ε.Ε.Π., καθώς και Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. που πληρούν τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 34 του Ν.4485/2017, μπορούν μετά από αίτησή τους να εγγραφούν ως υπεράριθμοι, και μόνο ένας κατ' έτος και ανά ΠΜΣ., μόνο σε ΠΜΣ. που οργανώνεται σε Τμήμα του Ιδρύματος όπου υπηρετούν, το οποίο είναι συναφές με το αντικείμενο του τίτλου σπουδών και του έργου που επιτελούν στο οικείο ίδρυμα.

4.4 Η επιλογή γίνεται με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων: το γενικό βαθμό του πτυχίου/διπλώματος, τη βαθμολογία στα γλωσσολογικά προπτυχιακά μαθήματα, την επίδοση σε πτυχιακή / διπλωματική εργασία (όπου αυτή προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο) και σε άλλες προπτυχιακές εργασίες καθώς και την ερευνητική ή επαγγελματική δραστηριότητα του υποψηφίου.

Κριτήρια επιλογής – Συντελεστές βαρύτητας

1. Συνέντευξη: 35%
2. Βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων ειδίκευσης: 30%
  - Ελάχιστος απαιτούμενος Μ.Ο. βαθμολογίας προπτυχιακών μαθημάτων ειδίκευσης: 7,5 / 10.
  - Ως μαθήματα ειδίκευσης ορίζονται όσα υπάγονται στους τομείς της Γενικής, Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας.
3. Ξένες γλώσσες: 15% [Αγγλικά τουλάχιστον Β2 10% και δεύτερη/τρίτη/τέταρτη γλώσσα 5%]
4. Γενικός βαθμός πτυχίου: 7%
  - Ελάχιστος απαιτούμενος γενικός Μ.Ο. βαθμολογίας: 6,5 / 10.
5. Επίδοση σε πτυχιακή / διπλωματική εργασία – άλλες εργασίες: 8%
6. Ερευνητική δραστηριότητα: 5%
  - 5 Ως ερευνητική δραστηριότητα λογίζονται, πλην της αυτοτελούς έρευνας, και άλλα ειδικά προσόντα όπως η συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα, η παρακολούθηση θερινών σχολείων, η συμμετοχή σε προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus, δημοσιεύσεις κ.ά.

Συνολικός κατώτερος βαθμός επιτυχίας: 60%

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν περιστασιακά ως υπεράριθμοι και φοιτητές του εξωτερικού μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων (π.χ. Erasmus).

Αν η ΣΕ κρίνει ότι κάποιος/α επιτυχών/ούσα χρειάζεται ενίσχυση των βασικών γνώσεων Γλωσσολογίας, μπορεί να ζητήσει την παρακολούθηση των απαιτούμενων προπτυχιακών μαθημάτων.

4.5 Η ΕΑΥ καταρτίζει πίνακα αξιολογικής σειράς των επιτυχόντων, ο οποίος (με τη σύμφωνη γνώμη της ΣΕ) επικυρώνεται από την Συνέλευση, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια επιλογής όπως περιγράφηκαν στη παράγραφο 4.4

Επιλέγονται οι υποψήφιοι που θα συγκεντρώνουν συνολική βαθμολογία τουλάχιστον 60% και μέχρι τον μέγιστο αριθμό των 18 εισακτέων του ΠΜΣ. Σε περίπτωση ισοβαθμίας δυο ή περισσότερων υποψηφίων, γίνονται δεκτοί όλοι οι ισοβαθμούντες.

Εάν κάποιος φοιτητής γίνει δεκτός και εγκαταλείψει το πρόγραμμα, η θέση του συμπληρώνεται από τον πρώτο/η επιλαχόντα/ούσα, αρκεί να έχει

βαθμολογία πάνω από 60%.

Άρθρο 5. ΕΓΓΡΑΦΕΣ – ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ/ΑΣΚΗΣΕΩΝ

5.1 Η εγγραφή των εισακτέων ΜΦ κάθε έτους γίνεται σε προθεσμίες που ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος (βλ. και άρθρο 68 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών).

Για περισσότερες πληροφορίες οι εισακτέοι ΜΦ μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Φιλολογίας: www.philology-upatras.gr ή από τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Τ.Κ. 26504 Πανεπιστημιούπολη, Ρίο, Πάτρα. Τηλ.: 2610-969312, 2610-969324 fax: 2610-996197, e-mail: philsec@upatras.gr.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, είναι εφικτή η εγγραφή εντός μηνός μετά τη λήξη της προθεσμίας εγγραφής, με απόφαση της ΣΤ και μετά από αιτιολογημένη αίτηση του ενδιαφερομένου.

5.2 Οι ΜΦ υποχρεούνται να ανανεώνουν την εγγραφή τους ανά εξάμηνο. Η ανανέωση εγγραφής γίνεται ηλεκτρονικά στην εξής διεύθυνση: <https://idp.upnet.gr/idp/Authn/UserPassword> στην αρχή κάθε εξαμήνου, μέσα σε προθεσμίες που ορίζονται από τη Γραμματεία του Τμήματος, που έχει τη διοικητική υποστήριξη του Προγράμματος. Φοιτητής, που δεν ανανέωσε την εγγραφή του και δεν παρακολούθησε μαθήματα ή δεν διεξήγε έρευνα για δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα, χάνει τη ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του ΠΜΣ.

5.3 Αναστολή φοίτησης. Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί με σχετική αίτησή του στη Γραμματεία του Τμήματος να ζητήσει την αναστολή της φοίτησής του για διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα εξάμηνα, για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους. Το διάστημα αναστολής της φοίτησης δεν συνυπολογίζεται στο ανώτατο όριο διάρκειας της φοίτησης για την απόκτηση του ΔΜΣ.

Την αίτηση διακοπής φοίτησης εξετάζει η ΣΕ του ΠΜΣ, η οποία και εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος την αποδοχή ή την απόρριψή της. Η αίτηση διακοπής δεν μπορεί να υποβληθεί μετά τη λήξη του τέταρτου εξαμήνου φοίτησης.

(βλ. παράγραφο 3 του άρθρου 33 του Ν. 4485/2017, όπου διευκρινίζεται ότι η αναστολή αφορά εξάμηνα).

5.4 Είναι δυνατό και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις (ενδεικτικά: ασθένεια, φόρτος εργασίας, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, στράτευση, λόγοι ανωτέρας βίας) να χορηγείται παράταση σπουδών και μέχρι ένα έτος, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης της ΓΣ ή της ΕΔΕ.

5.5 Οι ΜΦ στο πρώτο εξάμηνο φοίτησης οφείλουν, μέσα σε οριζόμενες από το τμήμα ημερομηνίες και μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης <https://idp.upnet.gr/idp/Authn/UserPassword>, να κάνουν δήλωση των μαθημάτων που θα παρακολουθήσουν.

Φοιτητής που δεν έκανε δήλωση μαθημάτων στις οριζόμενες προθεσμίες χάνει τη δυνατότητα εξέτασης στα μαθήματα και άρα χάνει τη ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και διαγράφεται από τα μητρώα του ΠΜΣ.

5.6 Οι όροι φοίτησης που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Σπουδών του ΠΜΣ γίνονται αποδεκτοί από κάθε υποψήφιο με την εγγραφή του. Ο υποψήφιος, πριν εγγραφεί, λαμβάνει γνώση αυτού του Κανονισμού.

Άρθρο 6. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΜΣ

6.1 Διάρκεια και διάρθρωση Σπουδών – Διδακτικό ημερολόγιο

Η **ελάχιστη διάρκεια** σπουδών είναι τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου εκπόνησης της ΔΕ, ως ο νόμος ορίζει.

Η **ανώτατη διάρκεια** φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του χρόνου της κανονικής διάρκειας φοίτησης, όπως αυτή ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης εκάστου ΠΜΣ. Ως εκ τούτου, η **ανώτατη διάρκεια** φοίτησης στο ΠΜΣ «Γλωσσολογία: γλώσσα και επικοινωνία» ορίζεται στα οκτώ (8) εξάμηνα.

Τα όρια των εξαμήνων ορίζονται ως εξής και περιλαμβάνουν 13 εβδομάδες διδασκαλίας και τις εξετάσεις των μαθημάτων:

Χειμερινό εξάμηνο: Οκτώβριος – Φεβρουάριος

Εαρινό εξάμηνο: Μάρτιος – Ιούνιος

Για το **ακαδημαϊκό έτος 2018-2019** το οποίο είναι το έτος εισαγωγής, η ημερομηνία έναρξης ορίζεται στις 22 Οκτωβρίου.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων/ασκήσεων κάθε εξαμήνου καταρτίζεται και ανακοινώνεται από τη ΣΕ τουλάχιστον ένα δεκαήμερο πριν από την έναρξη του εξαμήνου.

(βλ. και άρθρο 70 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών).

6.2 Μαθήματα

- Το κάθε μάθημα του ΠΜΣ αντιστοιχεί σε δεκαπέντε (15) πιστωτικές μονάδες (ECTS).
- Η κατανομή των προσφερόμενων μαθημάτων ανά εξάμηνο είναι δυνατόν να αλλάξει με εισήγηση της ΣΕ και κατόπιν έγκρισης της Συνέλευσης του Τμήματος.
- Η αξιολόγηση του κάθε μαθήματος και του/της διδάσκοντος γίνεται στο τέλος κάθε εξαμήνου με τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους

φοιτητές.

- Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων αναρτάται κάθε εξάμηνο στον ιστότοπο του Τμήματος.

Το σύνολο των Πιστωτικών Μονάδων (Π.Μ. ή ECTS) που απαιτούνται για την απόκτηση του ΔΜΣ ανέρχεται σε 120 ECTS. Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται στην Ελληνική Γλώσσα. Για τη λήψη του ΔΜΣ οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε συνολικά έξι (6) εξαμηνιαία μαθήματα κατά τα 3 πρώτα εξάμηνα (δηλ. 2 μαθήματα στο Α΄ εξάμηνο, 2 στο Β΄ εξάμηνο και 2 στο Γ΄ εξάμηνο) και να εκπονήσουν επιτυχώς Διπλωματική Εργασία (ΔΕ) κατά το 4ο εξάμηνο. Τα μαθήματα πιστώνονται με συνολικό φόρτο εργασίας 90 ECTS και η ΔΕ με συνολικό φόρτο εργασίας 30 ECTS. Τα μαθήματα του ΠΜΣ είναι επιλογής εφόσον προσφέρονται περισσότερα από δύο ανά εξάμηνο. **Τα προσφερόμενα μαθήματα του ΠΜΣ** ανά εξάμηνο σπουδών είναι τα εξής:

Α΄ εξάμηνο		Β΄ εξάμηνο	
Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS	Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS
Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία: Μεταναστευτικές ταυτότητες και κριτική γλωσσική εκπαίδευση	15	Σχηματισμός και ανάλυση λέξεων: Θεωρητικές προσεγγίσεις	15
Ερευνητικά ζητήματα λεξικολογικής ανάλυσης	15	Σύνταξη: η δομή των φράσεων	15
Μεθοδολογία της Γλωσσολογικής Έρευνας	15	Γλωσσολογική ανάλυση και εφαρμογές	15
Σύγχρονα θέματα στη γλωσσολογία	15		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30	ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30
Γ΄ εξάμηνο		Δ΄ εξάμηνο	
Μαθήματα (2 μαθήματα από τα ακόλουθα)	ECTS	Μαθήματα	ECTS
Γλωσσική μεταβολή: θεωρία και εφαρμογές	15	Σεμινάρια ακαδημαϊκής γραφής	3
Φωνολογία και διαλεκτική ποικιλία	15	Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας	27
Σύγχρονες τάσεις στη Γλωσσολογία	15		

Γλωσσολογικές εφαρμογές	15		
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30	ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	30

Με πρόταση της ΣΤ και έγκριση της Συγκλήτου μπορεί να γίνεται τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων.

Διδάσκοντες στο ΠΜΣ δύνανται να είναι σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 1, 2, 5 και 6 του άρθρου 36 του Ν.4485/2017.

Σε κάθε περίπτωση, απαγορεύεται η διδασκαλία μαθημάτων με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ποσοστό μεγαλύτερο του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%).

Τα μαθήματα θα διδάσκονται στην Ελληνική και/ή στην Αγγλική γλώσσα.

6.3 Παρακολούθηση μαθημάτων

Τα μαθήματα έχουν τη μορφή σεμιναρίων ή παραδόσεων και είναι δυνατόν να πλαισιώνονται με σεμινάρια και διαλέξεις προσκεκλημένων επιστημόνων της Ελλάδας και του εξωτερικού.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι **υποχρεωτική** και θα πρέπει να αποφεύγεται η καθυστερημένη προσέλευση ή πρόωρη αποχώρηση των φοιτητών. Οι φοιτητές διαγράφονται από μάθημα εάν ο μέγιστος αριθμός των απουσιών τους υπερβεί τις δύο (2). Σε ειδικές περιπτώσεις και αν συντρέχουν ειδικοί λόγοι, η ΓΣ μπορεί να επιτρέψει την συνέχιση των σπουδών ενός ΜΦ ο οποίος έχει υπερβεί το όριο των δύο (2) απουσιών, μετά από σχετική εισήγηση της ΣΕ.

Οι ΜΦ οφείλουν να συμμετέχουν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Τμήματος, και να συμμετέχουν στην εποπτεία των εξετάσεων.

Τα μαθήματα – εργαστήρια πραγματοποιούνται στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

(βλ. και άρθρο 71 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών).

6.4 Βαθμολογία - Εξετάσεις – Ορισμός ΕΚ και ΤΕΕ

Η επίδοση σε κάθε μάθημα αξιολογείται από τον/ους διδάσκοντα/ες και βαθμολογείται με την ισχύουσα, για τους προπτυχιακούς φοιτητές, κλίμακα βαθμολογίας. Συγκεκριμένα, οι βαθμοί που δίδονται, κυμαίνονται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10) με διαβαθμίσεις της ακέρατης ή μισής μονάδας. Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το 5 και οι μεγαλύτεροί του.

Σε περίπτωση αποτυχίας εξέτασης σε μάθημα του Α΄ ή Β΄ ή Γ΄ εξαμήνου ο μεταπτυχιακός φοιτητής δύναται να εξεταστεί πριν την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Η παραπάνω εξέταση είναι επαναληπτική των μαθημάτων των αντίστοιχων εξαμήνων. Εάν το μάθημα στο οποίο απέτυχε είναι του Γ΄ εξαμήνου, τότε η διπλωματική εργασία του, εφόσον έχει εκπονηθεί, θα πιστώνεται μόνο σε περίπτωση επιτυχίας στο μάθημα.

Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας σε μάθημα (είτε πρόκειται για το ίδιο μάθημα

στο οποίο αποτυγχάνει ο ΜΦ σε επαναληπτική εξέταση είτε για δύο διαφορετικά μαθήματα), ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα.

Για κάθε ΜΦ ορίζεται από τη ΣΤ, μετά από πρόταση της ΣΕ, ένα μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπων καθηγητής (ΕΚ). Η ΣΕ και ο ΕΚ έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή.

Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (ΔΕ), ορίζεται από τη ΣΤ Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή (ΤΕΕ), στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και ανήκουν στην ίδια ή συγγενή ειδικότητα με αυτή στην οποία εκπονήθηκε η εργασία.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας μπορεί να αποφασιστεί και με τη σύμφωνη γνώμη μόνο των δύο μελών της ΤΕΕ.

Σε περίπτωση αποτυχίας στην εξέταση της ΔΕ, ο φοιτητής μπορεί να επανεξετασθεί για μια ακόμη φορά, όχι νωρίτερα από τρεις μήνες, ούτε αργότερα από έξι, από την προηγούμενη εξέταση. Σε περίπτωση δεύτερης αποτυχίας ο φοιτητής διαγράφεται από το Πρόγραμμα μετά από απόφαση της ΣΤ.

Για την απονομή του ΔΜΣ απαιτείται προαγωγικός βαθμός σε όλα τα μεταπτυχιακά μαθήματα και στη ΔΕ. Αν η εν λόγω προϋπόθεση δεν επιτευχθεί μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, ο μεταπτυχιακός φοιτητής δικαιούται απλού πιστοποιητικού επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων όπου έλαβε προαγωγικό βαθμό και αποχωρεί.

Άρθρο 7. ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Για την εκπόνηση και συγγραφή της ΔΕ, ισχύουν οι όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών του Πανεπιστημίου Πατρών στο Παράρτημα 3 του παρόντος.

Το θέμα της ΔΕ ορίζεται στο τέλος του τρίτου εξαμήνου. Η έκτασή της περιορίζεται στις 20.000 με 25.000 λέξεις. Στα όρια αυτά συμπεριλαμβάνονται οι υποσημειώσεις και η βιβλιογραφία, αλλά εξαιρούνται τυχόν παραρτήματα (π.χ. σώματα δεδομένων, κείμενα,

εικονογράφηση κ.α.).

Προθεσμίες παράδοσης και διόρθωσης

Παράδοση: 15 Σεπτεμβρίου

Διόρθωση: 15 Οκτωβρίου

Υποστήριξη: Τέλη Οκτωβρίου (ενδεικτική ημερομηνία)

Η αξιολόγηση των Εργασιών και η κατάθεση της σχετικής βαθμολογίας στη

Γραμματεία του Τμήματος ολοκληρώνεται μέσα σε διάστημα 40 ημερών από την παράδοση.

Για σοβαρούς και τεκμηριωμένους λόγους (όπως υγείας ή οικογενειακούς) και εφόσον υπάρχει η σύμφωνη γνώμη του ΕΚ, ο φοιτητής μπορεί να ζητήσει παράταση της ημερομηνίας υποβολής της ΔΕ, οπότε παρατείνεται ανάλογα και η αξιολόγησή της. Η παράταση αυτή δεν είναι δυνατό σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τα δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Ο συνολικός χρόνος σπουδών (μαζί με την παράταση) δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει το ανώτατο όριο διάρκειας της φοίτησης για την απόκτηση του ΔΜΣ, δηλαδή τα έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Για την παράταση απαιτείται έγκριση από τη Συνέλευση, μετά από εισήγηση της ΣΕ.

Οι επόπτες καθηγητές οφείλουν να παρακολουθούν συστηματικά τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες κατά τη διάρκεια εκπόνησης της ΔΕ και αναλαμβάνουν να ενημερώνουν τη ΣΕ του ΠΜΣ για την πρόοδο των φοιτητών που εποπτεύουν.

7.1 Εκπόνηση - Εξέταση Διπλωματικής Εργασίας

Το θέμα της ΔΕ και ο ΕΚ, που πρέπει να είναι διδάσκων του ΠΜΣ, ορίζονται στο τέλος του τρίτου εξαμήνου μετά από σχετική συνεννόηση των δύο πλευρών. Τα θέματα των ΔΕ και οι επιβλέποντες καθηγητές τους εγκρίνονται από τη Συνέλευση μετά από σχετική εισήγηση της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.

Η έκταση της Διπλωματικής Εργασίας περιορίζεται στις 20.000 με 25.000 λέξεις. Στα όρια αυτά συμπεριλαμβάνονται οι υποσημειώσεις και η βιβλιογραφία, αλλά εξαιρούνται τα παραρτήματα που περιλαμβάνουν σώματα δεδομένων, κείμενα, εικονογράφηση κ.ά. Εργασίες που υπερβαίνουν το προκαθορισμένο όριο λέξεων υπόκεινται σε μείωση βαθμολογίας, ή σε ακραίες περιπτώσεις, δε γίνονται δεκτές.

Η συγγραφή της ΔΕ μπορεί να γίνει στην ελληνική ή στην αγγλική.

Στη ΔΕ δηλώνεται ρητά από τον υποψήφιο ότι είναι συγγραφέας αυτής της πρωτότυπης μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και ότι έχει αναφέρει όλες τις πηγές από τις οποίες έκανε χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες.

Εξέταση ΔΕ

Για την εξέταση της Διπλωματικής Εργασίας ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος ΤΕΕ στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη Δ.Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β', Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και διαθέτουν συναφή επιστημονική δραστηριότητα. Η ΔΕ παραδίδεται σε τρία αντίτυπα, βαθμολογείται από την ΤΕΕ και η βαθμολογία κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Παρασιώπηση βιβλιογραφικών ή άλλων πηγών, υιοθέτηση απόψεων τρίτων χωρίς σχετική αναφορά στα ονόματα και τα έργα τους, μεταφορά αυτούσιου κειμένου

αντλημένου από βιβλία, άρθρα ή άλλα δημοσιεύματα (συμβατικά ή ηλεκτρονικά) χωρίς τη χρήση εισαγωγικών («...»), οικειοποίηση ανέκδοτων μελετών χωρίς τη σύμφωνη γραπτή εξουσιοδότηση του συγγραφέα τους, καθώς και οποιαδήποτε άλλη μορφή λογοκλοπής συνεπάγεται απόρριψη της εξαμηνιαίας εργασίας ή της ΔΕ και διαγραφή του φοιτητή από το ΠΜΣ. Τη διαγραφή εισηγείται στη Συνέλευση η ΣΕ του Π.Μ.Σ προσκομίζοντας απαραίτητως και τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία και επικυρώνει υποχρεωτικά η Συνέλευση, εκτός αν κρίνει ότι τα προσκομισθέντα στοιχεία δεν είναι επαρκή.

Η εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας περιλαμβάνει και προφορική εξέταση ενώπιον της ΤΕΕ. Η παρουσίαση της ΔΕ έχει διάρκεια 20 λεπτών, ενώ ακολουθείται και από ερωτήσεις ανάλογης διάρκειας από τα μέλη της ΤΕΕ.

Η παρουσίαση αποτελεί μέρος της αξιολόγησης της ΔΕ και προσμετράται στην συνολική βαθμολογία της ΔΕ. Για την καταχώρηση της βαθμολογίας της ΔΕ το πρακτικό παρουσίασης υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Η ΔΕ, εφόσον εγκριθεί από την εξεταστική επιτροπή, αναρτάται υποχρεωτικά στο δικτυακό τόπο της οικείας Σχολής.

Επιπλέον, μετά την έγκριση της ΔΕ και την καταχώρηση των διορθώσεων, αλλά πριν από την κατομολόγηση, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται να καταθέσουν ένα ηλεκτρονικό αντίτυπο (CD-ROM) σε μορφή που δεν επιδέχεται επεμβάσεις (pdf) στη Γραμματεία του Τμήματος συνοδευόμενο από σχετική αίτηση, ένα (1) αντίτυπο στην Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου, η οποία το καταχωρεί υποχρεωτικά στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων της, και ένα στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος.

7.2 Συγγραφή διπλωματικής εργασίας

Θέματα που αφορούν στη συγγραφή της Δ.Ε., όπως π.χ. γλώσσα, γραμματοσειρά, οδηγίες για την περίληψη, το περιεχόμενο, τη διάρθρωση και τον τρόπο παρουσίασης της εργασίας, ζητήματα βιβλιογραφίας κ.λ.π., παρατίθενται στα Παραρτήματα 2-3 του παρόντος κανονισμού.

(βλ. και άρθρο 72 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών).

Άρθρο 8. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΦ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές οφείλουν να συμμετέχουν στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Τμήματος και να συμμετέχουν στην εποπτεία των εξετάσεων.

Άρθρο 9. ΑΠΟΝΟΜΗ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΣ ΔΜΣ

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές που ολοκλήρωσαν με επιτυχία τις υποχρεώσεις τους απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ). Η αποφοίτηση των φοιτητών και ο τελικός βαθμός που συγκέντρωσαν στο ΔΜΣ εγκρίνονται από τη Γ.Σ του Τμήματος.

9.1 Προϋποθέσεις Απονομής ΔΜΣ

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και λαμβάνει το δίπλωμα μεταπτυχιακών σπουδών, όταν εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από το ΠΜΣ και τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές του Πανεπιστημίου Πατρών.

Ειδικότερα:

Οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν επιτυχώς σε συνολικά 6 εξαμηνιαία μαθήματα κατά τα 3 πρώτα εξάμηνα (δηλ. 2 μαθήματα στο Α' εξάμηνο, 2 στο Β' εξάμηνο και 2 στο Γ' εξάμηνο) και να εκπονήσουν επιτυχώς Διπλωματική Εργασία (Δ.Ε.) ειδίκευσης κατά το 4ο εξάμηνο.

ΔΜΣ δεν απονέμεται σε φοιτητή του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής δεν έχει αναγνωριστεί από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης – ΔΟΑΤΑΠ, σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

9.2 Υπολογισμός βαθμού ΔΜΣ

Ο τελικός βαθμός του ΔΜΣ προκύπτει από τον βαθμό των μεταπτυχιακών μαθημάτων και τον βαθμό της ΔΕ, σύμφωνα με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ως ακολούθως: Ο βαθμός του ΔΜΣ προκύπτει από τον σταθμικό μέσο όρο των μαθημάτων του ΠΜΣ και της ΔΕ. Η στάθμιση γίνεται από τις πιστωτικές μονάδες των μαθημάτων και της διπλωματικής εργασίας.

Ο βαθμός υπολογίζεται με ακρίβεια δεύτερου δεκαδικού ψηφίου με τον ακόλουθο τρόπο: Ο βαθμός κάθε μαθήματος και της διπλωματικής εργασίας πολλαπλασιάζεται με τον αντίστοιχο βαθμό πιστωτικών μονάδων (ECTS) και το άθροισμα των γινομένων διαιρείται με τον αριθμό πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του ΔΜΣ.

Ο βαθμός του ΔΜΣ πιστοποιεί την επιτυχή αποπεράτωση των σπουδών του ΜΦ. Στα απονεμόμενα ΔΜΣ αναγράφεται χαρακτηρισμός Καλώς, Λίαν Καλώς, Άριστα που αντιστοιχεί σε:

- «Άριστα» από 8,50 έως 10
- «Λίαν Καλώς» από 6,50 έως 8,49
- «Καλώς» από 5 έως 6,49

Η απονομή των τίτλων ΔΜΣ εγκρίνεται από τη ΣΤ.

9.3 Απαραίτητα δικαιολογητικά

Αφού ολοκληρωθεί η έγκριση απονομής από τη ΣΤ ο μεταπτυχιακός φοιτητής θα

πρέπει να καταθέσει στη Γραμματεία του Τμήματος:

α) Βεβαίωση από το «Νημερτής» (είναι το ιδρυματικό αποθετήριο του Πανεπιστημίου Πατρών που φιλοξενεί όλη την πνευματική παραγωγή του ιδρύματος και λειτουργεί ως βάση για τις διδακτορικές διατριβές και τις μεταπτυχιακές εργασίες που έχουν εκπονηθεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών) ότι έχει κατατεθεί η ΔΕ.

β) Υπεύθυνη δήλωση (άρθρο 8 Ν.1599/1986) η οποία περιλαμβάνει τα εξής:

- «Το σύνολο της εργασίας αποτελεί πρωτότυπο έργο, παραχθέν από εμένα, και δεν παραβιάζει δικαιώματα τρίτων καθ' οιονδήποτε τρόπο».
- «Φέρω αποκλειστικά την ευθύνη της δίκαιης χρήσης του υλικού που χρησιμοποίησα και τίθεμαι αποκλειστικός υπεύθυνος των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής. Αναγνωρίζω δε ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν φέρει ούτε αναλαμβάνει οιαδήποτε ευθύνη που τυχόν προκύψει από πλημμελή εκκαθάριση πνευματικών δικαιωμάτων».
- «Έχω λάβει γνώση των συνεπειών του νόμου και όσων ορίζονται στον Κανονισμό Σπουδών του Τμήματος και στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών, και δηλώνω ότι η εργασία που καταθέτω έχει εκπονηθεί με δική μου ευθύνη τηρουμένων των προϋποθέσεων που ορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις και στον Κανονισμό για τα πνευματικά δικαιώματα».
- «Δεν έχω εκκρεμότητες με τις υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Πατρών, (Φοιτητική Λέσχη, Φοιτητική Εστία, Κεντρική Βιβλιοθήκη), δεν έχω ειδική ταυτότητα δωρεάν σίτισης για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος και δεν διαθέτω δωμάτιο στη Φοιτητική Εστία».

γ) Ένα αντίτυπο της ΔΕ σε ηλεκτρονική μορφή (CD-ROM) σε μορφή αρχείου που δεν επιδέχεται επεμβάσεις (pdf).

9.4 Τελετουργικό Απονομής ΔΜΣ

Η απονομή των ΔΜΣ γίνεται τουλάχιστον δύο φορές κατ' έτος, ενιαία για όλα τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα, σε ειδική δημόσια τελετή, στην οποία παρίστανται ο/η Πρύτανης/ις, οι Πρόεδροι των Τμημάτων και όλοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, που έχουν εκπληρώσει τις προϋποθέσεις απονομής ΔΜΣ.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του ΠΜΣ και μέχρι την απονομή του διπλώματος, χορηγείται από τη Γραμματεία του ΠΜΣ πιστοποιητικό ολοκλήρωσης των σπουδών στο οποίο αναφέρεται η ημερομηνία αποφοίτησης.

Άρθρο 10. ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

Ο/Η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να αναφέρει με τον ενδεδειγμένο τρόπο αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η αντιγραφή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου/ας άλλου/ης, καθώς και η

χρησιμοποίηση εργασίας άλλου/ης – δημοσιευμένης ή μη – χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η αντιγραφή οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του/της ιδίου/ας του/της υποψηφίου/ας, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διαγραφή του/της. Στις παραπάνω περιπτώσεις, η Συνέλευση του Τμήματος μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του/της, αφού προηγουμένως του δοθεί η δυνατότητα να εκθέσει, προφορικώς ή γραπτώς, τις απόψεις του επί του θέματος.

Οποιοδήποτε παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας παραπέμπεται για αντιμετώπιση του προβλήματος στη Συνέλευση του Τμήματος. Ως παραβάσεις θεωρούνται και τα παραπτώματα της αντιγραφής ή της λογοκλοπής και γενικότερα κάθε παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας από μεταπτυχιακό/η φοιτητή/τρια κατά τη συγγραφή εργασιών στο πλαίσιο των μαθημάτων ή την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας (απόφαση Συγκλήτου συνεδρίαση 115/25.4.2017, έγγραφο με αριθμό 318/11394/27.4.2017, με θέμα "Επί του θέματος της υποχρεωτικής χρήσης της εφαρμογής EPhorus". Η εφαρμογή αυτή έχει αντικατασταθεί από το Turnitin).

Άρθρο 11. ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών, πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

11.1 Γενικά

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.) με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.).

11.2 Τέλη Φοίτησης

Το ΠΜΣ «Γλωσσολογία: Γλώσσα και Επικοινωνία» δεν έχει τέλη φοίτησης

Άρθρο 12. ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ (άρθρο 15 του Ν.3374/2005)

Το ΠΜΣ συνοδεύεται από παράρτημα διπλώματος στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, το οποίο, μεταξύ άλλων, περιέχει πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τη διάρκεια και το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών, τα προσόντα και την εξειδίκευση που απέκτησε ο πτυχιούχος και τη βαθμολογία του σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύστημα πιστωτικών μονάδων (ECTS).

Άρθρο 13. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ / ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Για τα θέματα του ΠΜΣ οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Τ.Κ. 26504 Πανεπιστημιούπολη, Ρίο, Πάτρα. Τηλ.: 2610-969312, 2610-969324 fax: 2610-996197, e-mail: philsec@upatras.gr.

Ωράριο λειτουργίας και εξυπηρέτησης κοινού: Δευτέρα – Τετάρτη – Πέμπτη 10.00- 12.00

Οι ΜΦ που επιθυμούν να λάβουν πιστοποιητικά / βεβαιώσεις, κάνουν ηλεκτρονική αίτηση μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης

<https://idp.upnet.gr/idp/Authn/UserPassword> και την επόμενη ημέρα που θα είναι ανοιχτή η γραμματεία μπορούν να παραλαμβάνουν το πιστοποιητικό / βεβαίωση.

Άρθρο 14. ΘΕΜΑΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΜΣ

Η χρηματοδότηση του ΠΜΣ προέρχεται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,

Τα Α.Ε.Ι. οφείλουν να δημοσιεύουν ετησίως, με ανάρτηση στην ιστοσελίδα τους, απολογισμό εσόδων - εξόδων, με αναγραφή της κατανομής των δαπανών ανά κατηγορία.

Άρθρο 15. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Άρθρο 16. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Οι φοιτητές που έχουν ήδη εγγραφεί σε ΠΜΣ κατά την έναρξη ισχύος του Ν. 4485/2017, καθώς και οι φοιτητές που εγγράφονται και αρχίζουν τη φοίτηση το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 σε ΠΜΣ ιδρυθέν έως τη δημοσίευση του Ν. 4485/2017, συνεχίζουν και ολοκληρώνουν το πρόγραμμα, σύμφωνα με τις ισχύουσες, έως την έναρξη ισχύος του Ν. 4485/2017, διατάξεις (άρθρο 85 παρ. 2 του Ν. 4485/2017).

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται στον παρόντα Κανονισμό, θα ρυθμίζονται από τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 17. ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

ΣΤ = Συνέλευση Τμήματος

ΔΕ = Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία

ΔΠΜΣ = Διευθυντής Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΕΑΥ = Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων

ΕΚ = Επιβλέπων Καθηγητής

ΔΜΣ = Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΜΦ = Μεταπτυχιακοί Φοιτητές

ΠΜΣ = Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΣΕ = Συντονιστική Επιτροπή
ΕΔΕ = Ειδική Διατμηματική Επιτροπή
ΤΕΕ = Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή
Α.Ε.Ι. = Ανώτατα Εκπαιδευτικά
Ιδρύματα
Ε.Λ.Κ.Ε. = Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας
Ε.Ε.Π. = Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό
Ε.ΔΙ.Π. = Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό
Ε.Τ.Ε.Π. = Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό

Άρθρο 18. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Δικαιολογητικά υποψηφιότητας σε ΠΜΣ (το Τμήμα καθορίζει τα δικαιολογητικά των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Οδηγίες συγγραφής ΔΕ (καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευση του Τμήματος)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών εργασιών και διδακτορικών διατριβών στο Πανεπιστήμιο Πατρών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Δικαιολογητικά υποψηφιότητας σε ΠΜΣ

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας https://matrix.upatras.gr/sap/bc/webdynpro/sap/zups_pg_adm# και είναι τα εξής:

- 1) Αίτηση (υπάρχει στην πλατφόρμα).
- 2) Περιγραφή στόχων: Υπόμνημα μίας σελίδας, στο οποίο να δικαιολογείται και να τεκμηριώνεται η πρόθεση για εγγραφή στο συγκεκριμένο Π.Μ.Σ
- 3) Βιογραφικό σημείωμα.
- 4) Δύο Συστατικές Επιστολές. Εάν ο υποψήφιος προέρχεται από το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, θα πρέπει να δηλώσει τα ονόματα των καθηγητών του Τμήματος που έχουν συμφωνήσει να δώσουν συστατική επιστολή.
- 5) Αντίγραφο Πτυχίου (με αναγνώριση από Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π, όπου απαιτείται).
- 6) Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας.
- 7) Αντίτυπο πτυχιακής εργασίας (εάν υπάρχει) και πιθανών

δημοσιευμάτων σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

8) Πιστοποιητικά γνώσης της Αγγλικής επιπέδου τουλάχιστον B2 (αν δεν διατίθεται, οι υποψήφιοι είναι δυνατό να κληθούν να αποδείξουν το επίπεδο γλωσσομάθειάς τους με γραπτή εξέταση), καθώς και πιστοποιητικά γνώσης άλλων ξένων γλωσσών.

9) Αντίγραφο Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Φιλολογίας: www.philology-upatras.gr ή από τη Γραμματεία του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, Τ.Κ. 26504 Πανεπιστημιούπολη, Ρίο, Πάτρα. Τηλ.: 2610-997546 fax: 2610-996197, e-mail: philsec@upatras.gr.

1. Γενικές Οδηγίες

- Η ΜΔΕ τυπώνεται σε χαρτί A4, σε διπλή όψη (μπρος-πίσω) και δένεται με θερμοκόλληση.
- Το αρχείο της διατριβής θα πρέπει να είναι τόσο σε μορφή **Word doc** ή **Word.docx** όσο και σε μορφή **pdf**.
- Το εξώφυλλο είναι λευκό και περιλαμβάνει τον τίτλο της διπλωματικής εργασίας, το ονοματεπώνυμο του φοιτητή/της φοιτήτριας, Αριθμό Μητρώου, Τίτλο Μεταπτυχιακού Προγράμματος, Τμήμα, Πανεπιστήμιο και ημερομηνία.
- Μετά το εξώφυλλο ακολουθούν η αφιέρωση (αν υπάρχει), η περίληψη, πίνακας συντμήσεων όρων και πίνακας περιεχομένων.
- Η σελίδα του τίτλου δεν έχει αρίθμηση. Οι σελίδες μετά τον τίτλο (αφιέρωση, πίνακες) αριθμούνται με λατινικούς αριθμούς. Οι σελίδες όλου του υπόλοιπου κειμένου αριθμούνται με αραβικούς χαρακτήρες (1, 2, 3, ...)
- Το **Πρότυπο Word** ακολουθεί τις προδιαγραφές που δίνονται αναλυτικά παρακάτω.

Θα πρέπει να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί:

- στην αρίθμηση των ενοτήτων, ώστε να είναι συνεχής.
- στις παραπομπές, ώστε τα έργα που αναφέρονται μέσα στο κείμενο να βρίσκονται στην τελική λίστα της βιβλιογραφίας (και το αντίστροφο).

Το κύριο μέρος μιας τυπικής ΜΔΕ περιλαμβάνει τα εξής μέρη:

1. Εισαγωγή

Στην εισαγωγή ενημερώνεται ο αναγνώστης για το κύριο θέμα που σχετίζεται με την εργασία, τη μεθοδολογία προσέγγισης του αντικειμένου και επεξηγούνται οι βασικοί τεχνικοί όροι που χρησιμοποιούνται.

Η εισαγωγή περιλαμβάνει σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση, με την οποία ο αναγνώστης ενημερώνεται για τις πιο πρόσφατες εξελίξεις στο πεδίο και καταλήγει με τους στόχους της εργασίας, όπου επεξηγείται ο σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας. Η εισαγωγή δεν μπορεί να ξεπερνά το 1/3 της συνολικής έκτασης της διπλωματικής.

2. Παρουσίαση / Ανάλυση δεδομένων

Στο δεύτερο μέρος περιγράφονται τα γλωσσολογικά δεδομένα, αναφέρονται οι αναλύσεις που έχουν προταθεί, και δίνονται οι κατάλληλες γενικεύσεις. Η παρουσίαση των δεδομένων έχει ως στόχο την εμπειρική παρουσίαση του ερωτήματος που εξετάζει η διπλωματική εργασία. Η παρουσίαση των δεδομένων πρέπει να είναι πλήρης και ακριβής.

Σε αυτό το μέρος παρουσιάζονται και οι αναλύσεις που σχετίζονται με τα δεδομένα και είναι καταγεγραμμένες στη βιβλιογραφία. Εξετάζονται τα θετικά και τα αρνητικά τους σημεία.

Αν τα δεδομένα προέρχονται από βάσεις δεδομένων ή ερωτηματολόγια ή άλλου είδους πειραματική συλλογή, θα πρέπει να αναφέρεται ρητά η

μεθοδολογία που έχει ακολουθηθεί.

3. Αποτελέσματα και Συζήτηση (μπορεί να είναι μαζί ή χωριστά)

Παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δεδομένων με βάση τα ερωτήματα και τους στόχους της εργασίας όπως έχουν τεθεί στην εισαγωγή.

Κατά τη συζήτηση τα αποτελέσματα συσχετίζονται με βιβλιογραφικά δεδομένα.

4. Συμπεράσματα

Στο μέρος αυτό συνοψίζεται η συζήτηση και αξιολογούνται τα αποτελέσματα.

Μπορούν επίσης να τεθούν και ερωτήματα για μελλοντική ερευνητική εργασία.

Βιβλιογραφία

Η βιβλιογραφία περιλαμβάνει τα πλήρη στοιχεία των βιβλιογραφικών παραπομπών που υπάρχουν στο κείμενο (συγγραφείς, τίτλος περιοδικού, τίτλος εργασίας ή βιβλίου, εκδότης, τόπος και έτος έκδοσης). Τα ονόματα στη βιβλιογραφία δίνονται με αλφαβητική σειρά. Οι βιβλιογραφικές αναφορές πρέπει να είναι ομοιόμορφες και συνεπείς. Οι αναφορές που εμφανίζονται στο κείμενο θα πρέπει να εμφανίζονται και στην τελική βιβλιογραφία.

Παραρτήματα

Η ύπαρξη παραρτημάτων είναι προαιρετική και αυτά τοποθετούνται μετά τη βιβλιογραφία. Στα Παραρτήματα περιλαμβάνονται δεδομένα που δεν εμφανίστηκαν στα αποτελέσματα ή τη συζήτηση.

2. Διάταξη Σελίδας

2.1 Μέγεθος σελίδας: **A4 του Word (21 εκ. X 29.7 εκ.)**

2.2 Περιθώρια σελίδας: **2.54 εκ. επάνω-κάτω, 3.00 εκ. αριστερά-δεξιά**

3. Γραμματοσειρές/Στίξη/Ειδικοί χαρακτήρες/Παράθεση αυτούσιου κειμένου

3.1 Γραμματοσειρές

- Κυρίως κείμενο (συμπεριλαμβανομένων των λιστών με τα παραδείγματα) και βιβλιογραφία: **Times New Roman 12 pts.**

- Υποσημειώσεις: **Times New Roman 10 pts.**

Οι Υποσημειώσεις πρέπει να εμφανίζονται στο κάτω μέρος της σελίδας και όχι στο τέλος του κειμένου (όχι δηλαδή, ως σημειώσεις τέλους).

- Επικεφαλίδες πρώτου επιπέδου (headings): **Times New Roman 12 pts., έντονα και όχι πλάγια.**

- Επικεφαλίδες δεύτερου και τρίτου επιπέδου (sub-headings και sub-sub-headings): *Times New Roman 12 pts., πλάγια και όχι έντονα.*

3.2 Σημεία Στίξης

- Διάστιχο: **1,5** (σε όλο το κείμενο).

- Πλάγια γραμματοσειρά θα πρέπει να χρησιμοποιείται για:

(i) λέξεις, φράσεις και προτάσεις που χρησιμοποιούνται ως γλωσσικά

παραδείγματα εντός του κειμένου (τα αριθμημένα παραδείγματα στις λίστες δεν χρειάζεται να πλαγιαστούν)

(ii) ξενόγλωσσες εκφράσεις, π.χ. *vs*, *et al*.

(iii) όρους-κλειδιά

(iv) να δοθεί έμφαση σε μια λέξη ή φράση αποσπάσματος κειμένου που βρίσκεται ήδη μέσα σε εισαγωγικά. Θα πρέπει να ακολουθείται από την υπόδειξη [η έμφαση δική μου].

- Έντονη γραφή ή υπογράμμιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί, με φειδώ, για να εστιαστεί η προσοχή σε ένα ιδιαίτερο γλωσσικό χαρακτηριστικό, **κυρίως μέσα σε**

αριθμημένα παραδείγματα (όχι στο τρέχον κείμενο).

- Κεφαλαία: Τα ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ και τα ΜΙΚΡΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για έμφαση.

- Χρησιμοποιήστε κεφαλαία γράμματα μόνο για το πρώτο γράμμα της πρώτης λέξης σε μια πρόταση και για κύρια ονόματα και επίθετα: «Τα κεφαλαία γράμματα στους τίτλους της Ελληνικής» (και όχι «Τα Κεφαλαία Γράμματα στους Τίτλους της Ελληνικής»).

- Εισαγωγικά:

Τα μονά αγγλικά εισαγωγικά (") πρέπει να χρησιμοποιούνται για τη μετάφραση μη ελληνικών λέξεων, π.χ. *cogito* 'νομίζω', ή παραδειγμάτων. Χρησιμοποιήστε τα καμπυλωτά εισαγωγικά ('. . .') και όχι τα ίσια ('...'). **Τα διπλά αγγλικά εισαγωγικά δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται.**

Τα ελληνικά εισαγωγικά («») να χρησιμοποιούνται για την παράθεση μικρών αποσπασμάτων στο τρέχον κείμενο από κάποια άλλη πηγή, και για τίτλους ή όρους στους οποίους θέλει να δώσει έμφαση ο συγγραφέας ή για μεταφορική χρήση λέξεων.

- Παύλα/ενωτικό: Να χρησιμοποιείται κυρίως το ενωτικό (-) (hyphen) και όχι η παύλα (—) (dash). Η παύλα να χρησιμοποιείται για παράθεση πληροφοριών που είναι συμπληρωματικές στο κείμενο.

- Χρησιμοποιήστε την ελληνική άνω τελεία για να ξεχωρίσετε τους διαφορετικούς συγγραφείς και κόμμα για τις διαφορετικές συνεισφορές του ίδιου συγγραφέα.

- Χρησιμοποιήστε το συμπλεκτικό σύμβολο ampersand (&) μεταξύ των δύο τελευταίων συγγραφέων στην παράθεση αναφορών **μόνο** εντός παρενθέσεων και στη Βιβλιογραφία (λίστες αναφορών στο τέλος):

<https://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/03/>. Εντός κειμένου να

χρησιμοποιείται το «και».

Υπόδειγμα: «Οι Bisetto και Melloni (2007) υποστηρίζουν...» **αλλά** «όπως υποστηρίζεται συχνά (Bisetto & Melloni 2007)»

- Το σύμβολο των υποσημειώσεων μπαίνει μετά το σημείο στίξης (κόμμα ή τελεία) όταν συναντώνται.¹

3.3 Ειδικοί χαρακτήρες

- Για τον **υπομνηματισμό των παραδειγμάτων** (glossing) σας παρακαλούμε να χρησιμοποιήσετε, όσο είναι δυνατόν, το πρότυπο *Leipzig Glossing Rules* (<http://www.eva.mpg.de/lingua/resources/glossing-rules.php>), προσαρμοσμένο στα Ελληνικά.

Σε κάθε περίπτωση, οι συντομογραφίες που χρησιμοποιούνται ή το σύστημα που ακολουθείται θα πρέπει να εξηγούνται σε υποσημείωση στο πρώτο παράδειγμα.

- Η εκτεταμένη χρήση συμβόλων (όπως τόξα, κουκκίδες) θα πρέπει να αποφεύγεται.

- Σε περίπτωση χρήσης κάποιων ειδικών γραμματοσειρών σας παρακαλούμε να μας ενημερώσετε σχετικά και να μας στείλετε τη σχετική γραμματοσειρά.

3.4 Παράθεση αυτούσιου εκτενούς κειμένου

---

¹ Παράδειγμα υποσημείωσης.

- Σε περίπτωση που ο συγγραφέας θέλει να παραθέσει αυτούσιο κείμενο από κάποια πηγή το οποίο υπερβαίνει τις δύο σειρές, παρακαλείται να το τοποθετήσει σε ξεχωριστή θέση μετά το κυρίως κείμενο με μία γραμμή κενή πριν και μετά το απόσπασμα και να βάλει **εσοχή 0,5 στα αριστερά**.

4. Τίτλος/Επικεφαλίδες

4.1 Επικεφαλίδες

- Αρίθμηση:

1., 2., 3. για τις επικεφαλίδες,

1.1, 1.2, 1.3 για τις επικεφαλίδες δεύτερου επιπέδου και

1.1.1, 1.1.2 για τις επικεφαλίδες τρίτου επιπέδου.

Να μην ξεκινάτε την αρίθμηση από το 0 και να περιορίζεσθε σε έως και τρίτου επιπέδου επικεφαλίδες.

- Γραμματοσειρά: βλ. προηγούμενη ενότητα.

- Στοιχίση: **αριστερή**.

- Κενό: Μια γραμμή κενή πριν και μετά την επικεφαλίδα.

5. Ρυθμίσεις Παραγράφου

5.1 Γενικές ρυθμίσεις

- Αφήστε **εσοχή στην πρώτη γραμμή** για κάθε παράγραφο ίση με **0,5 εκ.**

Μην αφήνετε εσοχή στην πρώτη γραμμή παραγράφων αμέσως μετά τις επικεφαλίδες, τα παραδείγματα, τις λίστες παραγράφου, τους πίνακες, τις εικόνες, τα διαγράμματα κ.λπ..

- Στοιχίση: **πλήρης**

5.2 Λίστες παραγράφου

- Αρίθμηση: τα σημεία της λίστας πρέπει να αριθμούνται ως εξής: (i), (ii), (iii) κ.λπ.

- Ο λατινικός αριθμός να έχει εσοχή **0,5 εκ.**

- Το κείμενο της λίστας πρέπει να έχει εσοχή **2 εκ.**

- Κενό: Μια κενή γραμμή πριν και μετά τη λίστα παραδειγμάτων.

Υπόδειγμα

Πέρα από τους πρωταρχικούς στόχους, το πρόγραμμα έθεσε και τους ακόλουθους δευτερεύοντες στόχους:

- (i) Την αρχειοθέτηση ενός μεγάλου εύρους προφορικού και γραπτού υλικού, που αποτελεί έναν ικανό και αναγκαίο όρο για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των υπό μελέτη κοινοτήτων.
- (ii) Τη συλλογή εθνογλωσσικών δεδομένων που μπορούν να αξιοποιηθούν ως παρακαταθήκη για μελλοντική έρευνα αναφορικά με την κοινωνιογλωσσική κατάσταση των διαλέκτων.

Η πρωτοτυπία της παρούσας έρευνας μπορεί να αποτιμηθεί τόσο σε θεωρητικό επίπεδο σε πιο εφαρμοσμένο.

6. Παραδείγματα

6.1 Εντός του κειμένου: πλαγιασμένα και με μετάφραση (όπου χρειάζεται)

6.2 Λίστα παραδειγμάτων

- Αρίθμηση: τα παραδείγματα πρέπει να αριθμούνται ως (1), (2), (3) κ.λπ. Τα πολλαπλά παραδείγματα πρέπει να τοποθετούνται σε αριθμημένη λίστα, κάτω από τον αριθμό της λίστας ως α., β., γ. κ.λπ.

- Κενό: Μια κενή γραμμή πριν και μετά τη λίστα παραδειγμάτων.

- Ο αριθμός της ομάδας των παραδειγμάτων πρέπει να έχει εσοχή **0,5 εκ.**
- Ο αριθμός του μεμονωμένου παραδείγματος πρέπει να έχει εσοχή **1,5 εκ.**
- Το παράδειγμα πρέπει να έχει εσοχή **2 εκ.**

Υπόδειγμα

(1)	τσιούμα	‘κύμα’
(2)	α. τσ[ʈ]ουλία	‘κοιλιά’
	β. τσ[ʈ]ερία	‘κεριά’
	γ. ατζ[dz]ίστρι	‘αγκύστρι’
	δ. ατζ[dz]ιναρέα	‘αγγιναριά’

7. Εικόνες/Πίνακες

7.1 Οι εικόνες και οι πίνακες πρέπει να συνοδεύονται από αριθμημένη λεζάντα στο κάτω μέρος και με στοίχιση στη μέση.

7.2. Γραμματοσειρά λεζάντας: **Times New Roman 10 pts.**

7.3 Κενό: Μια κενή γραμμή πριν και μετά τη λίστα των πινάκων και των εικόνων.

Για παράδειγμα:

Πίνακας 1: Εφαρμογές για τη διαχείριση και αξιοποίηση των δεδομένων
Εικόνα 7: Διάγραμμα Οντοτήτων

8. Αναφορές

8.1 Γενικές οδηγίες

- Μεταφράσεις ξενόγλωσσων τίτλων **δεν** απαιτούνται. Παρακαλείσθε να **ΜΗΝ:**

- παραλείπετε ψηφία των συμπεριλαμβανομένων αριθμών σελίδων, π.χ., όχι 170-8 **αλλά** 170-178

- συντομεύετε ονόματα περιοδικών, σειρών βιβλίων, εκδοτών ή συνεδρίων αν δεν έχει δοθεί και ο πλήρης τίτλος, π.χ. Proceedings of the first Mediterranean Morphology Meeting (MMM1)

- χρησιμοποιείτε “et al.” στη λίστα με τις βιβλιογραφικές αναφορές. Όλα τα ονόματα των συγγραφέων/επιμελητών πρέπει να καταγράφονται.

- χρησιμοποιείτε παύλες για να αντικαταστήσετε επαναλαμβανόμενα ονόματα συγγραφέων/επιμελητών.

8.2 Αναφορές εντός κειμένου

Booij (2001)
Booij (2001: 125)
(Booij 2001: 121, 2010: 25)
Bisetto και Melloni (2007) αλλά (Bisetto & Melloni 2007) (Dal 1999· Plénat 2005 για την ανάλυση του -ette)

8.3 Βιβλιογραφία (Λίστα αναφορών)

Βιβλίο/Μονογραφία:

Atkins, B. T. S. & M. Rundell. 2008. *The Oxford guide to practical lexicography*. Oxford: Oxford University Press.
Ξυδόπουλος, Γ. 2008. *Εισαγωγή στη μελέτη της λέξης και του λεξικού*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Συλλογικός τόμος:

Durkin, P. 2010. Assessing non-standard writing in lexicography. Στο R. Hickey (επιμ.), *Varieties of English in writing: the written word as linguistic evidence*. Amsterdam: John Benjamins, 43-60.

Περιοδικό:

Rys, K. & J. Van Keymeulen. 2009. Intersystemic correspondence rules and headwords in Dutch dialect lexicography. *International Journal of Lexicography* 22: 129-150.

Πρακτικά συνεδρίων:

Iacobini, C. 1999. Distinguishing derivational prefixes from initial combining forms. Στο G. Booij, A. Ralli & S. Scalise (επιμ.), *Proceedings of the first Mediterranean Morphology Meeting*. Patras: University of Patras, 132-140.

Προφορική ή γραπτή ανακοίνωση:

Μαρκόπουλος, Γ. & Α. Καρασίμος. 2015. Πολυεπίπεδη επισημείωση του ελληνικού σώματος κειμένων αφασικού λόγου. Προφορική ανακοίνωση στο *12th International Conference of Greek Linguistics (ICGL12, 16-19 September 2015, Berlin, Germany)*.

9. Παραρτήματα

Αν χρησιμοποιείτε παραρτήματα, παρακαλείσθε να:

- τα τοποθετείτε μετά την ενότητα **Βιβλιογραφία**.
- έχουν συνεχή αρίθμηση και να γίνεται αναφορά σε αυτά μέσα στο κείμενο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΟΡΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ, ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ &

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ

ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

5. Κάθε τόμος με το κείμενο της εργασίας φέρει ευδιάκριτα στο πίσω μέρος της σελίδας τίτλου του τα ακόλουθα:

Πανεπιστήμιο Πατρών, [Τμήμα]

[Όνομα Συγγραφέα]

© [έτος] – Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος

6. Ο/Η Προπτυχιακός Φοιτητής (ΠΦ), Μεταπτυχιακός Φοιτητής (ΜΦ) ή Υποψήφιος Διδάκτορας (ΥΔ) -μέσα από τη σχετική φόρμα κατάθεσης της εργασίας στο Ιδρυματικό Αποθετήριο Νημερτής- εκχωρεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών και στη Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης το μη αποκλειστικό δικαίωμα διάθεσής της μέσα από το διαδίκτυο για σκοπούς συστηματικής και πλήρους συλλογής της ερευνητικής

παραγωγής του Πανεπιστημίου Πατρών, καταγραφής, διαφάνειας και προαγωγής της έρευνας.

7. Κάθε ΠΦ, ΜΦ ή ΥΔ που εκπονεί τη διπλωματική, μεταπτυχιακή εργασία του ή τη διδακτορική διατριβή του σε Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών, θεωρείται ότι έχει λάβει γνώση και αποδέχεται τα ακόλουθα:

- Το σύνολο της εργασίας αποτελεί πρωτότυπο έργο, παραχθέν από τον/ην ίδιο/α, και δεν παραβιάζει δικαιώματα τρίτων καθ' οιονδήποτε τρόπο,
- Εάν η εργασία περιέχει υλικό, το οποίο δεν έχει παραχθεί από τον/ην ίδιο/α, αυτό πρέπει να είναι ευδιάκριτο και να αναφέρεται ρητώς εντός του κειμένου της εργασίας ως προϊόν εργασίας τρίτου, σημειώνοντας με παρομοίως σαφή τρόπο τα στοιχεία ταυτοποίησής του, ενώ παράλληλα βεβαιώνει πως στην περίπτωση χρήσης αυτούσιων γραφικών αναπαραστάσεων, εικόνων, γραφημάτων κλπ., έχει λάβει τη χωρίς περιορισμούς άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων για την συμπερίληψη και επακόλουθη δημοσίευση του υλικού αυτού.
- Ο/Η ΠΦ, ΜΦ ή ΥΔ φέρει αποκλειστικά την ευθύνη της δίκαιης χρήσης του υλικού που χρησιμοποίησε και τίθεται αποκλειστικός υπεύθυνος των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής. Αναγνωρίζει δε ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν φέρει, ούτε αναλαμβάνει οιαδήποτε ευθύνη που τυχόν προκύψει από πλημμελή εκκαθάριση πνευματικών δικαιωμάτων.
- Η σύνταξη, κατάθεση και διάθεση της εργασίας δεν κωλύεται από οποιαδήποτε παραχώρηση των πνευματικών δικαιωμάτων του συγγραφέα σε τρίτους, π.χ. σε εκδότες μονογραφιών ή επιστημονικών

περιοδικών, σε οποιοδήποτε διάστημα, πριν ή μετά τη δημοσίευση της εργασίας, και πως ο συγγραφέας αναγνωρίζει ότι το Πανεπιστήμιο Πατρών δεν απεμπολεί τα δικαιώματα διάθεσης του περιεχομένου της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής σύμφωνα με τα μέσα που το ίδιο επιλέγει.

- Για τους παραπάνω λόγους κατά την υποβολή της διπλωματικής ή μεταπτυχιακής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής ο/η ΠΦ/ΜΦ/ΥΔ υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνει ότι έχει λάβει γνώση και γνωρίζει τις συνέπειες του νόμου και των οριζομένων στους Κανονισμούς Σπουδών του ΠΜΣ και του Τμήματος και στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών, καθώς και ότι η εργασία που καταθέτει με θέμα «.....» έχει εκπονηθεί με δική του ευθύνη τηρουμένων των προϋποθέσεων που ορίζονται στις ισχύουσες διατάξεις και στον παρόντα Κανονισμό.
8. Οι εργασίες δημοσιεύονται στο Ιδρυματικό Αποθετήριο το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών. Η Συντονιστική Επιτροπή ενός ΜΠΣ ή η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή μπορεί να ζητήσει, μετά από επαρκώς τεκμηριωμένη αίτηση του Επιβλέποντος καθηγητή και του/της ΠΦ/ΜΦ/ΥΔ, την προσωρινή εξαίρεση της δημοσιοποίησης της εργασίας/διατριβής στο Ιδρυματικό Αποθετήριο, για σοβαρούς λόγους που σχετίζονται με την περαιτέρω πρόοδο και εξέλιξη της ερευνητικής δραστηριότητας, εάν θίγονται συμφέροντα του ιδίου ή άλλων φυσικών προσώπων, φορέων, εταιριών κλπ. Η περίοδος εξαίρεσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριανταέξι μήνες (36) μήνες, εφόσον δεν συντρέχουν άλλα νομικά κωλύματα. Επισημαίνεται ότι η κατάθεση της εργασίας γίνεται μετά την επιτυχή παρουσίασή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, και πριν την απονομή του τίτλου σπουδών, αλλά η διάθεσή της ρυθμίζεται από τη Βιβλιοθήκη ανάλογα με το σχετικό αίτημα.

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΗΜΕΡΤΗ

Η κατάθεση της εργασίας στις δομές της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης (ΒΚΠ), σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό της Βιβλιοθήκης & Κέντρου Πληροφόρησης (Συνεδρίαση Συγκλήτου 382/20.04.05, αναθεώρηση 59/04.06.15), είναι υποχρεωτική για τους Μεταπτυχιακούς φοιτητές ή Υποψήφιους Διδάκτορες του Πανεπιστημίου Πατρών σε ηλεκτρονική μορφή, ενώ για τους Υποψήφιους Διδάκτορες και σε έντυπη. Με την κατάθεση της εργασίας η ΒΚΠ χορηγεί τις απαραίτητες βεβαιώσεις για τις Γραμματείες των Τμημάτων τους.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ/ ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΩΝ

Αθήνη Στέση

Η Στέση Αθήνη είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας. Σπουδές: Πτυχίο Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΕΚΠΑ. Πτυχίο Ελληνικής Φιλολογίας (ειδίκευση ΜΝΕΣ), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. DEA en Littérature Générale et Comparée, Université de La Nouvelle Sorbonne–Paris III. Διδακτορικό δίπλωμα στη Νεοελληνική Φιλολογία, ΑΠΘ.

Ερευνητική και επιστημονική δραστηριότητα: Νεοελληνική και Συγκριτική Φιλολογία, πολιτισμικές μεταφορές, ιστορία των ελληνικών μεταφράσεων, Μεταφραστικές Σπουδές, Φαναριώτικος χώρος και πρώτοι Μαυροκορδάτοι, Νεοελληνικός Διαφωτισμός, πεζογραφία, ποίηση και κριτική (18ος-19ος αι.), Τύπος: περιοδικά και εφημερίδες, ελληνογαλλικές σχέσεις.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. *Όψεις της νεοελληνικής αφηγηματικής πεζογραφίας, 1700-1830. Ο διάλογος με τις ελληνικές και ξένες παραδόσεις στη θεωρία και την πράξη*. Αθήνα, Βιβλιοθήκη της Ιστορίας των Ιδεών, I.N.E./E.I.E., 2010.
2. «Fénelon dans la culture néo-hellénique (XVIIIe-XIXe siècles)», *XVIIe siècle*, n° 279 (Ιανουάριος-Μάρτιος 2018) 285-318.
3. «Το διαφυγόν μυθιστόρημα» των πρώτων Μαυροκορδάτων: μια υπόθεση εργασίας», *Νέα Εστία*, 1882 (2019) 745-755.
4. «Marino Papadopoulo-Vréto : “Le trait d’union entre Paris et Athènes, l’intermédiaire naturel entre la Grèce et les Philhellènes des bords de la Seine” (Victor Fournel, *L’Espérance*, 6 mai 1858)» in Georgia Gotsi-Despoina Provata (eds), *Languages, Identities and Cultural Transfers in the European Press (1850-1914). Modern Greeks and Europeans*, Amsterdam University Press, 2021, 33-64.

Αρχάκης Αργύρης

Ο Αργύρης Αρχάκης είναι Καθηγητής Ανάλυσης Λόγου και Κοινωνιογλωσσολογίας στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, όπου διδάσκει από το 1997. Τα πρόσφατα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εντοπίζονται κυρίως σε ζητήματα σχέσης λόγου και μετανάστευσης, κριτικού γραμματισμού, αφηγηματικών κατασκευών ταυτοτήτων, πολιτικού λόγου. Άρθρα και βιβλία του έχουν δημοσιευτεί από έγκριτους διεθνείς και εγχώριους οίκους. Είναι επιστημονικός υπεύθυνος του ερευνητικού έργου TRACE «Ανιχνεύοντας τον ρατσισμό στον αντιρατσιστικό λόγο:

Μια κριτική προσέγγιση στον ευρωπαϊκό δημόσιο λόγο για τη μεταναστευτική και προσφυγική κρίση» (TRACE/HFRI-FM17-42, ΕΛΙΔΕΚ 2019-2022) <https://trace2019.wixsite.com/trace-project>.

Προσωπική ιστοσελίδα: <http://philology.upatras.gr/teachers/archakis-argiris/>

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. Αρχάκης, Α. (2020) *Από τον εθνικό στον μετα-εθνικό λόγο: Μεταναστευτικές ταυτότητες και κριτική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης
2. Archakis, A. (2020) Immigrant narratives and hybrid identities: Analyzing autobiographical narratives written by immigrant students in Greece In: Moita-Lopes, L. P. and Pinto, Joana Plaza. (eds.). *Special Issue on Resistance in Contesting Discursive Practices in Fragile Democracies. Trabalhos em Linguística Aplicada* 59(3):1809-1832
3. Archakis, A. (2018) The representations of racism in immigrant students' essays in Greece: *The 'hybrid balance' between legitimizing and resistance identities Pragmatics*, 28/1: 1-28.

Βλάχος Χρήστος

Ο Χρήστος Βλάχος είναι Επίκουρος Καθηγητής (επί θητεία) με ειδίκευση στη Γλωσσολογία, και συγκεκριμένα με το γνωστικό αντικείμενο «Περιγραφή και σύγκριση γλωσσικών συστημάτων: θεωρητικές και πειραματικές προσεγγίσεις». Έχει πτυχίο Φιλολογίας και Διδακτορικό στη Γλωσσολογία από το Πανεπιστήμιο Πατρών, ενώ έχει κάνει τις Μεταπτυχιακές του σπουδές στο Πανεπιστήμιο Cambridge του Ηνωμένου Βασιλείου. Από το 2018 εργάστηκε στο Τμήμα Φιλολογίας ως Μεταδιδακτορικός Ερευνητής (Επιστημονικά Υπεύθυνος ερευνητικού προγράμματος χρηματοδοτούμενου από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.). Από το 2017, συνεργάζεται με το ΕΑΠ, ως μέλος ΣΕΠ, στο ΠΜΣ ΑΔΕ «Σύγχρονες τάσεις στη γλωσσολογία για εκπαιδευτικούς». Στο παρελθόν, έχει εργαστεί ως Ακαδημαϊκός Υπότροφος και Λέκτορας σε διάφορα πανεπιστήμια της Ελλάδας, καθώς και ως ερευνητής τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό, με πιο πρόσφατη ερευνητική θέση αυτή του Υποτρόφου (Επιστημονικά Υπευθύνου ερευνητικού προγράμματος) "Marie Curie" (χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή) στο Queen Mary University of London (2015-2017). Τα τρέχοντα ερευνητικά και διδακτικά του ενδιαφέροντα εντοπίζονται, μεταξύ άλλων, στον χώρο της (συγκριτικής) σύνταξης και σημασιολογίας. Περισσότερες πληροφορίες για τον ακαδημαϊκό του βίο είναι διαθέσιμες στους συνδέσμους: <http://philology.upatras.gr/teachers/cvlachos/> και <https://sites.google.com/view/crsvlachos>.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. Vlachos, C. & M. Chiou. 2021. Marking the discourse in Greek wh-questions. *Πρακτικά 14^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*, 1453-1459.
2. Vlachos, C. & M. Chiou. 2020. The syntax, semantics and pragmatics of 'optional' \wh-in situ questions in Greek. *Journal of Greek Linguistics* 20 (1), 102-131.
DOI: <https://doi.org/10.1163/15699846-02001001>
3. Vlachos, C., N. Christou & K. K. Grohmann. 2019. On reconstruction effects in English

wh-slifiting: Theoretical and experimental considerations. *Glossa: a journal of general linguistics*, 4(1), 138. DOI: <http://doi.org/10.5334/gjgl.717>

4. Roussou, A. & C. Vlachos. 2020. Sluicing: Less form, more meaning. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 40. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη).

Γεωργιάδου Αριστούλα

Η Αριστούλα Γεωργιάδου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Σπούδασε στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (1981, Πτυχίο), στο Μονπελιέ (1983, Diplôme d' Études Approfondies (D.E.A.) Département d' Études Classiques, Université Paul Valéry), και στο Πανεπιστήμιο του Ιλλινόι (1990, Ph.D. in Classical Philology Department of the Classics, University of Illinois at Urbana-Champaign). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται κυρίως στη βιογραφική, μυθιστορηματική, φιλοσοφική και ερωτική παράδοση της αυτοκρατορικής περιόδου, καθώς και στην εγκυκλοπαιδική παραγωγή της ίδιας περιόδου. Έχει υπηρετήσει ως Book Review Editor για το περιοδικό *International ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ Journal* (1993-2001), ως μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής της [International Plutarch Society](#) (1993-2002) και διατελεί Chapter Representative στον οικείο Σύλλογο (2017-). Είναι αξιολογήτρια ερευνητικών προγραμμάτων (Τμήμα Κλασικών Σπουδών, Katholieke Universiteit Leuven, Βέλγιο 2001-), και κριτής στα περιοδικά *Helios*, *ICS*, *AJP*, *CQ*, *JHS* και *Mnemosyne*. Υπήρξε μέλος του Συμβουλίου Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης (ΣΕΚΑΠ) του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου (2001-2008), και διετέλεσε Project Coordinator του *DACL* Ερευνητικού Προγράμματος της Ψηφιοποίησης της Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας στο The Cyprus Institute, Λευκωσία, Κύπρος (5/2012-9/2013). Είναι μέλος της Επιστημονικής Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού *Illinois Classical Studies* (8/3/2016-) και μόνιμο μέλος της Επιτροπής Ερευνητικών Προγραμμάτων του Ιδρύματος Α.Γ. Λεβέντη για το Πανεπιστήμιο Κύπρου (8/2013-).

Έλαβε την υποτροφία της [Fondation Hardt](#) (Γενεύη, Ελβετία, 1993), την Υποτροφία Καραθεοδωρή (2007-2010) και ήταν Senior Fellow Visitor στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, στο κολλέγιο Christ Church (τα καλοκαίρια από το 2009 έως το 2012). Συνδιοργάνωσε το 10^ο Διεθνές Πλουταρχικό Συνέδριο στους Δελφούς (16-18 Μαΐου, 2014).

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. A. Georgiadou, «The Lives of the Caesars and Plutarch's *Parallel Lives*», *Blackwell Companion to Plutarch*, στο: M. Beck (ed.), (Oxford: Blackwell) 251-266 (2013).
2. A. Georgiadou and K. Oikonomopoulou, «Introduction: Reading Plutarch through space, time and language», στο: A. Georgiadou και K. Oikonomopoulou (eds.), *Space, Time and Language in Plutarch* (eds.), (De Gruyter: Millenium Studies), vol. 67:1-11 (2017).

3. A. Georgiadiou, "Marriage, Cult and City in Plutarch's *Erotikos*", στο: D.F. Leão and L.R. Lanzillotta (eds.), *A Man of Many Interests: Plutarch on Religion, Myth and Magic. Essays in Honour of Aurelio Pérez Jiménez*, (Leiden/Boston: Brill, 2019), 280-294.
4. A. Georgiadiou και M.A. Lucchesi, «Approaches to ancient biography and Plutarch's *Lives*», στο: Koen de Temermann (ed.), *Oxford Handbook of Ancient Biography*, (Oxford University Press 2020), 169-182.

Γκότση Γεωργία

Η Γεωργία Γκότση είναι Καθηγήτρια Νεοελληνικής και Συγκριτικής Φιλολογίας στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, όπου υπηρετεί από το 2004. Σπούδασε Ελληνική και Συγκριτική Φιλολογία στο ΕΚΠΑ, στο University of North Carolina at Chapel Hill (ΗΠΑ) και στο Kings' College London (ΗΒ). Από το 1996 έως και το 2003 δίδαξε Νεοελληνική και Συγκριτική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Brown των Η.Π.Α.

Ερευνητικά ενδιαφέροντα: ελληνική και ευρωπαϊκή λογοτεχνία του 19ου, του 20ού και του 21ου αι.· θεωρία της λογοτεχνίας· πολιτισμικές μεταφορές, δίκτυα και διαμεσολαβητές· λογοτεχνία και υλική αρχαιότητα· ζητήματα πρόσληψης και μετάφρασης· η πόλη στη λογοτεχνία· οι Εβραίοι στην ελληνική λογοτεχνία: θέματα μνήμης και μετα-μνήμης.

Έχει δημοσιεύσει τα βιβλία *Η ζωή εν τη πρωτεύουση. Θέματα αστικής πεζογραφίας από το τέλος του 19ου αιώνα* (Νεφέλη 2006), «*Η διεθνοποίηση της Φαντασίας*». *Σχέσεις της ελληνικής με τις ξένες λογοτεχνίες τον 19ο αιώνα* (Gutenberg 2010), *Ελίζαμπεθ Μ. Έντμοντς. Μια βικτωριανή βιογραφεί τον Ρήγα. Εισαγωγή – Κείμενο – Σχόλια* (Ι.Ι.Ε./ΕΙΕ 2020) όπως επίσης άρθρα και μελέτες σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά (Byzantine and Modern Greek Studies, Journal of Modern Greek Studies, Journal of Mediterranean Studies) και συλλογικούς τόμους. Προσωπική ιστοσελίδα: <http://philology.upatras.gr/teachers/gkotsi-georgia/>

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. «Medieval and Modern Greece in the *Academy*», στον τόμο *Languages, Identities and Cultural Transfers: Modern Greeks in the European Press (1850-1900)*, επιμέλεια Georgia Gotsi and Despina Provata, Amsterdam University Press, Άμστερνταμ 2021, σ. 137-166.
2. «Τα ελληνικά αστικά απόκρυφα του 19ου αιώνα: ένα «λαϊκό» είδος μυθιστορήματος;», στον τόμο *Το ελληνικό «λαϊκό» μυθιστόρημα του 19ου αιώνα*, επιμέλεια - εισαγωγή Θ.Β. Κούγκουλος, πρόλογος Μ.Γ. Βαρβούνης, Gutenberg, Αθήνα 2021, σ. 197-225.
3. «Tennyson in Greek Letters, 1830-1930. From *Enoch Arden* to 'Ulysses'», κεφάλαιο στον τόμο *The Reception of Alfred Lord Tennyson in Europe*, επιμέλεια Leonee Ormond, Bloomsbury Academic, Λονδίνο 2016 (σειρά: *The Reception of British and Irish Authors in Europe*), 303-337.

Ιερωνυμάκη Θάλεια

Η Θάλεια Ιερωνυμάκη είναι μέλος Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος Φιλολογίας από τον Νοέμβριο του 2017. Σπούδασε στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης και είναι διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας του Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Θέμα διδακτορικής διατριβής: *Το είδος της ωδής στη νεοελληνική λογοτεχνία (από την αρχή του 19^{ου} αιώνα έως το 1880)*. Έχει διδάξει στη Μέση Εκπαίδευση και στο Πανεπιστήμιο Βουκουρεστίου.

Ερευνητικά ενδιαφέροντα: ποιητικά είδη και ειδολογική θεωρία, η ποίηση του 19ου, 20ού και 21ου αιώνα, ο Κ. Γ. Καρυωτάκης και η γενιά του, περιοδικός Τύπος του Μεσοπολέμου, λογοτεχνικά αρχεία, σύγχρονη πεζογραφία, μετάφραση και μεταφραστικές θεωρίες.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. *Ο Δανδής και ο Πιερότος. Μαλακάσης, Φιλύρας, Καρυωτάκης*, Αθήνα, Σμίλη, 2019.
2. *Η νεοελληνική ωδή έως το 1880. Ιστορική διαμόρφωση και θεωρία του είδους*, Αθήνα, Σμίλη, 2017.
3. «Η “ερμηνεία” της “ερμηνείας”». Ο Κ. Γ. Καρυωτάκης ως μεταφραστής και ως αναγνώστης μεταφράσεων», στον τόμο: *Ζητήματα Νεοελληνικής Φιλολογίας. Μετρικά, υφολογικά, κριτικά, μεταφραστικά. Πρακτικά ΙΔ΄ Επιστημονικής Συνάντησης, 27-30 Μαρτίου 2014. Μνήμη Ξ. Α. Κοκόλη*, Θεσσαλονίκη, Τμήμα Φιλολογίας – Τομέας Μεσαιωνικών και Νεοελληνικών Σπουδών – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 2016, 563-574.

Καζαντζίδης Γιώργος

Ο Γιώργος Καζαντζίδης είναι Επίκουρος Καθηγητής Λατινικής Φιλολογίας. Σπούδασε κλασική φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (2002, Πτυχίο) και στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης (2011, Διδακτορικό Δίπλωμα). Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα συμπεριλαμβάνονται: η ιστορία των ψυχικών ασθενειών στην αρχαιότητα, η ιστορία των συναισθημάτων και η αρχαία ελληνική και ρωμαϊκή παραδοξογραφία.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. (2017) 'Disease, Closure and Lucretius' Sense of an Ending', στο A.N. Michalopoulos, S. Papaioannou, A. Zissos (επιμ.) *Dicite Pierides: Classical Studies in Honour of Stratis Kyriakides* Cambridge Scholars Publishing: Newcastle upon Tyne: 138-69
2. (2017) 'Empathy and the Limits of Disgust in the Hippocratic Corpus', στο D. Lateiner, D. Spatharas (επιμ.) *The Ancient Emotion of Disgust*, Oxford: Oxford University Press 2017: 45-68
3. (2018) 'Between Insanity and Wisdom: Perceptions of Melancholy in the ps.-Hippocratic Letters 10-17', στο C. Thumiger, P.N. Singer (επιμ.) *Mental Illness in*

Ancient Medicine: From Celsus to Paul of Aegina, Brill: Leiden; Boston: 35–78

4. (2018) 'Medicine and the Paradox in the Hippocratic Corpus and Beyond', στο M.Gerolemou (επιμ.) *Recognizing Miracles in Antiquity and Beyond*, Berlin; New York: De Gruyter: 31-61

Καρακάντζα Ευφημία

Η Ευφημία Καρακάντζα είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας. 1986: Πτυχίο Φιλοσοφικής Σχολής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κλασική Ειδίκευση. 1993: Πανεπιστήμιο του Reading, Μ. Βρετανίας. Διδακτορική διατριβή με θέμα: *Homo Heroicus. Prometheus, Herakles and Philoctetes. A Structural and Semantic Analysis of their Mythologies*. Διδακτική Εμπειρία: 2007-έως σήμερα: Πανεπιστήμιο Πατρών. 2000-2009: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. 2003-2006: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη– Αθήνα. 2004-2005: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας (Συμβασιούχος 407/80). 1997-2000: Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Φιλολογίας (Συμβασιούχος 407/80). 1998-1999: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα ΙΑΚΑ (Συμβασιούχος 407/80).

Ενδεικτικές Δημοσιεύσεις:

1. *Αρχαίοι Ελληνικοί Μύθοι. Ο Θεωρητικός Λόγος του 20 ού αιώνα για τη Φύση και την Ερμηνεία τους*. Εκδόσεις Μεταίχμιο: Αθήνα 2004.
2. 'Throwing out the menos with the bath water. The Sophoclean text vs Peter Stein's *Electra* (2007)', στο A. Bakogianni (επιμ.) *Dialogues with the Past; Classical Reception Theory and Practice*, vol. I, *Bulletin of the Institute of Classical Studies– Suppl.* 126-1, London 2013, 61-78.
3. 'Who is liable for blame? Patroclus' death in book 16 of the *Iliad*,' *Proceedings of the 12th International Symposium on the Odyssey with the general title: Crime and Punishment in Homeric and Archaic Epic* (Ithaca 3-7 September 2013), M. Χριστόπουλος και Μ. Παΐζη (επιμ.), Εκδόσεις Εκδόσεις του Κέντρου Οδυσσειακών Σπουδών, Ιθάκη 2014, 121-140.

Κατσιγιάννη Άννα

Η Άννα Κατσιγιάννη είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής και Συγκριτικής Φιλολογίας. Σπούδασε Νεοελληνική φιλολογία, στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, και Συγκριτική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (D.E.A, Université de la Sorbonne Nouvelle, Paris III). Εκπόνησε τη διδακτορική της διατριβή στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, με θέμα: «Το πεζό ποίημα στη νεοελληνική γραμματεία. Γενεαλογία, διαμόρφωση και εξέλιξη του είδους (από τις αρχές ως το 1930)». Έχει συνεργαστεί με διακεκριμένα ερευνητικά κέντρα (Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών, Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, κ.ά.)· έχει διδάξει στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και στο Αριστοτέλειο

Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Από το 2007 διδάσκει συγκριτική και νεοελληνική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Επίσης, έχει δώσει διαλέξεις στο Πανεπιστήμιο Κρήτης, στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο INALCO, στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου και στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου.

Ερευνητικά ενδιαφέροντα (ενδεικτικά): Συγκριτική φιλολογία, ιστορία και θεωρία των λογοτεχνικών ειδών, σχέσεις της νεοελληνικής με την ευρωπαϊκή λογοτεχνία (γαλλική, ιταλική, αγγλική) και με λογοτεχνίες των μειονοτήτων (βαλκανική και τουρκοκυπριακή γραφή), διακαλλιτεχνικές σχέσεις, πολιτισμικές σπουδές, περιοδικός τύπος, λογοτεχνικά αρχεία, νεοελληνική λογοτεχνία και κριτική, μετρική, εκδοτική (Anna-Marina Katsigianni, academia.edu.gr).

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. «Άγγελος Σικελιανός και Paul Claudel. Μια συγκριτολογική προσέγγιση. (Ο Πρόλογος στη ζωή, οι Πέντε Μεγάλες Ωδές, Η ποιητική τέχνη)», *La letteratura neogreca del XX secolo. Un caso europeo*, a cura di Francesca Zaccone, Paschalis Efthymiou, Christos Bintoudis, Sapienza, Università Editrice, 2020, 191-203.
2. «Identities on the Go: Homelands And Languages In Balkan And Turkish–Cypriot Literature», *Hiperboreea*, no 1, vol. VI, 2019, 29-44.
3. «Η μυθοποίηση της Ρωσίας και ο συγχρονισμός των τεχνών στο ‘Αμούρ – Αμούρ’ του Ανδρέα Εμπειρικού, *Κονδυλοφόρος* 17 (2019) 184-201.
4. «Το γένος των Λοξών. Εκφάνσεις της τρέλας και της μανίας στο έργο του Κωστή Παλαμά», *Αφιέρωμα στον Κωστή Παλαμά, Νέα Ευθύνη* 46-47 (Ιούλιος-Δεκέμβριος 2019) 230-241.

Κιαπίδου Ειρήνη – Σοφία

Η Ειρήνη-Σοφία Κιαπίδου είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Βυζαντινής Φιλολογίας. Η ερευνητική και επιστημονική της δραστηριότητα αφορά τη λόγια βυζαντινή γραμματεία της μέσης βυζαντινής περιόδου (6ος-12ος αιώνας) και ειδικότερα, τη βυζαντινή ιστοριογραφία, τη βυζαντινή επιστολογραφία και την κριτική έκδοση βυζαντινών κειμένων. Τα τελευταία χρόνια την απασχολούν, επίσης, θέματα που σχετίζονται με την ειδολογική ταξινόμηση της βυζαντινής γραμματείας και την πρόσληψή της κατά τους βυζαντινούς και νεότερους χρόνους.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. «WRITING LETTERS AND CHRONOGRAPHY IN PARALLEL: The Case of Michael Glykas' Letter Collection and *Biblos Chroniki* in the 12th Century», *BZ* 113.3 (2020) 835–850.
2. *Θεοφύλακτος Αχρίδος, Μαρτύριο των Δεκαπέντε Μαρτύρων της Τιβεριούπολης*, κριτική έκδοση, απόδοση στα νέα ελληνικά και υπομνηματισμός, Αθήνα 2015 (σελίδες 285).
3. *Ἡ Σύνοψη Ἱστοριῶν τοῦ Ἰωάννη Σκυλίτζη καὶ οἱ πηγές της (811-1057). Συμβολή στη βυζαντινή ιστοριογραφία κατὰ τὸν ΙΑ' αἰώνα*, [Μελέτες Βυζαντινής Γραμματείας 9], Αθήνα 2010 (σελίδες 591).

Κουσουλίνη, Βασιλική

Η Βασιλική Κουσουλίνη είναι διδάσκουσα στο προπτυχιακό πρόγραμμα του Τμήματος, στο πλαίσιο του Προγράμματος ΕΣΠΑ με τίτλο «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας» (2021-2022). Είναι απόφοιτη του Τμήματος Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Συνέχισε τις σπουδές της στο ίδιο Πανεπιστήμιο, όπου ολοκλήρωσε μεταπτυχιακό πρόγραμμα και εκπόνησε τη διδακτορική της διατριβή. Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διατριβής της υπήρξε Visiting Research Student στο τμήμα Κλασικών Σπουδών και Αρχαίας Ιστορίας του Πανεπιστημίου του Durham (UK). Έχει λάβει υποτροφίες από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για να ολοκληρώσει τη διδακτορική της διατριβή, οικονομική ενίσχυση κατόπιν επιλογής από το τμήμα Κλασικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Royal Holloway (UK) και από την Classical Association (UK) για να παρουσιάσει τις εισηγήσεις της σε συνέδρια. Το 2015 έλαβε από το Fondation Hardt (Geneva) μεταδιδακτορική υποτροφία που της επέτρεψε τη σύντομη παραμονή στο ίδρυμα για να διεξάγει έρευνα. Από το 2019 έως και το 2021 φιλοξενεί στο τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου της Αθήνας μεταδιδακτορική υποτροφία που έχει χορηγηθεί από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Ελλάδος (I.K.Y.). Έχει διδάξει στο ΕΚΠΑ και στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Στα ερευνητικά της ενδιαφέροντα συμπεριλαμβάνονται η αρχαϊκή επική και λυρική ποίηση, το αρχαίο ελληνικό δράμα και η ελληνιστική ποίηση.

Προσωπική ιστοσελίδα: <https://upatras.academia.edu/VasilikiKousoulini>

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. V. Kousoulini, "Sappho and the *Odyssey*: Domesticating *Nostos*.", στο: L. Doherty / G. A. Gazis (επιμ.), *Homeric Receptions in Archaic and Classical Poetry*, De Gruyter (επίκειται).
2. V. Kousoulini, "Female Characters, Female Sympathetic Choruses, and the "Suppression" of Antiphonal Lament at the Openings of Euripides' *Phaethon*, *Andromeda*, and *Hypsipyle*". *Frammenti Sulla Scena* 1 (2020) 1-23.
3. V. Kousoulini, *A History of Alcman's Early Reception: Female-Voiced Nightingales*, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne.
4. V. Kousoulini, "Panhellenic and Epichoric Elements in Corinna's Catalogues.", *GRBS* 56 (2016) 82-110.

Κουτσούκος Νίκος

Ο Νίκος Κουτσούκος είναι διδάσκων στο προπτυχιακό πρόγραμμα του Τμήματος, στο πλαίσιο του Προγράμματος ΕΣΠΑ με τίτλο «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας» (2021-2022). Είναι απόφοιτος του Τμήματος Φιλολογίας (Κατεύθυνση Γλωσσολογίας) του ΕΚΠΑ (2006) και απόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος «Συγκριτική Γλωσσολογία και Γλωσσική Ποικιλία» του Πανεπιστημίου Πατρών (2009). Ολοκλήρωσε τη διδακτορική του διατριβή στο Πανεπιστήμιο Πατρών (2013) με θέμα τη σχέση κλίσης και παραγωγής στο

μοντέλο της Construction Grammar. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του ήταν επισκέπτης φοιτητής στο University of Salzburg (Αυστρία, 2005) και επισκέπτης ερευνητής στο Leiden University Centre for Linguistics-Leiden University (Ολλανδία, 2008, 2011-2012) και University of Colorado (ΗΠΑ, 2019). Από το Δεκέμβριο του 2015 έως το Σεπτέμβριο του 2020, εκπόνησε ως μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Université catholique de Louvain (Βέλγιο) δύο ερευνητικά προγράμματα: (α) “(A)symmetries in morphological structures and inflection: a comparative constructionist approach in European languages” ‘Move-In Louvain’ project co-funded by the Marie Curie Actions (Δεκέμβριος 2015-Σεπτέμβριος 2017), και (β) “The life cycle of pleonastic morphology: an integrative constructionist approach” (F.R.S.-FNRS & UCLouvain) (Οκτώβριος 2017-Σεπτέμβριος 2020).

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

5. (2021): Κουτσούκος Νίκος & Αγγελική Ευθυμίου. Ανταγωνιστικά ρηματικά ζεύγη στη Νέα Ελληνική. *Γλωσσολογία/Glossologia* 29: 1-19.
6. (2021): Koutsoukos Nikos. Denominal verb formation in English and Modern Greek. *Languages in contrast* 21(1): 138-161. DOI: <https://doi.org/10.1075/lic.19020.kou>
7. (2020): Koutsoukos Nikos & Laura Michaelis. Inflected Word Variants as Functional Amalgams. “*The Wealth and Breadth of Construction-Based Research*” *Special issue-Belgian Journal of Linguistics* 34: 199–212.

Κωστίου Κατερίνα

Η Κατερίνα Κωστίου είναι Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας. Σπούδασε Νεοελληνική Φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, του οποίου είναι διδάκτορας. Έχει εργαστεί ως υπεύθυνη των βιβλιοθηκών στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, στο Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης και σε διάφορες βιβλιοθήκες της Αγγλίας. Επίσης, έχει εργαστεί για την ταξινόμηση των αρχείων του Γ.Θ. Βαφόπουλου, του Γιάννη Σκαρίμπα και του Γιώργου Σεφέρη, καθώς και ως ερευνήτρια στο Αρχείο του Καθηγητή Γ.Π. Σαββίδη. Έχει διδάξει Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία στο Faculty of Medieval and Modern Languages του Πανεπιστημίου του Cambridge. Από το 1997 υπηρετεί στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Έχει επιμεληθεί 14 βιβλία με το ποιητικό και το πεζογραφικό έργο του Γιάννη Σκαρίμπα, 5 βιβλία για διάφορα ζητήματα της νεοελληνικής φιλολογίας, πολλές μελέτες για τη λογοτεχνία του 19^{ου} και του 20^{ού} αιώνα. Την τελευταία δεκαετία ασχολείται συστηματικά με την ποίηση του Καβάφη και με τη σύγχρονη λογοτεχνία. Το 2015 ίδρυσε και έκτοτε διευθύνει το *Εργαστήριο Αρχαϊκών Τεκμηρίων και Τύπου* στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών (<http://eatt.philology.upatras.gr/>).

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. «Από τα *Τρία Ελληνικά Μονόπρακτα* (1978) στο *Ημερολόγιο της Αλοννήσου* (2009) του Θανάση Βαλτινού: από την «κρίση» της αφήγησης στην «κρίση» της γραφής;», *Ο Ελληνικός κόσμος σε περιόδους κρίσης και ανάκαμψης (1204-2018)*, Πρακτικά ΣΤ΄

Συνεδρίου της Εταιρείας Ευρωπαϊκών Σπουδών, Λουντ, 4-7 Οκτωβρίου 2018, Τόμος Α΄, Αθήνα 2020, 569-586.

2. «Ο διάλογος του Αργύρη Χιόνη με την ευρωπαϊκή λογοτεχνία. Μια παραδειγματική προσέγγιση», *La letteratura neogreca del XX secolo. Un caso europeo*. Atti del convegno internazionale di Studi neogreci in onore di Paola Maria Minucci. Roma, 21-23 novembre 2018. A cura di Franzesca Zaconne, Paschalis Efthymiou, Christos Bintoudis. Sapienza Universita Editrice, 2020, 409-419.
3. *Ασύμβατη συνοδοιπορία. Όψεις της έκκεντρης γραφής και ιδεολογίας του Γιάννη Σκαρίμπα*, Αθήνα, Νεφέλη, 2017.
4. «Artistic osmoses in Cavafy's poetry: The representation of beauty in the poem "On Board Ship"», *Mélanges en l'honneur du Professeur Jacques Bouchard*. Textes réunis et présentés par Henri Tonnet, Del Busso, Montreal 2016, 109-120.

Λίπκα Μιχαήλ

Ο Μιχαήλ Λίπκα είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Λατινικής Φιλολογίας. Διδακτορικό δίπλωμα: 1997 (Βερολίνο), 2000 (Οξφόρδη). Μεταπτυχιακό δίπλωμα: 1993 (Βερολίνο), 1994 (Οξφόρδη), 1996 (Βερολίνο). Διδακτική εμπειρία: Λέκτορας του Τμήματος Φιλολογίας Πατρών: 2000 – 2003. Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Φιλολογίας Πατρών: 2003 – 2009. Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Φιλολογίας Πατρών: 2009 - .

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. Xenophon's *Spartan Constitution*. Introduction. Text. Commentary (Berlin - New York 2002 = *TuK* vol. 23, pp. 302)
2. Roman Gods. A Conceptual Approach (Leiden - Boston 2009 = *RGRW* vol. 167, pp. 219)
3. 'Individuated Gods and Sacred Space in Plutarch', in: A. Georgiadou – K. Oikonomopoulou, *Space, Time and Language in Plutarch* (Berlin – New York 2017), 299-306

Μανάφης Παναγιώτης

Ο Παναγιώτης Μανάφης είναι διδάσκων στο προπτυχιακό πρόγραμμα του Τμήματος, στο πλαίσιο του Προγράμματος ΕΣΠΑ με τίτλο «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας» (2021-2022). Σπούδασε Ελληνική Φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Μεσαιωνική Φιλολογία και Ιστορία, στο Πανεπιστήμιο της Γάνδης, Βέλγιο (Ghent University, Belgium). Εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή στο Πανεπιστήμιο της Γάνδης (Ghent University, Belgium), με θέμα «Collections of Historical Excerpts: Accumulation, Selection and Transmission of History in Byzantium». Έχει εργαστεί ως μεταδιδακτορικός ερευνητής και διδάξει στο Πανεπιστήμιο της Γάνδης (Ghent University, Belgium) και στο Πανεπιστήμιο του Μπέρμιγχαμ, Ηνωμένο Βασίλειο (University of Birmingham, UK).

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. Panagiotis Manafis, *(Re)writing History in Byzantium. Collections of Historical Excerpts: Accumulation, Selection, and Transmission of History in Byzantium*, Routledge, 2020.
2. H.A.G. Houghton, P. Manafis and A.C. Myshrall, *The Palimpsest Catena of Codex Zacynthius: Text and Translation (Texts and Studies, third series)*, Piscataway NJ: Gorgias, 2020.
3. P. Manafis, "Political margins. Geography and history in the Excerpta Anonymi", *Byzantion* 87 (2017), 233-257.
4. P. Manafis, "The Excerpta Anonymi and the Constantinian Excerpts", *Byzantinoslavica* 75 (2017), 250-264.

Μαρκόπουλος Θεόδωρος

Ο Θεόδωρος Μαρκόπουλος είναι Επίκουρος Καθηγητής Γλωσσολογίας με αντικείμενο την Ιστορική Γλωσσολογία και την Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας. Έχει αρθρογραφήσει για μια πλειάδα ζητημάτων της ιστορίας της Ελληνικής, ενώ στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα προεξάρχουσα θέση έχει η μορφοσυντακτική μεταβολή, η γλωσσική επαφή και η ιστορική κοινωνιογλωσσολογία.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. 2019. «Τροπικοί δείκτες στην Ποντιακή και την Καππαδοκική: Συγχρονικά δεδομένα, διαχρονικές εξηγήσεις». Στο Α. Αρχάκης, Ν. Κουτσούκος, Γ. Ξυδόπουλος & Δ. Παπαζαχαρίου (εκδ.), *Γλωσσική Ποικιλία: Μελέτες αφιερωμένες στην Αγγελική Ράλλη*. Αθήνα: Κάπα Εκδοτική.
2. 2018. "Linguistic contacts in the late Byzantine romances: where cultural influence meets language interference". Στο A. Goldwyn & I. Nilsson (εκδ.), *Reading the late Byzantine romance: A Handbook*. Cambridge: Cambridge University Press.
3. 2017. "The Rasûlid Hexaglot and the development of the Greek Future". Στο Lambert, Allan & Markopoulos (εκδ.), *The Greek Future and its history*. Leuven: Peeters.
4. 2015. "Contact-induced grammaticalization in older texts: the Medieval Greek analytic comparatives". Στο Smith, A.D.M., G. Trousdale & R. WALTEReit (εκδ.) *New Directions in Grammaticalization Research*, Amsterdam: Benjamins, σελ. 209-230.

Μεσσήνης Γιάννης

Ο Γιάννης Μεσσήνης είναι μέλος ΕΔΙΠ του τμήματος Φιλολογίας της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πάτρας. Το 1987 απέκτησε πτυχίο από το Μαθηματικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών. Το 2001 απέκτησε Μεταπτυχιακό τίτλο από το Μαθηματικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών στο επιστημονικό πεδίο Τεχνολογίες της Πληροφορικής και Εκπαιδευτικό Λογισμικό. Από το 2012 είναι Διδάκτορας του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στη θεματική των εφαρμογών της Εικονικής Πραγματικότητας

στην Εκπαίδευση και στην Αίσθηση Παρουσίας του χρήστη. Είναι μέλος του εργαστηρίου Earthlab «Εργαστήριο Εφαρμογών Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση» του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Το ερευνητικό του πεδίο είναι στις εφαρμογές της Εικονικής Πραγματικότητας στην Εκπαίδευση (Educational Virtual Environments) και στην εφαρμογή των Νέων Τεχνολογιών στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες (Digital Humanities).

Νούσια Φεβρωνία

Η Φεβρωνία Νούσια είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Βυζαντινής Φιλολογίας. Είναι πτυχιούχος Κλασικής και Μεσαιωνικής και Νεοελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Κατέχει μεταπτυχιακό δίπλωμα στην Ύστερη Αρχαιότητα και στις Βυζαντινές Σπουδές από το Ελληνικό Ινστιτούτο / Τμήμα Ιστορίας του Royal Holloway, University of London και διδακτορικό δίπλωμα από το ίδιο Πανεπιστήμιο. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στη Βυζαντινή Εκπαίδευση, Λογοτεχνία, Αγιολογία, Πρόσληψη και Διάδοση των ελληνικών κειμένων στη Δύση, εκδόσεις βυζαντινών κειμένων και Ελληνική Παλαιογραφία.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. *Byzantine Textbooks of the Palaeologan Period* (Studi e testi, Città del Vaticano, 2016), σσ. 340
2. «Ανέκδοτο κείμενο περί σκευασίας μελανιού, κινναβάρεως, βαρζίου, καταστατού και κόλλησης χαρτιού (15ος αι.)», στο *The Book in Byzantium. Byzantine and Post-Byzantine Bookbinding. Proceedings of an International Symposium, Athens 13-16 October 2005*, ed. N. Tsironis (Athens, 2008), pp. 43-62
3. «Transmission and Reception of Manuel Moschopoulos' *Schedography* in the West», in F. Ciccolella and L. Silvano (eds), *Teachers, Students, and Schools of Greek in Renaissance Europe* (Brill, Leiden and Boston 2017), pp. 1-25
4. «An Unpublished schedos on Demosthenes attributed to Eustathios of Thessalonike», in, Chr. Brockmann, D. Deckers - D. Harlfinger, St. Valente (eds), *Griechisch-byzantinische Handschriftenforschung. Traditionem, Entwicklungen, neue Wege* (De Gruyter, Berlin/Boston 2020), pp. 483-493.

Ξυδόπουλος Γιώργος

Ο Γιώργος Ι. Ξυδόπουλος είναι Καθηγητής Γλωσσολογίας στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών όπου υπηρετεί από το 2008. Σπούδασε Ελληνική και Γαλλική Γλώσσα και Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και εξειδικεύτηκε στη Γλωσσολογία στο School of Oriental and African Studies (M.A.) και στο University College London (Ph.D.) του Πανεπιστημίου του Λονδίνου. Διδάσκει γλωσσολογία σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο από το 1990, αρχικά, στο School of Oriental and African Studies και το University College London του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, στη συνέχεια, στο University of Hertfordshire, στο Πανεπιστήμιο Πατρών, στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Τα τρέχοντα ερευνητικά και διδακτικά του

ενδιαφέροντα εστιάζονται στη λεξικολογία, στη λεξική σημασιολογία, στη λεξικογραφία και στην εκπαιδευτική γλωσσολογία. Είναι συγγραφέας και επιμελητής βιβλίων σχετικών με τη γλωσσολογία και τη λεξικολογία και έχει δημοσιεύσει άρθρα του σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά ενώ έχει συμμετάσχει με ανακοινώσεις του σε συνέδρια γλωσσολογίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. Ξυδόπουλος, Γ. Ι. & Κ. Χριστοπούλου. 2021. Η μέτρηση της προσβλητικότητας των λέξεων ταμπού της νέας ελληνικής: εκτιμώντας τα πρώτα αποτελέσματα. Στο *Proceedings of the 14th International Conference on Greek Linguistics (ICGL14)* Patras, Greece, 5-9 September 2019, 936-946.
2. Xydopoulos, G. J., K. Tzortzatos & A. Archakis. 2019. The perception of Greek national orthography and Greeklish at the threshold of the post-modern era: Investigating attitudes towards orthography in Greek education. *Journal of Modern Greek Studies* 37.2 (2019) 397–424
3. Xydopoulos, G. J. & R. Papadopoulou. 2018. Fashion Anglicisms In Modern Greek: A Preliminary Investigation. *Revista de Linguas para Fines Específicos (LFE)* 24.1 (2018): 166-187
4. Xydopoulos, G. J. 2018. Crystal's dictionary of linguistics and phonetics and its adaptation to Greek: lexicographic, terminological and translation issues In G. Giannakis, C. Charalambakis, F. Montanari and A. Rengakos. *Studies in Greek Lexicography (in honor of John N. Kazazis)*. Berlin: Walter de Gruyter, 93-114.

Οικονομοπούλου Κατερίνα

Η Κατερίνα Οικονομοπούλου είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας. Η έρευνά της επικεντρώνεται στην ελληνική και λατινική γραμματεία της Δεύτερης Σοφιστικής (1ος-3ος αι. μ.Χ.). Αυτό τον καιρό ετοιμάζει μονογραφία με θέμα την λεγόμενη ποικιλογραφική γραμματεία αυτής της περιόδου, ένα καινοτόμο και εξαιρετικά δημοφιλές είδος πεζογραφίας το οποίο συλλέγει και μεταδίδει γνώση ποικίλης ύλης για τους πεπαιδευμένους αναγνώστες του ελληνορωμαϊκού κόσμου. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν επίσης τη συμποσιακή λογοτεχνία της αρχαιότητας, την αρχαία επιστήμη και ιατρική, καθώς και την πρόσληψη του έργου και της σκέψης αρχαίων συγγραφέων σε μεταγενέστερες εποχές.

Ενδεικτικές Δημοσιεύσεις:

1. (2019), *A Companion to the Reception of Plutarch*, συλλογικός τόμος, σε συνεπιμέλεια με την Sophia Xenophontos. Brill (Brill's Companions to Classical Reception 20).
2. (2017), 'Miscellanies', στον τόμο *The Oxford Handbook of the Second Sophistic*, επιμ. Daniel S. Richter, William A. Johnson. Oxford University Press: 447-462.
3. (2017), 'Προσεγγίζοντας τη γραμματεία της Δεύτερης Σοφιστικής μέσα από τον Νέο Ιστορισμό', στον τόμο *Μεθοδολογικά Ζητήματα στις Κλασικές Σπουδές. Παλαιά*

Προβλήματα και Νέες Προκλήσεις, επιμ. Μελίνα Ταμιωλάκη. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης: 243-261.

- (2015), 'The *Problemata*'s medical books: structural and methodological aspects', στον τόμο *The Aristotelian 'Problemata Physica': Philosophical and Scientific Investigations*, επιμ. Robert Mayhew. Brill: 61-78.

Παπαζαχαρίου Δημήτρης

Ο Δημήτρης Παπαζαχαρίου είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Γλωσσολογίας. Έχει εκπονήσει τις προπτυχιακές σπουδές του στο τμήμα φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, και τις μεταπτυχιακές και διδακτορικές του σπουδές στο πανεπιστήμιο του Έσσεξ (H.B.) Διδάσκει στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών από τον Οκτώβριο του 1999. Είναι μέλος ΔΕΠ στο ίδιο τμήμα από το 2003, αναπληρωτής καθηγητής από το 2015, με γνωστικό αντικείμενο τη Διαλεκτολογία και τη Φωνητική. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζουν στη μελέτη, κατανόηση, περιγραφή και ερμηνεία της φωνολογικής ποικιλίας των νεοελληνικών διαλέκτων, καθώς και των γλωσσικών και μη γλωσσικών μηχανισμών που διέπουν τη γλωσσική ποικιλία και αλλαγή. Στα ερευνητικά ενδιαφέροντα περιλαμβάνεται και ο ρόλος μη γλωσσικών παραγόντων, όπως η έκφραση ταυτότητας, στην ενεργοποίηση των εγγενών γλωσσικών μηχανισμών αλλαγής. Μέσα στους ερευνητικούς στόχους, συμπεριλαμβάνεται και η δημιουργία μίας ψηφιακής διαλεκτικής βάσης δεδομένων η οποία θα περιέχει ηχογραφημένες φιλικές συνομιλίες απ' όλα τα ελληνικά διαλεκτικά συστήματα, όπως αυτά μιλιούνται σήμερα. Επόπτευσε 2 χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα και εποπτεύει άλλα δύο. Επίσης συμμετέχει σε 4 διεθνή και ελληνικά ερευνητικά προγράμματα κι έχει συμμετάσχει σε άλλα 9.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

- Vassalou, N., Papazachariou, D. & M. Janse. 2021. "Dialect contact in the vowel system of the Mišotika Cappadocian". In Hans Vwn de Velde, Nanna Haug Hilton & Remco Knooihuizen (eds.) *Language Variation – European Perspectives VIII: Selected papers from the Tenth International Conference on Language Variation in Europe (ICLaVE 10), Leeuwarden, June 2019*, pp. 248-267. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company
- Παπαζαχαρίου, Δ. 2019. «Το φωνηεντικό σύστημα των ποντιακών: Συγχρονική σύγκριση ανάμεσα σε δύο ποντιακές κοινότητες στον ελλαδικό χώρο». Στο Χρ. Τζιτζιλής & Γ. Παπαναστασίου (επιμ.). *Γλωσσικές Επαφές στα Βαλκάνια και στη Μικρά Ασία*, 1^{ος} τόμος, σσ. 279 – 293. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Μανώλη Τριανταφυλλίδη.
- Παπαζαχαρίου, Δ. & Α. Ράλλη, 2019. «Η διαλεκτική χρήση ως γλωσσική 'επιτέλεση' (performance): Το φωνολογικό φαινόμενο της αποκοπής των άτονων υψηλών φωνηέντων στην ομιλία ενός Έλληνα μετανάστη στον Καναδά». Στο *Patras Working Papers in Linguistics*, 5 special issue: *Γλώσσα και Μετανάστευση: Η γλώσσα των Ελλήνων μεταναστών στον Καναδά*, σσ. 51-66. Πάτρα: Εργαστήριο Νεοελληνικών Διαλέκτων, Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Παπαζαχαρίου, Δ. 2019. «Αποκοπή των άτονων υψηλών φωνηέντων στην ποικιλία της Αγιάσου της Λέσβου: Μελέτη της κώφωσης από τη σκοπιά της ακουστικής φωνητικής». Στο Α. Αρχάκης, Ν. Κουτσούκος, Γ. Ξυδόπουλος & Δ. Παπαζαχαρίου (επιμ.) *Γλωσσική*

Ποικιλία: Μελέτες αφιερωμένες στην Αγγελική Ράλλη, σσ. 497-514. Αθήνα: Κάπα Εκδοτική.

Παπαθεοδώρου Γιάννης

Ο Γιάννης Παπαθεοδώρου είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας. Έχει επίσης διδάξει Νεοελληνική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (2001-2005), στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (2006-2018) και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (2005-2021). Η κύρια επιστημονική αρθρογραφία του, εκτός από το έργο του Στρατή Τσίρκα και του Κ. Π. Καβάφη, αφορά νεοέλληνες λογοτέχνες του 19ου και του 20ού αιώνα. Στη μονογραφία του με τίτλο *Ρομαντικά Πεπρωμένα. Ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης ως εθνικός ποιητής*, Βιβλιόραμα, Αθήνα, 2009, εξετάζει τη σχέση της «εθνικής ποίησης» με τη Μεγάλη Ιδέα. Από τις εκδόσεις ΜΙΕΤ κυκλοφορεί, με δική του εισαγωγή, το βιβλίο *Η Ανάγνωση* (2016). Από τις εκδόσεις Μεταίχμιο κυκλοφορεί με δική του εισαγωγή και επιμέλεια η *Πάπισσα Ιωάννα* του Εμμ. Ροϊδη (2017). Από τις εκδόσεις Κέδρος (Αθήνα, 2018), κυκλοφορεί, με δικό του επίμετρο, η νουβέλα του Στρατή Τσίρκα, *Νουρεντίν Μπόμπα*. Έχει συν-επιμεληθεί αφιερώματα περιοδικών στον Κ. Π. Καβάφη [*Σύγχρονα Θέματα* (2013), με τον Μίλτο Πεχλιβάνο και *Ποιητική* (2018) με τον Τάκη Καγιαλή], καθώς και ερευνητικά σεμινάρια του «Αρχείου Καβάφη» στο Ίδρυμα Ωνάση. Σε συνεπιμέλεια με τον Χρήστο Δερμεντζόπουλο έχει εκδώσει τον συλλογικό τόμο: *Συνηθισμένοι άνθρωποι. Μελέτες για τη λαϊκή και δημοφιλή κουλτούρα*, Ορρορτυνα, Αθήνα, 2021. Είναι μέλος του Δ. Σ. των Αρχείων Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας (ΑΣΚΙ). Έχει γράψει σενάρια για τη σειρά λογοτεχνικών ντοκιμαντέρ («Εποχές και Συγγραφείς») της δημόσιας τηλεόρασης. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν τη Θεωρία και την Ιστορία της λογοτεχνίας καθώς και ζητήματα Πολιτισμικής Κριτικής. Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού *The Books' Journal*.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. "The Return of the Barbarians and the Colonial Order of the Archive" *boundary 2* (2021) 48 (2): 161–176.
2. «Zorba the Greek. From the Syrtaki dance to the Eurogroup», κοινό άρθρο με τον Κώστα Καραβίδα στο συλλογικό τόμο : Panayis Panayiotopoulos – Dimitris P. Sotiropoulos (eds), *Political and Cultural Aspects of Greek Exoticism*, Palgrave, London, 2019 σ. 81-93.
3. «Η τελευταία φουστάνελα. Η πολιτισμική μνήμη του Εικοσιένα στον *Λουκή Λάρα* του Δημ. Βικέλα (1879), *Νέα Εστία* 1882 (2019) 803-818.
4. «Ιστορίες Φαντασμάτων : ο Jacques Derrida και η ποιητική του μανιφέστου», στο συλλογικό τόμο : Γεράσιμος Κακολύρης (επιμ.), *Η πολιτική και ηθική σκέψη του Jacques Derrida*, Πλέθρον, Αθήνα, 2015, σσ. 439-446.

Παπαργυρίου Ελένη

Η Ελένη Παπαργυρίου είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας. Εκπόνησε τη διδακτορική διατριβή της στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Έχει διδάξει στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, στο King's College London, στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Έχει εκδώσει τη μονογραφία *Reading Games in the Greek Novel* (Legenda 2011) και συνεπιμεληθεί τους τόμους *Camera Graeca: Photographs, Narratives, Materialities* (2015) και *Greece in British Women's Literary Imagination 1913-2013* (2017) και το αφιέρωμα *Cavafy Pop: Readings of C.P. Cavafy in Popular Culture* (2015). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν τον ευρωπαϊκό και ελληνικό μοντερνισμό, τις διαπολιτισμικές λογοτεχνικές σχέσεις και τη σύνδεση της λογοτεχνίας με τον οπτικό πολιτισμό. Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού *Journal of Greek Media and Culture* και της επιτροπής κρατικών βραβείων λογοτεχνίας.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. Vassiliki Kolokotroni και Eleni Papargyriou (επιμ.), '1821': *Mediation, Reception, Archive*, αφιέρωμα *Journal of Greek Media and Culture* 7.2 (Οκτώβριος 2021).
2. 'Photography and Ruins: A City in Crisis', *Journal of Modern Greek Studies* 38.2 (Οκτώβριος 2020), 295-320.
3. «Η μεταμοντέρνα διαχείριση του παραθέματος στον Γιάννη Σκαρίμπα», στο *Γιάννης Σκαρίμπας: ένας ιθαγενής του μοντερνισμού*, επιμ. Κατερίνα Κωστίου και Έλλη Φιλοκύπρου, Πάτρα: Orpoptuna 2021, 79-105.
4. «Βλέμμα και όραση στον *Ερωτόκριτο* και την *Ερωφίλη*», προσεχής δημοσίευση στον τόμο πρακτικών του συνεδρίου "Ερωτόκριτος: αισθητική, ιστορία, κριτική", Ηράκλειο 2022.

Παπαχριστόπουλος Νίκος

Ο Νίκος Παπαχριστόπουλος είναι μέλος ΕΔΙΠ. Σπούδασε ψυχολογία (Πάντειο Πανεπιστήμιο), φιλοσοφία (Πανεπιστήμιο Αθηνών), κοινωνιολογία (Πάντειο Πανεπιστήμιο). Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην ψυχανάλυση (Paris VIII-Saint Denis), στην ψυχοπαθολογία (Paris VII-Denis Diderot), στην σημειολογία και την λογοτεχνία (Paris VII-Denis Diderot), στην ιστορία (Paris I-Panthéon Sorbonne). Είναι διδάκτορας του τμήματος ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου και του τμήματος κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. Τέχνη και ασυνείδητο. Ψυχαναλυτικά δοκίμια (2012)
2. Το ψυχαναλυτικό ίχνος. Κείμενα για την νέα ελληνική λογοτεχνία (2010)
3. Ψυχανάλυση και γραφή. Η μετουσίωση στον Φρόυντ και τον Λακάν (2005)
4. Ρεμπέτικα τραγούδια. Η τέχνη των σημείων (2004)

Παπαχρυσόστομου Αθηνά

Η Αθηνά Παπαχρυσόστομου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντά της επικεντρώνονται στη Δραματική ποίηση (με έμφαση στην Κωμωδία), στην Αθηναϊκή Δημοκρατία και την αρχαία ελληνική πολιτική σκέψη και στην Κριτική Κειμένου. Συμμετέχει στο διεθνές ερευνητικό πρόγραμμα για την Κωμωδία “KomFrag” (το οποίο τελεί υπό την αιγίδα της Ακαδημίας Επιστημών της Χαϊδελβέργης). Έχει διατελέσει, μεταξύ άλλων, υπότροφος του Ιδρύματος Ωνάση και του Ιδρύματος Fulbright (Visiting Scholar 2014-2015 στο Πανεπιστήμιο Harvard).

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις (μονογραφίες):

1. Α. Παπαχρυσόστομου, 2021. *Ehippus: Introduction, Translation, Commentary*, Göttingen.
2. Α. Παπαχρυσόστομου, 2020. *Θουκυδίδου Περικλέους Επιτάφιος: Ο άγήρως έπαινος της Αθηναϊκής Πολιτείας. Μεταφραστική και Ερμηνευτική Προσέγγιση*, Αθήνα.
3. Α. Παπαχρυσόστομου, 2017. *Συμβολή στην Κριτική Κειμένου. Υπομνήματα, Όροι και Συντομογραφίες*, Αθήνα.
4. Α. Παπαχρυσόστομου, 2016. *Amphis: Introduction, Translation, Commentary*, Heidelberg.

Ποταμίτη Άννα

Η Άννα Ποταμίτη είναι εκλεγμένο μέλος Ε.Δι.Π. του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών από το 2004. Πήρε το πτυχίο της στη Φιλολογία από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και συνέχισε τις σπουδές της στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (King's College London). Εκεί απέκτησε τον μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών της στις Κλασικές Σπουδές (Ma in Classics) και το διδακτορικό της δίπλωμα (PhD in Classics) με τη διατριβή της με τίτλο *Verbal Modes of Popular Culture in Ancient Greek Literature*. Έχει διδάξει μαθήματα αρχαίας ελληνικής γλώσσας ως Βοηθός Διδάσκουσα (Teaching Assistant) στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (King's, Birkbeck) και αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας ως συνεργαζόμενο εκπαιδευτικό προσωπικό στο Ανοιχτό Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (The Open University in London) και το Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα στρέφονται γύρω από τη λαϊκή κουλτούρα και τον έντεχνο λαϊκό λόγο στην αρχαιότητα και ιδιαίτερα την επικοινωνιακή χρήση μικρών ειδών όπως παροιμίες και αινίγματα.

Πρόσφατες Δημοσιεύσεις:

1. 'Two ancient riddle-jokes' (Clearchus fr. 93 Wehrli), *CW* 112.2 (2019) 1-12.
2. 'The Goods of Killikōn and Aristophanes *Pax* 363', *Mnemosyne* 74 (2021) 319-328 .

3. 'The Riddles of Cleobulina. A Response to Mariana Gardella Hueso's "Cleobulina of Rhodes and the Philosophical Power of Riddles" ', in: Chouinard, I., McConaughy, Z., Medeiros Ramos, A., Noël, R. (eds.), *Women's Perspectives on Ancient and Medieval Philosophy*. Logic, Argumentation and Reasoning Series, Springer, 2021 .

Ράγκος Σπυρίδων

Ο Σ. Ι. Ράγκος είναι Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας και Φιλοσοφίας. Σπούδασε κλασική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (1985-1989) και στη συνέχεια εκπόνησε διδακτορική διατριβή στο Πανεπιστήμιο του Cambridge (1990-1995). Έχει υπάρξει μεταδιδακτορικός υπότροφος (1995-1996) και επισκέπτης ερευνητής (2016) στο Πανεπιστήμιο του Princeton, ενώ σήμερα είναι και πρόεδρος του European Society for Ancient Philosophy. Τα επιστημονικά ενδιαφέροντά του αφορούν τις σχέσεις φιλοσοφίας και θρησκείας και την ιστορία των ιδεών στην ελληνική αρχαιότητα.

Πρόσφατες δημοσιεύσεις:

1. *Μήτε ἄρρην μήτε θῆλυ: Ιστορίες ευνούχων στην αρχαιότητα (Λουκιανός, Φιλόστρατος, Επιφάνιος Κύπρου, Βασίλειος Καισαρείας, Κύριλλος Αλεξανδρείας)*, Εισαγωγή – Μετάφραση – Σχόλια, Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2021. [Πβ. "Τεχνητὸν γύναιον ἢ ἀγγέλου μίμησις; Συνοπτική ιστορία των ευνούχων στη γραμματεία της ελληνορωμαϊκής αρχαιότητας" *Post Augustum* 5 (2021), 154-189].
2. "Chance Encounters and Abrupt Endings: On the Preludes and Closures of Plato's Third Thrasyllan Tetralogy", E. Kaklamanou, M. Pavlou & A. Tsakmakis (επιμ.), *Framing the Dialogues: How to Read Openings and Closures in Plato*, Leiden: Brill 2021, 220-242.
3. "De incessu animalium 12-13: Limb-Bending and Natural Teleology", A. Falcon & S. Stavrianeas (επιμ.), *Aristotle on How Animals Move: Aristotle's De incessu animalium*, Cambridge: Cambridge University Press 2021, 233-265.

Ρούσσου Άννα

Η Άννα Ρούσσου είναι Καθηγήτρια Γλωσσολογίας. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Φιλολογίας του ΕΚΠΑ με μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές στο Πανεπιστημιακό Κολλέγιο του Λονδίνου (UCL). Εργάστηκε ως Λέκτορας στο Τμήμα Γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο της Ουαλίας, Bangor και ως Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών (πρόγραμμα Αγγλικών Σπουδών) του Πανεπιστημίου Κύπρου. Έχει διατελέσει ακαδημαϊκή επισκέπτρια για δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα στο Τμήμα Γλωσσολογίας και Φιλοσοφίας του Τεχνολογικού Ιδρύματος της Μασαχουσέτης, Επίτιμη Ερευνητική Ακόλουθος στο UCL και Επισκέπτρια Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στο χώρο της Θεωρητικής Γλωσσολογίας και κυρίως στη συντακτική θεωρία (διαγλωσσικές διαφορές, παράμετροι),

στη σχέση του συντακτικού με το (νοητικό) Λεξικό, τη μορφολογία και τη σημασιολογία, καθώς και στη συντακτική γλωσσική αλλαγή και γλωσσική ανάπτυξη.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. Roussou, A. 2021. A Balkan view on the left periphery: modal and discourse particles. *Languages* 2021, 6(2), 75; <https://doi.org/10.3390/languages6020075>
2. Roussou, A. 2020. Some (new) thoughts on grammaticalization: complementizers. Στο A. Bárány, T. Biberauer, J. Douglas & S. Vikner (επιμ.), *Syntactic Architecture and Its Consequences: Synchronic and Diachronic Perspectives, Volume 1: Syntax inside the grammar*, Berlin: Language Science Press, 91–111. DOI: 10.5281/zenodo.3972836.
3. Roussou, A. 2020. Complement clauses: case and argumenthood. Στο L. Ludovico & P. Lorusso (επιμ.) *Linguistic variation, structure and interpretation*, 609-631. Mouton de Gruyter: Berlin.
4. Manzini, M. R. & Roussou, A. 2019. Morphological and syntactic (non-)finiteness. A comparison between English and Balkan languages. *Quaderni di Linguistica e Studi Orientali* 5: 195-229. DOI: <http://dx.doi.org/10.13128/QULSO-2421-7220-25966>

Σύρκου Αγγελική

Η Αγγελική Σύρκου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας – Παπυρολογίας. Διδακτορικό Δίπλωμα (Ph.D) στην Παπυρολογία, University College London, 1994. Τίτλος διατριβής: *An edition of 26 unpublished Greek Papyrus documents*. Μεταπτυχιακό (Master of Arts) στην Κλασική Φιλολογία, Πανεπιστημιακό Κολλέγιο Λονδίνου - Queen Mary College, 1991. Τίτλος Μεταπτυχιακής διατριβής: *Antigone and Deianeira: How did Athenian women see tragic heroines*.

Πτυχίο Ιστορίας και Αρχαιολογίας (Πανεπιστήμιο Αθηνών)

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις

1. *Horrorscope: The Gallery of Tortures in Late Antiquity*, in Biblioteca degli «Studi di Egittologia e di Papirologia» 14, 2021.
2. Two byzantine documents in the Barcelona collection, in «Studi di Egittologia e Papirologia», 2020.
3. Tell-tale heads: the office of kephalaiotes in the papyri, *Papyrologica Lupiensia* 28/2019, 45-57.
4. A crowning achievement in *Papyrologica Lupiensia* 26/2017.

Τζωρτζάτου Κυριακούλα

Η Κυριακούλα Τζωρτζάτου είναι διδάσκουσα στο προπτυχιακό πρόγραμμα του Τμήματος, στο πλαίσιο του Προγράμματος ΕΣΠΑ με τίτλο «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας» (2021-2022). Είναι απόφοιτη του Τμήματος Φιλολογίας (Κατεύθυνση

Γλωσσολογίας) του Πανεπιστημίου Πατρών (2010) και απόφοιτη του μεταπτυχιακού προγράμματος «Σύγχρονες προσεγγίσεις στη γλώσσα και τα κείμενα» του Πανεπιστημίου Πατρών (2012). Ολοκλήρωσε τη διδακτορική της διατριβή στο Πανεπιστήμιο Πατρών (2021) με θέμα «Η πρόσληψη της ορθογραφίας σε εκπαιδευτικό περιβάλλον: Κοινωνιογλωσσολογική προσέγγιση». Από τον Απρίλιο του 2021 έως και σήμερα συμμετέχει ως μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο ερευνητικό πρόγραμμα Trace: «Ανιχνεύοντας τον ρατσισμό στον αντιρατσιστικό λόγο: Μια κριτική προσέγγιση στον ευρωπαϊκό δημόσιο λόγο για τη μεταναστευτική και προσφυγική κρίση». Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από τον ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., με φορέα υποδοχής το Πανεπιστήμιο Πατρών.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. Xydopoulos, G.J., Archakis, A., & Tzortzatos, K. (2014). On spelling awareness in Greek education: Evidence from essays by pupils of Greek and Albanian origin. Στο A. Psaltou-Joycey, E. Agathopoulos, & M. Mattheoudakis (επιμ.), *Cross-curricular approaches to language education* (σσ. 54–70). Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
2. Ξυδόπουλος, Γ. Ι., Τζωρτζάτου, Κ., & Αρχάκης, Α. (2019). Η πρόσληψη των Greeklish στην εκπαίδευση υπό το πρίσμα των παγκόσμιων εξελίξεων στη γραπτή επικοινωνία. Στο M. Chondrogianni, S. Courtnage, G. Horrocks, A. Arvaniti, & I. Tsimpli (επιμ.), *Proceedings of the 13th international conference on Greek linguistics, 7-9 September 2017* (σσ. 477–487). London: University of Westminster.
3. Xydopoulos, G. J., Tzortzatos, K., & Archakis, A. (2019). The perception of Greek national orthography and greeklish at the threshold of the post-modern era: Investigating attitudes towards orthography in Greek education. *Journal of Modern Greek Studies*, 37 (2): 397–424.

Χαραλαμπόπουλος Νίκος

Ο Νίκος Χαραλαμπόπουλος είναι Επίκουρος Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας. Γεννήθηκε στην Αθήνα (1969) και είναι πτυχιούχος των Τμημάτων Φιλολογίας (1991) και Ιστορίας-Αρχαιολογίας (1997) του Παν/μίου Αθηνών· κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών από το Παν/μιο του Λονδίνου (MA in Classics, 1993) και διδάκτορας Κλασσικής Φιλολογίας του Παν/μίου του Καίμπριτζ (Ph.D. in Classics, 2002). Έχει διδάξει στο Παν/μιο Κρήτης (2004-2006), στο Ελληνικό Ανοικτό Παν/μιο (2006-2009) και από το 2009 στο Παν/μιο Πατρών όπου σήμερα υπηρετεί ως Επίκουρος Καθηγητής Κλασσικής Φιλολογίας. Είναι ο συγγραφέας της μονογραφίας *Platonic Drama and its Ancient Reception* (Cambridge University Press 2012) όπου προσεγγίζει τους πλατωνικούς διαλόγους ως θεατρικά κείμενα προοριζόμενα για παράσταση. Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται ο Πλάτων, ο φιλοσοφικός διάλογος, τα παρακλαυσίθυρα.

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. *Το Πλατωνικὸ Δράμα και η Διαδρομή του στην Αρχαιότητα*, Orportuna Πάτρα 2014
2. ‘Dreams, autochthony, and metals: Why does Plato’s ideal city need a foundation myth (*Rep.* III 414b-415d)?’, στο *Dialogues on Platos Politeia (Republic)*. Eds. N. Notomi and L. Brisson. Sankt Augustin (2013): 319-24
3. ‘Three hypotheses on the performance of Plato’s dialogues’, *Philosophy Study* 3 (2013): 888-94

Χριστόπουλος Μενέλαος

Ο Μενέλαος Χριστόπουλος είναι Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε Αρχαία Ελληνική Φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο της Nanterre (MA, Paris X). Είναι διδάκτορας Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου της Σορβόνης (PhD, Paris IV). Έχει επίσης κάνει μουσικές σπουδές (πιάνο, τραγούδι, ιστορία της μουσικής). Έχει εργαστεί ως ερευνητής στα Κέντρα Ερεύνης της Ακαδημίας Αθηνών, ως Επίκουρος Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και ως Αναπληρωτής Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Έχει επίσης εργαστεί ως διδάσκων και ως συντονιστής στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Τα δημοσιεύματά του αφορούν το ομηρικό έπος, το αρχαίο δράμα, την ελληνική μυθολογία, τη δεύτερη σοφιστική και τη θάλασσα στον αρχαίο κόσμο. Είναι διευθυντής του *Εργαστηρίου Μελέτης Μύθου και Θρησκείας στην Ελληνική και Ρωμαϊκή Αρχαιότητα* (<http://mythreligion.philology.upatras.gr>) και πρόεδρος του *Κέντρου Οδυσσειακών Σπουδών* (<http://cods.upatras.gr>).

Ενδεικτικές δημοσιεύσεις:

1. “Strange Instances of Time and Space in Odysseus’ Return” in A. Bierl, M. Christopoulos, A. Papachrysostomou (eds), *Time and Space in Ancient Myth, Religion and Culture*, Berlin, De Gruyter, 2017, 3-8.
2. “Démarrate: un roi bâtard”, *Ktèma* 40 (2015), 219-223.
3. “Odysseus, Diomedes, Dolon and Palamedes. Crimes of Mystery and Imagination”, in M. Christopoulos, M. Paizi-Apostolopoulou (eds), *Crime and Punishment in Homeric and Archaic Poetry*, Ithaca 2014, 153-166.

